

© T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı
Kùtùphaneler ve Yayınlar Genel Mùdùrlùđù

Eser Adı: Şevkî Dîvânı

Mùellifi: Edirneli Şevkî

Hazırlayan: Tuba IŐınsu Durmuş-Rıdvan Canım

Yayın Yılı: 2018

ISBN: 978-975-17-4045-8

Ana Yayın Numarası:3592

Kùltür Eserleri Dizisi-586

Adres: Anafartalar Mahallesi, Cumhuriyet
Caddesi, No: 4, B-Blok, 06030 Ulus/ANKARA

Telefon: 00 90 312 3099001

Faks: 00 90 312 3098998

e-posta: yaphaz@kulturturizm.gov.tr

www.kulturturizm.gov.tr-
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr>

EDİRNELİ ŞEVKİ DİVÂNI

Hazırlayan

Dr. Tuba Işinsu Durmuş- Dr. Rıdvan Canım

**Ankara
2018**

Giriş

XV. yüzyılın sonu ile XVI. asrın başlarında yaşamış olan Şevkî'nin asıl adı Yusuf olup Edirnelidir. Kâtip Şevkî ismiyle tanınan şair, Edirne'de yaşlı bir kadın tarafından büyütülmüş, öğrenim görmesi sağlanmıştır. Kaynakların Şevkî için "Abdullahoğlu" tabirini kullanmalarına bakılırsa, devşirme olduğu düşünülebilir. Öğrenimini tamamladıktan sonra kâtip oldu. Sehî, *Tezkiresi*'nde şairden kâtiplik ilminde önde gelen, bütün hattatların içinde eşsiz bir kişi olarak söz etmektedir¹. Şairin bir ara Necatî (ö. 1508), Taliî (ö. 1519) ve Sunî (ö. 1509-10) gibi şairlerle de bir arada bulunduğu ve II. Bayezid'in (ö. 1512) oğullarından Şehzade Mahmud'a (ö. 1506) divan kâtipi olduğu bilgisi de kaynaklarda yer almaktadır². Onun ölümünden sonra ise Şevkî, ikinci Bayezid'e divan kâtipi oldu. Merhum Sehî Bey, *Tezkiresinde* şairi rik'a yazısını Yakut'dan daha güzel yazan, Anadolu'nun her yanında güzel yazısı ile meşhur olmuş, yazı yazmadaki bu ustalığından dolayı Sultan Bayezid'in kendisine maaş bağladığı, her şeyi hoş karşılayan, yemeyi ve içmeyi seven, zevk sahibi, nazik, hoş-sohbet bir kimse olarak tanımlamaktadır³. Latîfi de *Tezkiresi*'nde şairin Sultan Bayezid'in kâtiplik ulufesiyle geçindiğini belirtmektedir⁴. Tezkire yazarlarının dikkat çektiği bir başka nokta şairin aldırılmaz bir yaşam biçimini tercih ettiği ve vakur bir hale sahip olduğu için kimseye minnet etmeyip bir mansıb talebinde bulunmaması ve ömrünün geri kalan kısmını sıkıntı içinde geçirmiş

---

¹ Haluk İpekten vd. (hzl.) (2017). *Heşt Bihîşt*. <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56165,hest-bihistpdf.pdf?0> [Erişim Tarihi: 19.05.2018]. 100.

² Şevkî'nin Divanını 2010 yılında yayıma hazırlayan Halil İbrahim Yakar, Divanın inceleme kısmında şairin Sehî Bey ile birlikte aynı dönemde Manisa'da Şehzade Mahmud'un maiyetinde bulduklarını belirtirken (2), turkedebiyatilismlersozlugu sitesindeki "Şevkî" maddesini yazan Mehmet Fatih Köksal, şairin Şehzade Mahmud'un himayesinde Edirne'de, *Sicill-i Osmânî*'ye göre ise Kefe'de bulunduğunu kaydeder (1311: 172).

³ Haluk İpekten vd. (hzl.) (2017). *Heşt Bihîşt*. <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56165,hest-bihistpdf.pdf?0> [Erişim Tarihi: 19.05.2018]. 100.

⁴ Rıdvan, Canım (2000). *Latîfi, Tezkiretü'ş-Şuarâ ve Tabsıratu'n-Nuzamâ*. Ankara: AKM Yayınları. 335.

olmasıdır⁵. İstanbul Darü'ş-şifası'nda vefat eden Şevkî'nin ölüm tarihi belli değildir. Mezarı Galata'da ise de bugün yeri bilinmemektedir.

Kaynaklar, Şevkî'nin Türkçe, Arapça ve Farsça şiirlerinin bulunduğunu belirtir. Atasözü ve deyimlerle örülü gazelleri, süslü ve muhayyel kasideleri vardır. Latîfî, şairi kaside ve gazeli çok güzel söyleyen, şiirin her şekil ve nevinde mahir birisi olarak tanımlanmaktadır⁶. *Tevârih-i Al-i Osman* adıyla kaleme aldığı eserinden aynı zamanda güçlü bir münşi olduğu da anlaşılmaktadır. Sehî, *Tevârih-i Al-i Osman*'ın pek çok kişi tarafından yazıldığını fakat Türkçede bu kadar güzel yazılmış bir başka örneğinin olmadığını kaydetmektedir⁷. Şairin adı geçen bu eserinden başka bir *Divan*'ı ve Riyâzî ve Bursalı Mehmed Tahir Efendi'ye göre *Avamil-i Farisi* adında bir de risalesi bulunmaktadır. Söz konusu risale hakkında bir bilgimiz yoktur, *Tevârih-i Al-i Osman* basılmıştır⁸. Şevkî'nin eserini yazarken çağdaşlarından ve kendisinden önce yazılan *Oruç Bey Tarihi*, *Aşıkpaşazade Tarihi* gibi Osmanlı tarih kitaplarından faydalandığı anlaşılmaktadır.

Edirneli Şevkî Divanı'nın biri Medine Arif Hikmet Kitaplığı 152/811 numarada bulunan (mikrofilmi Süleymaniye Yazma Bağışlar nr. 2930'da), diğeri de Almanya/ Berlin Devlet Kütüphanesi'nde Or. Ms 1630'da mevcut olan iki nüshası vardır. Şevkî Divanında 24 kaside, 224 gazel, terakib-bend nazım şekliyle yazılmış bir mersiye ile birlikte 3 musammat, 6 kıta, 5 müfred yer almaktadır. Bunlardan 4 kaside ve 12 gazel Farsçadır.

Şevkî'nin hayatı hakkında çok ayrıntılı bilgi olmamasına ve ancak bazı çıkarımlar yaparak hayatı hakkında bilgi sahibi olabilmemize rağmen Şevkî, yazdığı kaside, gazellerle olduğu kadar övgü ve daha çok da yergi içerikli kıtalarıyla da

⁵ Haluk İpekten vd. (hızl.) (2017). *Heşt Bihişt*. http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56165_hest-bihistpdf.pdf?0 [Erişim Tarihi: 19.05.2018]. 101.

⁶ Rıdvan, Canım (2000). *Latîfî, Tezkiretü'ş-Şuarâ ve Tabsıratu'n-Nuzamâ*. Ankara: AKM Yayınları. 335.

⁷ Haluk İpekten vd. (hızl.) (2017). *Heşt Bihişt*. http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56165_hest-bihistpdf.pdf?0 [Erişim Tarihi: 19.05.2018]. 101.

⁸ Bu mensur eser Efdal Sevinçli tarafından 1975 yılında Manisa'da bulunmuş ve 1997 yılında tıpkıbasımıyla birlikte *Târih-i Âl-i Osman* adıyla yayımlanmıştır (Eylül Yayınları).

edebiyat dünyasında tanınan birisidir. XVI. yüzyıl tezkirelerinde kendi ismi dışında döneminin başka şairlerinden söz edilirken adının sıkça geçmesi, bu durumu göstermektedir. Nükteli bir kişiliğe sahip olan Şevkî, kendi döneminde yaşamış şair arkadaşlarını çeşitli vesilelerle hicveden nükteli şiirler yazmıştır. Örneğin “sünnetsiz” lakabıyla tanınan Visâfî’nin (ö. ?) şairlerin şiirlerini alıp bozarak tekrar yazması üzerine bir kıta yazan Şevkî, şairin âlimliğini övmekte, buna karşılık şairliği hakkında olumsuz imalarda bulunmaktadır. Basirî (ö. 1534-35), Kebirî (ö. ?) ve Likayî (ö. ?) için de benzer nükteli hiciv şiirleri yazdığını bildiğimiz şair, bu türden şiirlerin edebî olup olmamaları tartışılrsa da bu yönü sebebiyle edebiyat tarihlerinde de adı sıkça geçen bir konuma sahiptir.

Şevkî, dönem kaynaklarında ikinci sınıf bir şair olarak nitelendirilmesine rağmen bilinmesi ve üzerinde çalışılması gereken bir şairdir. Hayatından söz ederken Şevkî’nin yaşadığı dönemde isminin döneminin üstad şairi Necatî Bey ile anılması, şairin onun çevresinde yetiştiğinin vurgulanması önemlidir. Bu açıdan her iki divana bakıldığında *Necatî Bey Divanı*’nda ve *Şevkî Divanı*’nda ortak kullanılan kafiye ve redifler olduğu, 32 gazelin her iki şairde de aynı redifi taşıdığı, iki gazelin mahlas dışında tamamen, iki gazelin de beşer beytinin aynı olduğu görülecektir. Dolayısıyla şairin yazdıkları ile dönem üslubunu temsil etmesi önemlidir.

Şekil açısından yapılan böyle bir tespit, içerik ve dil kullanımı açısından bakılınca da aynıdır. Şevkî’nin kullandığı dil açısından bir değerlendirme yapıldığında gazellerinde sade, kasidelerinde daha mutantan bir üslubun hâkim olduğu, halk diline ve söyleyişine yakın ifadelerin ise şiirlerinde hemen göze çarptığı, kafiye ve rediflerin ağırlıklı olarak Türkçe kelime ve eklerden seçildiği, şairin konuşma diline yakın bir üslup içinde şiirler kaleme aldığı görülmektedir. Bu özellikler, folklorik üsluba ait olan kullanımlardır. Divanda geçen cümle formunda 16 atasözü varken 563 deyim yer almaktadır. Bu deyimlerin birçoğunun şiirlerde birden fazla geçtiğini düşünürsek ne kadar yoğun bir gündelik dil kullanımının olduğu görülecektir.

Bu çerçevede *Şevkî Divanı*'nı ve Şevkî'nin üslubunu edebiyat tarihi içinde nerede konumlandırabiliriz?

13. yüzyılın Türk kültür tarihinde bir dönüm noktası olduğunu söylemek gerekir. Tarihsel ve dini gelişmelerin dilde de önemli değişiklikler ortaya çıkarması doğaldır. Oğuz Türkçesi adı verilen ve en eski örnekleri 13. yüzyıldan itibaren Selçuklu devletiyle birlikte görülen bu yazı dili Osmanlı Devleti ile birlikte gelişmesini sürdürmüş, nazım ve nesirde dünyanın en büyük ve en işlek dillerinden biri haline gelmişti. Osmanlının bir imparatorluk haline geldiği 15. yüzyılla birlikte, yavaş yavaş bir imparatorluk dilinden de söz edilmeye başlanabilir. İstanbul'un fethini izleyen tarihten itibaren özellikle nazımda klasikleşme sürecine girilmiş, bu klasik yapı 19. yüzyıla kadar köklü değişikliklere uğramadan devam etmiştir. Klasik yapının özelliği, estetik ve sembolik bir dile yaslanması, edebi sanatların kullanıldığı arka plana da işaret eden bir dil kullanımınıdır. Toplumsal gelişimle birlikte dilin de imparatorluğun gelişimine paralel olarak böyle bir çerçeve kazanması doğal bir seyirdir. Bu çerçevede genel olarak edebiyat tarihinde yeni arayışların dönemleri şekillendirdiği dikkate alındığında, Osmanlı Edebiyatında da belirli isimler, yüzyıllara yeni tarzları ile yön vermişlerdir. Önlerinde İran ve Arap edebiyatının öncü örnekleri bulunan Osmanlı şairleri de zaman zaman bu tarzı örnek olarak bazen de yeni tarzlar ortaya koyarak, edebiyat dünyasında varlık göstermişlerdir. Latîfî, Tezkiresinin kendisinden söz ettiği bölümünde neden nesir alanını seçtiğine dair bilgi verirken şu sözleri söylemektedir:

...ben de bilgili ve değerli kişilerin tezgahı, bilgin ve belîğ kişilerin yolu olan nesir alanını, gücümü gösterecek, kudret ve sermayemi belirtecek yol ve meydandır, olur olmaz değersiz kişilerin bu havada kanat çırpması ve bu havada koşması mümkün değildir diye, bu sahayı kendime uğraş seçtim. Ama inşa yolunun da kompozisyonu sağlam, son derece güzel metin terkipleri gibi anlaşılması güç ibare ve karmaşık istiareleri iyice açıklanmıştır. Vassaf ve Hâce-i Cihân'ın münşeâtları ile onların benzerleri gibi eserler, kapalı ve zor anlaşılır ifadeler ile örtülü olduklarından cümlenin öncesi ve sonrasını araştırmaya zor kısımları da açıklamaya ihtiyaç olmaktadır. Bu yüzden marifet sahiplerinden değme kişiler bunları inceleyip okumaktan zevk almazlar. Bu

eksiği çok değersiz yazar, inşa üslubunda belagat saçan bir tarz icat ve ihdas ettim ki Osmanlı şairlerinden Necâtî, atasözü ve deyimlerle örülü bir üslup ortaya koyduğu gibi, ben de Türkçedeki güzel tabirlerle latife ve marifet toplayıp onları kullandım. Bu konuda Osmanlı ülkesinde kimsenin ihdas edemediği bir tarz icat ettim.⁹

Latîfî'nin yukarıdaki sözleri bilinçli bir üslup değişikliği tercihinin işaret etmektedir. Vassaf ve Hâce-i Cihân'ın nesir tarzının anlaşılmazlığına karşılık Latîfî, nesir alanında daha sade bir üslubu tercih ettiğini vurgulamaktadır. Aynı zamanda kendisinin nesir alanında yaptığını Necâtî'nin de şiir alanında yaptığını söylemektedir. Necâtî'nin yaptığı, bu çerçevede yerel özellikleri kullanarak ortaya konan folklorik üslubun estetik üsluba dönüşmesi yolunda bilinçli bir uğraşı olarak değerlendirilebilir. Ancak böyle bir bilinçli tercihin dönemin ihtiyaçlarına cevap veren bir tarz olduğunu da vurgulamak gerekir. Necâtî'nin bilinçli tavrının folklorik üslubu, estetize etme gayreti olduğuna dikkat çekmek gerekir. 15. yüzyılda dönemin geneli için ifade edilebilecek bir dönem üslubundan söz etmek zor görünmekle birlikte, İstanbul'un fethini izleyen yıllarda şiirde ortak bir yapının, dil ve üslubun teşekkül ettiğini söylemek yanlış olmaz ki buna klasik üslup ya da estetik üslup adını veriyoruz. Necâtî'nin yaptığı toplumun beklentisine göre bir tarz ortaya koymaktı, yaşadığı dönem de bu iki üslup arasındaki geçişe çok uygundu.

Bu çerçevede ihtiyaca cevap veren bir bilinçlilik durumundan söz edilebilir. Necâtî'nin kendi dönemindeki üstad konumu önemli olmakla birlikte bu dönemde benzer içerikte, Türkçe kullanımına ağırlık veren folklorik üslubu benimseyen başka şairlerin de olduğu¹⁰, dönemin yapısı gereği Türkçenin Arapça ve Farsçaya göre daha baskın olduğu bilinmektedir.

⁹ Mustafa İsen (1999). *Latîfî Tezkiresi*. Ankara: Akçağ Yay. 280-281.

¹⁰ Mehmed Çavuşoğlu, Necati Bey Döneminde yaşamış ve onun takipçilerinden olan Amrî, Vasfî ve Üsküplü İshak Çelebi Divanlarını yayıma hazırlamış ve divanların önsözünde Necati Bey kadar tanınmasa da dönemin şiir üslubuna yön veren benzer şiir üslubuna sahip isimlerin divanlarını yayımlamanın öneminden söz etmiştir. Mehmed Çavuşoğlu (hızl.) (1979). *Amrî, Divan*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay.; Mehmed Çavuşoğlu (hızl.) (1980). *Vasfî, Divan*.

Şevkî de bu konumdaki isimlerden birisidir. Şairin kaynaklarda, dönemin ikinci sınıf şairi olarak nitelendirilebilecek bir konumda olmasına rağmen Necati Bey'in etkisinde ve yolunda olanlardan biri olması sebebiyle divanının çeviri yazımının yapılması büyük önem taşımaktadır. Bilindiği gibi “İstanbul Türkçesi”, “sade ve yalın üslup” gibi ifadeler Osmanlı divan edebiyatının özellikle ilk dönem şairlerinin eserleri için sıkça kullanılmakta ama çoğu zaman bu kavramlarla ne anlatılmak istendiği çok net olarak ortaya konmamaktadır. İstanbul'un fethiyle birlikte kültürel toparlanma çerçevesinde bir yazı dilinin de yavaş yavaş estetik bir dile dönüştüğü süreç ve bu süreçte eser veren şairlerin üslup olarak neyi tercih ettikleri meselesini aydınlatma noktasında Şevkî'nin konumu önemlidir. Edebiyat tarihlerinde öne çıkarılan bu yüzyıla ait folklorik üslubu bir üst basamağa taşıyan kullanımın Necati Bey dışında dönemin başka şairlerinde de rastlanabildiğini göstermesi bakımından bu ve benzer, arka planda kalmış isimlerin gündeme gelmesi ayrıca önemlidir.

Şevkî'nin üslubunun en önemli özelliklerinden birisi çağrışımlı söz sanatlarını başarılı bir şekilde kullanmasıdır. Bu özellik estetik üsluba ait kullanımların başında gelir. Bu çerçevede, şiirinin taşıdığı folklorik öğeler ile Şevkî'nin üslubu folklorik özellikler taşıyan ama onu estetik bir düzlemde sunabilen bir tarzıdır. Necati Bey'in şiirleri ile bu kadar ortak özellik taşıması da bu sebeptendir.

Şevkî Divanına böyle bir gözle bakılırsa, 212 gazel, redif kullanımları açısından ele alındığında 88'inin bir harfe dayalı olarak, 124'ünün ise bir kelime, kelime grubu ya da fiil ya da fiil grubuna bağlı olarak oluşturulduğu görülmektedir. Sözü edilen bu 124 redif, dil dağılımı açısından değerlendirildiğinde, 10'unun farsça, 12'sinin Arapça, kalan 102'sinin de Türkçe olduğu görülmektedir. Yukarıda söz edilen harfe dayalı olarak oluşturulan redifler de bu incelemeye eklendiğinde bu rakamın daha da artacağı söylenebilir. Rediflerin her beytin ikinci dizesinde tekrarlandığı düşünüldüğünde bu rakam Türkçenin lehine olarak artacaktır. 16.

yüzyılda imparatorluk dilinin klasik hale gelmesi ile birlikte dil kullanımı ağırlığı Türkçeden Arapça ve Farsçanın lehine kaymaktadır. Bu durum klasik bir dilin işlenmiş bir üslup gerektirmesinden kaynaklandığı için şaşırtıcı görülmemelidir. Bu çerçevede, Şevkî ve onun tarzında şiir ortaya koyan yukarıda adı geçen isimlerin kendi dönemlerinde bu tarzın hazırlayıcıları oldukları söylenebilir.

Dehenünden sanemâ hîç alınmadı haber

Nice kim bâd-ı sabâ goncaların agzın arar

Hattınun geldiği âhumla göge çıksa n'ola

Yerde kalmaz işidürsin sanemâ kara haber (Raiyye kasidesi)

Yukarıdaki şiir örneklerine bakıldığında Türkçe fiil kullanımı, atasözü ve deyimlere ağırlık veren folklorik bir üsluba işaret ediyor. Şevkî'nin divanında onun şiir tarzını ortaya koyan ve bu özelliği ile onu belli bir tarzın takipçisi yapan, folklorik üslup özelliği gösteren kullanımlara örnek vermek gerekirse, şair, şiirlerinde çok sayıda deyim, günlük kullanıma ve konuşma diline ait resmi üsluptan ayrılan ifade ve kullanımlar barındırmaktadır. Birinci beyitte yer alan “haber alamamak” ve “ağzını aramak” ifadeleri, ikinci beyitte yer alan “göge çıkmak”, “yerde kalmamak” ve “kara haber işitmek” buna örnek olarak gösterilebilir. Bunlara verilebilecek divandan seçilmiş diğer örnekler şunlardır: Elden komak, can virmek, emegün yok yere harc eylemek, yüzü ak itmek, baş açuk yalın ayak yola düşmek, elümden ne gelür, söz açmak, şükür Allaha, boynuna kol salmak, yüz sürmek, canını kurban eylemek, görüp tana kalmak, kendi gözine inanmamak, bağına basmak, kan aglamak, delü gibi aklını yitirmek, yüzün ele almak, yüzü utanmak, elek elek elemek, yollara düşmek, arz itmek, ikide birin itmek, can çekişmek, bağına basmak, ayağa düşmek, yok bahaya almak, yüzi ağ alını açık olmak, görüp bir bir demek, yüz yıl yüzün yumak, dil uzatmak, ayak tolamak, başuna neler getirmek, barmak ağzında kalmak, yüz kızartmak, bağı taşıtan olmak, dili varmamak, başı bir yasdığa koymak, eteğin tutmak, yolunu gözetmek. vb.

Şevkî'nin yaşadığı dönemde dil kullanımını açısından Türkçenin öne çıkmasını sağlayan unsur daha çok fiillerin kullanımında görülmektedir. Özellikle redif olarak seçilen Türkçe bir fiilin her beytin sonunda tekrarlanması bu anlamda şiirde de daha yoğun bir kullanım olduğu hissini uyandırmaktadır.

Okun ol mushaf-ı cânı gözinden bu yaña gelsün
Okı kâr eyledi cânâ kanı ol kaşı yâ gelsün (114. Gazel)

Tutdı dîvâne diyü zülf ü zenehdânı beni
Saldı zencîr ile zindâne elümden ne gelür (14. Gazel)

Şairin şiirlerinde bu duruma uygun olarak gösterilebilecek redif örnekleri şunlardır: elümden ne gelür, alur gider, düşer, gider, çeker, nazlanır, benzer, bağlanır, olmaz vb.

Folklorik üslubun özelliklerinden biri de ikileme tarzındaki ifadelerin günlük konuşma diline yakın tarzda kullanılmasıdır. Aşağıdaki beyitler bu duruma örnek gösterilebilir:

Nice cevr idesin cânâ behey zâlim behey kâfir
Yiter gir yok yere kana behey zâlim behey kâfir (58. Gazel)

Ruhlarında zülf-i pür-çînün her iki günde bir
Hüsn bezmine saçar müşk-i ter iki günde bir (41. Gazel)

Bunların dışında Şevkî, hem kendi döneminde hem de sonraki dönemlerde ortaya konan şiir örneklerinde çok karşılaşmadığımız kakmak, üşürmek, yonmak, öykünmek, depretmek, depelemek, yumak, döymek, göyünmek, gezlemek gibi fiil kullanımlarına da yer vermektedir. Bu kullanımlar da yukarıdaki özelliklerle bir araya getirildiğinde üslupta yerelliğe işaret edebilir:

*Nem tokundi ağladuğumdan kaşun yayına kim
Gamzen okın **gezleyüp** cânımı gözler gözleriün (87. Gazel)*

*Âferîn şivede bu nergis cemmâşlara
Ki **göyüندی** gözi üstünde durup kaşlara (152. Gazel)*

Kuşkusuz beylikler döneminden başlayarak Türkçe kullanımının gerek bilinçli gerekse de zaruri olduğu durumlar çerçevesinde özellikle 15. yüzyılda Necâtî Bey’le birlikte bir dönüşüme uğradığını kabul etmek gerekir. Bu noktadan hareketle Necâtî Bey öncesinde de Türkçe yazan ve folklorik üslubu tercih eden şairler olmakla birlikte, Necâtî Bey’in yaptığı bunun bir adım daha ilerisine geçen bir harekettir. Bir geçiş dönemi şairi olan Necâtî Bey, folklorik üslubu estetik üsluba taşıyan bir kilometre taşı olarak değerlendirilmelidir. Bunun Türkçeye dönüşten çok, doğal bir seyrin sonucu olarak ortaya konan bilinçli bir duruş ve bu tarzın Şevkî gibi önemli takipçilerinin olduğunu söylemek daha doğru olacaktır. Şevkî’yi ve eserlerini bu bağlamda değerlendirmek önemlidir.

Nüshaların Tanıtılması

Eserin iki yazma nüshası mevcuttur. Almanya nüshası (A), Süleymaniye nüshasına (B) göre daha fazla şiir içerdiğinden metnin kurulmasında Almanya nüshası esas alınmış, nüsha farkları ilgili beytin altında dipnotta işaret edilmiştir. Almanya nüshasındaki Farsça şiirler bir başlık altında kaside, gazel ve müfred olarak ayrılmışken, Süleymaniye nüshasındaki Farsça şiirler kafiye durumuna göre Türkçe şiirler arasında verilmiştir.

1. **A:** Almanya/Berlin Devlet Kütüphanesi, Or. Ms. 1630. 12x16 cm, 71 yk., 15 satır, talik. Nüshada istinsah tarihi ve kaydı yoktur. Nüshada 24

kaside (4'ü Farsça), 224 gazel (12'si Farsça), 1 muhammes, 2 terki-
bend, 6 kıta mevcuttur.

Başı: Hâbbezâ sūr-ı sūr-ü-â'î ü bezm-i dil-güşâ
Dilber-i ferhûnde-peysin şâhid-i şâdî-fezâ

Sonu: Şevkî-yi haste dili derd ile öldürse ne ğam
Dirgürür çün leb-i cân-bağş ile Bâlî Çelebi

2. S: Medine Arif Hikmet Kitaplığı, nr. 152/811. 12x16 cm, talik, 15 st, 54 yk. Nüshanın aslı Medine'dedir. Divanın sonunda Arif Hikmet Bey'in kütüphane mührü vardır. Nüshada 14 kaside (1 Farsça), 135 gazel (3 Farsça), 1 muhammes, 7 kıta ve 3 müfred yer almaktadır.

Başı: Yüzüñ görene irse n'ola la' l-i şeker-hâ
Erzân olur ey teng-dehen Ka' bede hurma

Sonu: N'ola gelüp gözüme berâber otursa yâr
Bir nürdur nigâr iki gözüm berâberi

Kaynaklar

- Açıkgöz, Namık (2017). *Riyâzü'ş-Şuarâ*. <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/54137,540229-riyazu39s-suarapdfpdf.pdf?0> [Erişim Tarihi: 19.05.2018].
- Canım, Rıdvan (2000). *Latîfî, Tezkiretü'ş-Şuarâ ve Tabsıratu'n-Nuzamâ*. Ankara: AKM Yay.
- Canım, Rıdvan (1995). *Edirne Şairleri*. Ankara: Akçağ Yay.
- İpekten, Haluk vd. (Hızl.) (2017). *Heşt Bihişt*. <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/56165,hest-bihistpdf.pdf?0> [Erişim Tarihi: 19.05.2018].
- İsen, Mustafa (1999). *Latîfî Tezkiresi*. Ankara: Akçağ Yay.
- Köksal, M. Fatih (2013). “Şevkî, Yusuf”. <http://www.turkedebiyati.isimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=299> [Erişim Tarihi: 19.05.2018].
- Köksal, M. Fatih (2007). “Şevkî”. *Türk Dünyası Edebiyatçılar Yazarlar ve Şairler Ansiklopedisi*. C. 8. Ankara: AKM Yay. 95-96.
- Mehmed Süreyya (1311). *Sicill-i Osmânî*. İstanbul: Matbaa-i Âmire.
- Mengi, Mine (1986). “Necâî'nin Şiirlerinde Atasözlerinin Kullanımı”. *Erdem* 2/4: 47-56.
- Peremeci, Osman Nuri (2011). *Edirne Tarihi*. Bellek Yay.
- Sevinçli, Efdal (1997). *Bizans Söylenceleriyle Osmanlı Tarihi Târih-i Âl-i Osman*. İzmir: Eylül Yay.
- Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi* (1998). “Şevkî”. C. 8. İstanbul: Dergâh Yayınları. 141-142.
- Yakar, Halil İbrahim (2010). *Edirneli Şevkî Divanı*. Konya: Palet Yay.

METİN

DÎVÂN-I ŞEVKÎ

Raḥmetu'llāhi ʿ Aleyh

KAŞİDE

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.2b. 1. Ḥabbezā sūr-ı sürür-ʿ āyīn ü bezm-i dil-güşā
Dilber-i ferḥūnde-peysin şāhid-i şādī-fezā
2. Ziyetūnden çün ruḥ-ı dilber müzeyyen rûzgār
Nüzhētūnden ravza-i ḥātır tolı neşv ü nemā
3. Tapuñı bu ḥüsn-i zīnetle görüp devrān didi
Merḥabā ey zīnet-i ruḥsār-ı ʿ ālem merḥabā
- 4¹¹. Ḥalka-i bābuñ hilāl ü āb-ı zemzem şerbetūñ
Sāḥitūñ Beytül-Haram ü zāyirūñ ehl-i şafā
- 5¹². Āstīniyle süpürür āsitānuñ her seḥer
Ḳapuñuñ ferrāşı mıdur ḥāce-i çārum-serā
6. Şubḥdan kāfūr u şebden misk düzmiş kā'ināt
Devr-i bezmūñde buḥūr olmağ için şubḥ u mesā
7. Döşeliden niʿ metūñ yer yüzine toy sofrasın
Eş-şalā diyü çağırur ağız açup iştiḥā
8. Micmerūñüñ dūd-ı miskīni buḥārıdur viren
Ḥūr-ı ʿ aynuñ ʿ aynına ḥurşīdveş nūr u zīyā
9. Göz degüre diyü nergis gözlüler iclāsıña
Sūre-i Şad okıyup urdı dem-i bād-ı şabā

¹¹ 4.beyit B nüshasında 23. beyittir.

¹² 5.beyit B nüshasında 24. beyittir; süpürür] süvār B

10. Cur^ç adan sâğar avucla berg-i gül şaçar yere
Giyse tañ midur basîṭ-i ḥāk gülgünî kabā
11. Perre-veş bezmünde biryân olmağa cānlar virür
Sebze-zârında sipihrüñ āhū-yı nergis-çerā
12. Şerbet-i şîrîñüññ sezseydi cān-baḥş oldıgım
Dirliğinden el yuyaydı çeşme-i āb-ı beḳā
- 13¹³. Naḥl mūmınuñ mūnaḳḳaş cāme bir dilber durur
Kim şu^ç ā-i şu^ç leden başında var tāk-ı ıılā
- 14¹⁴. Sebze-zār-ı çarḥdur mūmuñdaki gülşen meger
Kim görünür anda her nergis göze şekl-i Sühā
- 15¹⁵. Dest-māl-i şubḫa ṭoldurur kevākib güllerin
Bezmüne gelmege dest-āvîz ile çarḥ-ı dü-tā
16. Yol bulımaz gök yüzine çıkmağa şeyṭān-ı vehm
Ol ḳadar pürdür şihāb-ı āsumāniden semā
- 17¹⁶. Nār-ı ṭabḫuñ şu^ç lesi bir veche ağıdı çarḫa kim
Gökde biryân oluban düşdi yere murğ-ı sivā
18. Görinür oduñ duḫānından şerār-ı şu^ç le-zen
Ṭurra-i şebden nitekim ṭal^ç at-ı bedr-i dücā
- A.3a.** 19¹⁷. Çün meges ḥā~nuñ yüzinden men^ç -i ervāḥ itmege
Yaraşur perr-i melā^ç ikden megesrān baḳlana
20. Acıdı şudan meger kim kāğıdı kisvet giyüp
Dād uma bezmüne geldi şekker-i şîrîñ-ğidā

---

¹³ 13a: dilber]dildār B

¹⁴ 14a: çarḥdur]çarḥ B

¹⁵ 15a: şubḫa] şubḫ A

¹⁶ 17a: ṭabḫuñ] ṭabḫı B

¹⁷ 19a: itmege] eyleme B

- 21¹⁸. Zeng-i zerle kendüyi zeyn itdi mişl-i mashara
Girmege bezm-i revân-âsâna çarḥ-ı bî-ḥayâ
22. Karşusına'nuñ def-i zerrin tutup kavvâl-ı şubḥ
Eyledi ' uşşâk içinde râst-ı âheng-i nevâ
23. Nây-ı hüd bir gözi yaşlu tıfldur göñli şınık
Her nefes añup diyâr u yârin eyler âh u vâ
24. Şahn-ı sinî gülşen-i bâğ-ı İremdür şanasın
Ki anda gâhî şeker-leb goncedür peşmûñ giyâ
25. Yâ bisâṭ-ı şayrafîdür k'anda ḥalvâ-yı sepîd
Güne-i billür-ı şâfî oldı gâhî keh-rübâ
- 26¹⁹. Tatlu dil döker ' alâ dîni şeker senbüseye
Olmağa sırr-ı dehân-ı yâr birle âşına
- 27²⁰. Hânegî beytine dîvâr olalı senbüseler
Zülbiye yer yer ḳor aña cām-ı âyîne-nümâ
- 28²¹. La' line diş bilemek düşer mi her tıfluñ hele
Peşmûñ peşmîne ḥırḳa aḳ şaḳallu pîr ola
- 29²². Dem durur yoḫuşa süreñ Şevḳıyâ evşâfını
İde sen ḥüsn-i kinâyât ile evşâfın edâ
30. Aldılar başı bozan mızmâr-ı sebḳatde bugün
İtmesün artık tekâpü-yı hevâda iddi' â
31. Yâsemen şâhına ḳonmuş beççe-i bülbüldi yâ
Hey diyince uçdı şâh-ı yâsemenden güyiyâ

---

¹⁸ 21a: zeng] reng B

¹⁹ 26a: dil] dür B

²⁰ 27a: dîvâr] dildâr B

²¹ 28a: düşer mi] düşerdi B; 28b: ḥırḳa] püş B

²² 29. beyit] _____ B

- 32²³. Şem^ç -i kâfûr idi yâhûd bezmgâh-ı luţfda
Aldılar miķrâz ile ucını k'ola pür-ziyâ
- 33²⁴. San hevâ-yı germde bir dilber-i nâzûk-mizâc
Aldı başından ç araķ-ç̄inin k'ide kesb-i hevâ
34. Ne odur ne bu gülistân-ı sa^ç âdetde bugün
Şâh-ı gülden bir varaķ virdi yile bād-ı şabâ
- 35²⁵. Gülbün-i bâğ-ı sa^ç âdet serv-i bostân-ı kerem
Ca^ç fer-i âşaf-nişân serdâr-ı hayl-i pâdişâ
- 36²⁶. Āftâb-ı devlet-i şubh-ı sa^ç âdetdür yüzüñ
Maţla^ç -ı şems-i Hudâdur âstânuñ muţlakâ
- 37²⁷. Geçdi bu egri hayâl ile hilâlün günleri
Kim şerefde na^ç l-i süm̄m-i esbüñe beñzeye tâ
- 38²⁸. Serverâ hâk-i rehüñden seng-i kemter görünür
Dâmen-i câh u celâlünde sipihr-i heft-tâ
- A.3b.** 39²⁹. Āstânuñ göreli gün gökde itmeyüp qarâr
Tolanur dünyâyı ser-tâ-ser bulmaz mültecâ
- 40³⁰. Keffüñüñ âyînesinde cilveger şüret gibi
Çehre-i cûd u ruḥ-ı ihşân u dîdâr-ı şehâ
- 41³¹. Eyleyüp keff-i kerîmüñden senüñ havf u hayâ
Tağlara kaçar şehâb u gevher ider bahrı câ

---

²³ 32a: yâhûd] yâ B

²⁴ 33a: san] yâ A

²⁵ 35. beyit] _____ B

²⁶ 36. beyit] _____ B

²⁷ 37. beyit] _____ B

²⁸ 38. beyit] _____ B

²⁹ 39. beyit] _____ B

³⁰ 40. beyit] _____ B

³¹ 41. beyit] _____ B

42³². Nice kim sūr-1 sūrūr-efzā virür cāna ḥayāt
Nice kim bezm-i dil-āsāda sürer diller şafā

43³³. Dāyimā sūr-1 sūrūr-efzāyile dilşād olup
Nice kim dünyāda çarḥ-1 āsiyā-āsā ola

---

³² 42. beyit] _____ B

³³ 43. beyit] _____ B

KAŞİDE

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1³⁴. ‘Arz ider Tūr-ı şecerden yine peyker nârenc
Gösterür şive-i Mūsî-i peyem-ber nârenc
- 2³⁵. Devha-i ahdar lîmü (vü) felek sebz midür
K’itdi şahnında ‘ayân sûret-i ahter nârenc
3. Kaşrdur şâh-ı zümürüd şanasın k’anda konar
Câm-ı zerkârî-i şâfî gibi yer yer nârenc
- 4³⁶. Çıkuban rüy-i hevâ üzre mu‘ allaqlar urur
Berkden şeh-per açup mişl-i kebüter nârenc
5. Şâh öz sâ‘ idine yakmağ için yer yer dâğ
Getürür şiveyile ortaya ezer nârenc
6. Geçüp oturmağa şâhâne zümürüd tahta
Döşer öz altına zer-dühte pister nârenc
- 7³⁷. Berkden sebz ‘alâmet ne sebebden getirür
Silk-i sâdâtdan olmadıyise ger nârenc
- 8³⁸. Za‘ ferânî varağa ne yazup aşdı ağaca
Şâh-ı tıflın özine k’itdi musahhar nârenc
9. Gūyiyâ ma‘ den-i zer ‘âlemidür itdi ziyân
Şararup yüzi olupdur özi muhtar nârenc
- 10³⁹. Dün yeşil yaprak içinde nazâr idüp gördüm
Nîlgün baırde nîlûfere beñzer nârenc

³⁴ 1a: ider]idüp B; 1b: vezin tutarsız

³⁵ 2b: k’itdi] itdi B; 2b: şahnında] sathında B

³⁶ 4a: urur] ider B

³⁷ 7b: ger] yer A

³⁸ 8b: özine k’itdi] ki özine itdi B

³⁹ 10.beyit]_____B

- 11⁴⁰. Elḥaḳ inṣāf Yehūdī beççe olmasayidi
Giymezi idi başa destār-ı muza‘ fer nārenc
12. Levḥa-i sebzine berkūñ yine naḳḳāşāne
Ḥall ile kelle-i şīr itdi muşavver nārenc
- 13⁴¹. Baḥr-i zerrinde nice keştī-i sīmīn ṭondur
Bāğ-ı līmōn-gehini ṭutmağa yek-ser nārenc
14. Egnine cāme-i zer-beft geyürmezdi cihān
Olmasa ḥāzret-i ‘ulyāya şenā-ger nārenc
- 15⁴². Bāyezīd ibni Meḥemmed şemer-i bāğ-ı sehā
Ki meşāmından alur bŷy behey her nārenc
- A.4a.** 16⁴³. Ey felek bāğ-ı cemālūñde muḥaḳḳar līmū
V'ey güneş ṭāğ-ı celālūñde müdevver nārenc
17. Zer devāt içre mürekkeb düzüben sīm-ābı
Ḥāşıl-ı bāğ-ı kemālātuñı yazar nārenc
18. Devr-i bezmūñde ‘adū cām-ı gurūr içdigüçün
Ekşidüp yüzini virdi acı diller nārenc
19. Berg-i sebz ile yetīmāne gelüp meclisūñe
Yir öpüp ḥıdmetūñ öñünde ḳodı ser nārenc
- 20⁴⁴. Şoḥbet-i ḥuld-i meşāmuña ne yüz ile gelür
Yaraḳan renciyile oldı muḥaḳḳar nārenc
21. Dest-būsuñ hevesi devletine irmeg için
Bağrını ḥasret ile odlara yaḳar nārenc

---

⁴⁰ 11.beyit] _____ B

⁴¹ 13a: ṭondur] tutdı A; 13b: līmōn] ilimon B

⁴² 15a: ibni]bin B; 15a:sehā]şehā B

⁴³ 16a: cemālūñde]kemālūñde B

⁴⁴ 20b: oldı] k’oldı B

22. Yaraşur bezm-i şafâ-bahşına nuql için ola
Sîb-i sîmîn meh ü hürşîd-i münevver nârenc
23. Keremüñ maṭbahı mihmânların ağırlamağa
Bişürür dîk-i muṭallâda muza' fer nârenc
24. Gündüzün gün gibi kandîl yakup gülşende
Luṭfunuñ bûy-ı şafâ-bahşını ister nârenc
25. Çüb-ı huşke ger irişe eşer-i terbiyetüñ
Çüb-ı minber ola serv ü ser-i minber nârenc
26. Der-i gülistâna ire bād-ı bahâr-ı luṭfuñ
Bitüre râst-ı dıraḥt gül-i aḥmer nârenc
27. Baḥr-i aḥdar ki sehânuñ çemenidür anda
Gösterür zer şadef içre dürer-i ter nârenc
- 28⁴⁵. Zer kadeḥden gice bezmünde mey-i nâb içüben
İtdi bu şi' r-i şeker-rîzi mükerrer nârenc
29. Zeḫanında bitürür kâmet-i dilber nârenc
Kim görüpdür bitüre şâḥ-ı şanavber nârenc
30. Ey ' izâr-ı gül-i zîbâ güle hem-dem sünbül
V'ey nihâl-i kâdd-i bâlâ güle hem-ser nârenc
31. Gözümüñ kaṭreleri kuruşasıdur her lîmû
Bağrımuñ dâğları nüshasıdur her nârenc
32. Borçlu olmaz şararur beñzi diyü gün yok kim
Karz almaya yüzümden bir avuc zer nârenc
- 33⁴⁶. Zeḫanuñ sîbine uğrı gibi el şunmasadı
Dâr-ı şâḥ üzre aşılmazdı nîkuser nârenc
34. Şararup geçdügi beñzi bu durur bencileyin
Bezmüñüñ ' aşığıdur ey büt-i âzer nârenc

⁴⁵ 28a: içüben] için A

⁴⁶ 33b: dâr]çâr B; 33b: nîkuser]nîkûn B

35. Gönderürsem n'ola sen dilbere nârence gâzel
Gönderür ' aşıkı ma' şûkına ekşer nârenc
- A.4b. 36. Deleli sūzen-i hicrān ile bađrın senden
Dāver-i devre şikāyet ide beñzer nârenc
- 37⁴⁷. Dāver-i devr ki bezmine nişār itmeg için
Toldurur dāmen-i zerrīnini gevher nârenc
38. Serv-i bostān-ı kerem hazret-i şāhān-ı cihān
Reng-i meh-tāb zamīrinden ider haber nârenc
- 39⁴⁸. H̄usrevā bezm-i h̄uzūruñda disem acılarım
K̄an yuda bāde-i şāf ola mükedder nârenc
40. Bezm-i ğamda beni bu veche görüp zār u nizār
Ādemī-vār içi acıyup esirger nârenc
41. Dir idi kışşa-i āşībūmi fi'l-cümle eger
Olsa Şevkī gibi hoş-gūy u sūhanver nârenc
42. Cānı yokdur ki benüm gibi diye midhatūñi
İde nârencī varağ üzre muharrer nârenc
43. Tā ki her şubh şuna şāhid-i eyyām eline
Bāğ-ı ser-sebz-i felekden şeh-i hāver nârenc
44. Şāhid-i bahtuñuñ olsun yüzi handān çü enār
Bāğ-ı bezmine nice kim vire zīver nârenc

---

⁴⁷ 37b: gevher] ekşer A

⁴⁸ 39a: H̄usrevā] Serverā B

KAŞİDE

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Açdı çün bād-ı vezān berg-i hazāndan defter
Gülşene döndi yine şuffa-i şahn-ı ağber
2. Tîğ-ı şaykal-zededür āb ki naqqāş-şifat
Naqş ider yir yir aña berg-i hazān şemse-i zer
3. Şāhid-i berg-i rezūn gül gül olupdur yañağı
Dest-i sākī-i hazāndan mey-i nāb içdi meger
- 4⁴⁹. Kisvet-i ‘āriyetūn şūreti durur diyü bād
Hā şoyar cāme-i gül-rîzini bāguñ yek-ser
- 5⁵⁰. Bāğ-ı tāvūs-şifat olmuş iken zeyn dirîğ
Tūti-i sebz-i şecerden dōke devrān şeh-per
6. Yerdeki yüzi meşeldür buña kimse başımaz
Bād pây ile niçün berg-i hazān üzre başar
7. Berg endāmı ser-ā-ser görünür za‘ findan
Olalı bencileyin zerd ü sevād u lāğar
- 8⁵¹. Göricek berg-i hazān ile çenarı şanuram
Bir boyı serv-i sehī cāme-i gül-reng giyer
9. Şanuram sīh durur şekl-i kebāb ile ‘işyān
‘Arza kıldığca hazān yaprağını şāğ-ı şecer
- 10⁵². Şūretā oldı meger āb kıumāş-ı mālī
Berg-i rezden aña tamğalar urur dest-i kader

⁴⁹ 4a: durur diyü] budur dir B

⁵⁰ 5. beyit] _____ B

⁵¹ 8b: gül-reng] gül-rîz A

⁵² 10b: ana] k’ana B

- 11⁵³. Bâmdan zerd-i kebûterdür iner döne döne
Şâhdan inse k'açan berg-i hâzân açup per
- A.5a.** 12⁵⁴. Ferş-i şad-reng döşer gülşene ferrâş-ı hâzân
Tâ k'ide mağdem-i meymûn-ı hudâvend güzer
- 13⁵⁵. Ka' be-i ehl-i şafâ kıble-i erbâb-ı sühan
Server-i şadr-nişîn melce-i aşhâb-ı hüner
14. Kıdve-i ehl-i kerem Hâzret-i Pîri Çelebi
Ki virür gerd-i rehi dide-i hürşide başar
15. Mantık-ı hûbına maşşûşdur envâ' -ı kelâm
Dikhat-i tab'ına mensûbdur aksam-ı hüner
16. Gösterelden kâlemi şadr-ı meşâlihde kıyâm
Secde-i tâ'at-ı emrine 'Utarid kor ser
17. Şûret-i hüsn-i haatından görünür ma' nî hûb
Nitekim sünbül-i şebden gül-i ruhsâr kamer
18. Hâne-i âz u emel keff-i sehâ-pîşesile
Oldı deryâ-yı me'âdin gibi pür-la' l ü güher
- 19⁵⁶. Ger ese cânib-i gülzâra nesim-i luţfuñ
Olmaya nüsha-i gül bād-ı şabādan ebter
20. Mihr ceng itmege bed-hāhuñ ile ey meh-i luţf
Eline tiğ aluban giydi başına miğfer
- 21⁵⁷. İşigün toprağı olmışdı heyûlâ-yı uşul
İmtizâc itmemiş iken dahı âb u âzer

⁵³ 11b: k'açan] n'idem A

⁵⁴ 12b: mağdem -i] hâtır-ı B

⁵⁵ 13b: erbâb-ı sühan] ehl-i sühan A; 13b: aşhâb -ı] erbâb-ı B

⁵⁶ 19b: ebter] defter B

⁵⁷ 21.beyit] _____ B

- 22⁵⁸. Kaşd-ı ihâm idegör tab^c ı gazellerde olur
Müştebeh rāh-rev-i kāfiyeler rāh-güzer
- 23⁵⁹. Kilk-i dūr-pâşı durur bülbül-i bostân-ı beyân
Tab^c -ı evbâşı durur nâtiqa-perdâz-ı ^c iber
24. Olmasa hâk-i derüñ cümle heyülâ-yı uşul
Böyle şüret mi bulurdı eşer-i hâk-i beşer
25. Mihr-i feyzâ yaraşur ^c âli-cenâbuñda k'ola
Müşteri bende vü meh hâdim ü gerdün çâker
- 26⁶⁰. Gâh bahşış-i kefün ol bahr-i güher mevc durur
Geh degül cenb-i ^c aţâsında muhîţ âb şumar
27. Medhüñ inşâsını yazmağa debîr-i felege
Varaq-ı mihre çeker târ-ı şu^c â^c i mıştar
28. Sensin ol şîr-i vegâ k'oldı kemānuñla kemend
Ebrü-yı rû-yi vegâ kâkül-i ruhsâr zafer
29. Şevkî ne dille beyân ide şifātuñı ^c aceb
Ki degül vaşf-ı bedî^c uñı dimek hadd-i beşer
- 30⁶¹. Hatt-ı hūbum n'ola virse sözüme zînet ü zîb
Sikke-i şâhîyle bulsa gerek ragbeti zer
31. Tâ ki her sâl nevâhî-i bahâr üzre çeke
Vâli-i mülk-i hazân berg-i zerândan leşker
- A.5b.** 32. Gülbün-i ^c ömrüñ ola bād-ı hazândan emîn
Serv-i iqbâlüñ ola fark-ı semâdan ber ter

⁵⁸ 22b: rāh-rev-i kāfiyeler] rāh-rev-i âkileye A

⁵⁹ 23. beyit]_____ B

⁶⁰ 26a: gâh bahşış -i kefün] bahşışı keffüñüñ A

⁶¹ 30b: ragbeti] ziyneti A

KAŞİDE
Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Hâbbezâ vaqt-i bahâr u dem-i ferhunde-eşer
Ki eser yine Mesîhâ-dem olup bād-ı seher
2. Āb-ı hayvân akıdur her tarafa āb-ı revân
Bağlasa hâk-i zemîn n'ola mizâc-ı ' anber
- 3⁶². Bülbülün şabrını sihriyle yele virmez ise
Bergden na' l niçün kızdura oda gül-i ter
- 4⁶³. Raht-ı ezhâra nem irişdi meger şeb-nemden
Ki serer sa' yile tırmış resen-i şâha şecer
5. Tolduğı cins-i reyâhîn ile hengâme-i bāğ
Bu ki seyreylediler hâven-i zerrîn ' abher
- 6⁶⁴. Bak hatâ çâr-sû-yı bāğı tırup seyr eyler
Ele küngür beççe gibi aluban tablek-i zer
7. Gül gibi yüzi gülüp gönli açılma ne ' aceb
Sebze-zâr içre tutar lāle-i nu' mân sâğar
8. Xumrî serv üzre nice rûh-fezâ şî' r oğudı
Ki terân bāğlar aña āb-ı revân cān-perver
9. Şan cereb hâşıl idüpdür yine cism-i ağşân
Ki tenin ābile-i nūr tıttubdur yek-ser
10. Tāze çārüb niçün bağılyidi çüb-ı tere
Serv ferş-i çemene olmasa ferrâş eger
- 11⁶⁵. Ferş şad-reng döşer gülşenine ferrâş-ı bahâr
Tâ ki oda mukaddem meymün-ı şehinşah güzer

⁶² 3b: kızdura] kızdurur B

⁶³ 4b: şecer] seher A

⁶⁴ 6a: seyr] cerr A; 6b: ele] eline A

⁶⁵ 11. beyit] _____ A

- 12⁶⁶. Māh-ı gerdūnu azamet ḥusrev-i seyyāre çeşm
Bāyezīd-i bin Mehemmed şeh-i İ̄sī makdem
- 13⁶⁷. Deheniñden sanemā Mesīḥ almadı ḥaber
Nice kim bād-ı sabā goncelerün agzın arar
- 14⁶⁸. Nāfeniñ kim sıdı bāzārını didüm hattına
Yaradup kākül-i miskinün didi miskinler
- 15⁶⁹. Togrudur tīr okusan ğamze-i bed-kīşe līk
Sehv ile yād irsem ḳaşıña ger kaş eger
- 16⁷⁰. Tīğdan soñra dile tīrini gönderdiği bu
Sūreti hāki deger yani nihal-i gül-ter
- 17⁷¹. Gözümüñ merdümeği ḥālīñe beñzedüğü için
Nūr-ı didem diyü bağına basar ānı basar
- 18⁷². Her dem dīde ve gül dīde-i nem dīde velī
Meges-i hāl-i lebündür ona gözümde uçar
- 19⁷³. Hattunun geldiği āhımla göğe çıksa nola
Yerde kalmaz işidirsīñ sanemā kara ḥaber
- 20⁷⁴. Gögsini dögse nola seng-i habāb ile şarāb
Yüz kararduben alur būseni her dem sāgar
21. Bir ayağ üstine geldi yine biñ serv meger
Gösterür şaḥn-ı çemen rüz-ı kıyāmetden eşer

---

⁶⁶ 12. beyit] _____ A

⁶⁷ 13. beyit] _____ A

⁶⁸ 14. beyit] _____ A

⁶⁹ 15. beyit] _____ A

⁷⁰ 16. beyit] _____ A

⁷¹ 17. beyit] _____ A

⁷² 18. beyit] _____ A

⁷³ 19. beyit] _____ A

⁷⁴ 20. beyit] _____ A

22. Sebzeden sebz-i kabâ biçmege şahrâ boyına
Nây derzî-veş ele aldı gine minâfer
- 23⁷⁵. Kûtb-ı gerdûn-ı kemâlât Mehemmed Çelebi
Ki virür gerd-i rehi dîde-i hürşîde başar
- 24⁷⁶. Kilk-i müşgîni nişâr itmege ma' nâ murğın
Kodı sîmîn varağ üzre haı dâm-ı ' anber
- 25⁷⁷. Bâd-ı qahrı felegi tutdı perî-vâr gice
Dâmen-i şubha felek tutdığı bu micmer zer
- 26⁷⁸. Kudretüñ kaşrı nice çarğ dürür kim görünür
Anda ecrâm-ı semâvât sühâdan kemter
- 27⁷⁹. Şubh-dem mihr degül cennet ufukdan görinen
Şâhid-i çarğ saña mührini izhâr eyler
- 28⁸⁰. Kamu eşcâr bigi bārver olurdı çenār
Āb-ı cūd-ı keremüñ itsedi ger bâğa güzer
- A.6a. 29⁸¹. Gerçi medhüñ dimede cerb-i zebānum lîkin
Bilürüm revgana muhtâc degül şem' ü kamer
- 30⁸². ' Aql derrāk-i kemālünde kavî ser-gerdān
Hıred evşâf-ı celālünde beğâyet muẓtarr
- 31⁸³. Düşmenüñ bād-şıfat gerçi ki eşer şavurur
Lîk yok hırmen-i ' izzüñe zarar dâne kadar

---

⁷⁵ 23. beyit] _____ B

⁷⁶ 24. beyit] _____ B

⁷⁷ 25. beyit] _____ B

⁷⁸ 26. beyit] _____ B

⁷⁹ 27. beyit] _____ B

⁸⁰ 28. beyit] _____ B

⁸¹ 29. beyit] _____ B

⁸² 30. beyit] _____ B

⁸³ 31. beyit] _____ B

32⁸⁴. Bād-ı deyden ire mi gülşen-i mīnūya gezend
Nār-ı sūzān ide mi gūne-i yāķūta eşer

---

⁸⁴ 32. beyit] _____ B

KAŞİDE

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Hilâle dönse ğam ile ne var dilâ ħancer
Kim oldu ğamze-i fettâna mübtelâ ħancer
- 2⁸⁵. Tokunsa nâz ile o şüh-ı bî-vefâ ħancer
Belâlı câna olur ħancer belâ ħancer
3. Cihânda düşmedik üstine bir gönül mü ħalur
Görinse zer kemer ile siyeh-ħabâ ħancer
- 4⁸⁶. Cefâ kılıcıyla gel bizi yeter depele
Taħınma şiveler ile saġa sola ħancer
5. Tokunmayup geġer oldu ħadeng-i ğamze gibi
Yine ne şive geġer gör saña dilâ ħancer
6. Nigâr mâh-liħâ vü hilâl-ebrûdur
‘ Aceb mi ser-keş olursa baña saña ħancer
7. Yüzün gören kişi nice getürmesün şalavât
Kim olmuş âyine şeklâ ve şûretâ ħancer
8. Şu gibi yetmiş iki dil bilür revân ammâ
Dili ħeler idemez ħâlini edâ ħancer
- 9⁸⁷. Kılıħ ħopalıdan ehl-i silâħ arasında
Yapayaluñ girer a‘ dâya dâ’imâ ħancer
- 10⁸⁸. Meh-i nev ile bir arada görmeyen güneşi
O mâh-peyker ile üşte güneşi rûşenâ ħancer
11. Ħasûd tîġını yârûñ var al gözüñe şok
Enîs ü hem-dem ü yekdil yeter baña ħancer

⁸⁵ 2. beyit] _____ A

⁸⁶ 4a: gel bizi] bizi gel B; 4b: Taħınma] şokunma B

⁸⁷ 9. beyit] _____ B

⁸⁸ 10b: güneşi] _____ B; 10b: vezin tutarsız

12. Şan iki mār çıkarmış başını bir cevden
Umar balçığ-ı zerle bu müntehâ hancer
13. Kılıcıyle alalı diyâr-ı bed-ḥ`âhı
Geçüp serîr-i şudûra sürer şafâ hancer
- 14⁸⁹. Çekilse kanlu bigi tañ degüldür ikide bir
Kesiciler bölüğinden degül cüdâ hancer
15. Hilâl burc-ı zaferdür ki fetḥa başşa kadem
Güneş gibi çeker âfâka zer-livâ hancer
16. Yüzi açılmış olur bî-ḥayâ bu rüşendür
‘ Aceb budur kim olur şâhib-i ḥayâ hancer
- 17⁹⁰. Kılıcuñ ağızına virmege dürter a‘ dâyı
Veğâ güninde şerîk ola kana tâ hancer
- A.6b.** 18⁹¹. Karâr eyleyimezdi şikeste şîşede âb
Ne yüzden eyledi kalb-i ‘ adûda câ hancer
19. Güniden âb-ı ḥayâtın aḳaydı ağızı şuyı
Şu gibi aḳşa kıınından o dil-rübâ hancer
20. Nice kesilmesin ey dost bağı bir kişinüñ
Yatur қaranuda ‘ uryân u bî-nevâ hancer
21. Gözüme gönlüme girüp yaramasun mı baña
Raḳîbi öldürüp itdi ulu ğazâ hancer
- 22⁹². Kemân ḳaşuñ hevesiyle çü ḳabza ‘ âşıkıdur
İderse ḳaddini ğuşşayla tañ mı yâ hancer
23. Odıla şuyı getürdi bir araya fi'l-ḥâl
Kerâmet eylemedi mi me‘ âniyâ hancer

⁸⁹ 14a: bigi] gibi B

⁹⁰ 17b: kana] hûna B

⁹¹ 18b: ne yüzden eyledi kalb-i adûda câ hancer] adû dilinde ne yüzden idindi câ hancer B

⁹² 22a: ‘ âşıkıdur] ‘ âşıkıdur B

24. Raķibe ŧunma efendi ħayāl-i müjġānuñ
Bürüdet olmasun itme begüm ‘aķā ħancer
- 25⁹³. Deñizde māhiyi her dem ŧikār ider derler
Alınca destine pāŧā-yı pāk rā ħancer
26. Vezīr-i ŧaf-ŧiken ol kim hilālden her ay
ŧunar sa‘ ādet ile destine Ĥudā ħancer
27. Odur o ħāzret-i Dāvūd-menzilet kim olur
Yed-i ķazā ķaderinde ķü mūmiyā ħancer
- 28⁹⁴. Kolına ŧemse diyü dāġ yaķduġı bu kim
Ki dūŧmenüne geķer zār ü mübtelā ħancer
29. Ķılıcına virüp arķa ŧayandı nīzeñe ķün
Urursa ķalb-i ‘adūya özin revā ħancer
- 30⁹⁵. Rikāb gibi ayakda ķalup durur a‘ dā
ŧunalu dest-i ‘adū bendūñe Ĥudā ħancer
- 31⁹⁶. ‘Adūnın üstüne yaturken varup ayaġına
Alur eline baŧımı ider devā ħancer
32. Keġ-i kerīmūñ öñünde ķü tıfl-ı mevzūn bāz
Egilüp ardına ġūyā olur dü-tā ħancer
33. ŧafā-yı ķalb ile aķup iki elini revān
ŧapuña ħāl diliyle ider du‘ ā ħancer
- 34⁹⁷. Beline girüp e‘ādī ayaġın aldıġıķün
Ġazā ġüninde elūñde gerek ŧehā ħancer

⁹³ 25a: ŧikār ider derler] ŧikārdur didiler B; 25b: pāk] nīk B

⁹⁴ 28a: kim] dur B

⁹⁵ 30b: ŧunalu] virelü B

⁹⁶ 31. beyit] _____ A

⁹⁷ 34b: elūñde] dizinde B

35. Çü piş-i kabzasın avladı tutdı qahruñ eli
Bu bend ile başılır olsa ejdehâ hancer
36. Açıkdur âyine gibi içinde yüz görünür
Bulalı luftuñ elinden senüñ cilâ hancer
37. Eger mu' allim-i râyuñ ideydi terbiyeti
Dili açılup olaydı sühan-serâ hancer
38. Egerçi şemse-i zer-kâr mihr-i sîm-âbdan
Tutar elinde leâfetle keh-rübâ hancer
- A.7a. 39. Dilî ki hürmen-i câh ü Celâl Pâşâdan
Ne cânı var gele zer-dîde ki kabâ hancer
- 40⁹⁸. Ğazâda dil mi çıkarurdu kalb-i a' dâdan
Vireydi tîğ gibi kabzaña rızâ hancer
41. Buñadı bir dil ile yidi baqr-i mevvâcı
Olalı keff-i kerîmüñle âşinâ hancer
42. Kınına koydı kılıcuñ dilini dik tutsun
Öñünde tüzlenüp itmesün hañâ hancer
43. Olalı mâh ile fi'l-cümle nisbeten mâhî
Aqr kılıcuña qarşu mişâl-i mâ hancer
- 44⁹⁹. 'Adüña fetḥ ü zafer bulmağa tilâvet ider
Ğılâf-ı Süre-i ve'l-leyli ve'd-ḍuḥâ hancer
45. Zemîn-i ma' reke güyâ riyâz-ı nuşretdür
Kim anda serv-i sehî nizedür giyâ hancer
- 46¹⁰⁰. Tutar şadâsı cihânı toqunsa düşmenüne
Toqımcak taşa lâbüd ider şadâ hancer

⁹⁸ 40b: gibi] kazâ B

⁹⁹ 44a: tilâvet ider] okur dâim B

¹⁰⁰ 46a: tutar şadâsı cihânı] tuta cihânı şadâsı B

47. Yetişdi  ıyd diyü tañ mı h n-ı d şmenden
Yaķarsa barmağına tıfl-veş hınç hancer
48. Felek cen b-ı vezire getürdi Őevķi-i z r
Ķaķar-ı nazm ile saña gir n-bah  hancer
49. Ķab l-i zerger-i l tfuñ olursa tañlamazam
Ki h b hağla yazıldı bu dil-güş  hancer
- 50¹⁰¹. Ķađum sözüme virürse   aceb degül ziyet
Ki zeyn olur hağ-ı h b ile  şaf  hancer
51. Nice ki Ķusrev-i gerd n elinde zerger-i şub 
Hil lden şuna her  y-ı m nteh  hancer
52. Yanuñda tiğ-ı nig r siy h c me gibi
Ķul m-ı muķbil-i zerrin-kemer ola hancer

---

¹⁰¹ 50a: ziyet] s ret A

KAŞİDE

Mef'ülü Mefâilü Mefâilü Fe'ülün

1. 'Iyd ayı mı kaçuñ ya hilâl-i Ramazândur
K'ehl-i nazar aña dil ü cândan nigerândur
2. Sîpâresini rûzenüñ it cânuña ta' vîd
Kim ma' reke-i hâyilde hâfız-ı cândur
3. Mihr eyle dile mührini mâh-ı Ramazânuñ
Kim nâme-i ' işyânuña tuğrâ-yı emândur
4. Ey haste gönül lezzet-i dünyâdan elüñ çek
Kim merdüm-i maħrûra şeker ' ayn-ı ziyândur
5. Sünbül diyü uzatma elüñ kâkül-i yâre
Kim dâmen-i gülşende yatar mâr-ı gezândur
6. Mey ister iseñ sâğar-ı tevħîdden it nüş
Kim şürbi anuñ ' âşîka bî-kâm-ı nihândur
- A.7b. 7. Hâl-i siyehüñ hâli çü ma' lüm degül mi
Âteşgede-i nürda bir zerre duħândur
8. Gel mescide gir leşker-i ' işyândan üşenme
K'âhuñ oğına ebrû-yı mihrâb kemândur
- 9¹⁰². Var ağlamağı şem' -i şeb-efrûzdan öğren
Kim gözi yaşı her tarafı âb-ı revândur
- 10¹⁰³. Sûfî nola yâr ile zemîni yer iderse
Şimdiki felek tâkı tolu âh ü figândır
- 11¹⁰⁴. Ger ed' iye-i şâliħa evrâd idinirseñ
Dilden qoma kim midħat-i mahdüm-ı zamândur

---

¹⁰² 9b: âb-ı] seyl-i A

¹⁰³ 10. beyit] _____ A

¹⁰⁴ 11b: zamândur] cihândur B

- 12¹⁰⁵. Ser-defter-i mecmû' a-i erbâb-ı siyâdet
Kim hüsni-ı hasen-i hulûkla Maḥmûd-ı zamândur
- 13¹⁰⁶. Gül-deste-i bistân-ı siyâdet ki nesîmi
Ḳuvvet-dih-i eşbâh-ı cihân ḳût-ı revândur
- 14¹⁰⁷. Şâh olsa ne var leşker-i sâdât-ı cihâna
Kim nâmı tavâmîr-i imârâta nişândur
15. Maḥşûş durur mantıḳ-ı ḥûbına me' ânî
Menşûb-ı kelâmına şü kim hüsni-ı beyândur
16. Yüz gösterür ebkâr-ı me' ânî-i sühândan
Vicdânı meger âyîne-i şüret-i cândur
17. Ḥikmetde ferîd oldığına hey'eti şâhid
Hem mantıḳ-ı dür-bârı kelâmına nişândur
- 18¹⁰⁸. Rûşen durur elfâz-ı nefisinde me' ânî
Lezzet gibi kim ḳand-i mükerrerde 'ıyândur
19. Ṭab' ı çemeni küşe-i gülzâr-ı İremdür
Kim ma' nî-i ḥûb anda revân ḥür-i cinândur
20. Zihninde anuñ ma' rifet-i encüm-i eflâk
Âb üzre revân bir iki evrâḳ-ı ḥazândur
21. Yâḳût sözinden bulalı reng-i ḥacâlet
Yıllardur ödünden dil-i ḥârâda nihândur
22. El-minnetü-lillâh eyâ zübde-i devrân
Kim bâb-ı refî' uñ hüner ehline mekândur
- 23¹⁰⁹. Ol kilik-i güher-bârı ne âhü-yı Ḥotendir
Kim şafḥa-i kāfûr üzere müşk-feşândur

¹⁰⁵ 12a: siyâdet] sa'âdet A; 12b: zamândur] cihândur B

¹⁰⁶ 13. beyit] _____ B

¹⁰⁷ 14. beyit] _____ B

¹⁰⁸ 18a: me'ânî] belâgat B

¹⁰⁹ 23a: Ḥotendir] ḥoşdur A

24. Tāvūs-ı cinān mı ye açup şeh-per-i sīmīn
Berk-i semen üzre işi dā'im cevalāndur
25. Luṭf eyle devā ḥancer-i māhı şıfatuñdan
Kim cüz' durur bārı ' adūnuñ yaraķāndur
- 26¹¹⁰. Bir tāk durur kasr-ı refī'un burc-ı şerefde
Nüh tāk-ı felek sāye-i kasrında nihāndur
27. Şaķın ki yalanuñ dibi ğāyetde yaķındur
Deryā dimek ol keff-i güher-bāra yalandur
28. Yā Rab nice şeb-rengdür ol mäh-rikābuñ
Kim teng-i zer-endüdü anuñ kähkeşāndur
- A.8a. 29¹¹¹. Tapuñ olur ise n'ola emn ehline me'men
Ķapuñ ḥarem-i Ka' be gibi dār-ı emāndur
30. Ne oyımı var nice döne çarḥ anuñla
K'ol pīr-i kühen-sāle vü bu tāze civāndur
31. İflās tozın faķr yüzinden yusa tañ mı
Deryā-yı keff-i cüdü bugün seyl-i revāndur
- 32¹¹². Cān bülbüli medḥüñ gülünüñ vaşfin iderken
Tūtī-i revāna bu ğazel vird-i zebāndur
33. Ol gül ki bugün lāle-ruḥ u ğonce-dehāndur
Bistān-ı leṭāfetde boyı serv-i revāndur
34. Bir serv-i ḳabā-puş gül-endām semen-büy
Ḥurşid-liķā zerre-dehān müy-miyāndur
35. Teb tıtmağa bulmazdı beni pīrehen içre
Fāş eyleyen ammā nidelüm āh ü fiğāndur

¹¹⁰ 26. beyit] _____ A

¹¹¹ 29b: dār-ı] dārü'l- B

¹¹² 32a: gülünüñ] çemeni B

36. Ol 'arız-ı kâfurıla bu hâl-i mu' anber
Müşk ile konulmuş şanasın nokta-i ândur
37. Hattûñ gelüp urmadın oda şehr-i cemâli
Ol nergis-i mesti gele uyğudan uyandır
38. Hüsne tayanup baña cihân itme cefâyı
Ey şüh-ı cefâ-pîşe bilürsin bu cihândur
- 39¹¹³. Döndürdi kamu Rümelini kendüye ucdan
Ebrûları kim hüsni-i berâtına nişândur
40. Añmaz ölümün kuyuña giren kişi cânâ
Uyğuyı nider anda kişi bāğ-ı cinândur
- 41¹¹⁴. Tübâyı leâfetde çüpe şaymadı aşlâ
Kaddûñ çemen-i cânâda ki hoş serv-i revândur
- 42¹¹⁵. Şimdengerü cân istemegi Şevkî'den örgen
.....(Boş).....
- 43¹¹⁶. Ey serv iñen şu gibi aqıtma yaşum kim
Bu hazretüñ ol ayağı tozına revândur
- 44¹¹⁷. Sermâye-i .....(Boş).....
Kim bāb-ı refî' i sened-i pîr ü cevândur
- 45¹¹⁸. Ey fahr-ı cihân ed' iye-i nām-ı şerîfûñ
Sermâye-i imāna bugün hırz-ı yamândur
- 46¹¹⁹. Şevkîye kemāl-i hasenātuñla zahîr ol
Evşâf-ı bedî' unda ki Selmân-ı zamândur

¹¹³ 39a: döndürdi kamu] döndürse gerek B

¹¹⁴ 41b: cânâda ki hoş serv-i revândur] hüsnde kim serv-i çemândur B

¹¹⁵ 42. beyit] _____ A

¹¹⁶ 43. beyit] _____ B

¹¹⁷ 44. beyit] _____ B

¹¹⁸ 45. beyit] _____ B

¹¹⁹ 46. beyit] _____ B

- 47¹²⁰. Yer yer haḫı zeyn itse nola sünbül-i terle
Rengîn sözü medḫüñde ki hoş lâle sitāndur
48. Nice kim ola rûzeyile dehr müşerref
Nice ki meh-i ʿıyd feraḫ-baḫş-ı cihāndur
49. Şemʿ -i şeref-baḫtuñ ola mihr-i cihān-süz
Gerdünuñ işi niteki dā'im seyrāndur

---

¹²⁰ 47. beyit] _____ B

A.8b.

KAŞİDE

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Geçdi çün nuşret 'arūsı yüzine zīver zafer
Dīde-i dāmād-ı fetħa virdi nūr u fer zafer
2. Bārverdür devħa-i devlet biħamdillah yine
Dikeli bistân-ı nuşretde nihâl-i ber zafer
- 3¹²¹. Şâhid-i maķşūduñ alup yine destiñ destiñe
Kūçe-i şehri murād içinde seyr eyler zafer
4. Sebz ü sirâb olduğı bu yıl budur şâh-ı emel
Âb-ı nuşretle şuarupdur anı yek-ser zafer
5. Yer yüzinde ķomadı gerd-i mezâlimden eşer
Husrev-i Kistrâ 'adâlet Şâh-ı İskender zafer
- 6¹²². Bü'l-muzaffer Bâyezīd bin Meħammed Hân k'anun
Rif'ati bābında nuşret bendedür çâker zafer
7. Ne diyâra leşker-i nuşret-şi'arı 'azm ide
Biñ fetih anda Sipeh-sâlâr olur reh-ber zafer
8. Bezm-i rezminde dimâğ-ı fetħi hoş-büy itmege
Perçem-i toğândan anuñ gezdürür micmer zafer
9. Dest-i devlet rişte-i maķşūddan çekmez tınâb
Ķurmasa ordū-yı ķadrinde anuñ çâder zafer
10. Yanar od gibi girer ķalb-i 'adūya nīzesi
Vireli ķahruñ eline luţf ile ħancer zafer
11. Zeyn için nuşret 'arūsı yüzine meşşâta-vâr
Perçem-i toğândan aşar zülf-i pür-'anber zafer

---

¹²¹ 3b: seyr eyler] seyr eder B

¹²² 6b: bābında] pâyına B

- 12¹²³. Râyınuñ meh-tâb-ı ‘ âlem tâbına maşrıķ fütüh
Tîğinuñ ħurşîd-i kişver-gîrine ħâver zafer
- 13¹²⁴. Ķadrüñe bir Ķaşr-ı ‘ âlî yapıdı bennâ-yı Ķader
K'anda nuşret ‘ arş-i ‘ âlî oldı ferş-i der zafer
14. Ħusrevâ nâm-ı ħümâyünuñla hem-dem olmasa
Olmaz idi nâme-i ‘ izzüñle nâm-âver zafer
15. Bustân-ı rûz-ı rezmüñde ne siħr olur bu kim
‘ Arz ider şekl-i livâdan serv-i meh-peyker zafer
16. Yürüyüp âfâķ içinde nuşretüñ tîğın şalar
Tañ mı giderse ser-i ħurşîde nür-efser zafer
- 17¹²⁵. Kesre zamm itmege a‘ dâ ki işâret itse fetħ
Ķor benân-ı tûğı şekl-i hemzedden bir ser zafer
- 18¹²⁶. Nîzen üstünde sinân âbdâruñdan şehâ
Ururdı kadründe her şeb şem’lar yakar zafer
19. Āsumân-baħtsın sen kim hilâl-i fetihden
Ħînk-i nuşret-pâyuña urur ni‘ âl-i zer zafer
20. Gideli alayuñuñ ardınca pey-der-pey fütüh
Toldı şaħn-ı ordu-yı ikbâl ser-tâ-ser zafer
- A.9a.** 21¹²⁷. Bişmege dîk-i ser-i a‘ dâda her sevdâ-yı ħâm
Şadme-i gürz-girânuñdan yaķar âzer zafer
- 22¹²⁸. Rezmġahuñ âsumânında görünür her seħer
Tîğ-ı berk âsân ile mihr-i ziyâ-güster zafer

¹²³ 12b: ħurşîd -i kişver-gîrine] mihr-i cihân-ârâsına B

¹²⁴ 13b: k’anda] k’ana B

¹²⁵ 17a: kesre] kesr-i A; 17a: a’ dâ ki işâret itse] a’ dâni işâret kılsa B

¹²⁶ 18. beyit] _____ A

¹²⁷ 21a: sadme-i] sadmet-i B

¹²⁸ 22a: âsumânında görünür] âsumânından gürîz A

23. Feth-i haylüne qarīb olsa ba^çid olmaya kim
Eylemiş *naşrun minellāh* âyetin ezber zafer
24. Düşmen-i rübāh-şekl hîle-ger şayd itmege
Bişe-i rezmünde seyr ider çü şî^çr-i ner zafer
25. Düşmenüñ mihr-i cihān-tābına de vaqt-i neberd
Tāb-ı tîğüñdan çıqup başına od yaqar zafer
- 26¹²⁹. Gitudügi alayının ardınca pey-der-pey fütüh
Toldı sahn ururdı ikbāli ser-tā-ser zafer
27. Eyleye Şevķi-şifat şüret ger Mani'yi māt
Yazmağa reng-i şifātın bulsa şüret ger zafer
- 28¹³⁰. Nizeñ üstinde sinān-ı ābdāruñda şehā
Ordū-yı fethüñde her şeb şem^çler yaqar zafer
- 29¹³¹. Görmege nuşret ^çarūsı çehre-i iqbālüñi
Berk-i tîğüñdan şunar āyine-i enver zafer

---

¹²⁹ 26. beyit] _____ A

¹³⁰ 28. beyit] _____ B

¹³¹ 29a: görmege] gör ki B

KAŞİDE¹³²

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Hâmdülillâh ‘ıyd-ı rûz irdi vü oldı bahâr
Şaĥn-ı sebze-rûy dilber gibi oldı gül‘ izâr
2. Hâll idüp berfüñ gümüş evrâķını naķķâş-ı şun‘
Şafĥa-i gülşende yazdı dürlü naķş-ı zer nigâr
3. Ğâlibâ bād-ı dîk zindânını bozmuş yine
Kim kaçar bâĝ içre zencîrin süriyü cûybâr
4. Tırra-i sünbül den açar esdügünce bād-ı şubĥ
Her nefesde nice yüz biñ nâfe-i müşk-i tâtâr
5. Çârsü-yı bâĝ içinde kışşa-ĥân olmuş meĝer
Kim geçüp gül kürsisinde bülbül itmişdür qarâr
6. Sûsen-i âzâde ‘ İsi gibi mehdinden henüz
Dil uzatmışdur ki'de Hâķ birligini âşikâr
7. Bülbül-i şîrîn-süĥan şayd olmaĝa gül talına
Ĥusrev-i gül şüretin aşdı şabâ Şävür-vâr
8. Raĥtını şu içre şalduĝı budur nîlûferüñ
Kim görür olmuş ser-â-ser şaĥn-ı sebze pür-şerâr
9. Cân u dilden sevdüĝi dildârı yanında görüp
Şevķden olmuş durur bî-çâre bülbül bî-ķarâr
10. Nergis ü gül oldı mâĥ ile şüreyyâya şebîĥ
Anı kim isterdi gökde yerde buldı rûzgâr
11. Bülbül ü gül ‘ âşık u ma‘ şûķa beñzer kim biri
Nâz ile güldükçe dâ'im biri aĝlar zâr zâr

12. Cem^ç olup cümle şükûfe baş komışlar bir yerin
Taht-ı gülşende geçüp gül şâhı olmuş tâcdâr
- A.9b. 13. Gördi kim ebr-i bahârı bâğa gevherler saçar
Germ olup ol dem şükûfe sîm ü zer kıldı nişâr
14. İşbu dem kim bâğda zerrîn-ğadeğ devr eyleyüp
Bülbül ırlar serv rakş eyler aya karşıar çenâr
15. Sûsen-i âzâde gibi bekle dâ'im taraf-ı cû
Nergis-i üftâde gibi koma câm-ı hoş-güvâr
16. Gülşen içre cân u dilden bülbül-i güyâ tûrup
Güllere karşı oğur bu maṭla^ç ı leyl ü nehâr
17. Bülbül-i şeydâ niçün her gice ağlar zâr zâr
Bilmek isterseñ nigârâ çın seherden bâğa var
18. Gözlerünle zülfüne teşbîh olurdı eger
Nergis olsa cân-şikâr u sünbül olsa müşk-bâr
19. Bâğ-ı hüsnüñ gülleri cânâ dahı açılmadıñ
Ey dirîğ eṭrâfda oldı benefşe aşikâr
20. La^ç l-i nâbuñ yâdına her şeb tutar zerrîn ğadeğ
Anuñ için çeşm-i nergis bir dem olmaz bî-ğumâr
21. Ben nice teşbîh idem sen gül-^ç izârı güllere
Kim gülüñ dâmânını elden komaz bir laḫza ḫâr
22. Ḳanını tutmağıçün ḫâkister almışdur ele
Lâle kim ğamzeñden anuñ sînesinde dâğı var
23. Âsitân-ı şâhda sünbül saçuñ ^ç arz eylemiş
Çin ḫarâcı diyü yüz biñ nâfe-i müşk-i tâtâr
24. Pâdişâh-ı mâh-ṭal^ç at Ḥusrev-i Cemşîd-baht
Müşteri-rây vü ^ç Uṭarid-fiṭnat u gerdün-vaḳâr

25. Hâzret-i Sultân Süleymân mâh-ı burc-ı salţanat
Āfītâb-ı   adl-perver sâye-i perverdigâr
26. Ey ki l tfuñ bāġınuñ bir bābıdur bāġ-ı bihişt
Vey ki ħalkuñ ravzasınuñ faşlıdur faşl-ı bahâr
27. Dem urur bād-ı şabâ ħulķuñdan ey şeh her seher
  Aks-i rāyuñdur toġar her şubġ şems-i tâbdâr
28. Mâh-ı nev kim âfītâb-ı   âlem-ârâdur bu gün
Na l-ı esb ne şeb h olmaķla ider iftiġâr
29. Başımlı her dem aŗaġa t tduġı budur seġâb
Kim senün keff-i güher-pâşuñdan oldı şermsâr
30. B m-ı   adlıñden şehâ nergis seher-gehden t rup
Gözlerine şu seper t  kim bel rmeye ħumâr
31. Ĥ k-ı p y nden ħaber vird giġ n bād-ı şabâ
Başına her bir ş k fe s m   zer eyler niş r
- A.10a. 32. D 'im  nergis gelüp ħıdmetde olmadıġıġ n
Ayaġuñ topraġına yüz sürüp eyler i  tiz r
33. Şeh gele bir şeb diy ben şahn-ı gülşende ķomıŗ
Nergis altun şam  dan u l le şem  -ı tâbd r
34. S sen-ı  z de t rmiŗ yüz dil   biñ c n ile
B ġda dir yarıcuñ olsun şeh  perverdig r
35. El urursa d men-ı   adlıne ş h  ger senün
Ĥiġ g l d m nına el urmaya bir daġı ħ r
36. B y-ı   adlıñ ger mühendis ola b ġa server 
Olmaya b d u yile g nbed-ı gül t r-m r
37. P diş h-ı gülşen-ı medġ nde Şevķ  ġ ker n
Bülbül-ı g y  gibi medġ n oķur leyl   neh r

38. Āfitāb-ı ‘ālem-ārādur çü re'y-i enverüñ
Āsitānuñ toprağını terbiyet kılsa ne var
39. Gülbün-i bahtuñ hemīşe ola ser-sebz ü țarı
Nice kim faşl-ı rebî‘ içre ese bād-ı bahār

KAŞİDE

Mef'ülü Mef'ailün Fe'ülün

- 1¹³³. Bir gece ki âfitâb-ı hâver
Çekmiş idi gerdişe küşe-i ser
2. Yapılmış idi deriçe-i şubh
Bağlanmış idi bu revzen-i zer
3. Düşmüşdi cemâl-i âfitâba
Zülûf-i siyeh şeb-i mükedder
4. Kalmışdı kafesde bâz-ı zerrîn
Uçurdu bu sîm-per kebûter
- 5¹³⁴. Ol beyze-i zer ki düşdi kafese
Sîmurg-ı felek buraydı şeh-per
6. Şarrâf-ı cihân o şeb-çerâğı
Şan dürc-i mücevher içre gizler
- 7¹³⁵. Bu şu' bede-bâz-ı çerh-i çâpük
Kırmış idi âsumânî çâder
8. Gerdişdeydi bu resme eflâk
Cünbişdeydi bu bahır-ı ahdar
- 9¹³⁶. Kim ğam gicesine ola mı hadd
İbrişimî şubh-ı vaşl-ı dilber
- 10¹³⁷. Nâgâh gözümü almış uyhu
Fikr olur iken o gözi 'abher

---

¹³³ 1b: gerdişe] ceybe A

¹³⁴ 5a: kafese] kâfa B

¹³⁵ 7a: çâbuk] _____ B

¹³⁶ 9a: ola mı] olmadı B

¹³⁷ 10b: gözi] çeşmi B

11. Olaydı ki h̄āb-ı h̄üb gördüm
 adr olmiş imiş meger muadder
12. Kim nūr ile oldı h̄ücre-i dil
 Oldı arañu gōñül münevver
- A.10b.** 13¹³⁸. Gördüm o d̄üři aceb yüzüñ
 Ta bir ılup didüm ki beñzer
14. Ger alı imüz ılursa yārī
 Görür gözümüz cemāl-i dilber
- 15¹³⁹. Gördüm ıkageldi o perī-rū
 arşu urup eyledüm du alar
- 16¹⁴⁰. Ol serv-i revān-ad ergāvān-ad
 Ol onca-dehān u lāle-peyker
17. ün ıldı ulū řub-ı devlet
 Geldi dilüme bu mala -ı ter
- 18¹⁴¹. Ey devletüñ āfitāb-ı enver
 řevüñle cihān olu ser-ā-ser
- 19¹⁴². Ka be durur yüzüñ kim ey dost
 Dīn utar iinde zülf-i kāfir
- 20¹⁴³. Kim gördi cihān emenlerinde
 addüñ gibi bir nihāl-i nev-ber
21. Cāmeñ hevesiyle sīnem üzre
 Her dā-ı siyāh urş-ı anber

¹³⁸ 13a: o] bu B, 13a: yüzüñ] lebüñ B

¹³⁹ 15a: perī-rū] perī-zād B, 15b: eyledüm] eylerüm B

¹⁴⁰ 16b: lāle] hūr B

¹⁴¹ 18a: ey] key B

¹⁴² 19a: durur] durur ol B

¹⁴³ 20. beyit] _____ B

22. Hey di gözüñe kim ol siyeh-dil
Olmasun iñen dağı sitemger
23. Kem kullarıyuz penâhımızdur
Dergâh-ı refî^c -i luğf-güster
- 24¹⁴⁴. Sermâyede sehâ-yı Muhammed
Şehzâde-i şehriyâr-ı server
25. Hem-reng olalı ruğ-ı ^c adûya
Cûd keffûñ oldu düşmen-i zer
26. Gerdûn-ı peleng-reng-i pür-kîn
Rübâh durur tapuñ ğazanfer
27. Qahruñ görünür dil-i ^c adûya
Hâkister içinde mişl-i aḡker
28. Qapuñ gibi âsumân-ı devlet
Görmedi cihânda çeşm-i aḡter
29. Luğfin қоhusın alaldan oldu
Enfâs-ı nesîm-i ruğ-perver
30. Ecsâma nazâr iderse qahrı
A^c râzdan ola ḡûr-ı cevher
31. Tîğûñ görünür ^c adû görünse
Mânende-i zülfeqâr-ı Hâydar
- A.11a.** 32. ^c Azmüñ ider anı yer ile bir
Olursa ^c adû ḡişâr-ı Hâyber
- 33¹⁴⁵. Bistân-ı ğazâda tîrûñ oldu
Feth ü zafer ile şâḡ-ı mişmer
34. Hâk-i qademüñ devâya ma^c den
Keff-i keremüñ sehâya mazhar

¹⁴⁴ 24a: sermâyede sehâ-yı] sermâye-yi mekrümet B

¹⁴⁵ 33a: gazâ] vegâ B

35.   Ṭab' uñ ne muḥiṭ-i zāhir oldı
       Kim bulmaz aña ' uḫūl mi' ber
- 36¹⁴⁶.   Ḥālūñ hevesiyle şebnem üzre
       Her dāğ-ı siyāh ḫurş-ı ' anber
37.   Kilkūñ gibi bāğ-ı ma' rifetde
       Bitmedi nihāl-i nāz-perver
38.   Zihnüñde raḫam riyāz-ı müşkīn
       Destüñde ḫalem nihāl-i mişmer
- 39¹⁴⁷.   Ṭapuñ bigi ḫanı bir süḫan-dān
       Şevḫī gibi ḫanı bir süḫan-ver
- 40¹⁴⁸.   Yoḫdur kerem içre saña mānend
       Kimdür süḫan içre baña beñzer
- 41¹⁴⁹.   Sözlerümdür benüm ' uḫūd-ı le'āl
       Keremüñdür muḥiṭ-i .....**Boş** .....

---

¹⁴⁶ 36a: şebnem] nesim A

¹⁴⁷ 39a: bigi: gibi B

¹⁴⁸ 40b: baña] saña B

¹⁴⁹ 41. beyit] _____ B

KAŞİDE

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1¹⁵⁰. Yağdı ħarim-i cānda yine rüy-i yār şem^ç
Yansa yağılsa ħasret ile vechi vār şem^ç
- 2¹⁵¹. Bağ cām-ı mihre sâ^ç id-i sīmīn-i şubħda
Gör kim ne şiveyile tutar dest-i yār şem^ç
3. İpe geçerse boynı yağın günde tañ degül
Uğrılar ile her gic'olur yār-ı ğār şem^ç
4. Meclis gezer şabāħa degin arayup seni
Çorğum budur ki bir gice başdan çıkar şem^ç
5. Bād-ı seħer ne oğuyup üfürdi aña kim
Diñlenmedi bu gice olup bī-ğarār şem^ç
6. Pervāneden sipāħ çeküp nürdan ^ç alem
Şehr-i cemāle oldı yine şehriyār şem^ç
7. Yanup kül olur āħ ile ger bir nefes saña
Süz-ı derūnın itmez ise āşikār şem^ç
8. Meyħāne-i çemende reyāħin oturuban
^ç Aşkuña yağıdı lāle vü gülden hezār şem^ç
9. İller evine girme deñilmese ħāceti
Şeb-rev gibi yañında getürmezdi nār şem^ç
10. Ey dil miyān-ı bāğdaki servler degül
Dökdi kenār-ı bezm-i güle cüybār şem^ç
- A.11b. 11. Ĥüsnuñe beñzerem didügi cürmiçün şehā
Bir ayağ üzre turup ider i^ç tizār şem^ç

¹⁵⁰ 1b: yağılsa ħasret ile] göyünse haclet ile B

¹⁵¹ 2b: gör kim] kim gör

12. Câm-ı şarâbdur şıyan endüh leşkerin
İder belî gürüh-ı şebi târ-mâr şem^ç
13. Raḥm it gözi yaşına vü alğıl kenâruña
Kim geldi yana yana yine âşikâr şem^ç
- 14¹⁵². Şâmî Beg ol ki re'y-i zamîr-i münîr ile
Çekdi zamânede 'alem-i iftiḥâr şem^ç
15. Ölseḥ hevâ-yı kâmet (ü) fikr-i 'izâr ile
Kabrum giyâhı serv ola seng-i mezâr şem^ç
- 16¹⁵³. Dükkân-ı yâr önünde aşılıp ḳalır mıdı
Olmasayidi 'âşık-ı âşüfte-kâr şem^ç
- 17¹⁵⁴. Şatmaḳ degülse kendüyi aşḥâb-ı şoḥbete
Aḳlar giyüp niçün elin ider nigâr şem^ç
18. Encüm şabâḥa ḳaldüğını şunda görmüşem
Kim şubḥa dek cemâlüne ḳarşu yanar şem^ç
19. ¹⁵⁵ Her gice nice eyleye kişi kenârına
K'oldu nigâr-ı serv-ḳadd gül-izâr şem^ç
20. ¹⁵⁶ Ey gül miyân-ı bagdaki servler degül
Dikdi kenâr-ı bezm-i güle cüy-bâr şem^ç
- 21¹⁵⁷. Şevḳinüñ âhı odı şerârı dürür bilüñ
Bezm-i sipihr içinde yanan bî-şumâr şem^ç
- 22¹⁵⁸. Bir âfitâb şem^ç ine ḳul olmuşum yine
K'olur hevâ-yı mihriyile şu^ç ledâr şem^ç

---

¹⁵² 14a: re'y-i] nür-ı A

¹⁵³ 16. beyit] _____ B

¹⁵⁴ 17. beyit] _____ B

¹⁵⁵ 19. beyit] _____ A

¹⁵⁶ 20. beyit] _____ A

¹⁵⁷ 21a: bilüñ] felek B

¹⁵⁸ 22a: şem'ine] bezmine B

23¹⁵⁹. Uyarmış idi bahtı çerâgını dest-i şun^ç
Yandırmadan cihânda dağı rûzgâr şem^ç

---

¹⁵⁹ 23. beyit] _____ B

KAŞİDE¹⁶⁰

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Yine pîrûze serîr üzre çıķup şehvâr gül
Açdı gülşen ehline gencîne-i esrâr gül
2. ‘ Ārız-ı ħurşîd-i tâbuñ virmeseydi āb-rû
Ķande bulurđı bu veche gûne-i ruĥsâr gül
3. Başıda la‘ lîn küleh egninde pîrûzî Ķabā
Şalınur bâzâr-ı gülzâr içre şâhid-vâr gül
4. ‘ Anberîn zülfüñ hevâsiyle yeleye varur benefş
Lâle-ĥaddüñ ĝayretiyle odlara yanar gül
5. Āl evrâķ üstine itdügi budur zer-feşân
Lâle-ĥaddüñ vaşfını yazmaķ diler ey yâr gül
6. Reng ü luţf uğruladı diyü yanaĝuñdan senüñ
Odlara Ķızdırdılar ĥiç itmedi iķrâr gül
7. Başma gülşende semen-zâr üzre pây-i nâzüküñ
Bulmasın berg-i semenden dostum āzâr gül
8. Gülbün-i şâĥ üzre dün gördüm bu şi'r-i nâzüki
Bülbül-i ĝüyâ dilinden oķudı tekrâr gül
- A.12a.9. Saña ne yüz ile beñzer disem ey dildâr gül
Kim degüldür serv-reftâr u şeker-ĝüftâr gül
10. Ger ese kuhsârdan nâgeh nesîm-i himmeti
Berf yerine hemândem bitüre kuhsâr gül
11. Oldur ol serv-i kerem kim seyr-i gülzâr idicek
Pâyine la‘ lîn Ķabaķdan zer ider îşâr gül

12. Bād-ı lūtfuñ gülşen ehlinüñ tabîbi olmasa
Olur idi sālḥā nergis gibi bīmār gül
13. Açılup bād-ı ʔarabdan göñli ḥandānlar yine
Mişl-i ʔab^ʕ -ı server-i ḥoş-ḥulḳ u nīkū-kār gül
14. Ḥāşıl-ı maḥşūlini yazmağa kesb-i cūdınıñ
Sūsen ü sūnbül devāt ḥāmedür ʔūmār gül
15. Şaḥn-ı gülşen vādī-i Eymen durur bülbül Kelīm
Gösterürse ʔañ midur aḥḍar şecerde nār gül
16. Görđi yoḳ gülzār-ı dehrüñ güllerinde būy-ı lūṫf
Şūfiyāne giydi lāle ḥırḳa-i jengār gül
17. Ğonceler öpüp gözine sürđi nergisler tamām
Şaḥn-ı gülzār içre ʕ arz itdügi dem dīdār gül
18. Veh ne cām içürđi yine sākī-i bād-ı bahār
K'açılup rāz-ı derūnıñ eyledi izḥār gül
19. Şevḳıyā gülzār-ı cāndan ʕ ārife bir gül yeter
Bezm-i ʕ irfāndur yeter bu bezme bir miḳḍār gül
20. Tā çeke ḳış cengine her sāl leşker nev-bahār
Tā k'ola cünd-i reyāḥīne sipehsālār gül
21. Gülşen-i ʕ ömrüñ çü cennet dā'imā ser-sebz ola
K'anda sebze āsumāndur şābit (ü) seyyār gül

TERKİB-BENT¹⁶¹

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Ebrû-yı şâhid-i gerdün mı bu yâ şekl-i hilâl
Ya nişân-ı sümm-i esb-i şeh-i ferhunde-ğışâl
  2. Çerğ şan ma' den-i zer 'âmilidür geldi tıdur
Zer nişâniyle hâle gibi üstinde hilâl
  3. Bîşe-i çerğde ya şîr-i şikâr-efgendür
Kim ider ' arz cihân halkına hünin çengâl
  4. Âsumânı meges sebze şayar şanma şağın
Her ne dem açsa hümâ-yı ser-i çetri perr ü bâl
  5. Her ki yüz sürmedi pâyine çü zülf-i dildâr
Yaraşur dest-i havâdişden olursa pâmâl
  6. Şâh tuğrası mişâlini ne mümkün ki yaza
Gerçi bir yıldır ider şafha-i gerdünda mişâl
  - A.12b.7. Nice şeh kim şeref-i maqdemine kem kulunuñ
Şâh-ı gerdün ider iqbâl gibi istiqbâl
  8. Rûz zerrin külehiyle şeb gül-riz kabâ
Şeb ü rûz iki gulâm olmuş aña hüb-cemâl
  9. Ne kadar ser-keş ise çerğ kor eşigine ser
Olmağa mihr-i cihân-tâb gibi pâk güher
- II
10. Hâk-i dergâhiyle âb-ı revân ehl-i şafâ
Mihr-i didâriyle zerrelere işi bâlâ

---

¹⁶¹ _____ B

11. Haddi gülzârıyile bâğ-ı sa' âdet handân
Kad-i şimşâdıyile sebze-i devlet binâ
12. Hikmetüñ tîrine pür şehper nesr-i t̄ayir
Kabza-i kudretine çenber gerdün-ı deryâ
13. Çok zamandır kademi hâkine cânlar virürin
Çeşme-i Hızra heves .....Boş .....
14. Tıfl-veş mihr gelür levha-i zerrîn ile şubh
Mektebine ki'de zihni aña ta' lîm-i senâ
15. Zihni pâki çü kitâbından ala ma' nî-i hâş
Hızr zulmetde bulur âb-ı hayâtı güyâ
16. Her seher mihr-i zer-encümi dirür tâ kim
Kadem-i şâh-ı cihâna döşeye ferş-i tılâ
17. İndirür baş ayağına yine mihr-i raşşân
Re'y-i pîr ile diler kim bir ola baht-ı civân

III

18. Şeh-i hâver komasa na' l-i semendüñe seri
Çün hilâl ide anı miñnet-i devr-i kameri
19. Mihr ayağıña sürer yüzini ey mâh-ı celâl
Kim ola halk-ı cihân başınuñ üstinde yeri
20. Mihr ceng itmege bed-h̄ âhuñ ile ey meh-i luţf
Eline t̄ig alup çekdi başına siperi
21. Sen cihân-bağş u civân-bahta yaraşur ki gele
Bağış almağa kaçar ile cihânuñ güheri
22. Acıya bîşe-i in' âmuñ ile yemm-i cânı
Yarıla t̄işe-i ihsânuñla kân-ı cigeri
23. Ney için böyle hamîde görünür kadd-i hilâl
Çünkü her ây komaz na' l-i semendüñe seri

24. Rif' atüñ atı felek farkına başdı ayağın
Encüm-i mäh durur miñı vü na' l seriri
25. Cän-ı ef' i-zedeye nüsha-i tiryäk yazar
Lafz-ı cän-perver-i lütfüñ ezüben gül-şekeri
- A.13a.26. K'oldı gül yüzün ile bāğ-ı sa' ādet gülşen
Tal' atüñ nūriyile dīde-i devlet rūşen

IV

27. Ey şehensāh-ı felek-mertebe vü mihr ü mehi
Görmedi çeşm-i felek sencileyin pādişehi
28. Devletüñ günine biñ çeşm ile müştāk felek
İzzetüñ haşmetinüñ encüm-i gerdün siphehi
29. Her seher taht-ı sa' ādetde göricek tapuñı
Sevinüp mihr şafādan göge atar külehi
30. Kapuñı gördi felekden yüzi döndi güneşüñ
Mihr iqbālüñ ile çerha girer gözle mehi
31. Nice 'ālī güher ü nice hümā-himmetsin
Ki şalar sāye sipihre şerefüñ bārghehi
32. Cūduñüñ cūyı eger bāğa güzer ideyidi
Böyle qalmayaydı dest-i tehī serv-i sehī
33. İrişür hāşşa vü 'amma kerem-i şāh meger
Şevki-i haste-dilüñ tab' -ı revāndur günehi
34. Neylesün tab' -ı girānmāyeñe bu haṭṭ-ı siyeh
Kalemdeñ dökilen zerre virür reng şebeh

V

35. Neden ey şeh ben olam zūlmet-i şebde hayrān
Kadrüñüñ mäh-ı şeb-efrūzı bu veche tābān

36. Gülbün-i ' ayşumı luţfuñ şuyı sebz itse n'ola
Bu hevâyile apuñ toprağın idindi mekân
37. Devlet-ábâduñ ol kim süre divârına yüz
Kâh-veş oma ki bád-ı elem eyleye ziyân
38. Hıyf kim şu gibi taş yaşdana toprağ döşenem
Çünkü var bende şehâ alb-i şafâ ab' -ı revân
39. Baña düşen bu k'olam dâ'î-i devlet şeb ü rûz
Sen şeh e bendelerüñ derdine ılmağ dermân
40. Kâmkâra nice kim 'ıyd-ı ferah-bahş ola
Çehre-i gülşen-i ab' uñ gibi 'âlem handân
41. Şeb-i adrüñ ola ferhunde çü 'ıyd-ı ferruh
Rûz-ı 'ıydüñ ola tâbende çü mihr-i rahşân

KAŞİDE

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Olalı lûtf-ı dehānuña berāber hâtem
Eyledi mühr-i Süleymānı müsahhâr hâtem
2. ‘Acabā kim gözüñ üstinde kaşuñ var didi
Ki tarılır dehen-i yār gibi her hâtem
- A.13b.3¹⁶². Birine barmağ ile gösterür ise n'ola halk
Yār-ı la‘ lîn-leb ü sîmîn-bere beñzer hâtem
4. Kulp dağduğıçün nām-ı şerîfûne senüñ
İ‘ tirâf eyleyüben kendüyi taşlar hâtem
5. Şırça barmağıña degmez senüñ ey mäh-ı hilâl
Kuvvet-i zerle deger aña dege ger hâtem
6. Şûret-i cāmı dehānuñda leb itmiş taşvîr
Şer‘ götürmez egerçi ki muşavver hâtem
- 7¹⁶³. La’l-i şîrînüne güzel göz görse ne aceb
Getürür başta tılsım ile duâlar hâtem
- 8¹⁶⁴. Bîş vaqtini kırmaz iki bükildi beli
Oldı ‘ahdüñde meger sâlik-i ekber hâtem
- 9¹⁶⁵. La‘l-i rengîñ degül ağzındaki cānā görinen
Kān yalaşup lebüñe oldı birāder hâtem
- 10¹⁶⁶. Kolu kıpsun el uzadursa dağı barmağıña
Gözi çıksun nazar iderse saña ger hâtem

---

¹⁶² 3a: birine] _____ B

¹⁶³ 7. beyit] _____ A

¹⁶⁴ 8. beyit] _____ B

¹⁶⁵ 9. beyit] _____ B

¹⁶⁶ 10. beyit] _____ B

- 11¹⁶⁷. Ayağın etege çeksün..... .Yok.....
Olımadı mîm-i dehānuña cevher hâtem
- 12¹⁶⁸. Kaşuña baş çatup ağızuñla ağız bir ideli
Oldı ser-ħalka-i ħübān-ı sitem-ger hâtem
- 13¹⁶⁹. Ğ Aşıkuñ yaşlu gözinden dem urur gibi şehā
Ki yatur ğarğ oluban sîme ser-ā-ser hâtem
- 14¹⁷⁰. Leb-i şîrinüñe güzel görünürse ne Ğ aceb
Götürür başda tılısmile duĞ alar hâtem
15. Dehenüñ mühr-i nigîn-i yed-i kudret mi Ğ aceb
Ya kef-i Ğşaf-ı devrānda mücevher hâtem
16. Ğşaf-ı Hızr-likā Ğazret-i Dāvūd-zamān
Ki Zebūr-ı keremin eyledi ezber hâtem
17. Mihrüñi mühr ider ise ne Ğ aceb sînesine
Mühr ile bulsa gerek rağbeti ekşer hâtem
- 18¹⁷¹. Her ne emr eyler iseñ Ğor gözi üzre parmak
Elüñ altında gulām olmaga yek-ser hâtem
- 19¹⁷². Taşı başa vü başı taşa urursa ne Ğ aceb
Olmağa dest-i Ğazā-pîşeñe çāker hâtem
20. Leb-i laĞ lini dehānında gören kişi didi
Siħr ile ağızına almış yine aħker hâtem
- 21¹⁷³. Ğaddi iki bükülüp gözleri ağarsa n'ola
Oldı Ğ ahdüñde bugün šiĞ r-i muĞ ammer hâtem

---

¹⁶⁷ 11. beyit] _____ B

¹⁶⁸ 12. beyit] _____ B

¹⁶⁹ 13. beyit] _____ B

¹⁷⁰ 14. beyit] _____ B

¹⁷¹ 18. beyit] _____ A

¹⁷² 19a: başı] başın B

¹⁷³ 21. beyit] _____ B

- 22¹⁷⁴. Pûte-i mihrde kı̇âl itdi mehûñ kı̇urşasını
Zerger-i çerh saña düzmege cevher hâtem
- 23¹⁷⁵. Yûsuf adlu kı̇uluñ olmasaydı ey Mışr-ı cemâl
Şatılır mıydı altuna berâber hâtem
- 24¹⁷⁶. Başda la' lîn küleh egninde kı̇abâ-yı gül-riz̄
Yaraşur saña efendi k'ola çâker hâtem
- A.14a.25¹⁷⁷. Kı̇ulağı halkalı bir mâh-liqâdur şankim
Elüñ altında turup hı̇dmetüñ eyler hâtem
- 26¹⁷⁸. Yûsuf adıyla göre çârsü-yı ' ahdüñde
Şatdurup kendüyi âd eylemek ister hâtem
- 27¹⁷⁹. Pûte-i ğamda eritdi niçe kez kı̇alıbını
Olmağı çerh-i müdevver saña yarar hâtem
- 28¹⁸⁰. Zerrece bulmağıçün devletüñ eyyâmında
Cân şarardı ğam ocağında mükerrer hâtem
- 29¹⁸¹. Şırça barmağınuñ ölçüsünü almazdı hilâl
Düzmeseydi elüñe mihr-i münevver hâtem
- 30¹⁸². Allâh Allâh bu nice mihr ü maħabbetdür kim
Balmumıyla oğur mührüñi ezber hâtem
- 31¹⁸³. Luğ ile barmağı şokduğca gözi tola gelür
Meger ol dem ni' am-ı keffüñi añar hâtem

---

¹⁷⁴ 22. beyit] _____ B

¹⁷⁵ 23. beyit] _____ B

¹⁷⁶ 24a: gül-riz̄] zerrin B, 24b: yaraşur saña efendi k'ola çâker hâtem] seyri der şehri-i cemâl içre çü dilber hâtem

¹⁷⁷ 25. beyit] _____ B

¹⁷⁸ 26a: Yusuf adıyla] bu sevdâyile B

¹⁷⁹ 27. beyit] _____ B

¹⁸⁰ 28. beyit] _____ B

¹⁸¹ 29. beyit] _____ B

¹⁸² 30. beyit] _____ B

¹⁸³ 31. beyit] _____ B

- 32¹⁸⁴. Döne döne n'ola oynadur iseñ avcuñda
Râmdur emrüne mânend-i kebüter hâtem
- 33¹⁸⁵. Bâl açup şâh-ı semen-bârdan uçmağa turur
İdinelden yed-i dür-pâşuñı şeh-per hâtem
- 34¹⁸⁶. Başda yazusıyidi yüzine sürüp kıra
Ola tezvır ile devründe muhakkıkar hâtem
- 35¹⁸⁷. Şovuk bağduğıçün dest-i şehâ ' âdetüne
Oldı seng-i ulü'l-ebşârda a' ver hâtem
- 36¹⁸⁸. Oldı beşinci eķâlîme zamānuñda çü şâh
Giyse başına ne var la' lden efser hâtem
- 37¹⁸⁹. La' lüñ üzre kıoya bu hıtt-ı zümürüd döşegi
Bulsa pırüzeyile ziynet ü ziver hâtem
- 38¹⁹⁰. Sûret-i cânı dehānuñda leb itmiş tasvır
Şer götürmez egerçi ki musavver hâtem
- 39¹⁹¹. N'ola Yūsuf dir isem ol göz ü ol kıaşı görüp
Hele şatılır ya altuna berāber hâtem
40. Halka idüp boyumı (vü) zerd ü nizār itdüğü bu
İtmek ister ğam eli barmağına zer hâtem
- 41¹⁹². Dilde tesbîh idinüpdür dışinuñ evşāfın
La' lüñüñ zıkriyile göñlini eyler hâtem
42. Hâtem-i zer taķınup al ele sāğar-ı la' l
Ki yaraşur yed-i cūduñda mükerrer hâtem

¹⁸⁴ 32. beyit] _____ B

¹⁸⁵ 33. beyit] _____ B

¹⁸⁶ 34. beyit] _____ B

¹⁸⁷ 35. beyit] _____ B

¹⁸⁸ 36. beyit] _____ B

¹⁸⁹ 37a: la'lüñ üzre kıoya bu hıtt -ı zümürüd döşegi] zülfüñ üzre hıtt-ı miskinini ko kim yaraşur B

¹⁹⁰ 38. beyit] _____ A

¹⁹¹ 39a: görüp] göre A, 39a: göz] yüz B, 39b: satılır ya] satıldı ya B

¹⁹² 41. beyit] _____ B

- 43¹⁹³. Keff-i dūr-pāşuñ elinden tapuña şekve-künān
La' lden başına itse n'ola āzer ḥātem
- 44¹⁹⁴. Barmağ'ağzında ḳalup vāleh ü ḥayrān ḳaldı
Zihnüñ esrārına vāḳıf olalı her ḥātem
45. Eyledi Sūre-i Nūn ve'l-Ḳalemüñ tefsīrin
Şafḥa-i keff-i keremüñde muḥarrer ḥātem
- 46¹⁹⁵. Keff-i dūr-bāruñuñ iḥsānın iderdi taḳrīr
Olsa vaşşāf-ı sūḥan-sāz-ı sūḥan-ver ḥātem
- A.14b.** 47¹⁹⁶. Ḥātem olduñ eyü ād ile vilāyetde bugün
Nitekim silk-i nebīlerde peyember ḥātem
- 48¹⁹⁷. Dostlar ḥātemüñüñ ḥātemi çokdur ammā
Baña düşmen gözü bu deñlüce yeter ḥātem
- 49¹⁹⁸. Devletüñde etegin sīm ile ṭoldurdı yine
Şevḳī gibi olalı saña şenā-ger ḥātem
- 50¹⁹⁹. Nice kim gönlini ' uşşāḳuñ ilüp çekmek için
Deheniñden vire zülfeynine dilber ḥātem
- 51²⁰⁰. Dilber-i baḥt kenārında olup devlet ile
Ola ' izzet daḥı destüñde mücevher ḥātem

¹⁹³ 43a: dūr-pāşun] dūr-bārun B, 43a: tapuña] kapuña B, 43b: itse] baksa B

¹⁹⁴ 44a: ḳaldı] oldı B, 44b: Zihnüñ] dehenüñ B

¹⁹⁵ 46a: dūr-bāruñuñ] dūr-pāşuñuñ B

¹⁹⁶ 47a: bugün] şehā B

¹⁹⁷ 48a: ḥātemüñüñ] barmağıñuñ B

¹⁹⁸ 49. beyit] _____ B

¹⁹⁹ 50. beyit] _____ B

²⁰⁰ 51. beyit] _____ B

KAŞİDE

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Ehl-i ‘aşkı avlamağıçün kırup kaşlar kemân
Eyledi umâc gâh hüsni ser-tâ-ser kemân
2. Germe kaşlu bir münakkaş câme yig dilber gibi
İki başdan hüsni bazarını seyr eyler kemân
3. Kabza ‘uşşâkından olmağın eger tîguña baş
Yoğsa gönli katı bir erdür ziyâde ser kemân
4. Nâz uğurlar kaşlaruñ ‘arz itme kırbân olduğum
Uzun ellüdür bilürsin bulduğun oklar kemân
- 5²⁰¹. Boynuñ egmiş kaşuña karşı tavr-ı saht u zebûn
Bağrı yufka ‘âşık-ı ser-geşteye beñzer kemân
- 6²⁰². Yire geçsün kâmetüñe toğrı şınmaz ise tîr
Boynu kıpsun kaşuña egri bakarsa ger kemân
- 7²⁰³. Hüsni şahısın ki peyveste kaşuñ_önünde olur
Tıfl-ı mevzûn-bâz gibi ardına çenber kemân
8. Gâh bir kaşuña baş kıor geh döner bir kaşuña
İki başdan dostdur kaşuñla ey dilber kemân
9. Toğrudur tîr okusam müjgân-ı kâfir-kîşine
Egridür ebrûsına sehv ile dirsem ger kemân
10. Gonca leb bir serv-i sîmîn bir şanemdür tîr-i yâr
Anuñiçün sevdiğünden bağrına başar kemân
11. Fitneler şûret virür ebrû-yı kâfir-kîşine
Dürlü dürlü naşş ile bulur belî zîver kemân

²⁰¹ 5a: karşı tavr -ı] karşıdur hep B

²⁰² 6a: yire geçsün kâmetüñe toğrı şınmaz ise tîr] kâmetüñe doğrı bakmaz ise geçsün yere tîr B

²⁰³ 7a: önünde olur] önündedir B

12. Bulmadum ğamzeñ gibi bir fitneye maşdar hadenk
Görmedüm қаsuñ gibi bir şiveye mazhar kemān
13. Āhımızdan bī-sebebdür қаşlaruñ saht olduğı
Nerm olur zīrā bilürsin göricek āzer kemān
14. Tīr gibi sīnene çekmez iseñ oğşayıp anı
Kirişiyile ğuşşasından kendüyi boğar kemān
- 15²⁰⁴. Şive-i hall eyleyüp kılmış mürekkeb fitne
Çekmege ebrūlaruñ şeklinde şüretler kemān
- A.15a.16. Dostum destiñe virmezdi hadeng-i ğamze oğ
Beñzedükde қаşıña olmasa ger kāfir kemān
17. Қolların yazup seni kuçmağa тұrur qarşudan
Қurulup gelse elüñe ey büt-i āzer kemān
- 18²⁰⁵. Luţf ile oğşarsa her yirden n'ola iren anı
Hüsñ içinde ebrū-yı cānāneye oğşar kemān
- 19²⁰⁶. Çünkü hüsñüñ ānidur ānı güm itme dīdeden
Tā ki ' aşıklar dimesün saña ey dilber kemān
- 20²⁰⁷. Kirpigüñle қаşlaruñ devrinde ey dilber senüñ
Oğın atup yayını yaşdı dirīğā her kemān
21. İki қаsuñ bir olımasa eyā fettān eger
Baş kaldurup tutar dünyāyı ser-tā-ser kemān
- 22²⁰⁸. Tāqati tāq oldı mihrābuñ görince қаsuñı
Nice olmasun kāmēt .....**Boş** .....
23. Қurulur endāmı ser-tā-ser göricek қаsuñı
Қurulur pes fitne zāhir olıcağ ekşer kemān

²⁰⁴ 15. beyit] _____ B

²⁰⁵ 18a: oğşarsa] uğraşa A

²⁰⁶ 19. beyit] _____ B

²⁰⁷ 20. beyit] _____ B

²⁰⁸ 22. beyit] _____ B

24. Beni gel ağlatmasun aşuñ ki amzeñ incinür
Kār-ger olmaz oı zīrā olıca ter kemān
25. addüñe ul olmaz ise tīrden ney ki murād
aşıñuñ urbānı olmazsa n'ider n'eyler kemān
26. onuşur bir yirde şan avs-i uzahla āfitāb
Olduğınca destiñe pāşā-yı nīk-ater kemān
27. Tīr-i tedbīr Āşāf-ı evvel  Ali Paşa k'anuñ
abza-i adrinde olmuşdur azā-güster kemān
28. Āşafā tīrūñ nişānından aber virürdi ger
Olsa vaşşāf-ı sūan-sāz u sūan-perver kemān
29. Devletüñde adı Zü'l-arneyn-i şānī oldı çün
üsni-i dārāt ile olsa añ mı İskender kemān
30. Ara virüb tiđına ayandı çünkim tīrūñe
Olsa uvvetle  aceb mi Rüstem-i şafder kemān
31. abza-i cevri-i şifā-aşuñla itmezseñ  ilāc
Dā'-i istirāyile olur hemān ebter kemān
32. Şol adar çekdüñ çevürdüñ uvvet-i bāzūyile
K'oldı za' file amīde-āmet ü lāđar kemān
- 33²⁰⁹. Āh eger abzañ abībi utmaz ise nabzını
Olur a' zāsı marazla münanı peyker kemān
34. Tīr-i mähīdür ouñ keffūñ muı-i bī-kerān
Dām şalmış şaşt-ı pākūñden anı avlar kemān
35. Ey ki pençeñ itidārına şihāb ednā adeng
Vey ki ahruñ abzasına mäh-ı nev kemter kemān

---

²⁰⁹ 33. beyit] _____ B

- A.15b.36. Şâhid-i bâzâr gibi irişen çekdügiçün
Güc gördüm diyü senden geldi dâd umar kemân
- 37²¹⁰. Çehre-i nuşretde tûğuñ turra-i pürçin-i yâr
Ṭal' at-ı heycâda hem ebrû-yı kîn-âver kemân
38. Düşmenüñ gözine tîrüñ mâr göründüğü bu
Gösterür heycâ deminde şûret-i ejder kemân
- 39²¹¹. Sen ki Mûsâsın 'adûnuñ gösterür Fir'avnına
Şekl-i tîğuñdan 'aşâ-yı ejdehâ-peyker kemân
40. Tîğ başlar yaruben gözler çıkarur idi tîr
Tîğ u tîrüñ arasında olmasa dâver kemân
41. Yidi yayın bir idüb çarğuñ tutup çekdügiçün
Eyledi bâzû-yı kuvvet dâruña bâver kemân
42. Toz konmasun diyü kendüsi gibi üstine
Rûz-ı rezm içre egilüb üstine ditrer kemân
43. Baş çeküp emründen aşlâ yelmedi bir cânibe
Olalı dest-i itâ' at dâruña çâker kemân
44. Çille çıkarırsa her bir küşede 'ayb eyleme
'İşmetüñ devrinde oldı sâlik-i ekber kemân
- 45²¹². Bûstân-ı rûz-ı rezmünde oğuñsa berg-i gül
Olsa luţfuyla 'aceb mi şâh-ı sîmîn-ber kemân
- 46²¹³. Çünkü hüsnün ânıdır anı kim itme dîdeden
Tâ ki aşıklar dimesün saña ey dilber kemân
- 47²¹⁴. Kirpigüñle kaşların devrinde ey fettân senin
Okun atıp yayını basdı dirîgâ her kemân

²¹⁰ 37b: hem ebrû-yı kîn-âver] olsa şan mı ebrûlar B

²¹¹ 39b: tîğuñdan] tîrüñden A

²¹² 45b: sîmîn-ber] _____ B

²¹³ 46. beyit] _____ A

²¹⁴ 47. beyit] _____ A

- 48²¹⁵. Şiveyi hall eyleyip kılmış mürekkeb fitne
Çekmeğe ebrûların şeklinde sûret-ger kemân
- 49²¹⁶. Nev-^ç arûs-ı hacle-i heycâdur anuñçün giyer
Geh libâs-ı aşfar ü geh câme-i aħmer kemân
- 50²¹⁷. Bîşe-i gerdûnda oğlanmış Ėazâlûndür güneş
Yaraşur ger mâh-ı nev Ėabzañda olsa zer kemân
- 51²¹⁸. Mum olurdu Ėuvvet-i bâzuñ öñünde Hağ bilür
Düzse âhenden eger Dâvûd peygamber kemân
- 52²¹⁹. Geşti-i i^ç mâr olurdu ĖarĖ-ı deryâ-yı meşâf
Baħr-i şaşta şalmasa peykândan lenger kemân
- 53²²⁰. Düşmene bağdı meger peykân-ı tîrûñ âşafâ
K'arkasından çıkarur ol ni^ç meti yek-ser kemân
54. Kûce görüp çekmesün her kûşeden kaşını zülf
Şâğ çığmaz ŞevĖiyâ Ėullâbdan Ėün her kemân
- 55²²¹. Devletûnde kimse çekmez yâyumı eş^ç ârda
Uşda şâhid Ėâlûme ey Âşaf-ı şafder kemân
- 56²²². Kimse tuncından düşürmez sim-i tîĖûñ ĖaĖĖıçün
Görmedi bir ehl-i Ėabza böyle muğkem ter kemân
57. Nice kim çâbük-süvâr-ı řubĖ eline tîr-i çerĖ
Şuna her ay evvelinde mâh-ı nevden zer kemân

---

²¹⁵ 48. beyit] _____ A

²¹⁶ 49. beyit] _____ B

²¹⁷ 50. beyit] _____ B

²¹⁸ 51. beyit] _____ B

²¹⁹ 52. beyit] _____ B

²²⁰ 53. beyit] _____ B

²²¹ 55. beyit] _____ B

²²² 56. beyit] _____ B

58²²³. Tîr-i maḡṣūduñ niṣān-ı maḡṣada olsun ḡarīn
Olduḡınca ehl-i dîvān iḡre nām-āver kemān

---

²²³ 58b: dîvān] meydān B

A.16a.

KAŞİDE

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Ey ' arşa-i kâmerdeki hürşid-i fer-nişân
V'ey şafha-i semendeki reyhân-ı ter-nişân
- 2²²⁴. Günden hüküm çıkaralı eğâlim-i seb' aya
Yazmadı devr sencileyin hüb-ı ter-nişân
- 3²²⁵. Şahn-ı semen gibi döşenüben yetür berât
Tāvūs gibi anda ider cilveler nişân
- 4²²⁶. Zülf-i siyâh şeb gibi rû-yı nehârda
Kâğıd yüzünde kıparıser şûr u şer nişân
- 5²²⁷. Yatmağa şarmaşı tolaşı iki şehriyâr
Kâfurî tahta pister-i müşkîn döşer nişân
6. Bahr-ı devât vü bir varak çün elindedür
Olsa ' aceb mi pâdişeh-i bahr ü ber nişân
7. Müşkîn vü türlü ' üd mu' anber degül midür
Bezm-i tarab-fezâ-yı mekâtibde her nişân
- 8²²⁸. Yelkenler açdı fülk-i mu' anberde müşk-bâr
Beñzer Hıtâ deñizine eyler sefer nişân
9. Âbiyi âba hüküm ider .....**Boş**.....
Eşcâr-ı ' adlden bunı verür şemer-nişân
- 10²²⁹. Remz-i beyâzınıñ bu ki dünyâ-yı beyze-vâr
Almış kınadı altına çün kebkdür nişân

---

²²⁴ 2. beyit] _____ B

²²⁵ 3a: semen] çemen B

²²⁶ 4. beyit] _____ B

²²⁷ 5b: kâfurî] kâfur-i B

²²⁸ 8a: fülk-i mu' anberde] yine ' alemlerle B, 8b: beñzer] gâlib B

²²⁹ 10a: bu ki dünyâ-yı] budurur dehri B

11. ²³⁰Yazmak dilerse hâme-i kaşun gibi ger nişân
Kağıt durur yüzünü kaşunı eğer nişân
- 12²³¹. Kuḥl-ı cilâyile pür ider sürmedânını
A^c yân gözine virmege nūr-ı başâr nişân
- 13²³². Çün tûğ dikdi ḥükm-i fezâsında müşk-fâm
Şaff-ı sûtürdan çeke görsün ḥasr nişân
- 14²³³. Şâhib-nişân itmege bir ferruḥ aḥteri
Ḥürşid-veş getürdi cihâna seḥer nişân
- 15²³⁴. Ca^c fer Beg ol ki cûd u seḥâsından eyledi
Ma^c den gibi etegini pür sîm ü zer nişân
- 16²³⁵. Zât-ı melek şifâtuñı vaşf idemez ḥired
Virmeḡ muḥâl şûret-i cândan beşer nişân
17. Ḥüsn-i beyânuñ ile kıılır nâzişi berât
Luṭf-ı benânuñ ile bulur zîb ü fer nişân
- 18²³⁶. İki etegi bile şoḡub ḡara ḡul gibi
Çâbüḡ-süvâr ḡâmeñ öñünce yeler nişân
- 19²³⁷. Sehv ile düşdi şaḡn-ı semen zâra ḡüyyâ
Şeb-bû-yı deste idi elinde meger nişân
- 20²³⁸. Ḳaṭ^c â mizâc-ı ḡâmede kıılmazdı inḡirâf
Olsa ṭabîb-i re'yüñ ile çâre ger nişân

---

²³⁰ 11. beyit] _____ A

²³¹ 12. beyit] _____ B

²³² 13. beyit] _____ B

²³³ 14. beyit] _____ B

²³⁴ 15. beyit] _____ B

²³⁵ 16. beyit] _____ B

²³⁶ 18. beyit] _____ B

²³⁷ 19. beyit] _____ B

²³⁸ 20. beyit] _____ B

- A.16b. 21. İnşā (vü) şî' rde çekimez yāyuñı senüñ
İki kemānı gerçi bir idüb çeker nişān
- 22²³⁹. Ne deñlü tūğ u şeddeyle şeyh-i 'aşr ise
Kuşandı per-i hāmeñ elinden kemer nişān
- 23²⁴⁰. Bir gün getürdi orta yire evc-i hilālden
Devründe kōdı yine 'acā'ib eşer nişān
- 24²⁴¹. Kav̄s-i kuzeh̄ kemān olalı dest-i kadrüñe
Tācını diker oķuña karşı kamer nişān
- 25²⁴². Oķ yağdurur 'adūlara yağmur gibi sūtūr
Olup zemīn gögünde şehāb u maţar nişān
26. Dūşındadur kemānı vü destinde nīzesi
Bulsa 'aceb mi kalb-i 'adūya zafer nişān
- 27²⁴³. Çekmezdi dört cānibine iki kāt hīşār
İtmezdi tīr kav̄s-i kâderden şadr nişān
28. Şadra egerçi 'arşa-i medhūñde dikdiler
Emşāl-i hāmeden nice ehl-i hūner nişān
- 29²⁴⁴. Günden hüküm çıkalı ekālīm-i seb'aya
Yazmadı devr-i mesihleyin çü beter nişān
30. Hāmeñle baş başa virüp itse meşveret
Kōmaya levh-i hayrda eşkāl-i şer nişān
- 31²⁴⁵. Sürsün yüzün nişān-ı süm-i esbüñe felek
Re'yüñ ile ger münāsebet ide ne var nişān

²³⁹ 22b: elinden] önünde B

²⁴⁰ 23. beyit] _____ B

²⁴¹ 24. beyit] _____ B

²⁴² 25b: olup zemīn gögünde şehāb u maţar nişān] dünyā gögünde oldu şehāb maţar nişān B

²⁴³ 27a: çekmezdi dört cānibine iki kāt hīşār] çekdi dolayı kendözine B, 27b: itmezdi tīr kav̄s-i kâderden şadr nişān] gūyā ki tīr-i fitneden eyler hazer nişān B

²⁴⁴ 29. beyit] _____ A

²⁴⁵ 31. beyit] _____ B

- 32²⁴⁶. El almasa benānuñ ucından mürîd var
Şeyhâne ceyb-i hırkaya çekmezdi ser nişân
- 33²⁴⁷. Medhûnde mihr-veş ağız açdırmayup baña
Virdi bu şi' r-i tâze vü terden haber nişân
- 34²⁴⁸. Yazmak dilese hâme kaşuñ gibi ger nişân
Kâğıd dürer yüzini kaşını eger nişân
- 35²⁴⁹. Rûm u Hıtâya hüküm için olmuş ezel günü
Sulţân-ı hüsnden iki kaşuñ birer nişân
- 36²⁵⁰. Kaşuñ egerse zülfüni kendüye vechi var
Serkeşleri hükümet eliyle eger nişân
- 37²⁵¹. Tāvūs kuyruğı gibi ' izzetle yaraşır
Zülfüñ olursa muşhaf-ı hüsnünde ser nişân
- 38²⁵². Gönlümi benden alup iletme ki tapuña
Zülfüñ inende hâtem-i la' lüñ tîr-i nişân
- 39²⁵³. Beñzüm şarusı ' aksiyile yaşlu kirpigüm
Bir tığ-i âb-dâr virür şanki zer nişân
- 40²⁵⁴. Zülfüñ elinde gönlümi buldum uğrılmış
Aşgıl anı ki düzde yeter bu kadar nişân
- 41²⁵⁵. Açmaz lebüni yâd idicek mühr ağzını
Çözmez saçuñı fikr idecek turralar nişân

---

²⁴⁶ 32. beyit] _____ B

²⁴⁷ 33. beyit] _____ B

²⁴⁸ 34. beyit] _____ B

²⁴⁹ 35. beyit] _____ B

²⁵⁰ 36. beyit] _____ B

²⁵¹ 37. beyit] _____ B

²⁵² 38. beyit] _____ B

²⁵³ 39. beyit] _____ B

²⁵⁴ 40. beyit] _____ B

²⁵⁵ 41. beyit] _____ B

- A.17a. 42. Altun şuyıyla yazmaludur şi' r-i Şevkî
Altun ile yazılmaz egerçi ki her nişân
- 43²⁵⁶. Bu devr içinde da' vi-i ' irfân idenlere
Bu şi' r-i âbdâr yeter mâ-ğazar nişân
- 44²⁵⁷. Fikrüm ne bikrdür ki qodı tab' -ı nîk-rây
Nazmum cevâhirinden aña mu' teber nişân
45. Tâ her zamân maḥkeme-i rûzgârda
Ḥükm-i qazâya şebt ide kilk-i qader nişân
- 46²⁵⁸. Olsun muṭî' emrüne iqbâl-i sermedî
Olduqça nâm-ı şâhiyile nâm-ver nişân

---

²⁵⁶ 43a: devr] asr B

²⁵⁷ 44a: nîk-rây] hûb-rây B, 44b: nazmum] nazm-ı B

²⁵⁸ 46a: olsun] olsa B

KAŞİDE²⁵⁹

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Yine bir şüret-pezîr oldı bahâr ile zemîn
K'oldı rengârenk şerminden nigâristân-ı Çîn
2. Başda la' lîn küleh egninde pîrûzî kabâ
Şalınır gülşende şâhid-vâr güller yer yerin
3. Şüret-i nesrîn iki yüzlü 'araç-çîndür hemân
Tuḥfe şunmuş şâhid-i bâzâra şan bir nâzenîn
4. Hâfız-ı cârîdür ezber Süre-i Kevşer oḡur
Galibâ bu remzdür şularda arar hazîn
5. Nev-'arûs-ı bâğdur giyüb şalınsalar n'ola
Lâleler gülgünî gönlek âḡ tonlar yâsemîn
6. Sebzeler gögünde aşup vü fiten ḡopsa n'ola
Nergis-i şehlâ göre ḡuyruklu yıldızdur semîn
7. Lâlelerde jâleler sîmâsına baḡup göre
Nice zîbâ ḡâtem-i yâḡûtdur gevher kemîn
8. Lâleler içre benefşe gördüğümce câ-be-câ
Âteş-i süzâna yer yer şu seperler sanurîn
9. Luḡf-ı ezhâr ile yer bir veche zînet buldı kim
Gülşen-i ruḡsâr-ı ḡâke reşk ider ḡuld-ı berîn
10. Berk urur tâ cemâl-i gülden âşâr alsa
Nitekim mü'min yüzinden pertev-i envâr-ı dîn
11. Lâle şanma bâğda görüb bahâruñ luḡfını
Ḥacletinden ḡızarupdur gül bigi rû-yı zemîn

12. Şûret-i ‘ayniyle şekl-i mîmdür taşvîrde
Olsa bu yüzden benefşe tañ mı gülşende ‘amîn
13. Nîl ırmağında timsâh-ı şinâverdür hemân
Sebzeler içinde mevc ursa ne dem mâ-i mu‘în
14. Nergis-i şehlâda görsem jâleler şeklin direm
Oldı cirm-i mâh-ı gerdün şekl-i pervîne ıkarîn
15. ‘Âleme bir tâze cân virdi yine bād-ı bahâr
Bülbül-i güyâ dürilmek gösterür murğ-ı gülîn
- A.17b.** 16. Bâğda şu çekmeye şulana tırmış güyiyâ
Servler dâmen-keşân her yaña şalar âstîn
17. Âzer-i âteş-peresti yakmağa müftî-i bâğ
Yazdı gülzârûñ sicillâtına fetvâ-yı güzîn
18. Âl pîrâhen ki dökmiş güller endâmına bād
Aña virmiş jâle sîmîn tügmelerden zîb ü zîn
19. Bād i‘câz-ı halîl izhâr idüp oldı revân
Şûret-i nâr-ı şitâ gül-berg-i sîrâba ıkarîn
20. Gülşene ferş-i zümürüd-gün döşer ferrâş-ı bâğ
Bu yire teşrîf tâ kim mağdem-i sulţân-ı dîn
21. Âftâb-ı fazl u dâniş mâh-ı burc-ı salţanat
Şehvâr-ı kâm-kâr u pâdişâh-ı kâm-bîn
22. Merkez-i dünyâ vü dîn Sulţân Korkud Hân kim
Dâver-i gîti-sitândur Husrev-i rûy-ı zemîn
23. Zâtuñ idrâkinde kâşır derk-i nefsi nâtıka
Fazluñ ifhâmında ‘âciz pîr-i ‘aql-ı hurde-bîn
24. Olmasa ger hâk-i dergâhuñ heyûlâ-yı uşul
Bağlamazdı böyle şûret imtizâc-ı mâ u tîn

25. Saña keff-i zer-nişâruñdan şikâyet itmege
Ev yıkar başına la^ç l-i nâbdan engüşterin
26. Hüsrevâ gülşende çün sen şâha karşı ^ç andelîb
Oğudı bu şî^ç r-i şekker-rîzi sihr-âferin
27. Kâmetün üzre gören destâruñ ucın çinçin
Didi ne zîbâ yaraşuğdur göre serv üzre sîn
28. Nûn-ı nergisdür gözün üstinde cânâ râ kaşuñ
Lâlelerde lâmdur yüzünde zülf-i ^ç anberin
29. Nâhun-ı gülberg-i yârün her biri âyinedür
Kendüyi görse ^ç aceb midür bu yâr-ı nâzenin
30. Yaşum aķıncısı şu koyar cihân ocağına
Âl bayraklu ^ç alem çekdücce âh-ı âteşin
31. Hüsñ bāğı düzdidür bu sünbül-i Hindû-beçe
K'eylemiş pür dâmenün berg-i gül ile yâsemîn
32. Lâceverd ile haţuñ taħriri gül üstinde bu
Hâzihî cennâtü ^ç adnin fedhülühâ hâlidin
33. Ey gözi âhü haţ-ı ^ç anber-feşânuñ yâdına
Bir deriye şarılıb kaldı Hotende misk-i Çin
34. Beni bilmez yaķduğın nâr-ı firâķuñ âh kim
Âftâb-ı sâye-güster zıll-i Rabbü'l-^ç âlemîn
- A.18a. 35. Ey penâh-ı çetr-i kâdrün âstân-ı murğ-ı kıuds
V'ey nesim-i gülşen-i luţfuñ dem-i rûhu'l-emîn
36. Hışt-i eyvân-ı celâlün taht-ı ğilmân-ı bihişt
Câm-ı halvet-hâne-i kaşruñ cemâl-i hür-ı ^ç in
37. Kilk-i cûduñdan şanasın kaçredür âvihte
Ruk^ç a-i hod-reng hâk üstünde çarķ-ı heftümîn

38. Tîğ-i ‘adlünden ser-i şâne nedendür şâh şâh
Çekdi çevrildi meger devründe zülf-i ‘anberîn
39. Mâh-ı nevle mihr-i ‘âlem-tâb olurdu müctemî‘
Sen şehensâh-ı kemîn itse kemānuñ rûz-gîñ
40. Zihn-i bârîk ü hayâl-engîz devr endîşüñe
‘Aql-ı kül taḥsînler idüp kıllur şad âferîn
41. Xanı bir şeh esb-i şeb-reng ile senden ğayrı kim
Âhû-yı müşgîni şîr-i pîl-zûr ide kemîn
42. Çâr bâğ-ı ‘unşur ile yedi bustân-ı sipihr
Müntehâ kıddüñ gibi görmedi server âstîn
43. Kân hemîn eyler senüñ dest-i yesâr îşâruña
Saña bu yüzden didüm deryâ-yesâr u kân hemîn
44. Taht-ı şâhiye geçüp şûret vir ey şâh-ı cihân
Kim virür kıadr ü şeref her bir mekāna bir mekîn
45. Ey sûtün-ı bâr-gâhuñ râst ḥaṭṭ-ı üstüvâ
V’ey süvâr-ı ḥayme-i ‘izzüñ sipihr-i heftümîn
46. Bezm-i ḥuld-âşâruñ içre ḥavz-ı kevşer cür‘ a-ḥ̣or
Ḥırmen-i mâh-ı celâlüñ içre pervîn ḥ̣üşe-çîn
47. Dürc-i ṭab‘ umdan yine sen şâha nişâr itmege
Kâğıd-ı rengîn getürdüm içi pür dürr-i şemîn
48. Sehm-i tîrûñ kim dil-i düşmende tutmuşdur kıarâr
Ḥûb bulmuşdur zamānuñda ḥisâr-ı âhenîn
49. Şubh-ı şemşîründen ideli zafer mihri ṭulû‘
Zulmet-i zulm u sitemden ḥâlîdür rûy-ı zemîn
50. Şem‘ -i râyuñ olmasaydı ehl-i islâma delîl
Şâm-ı şekden ṭâlî‘ olmazdı ebed nûr-ı yaḳîn

51. Müşterī feyzā yaraşur aşr-ı adrũnde ola
Mihr-i  Ąlem-tāb-ı gerdũn bir ..... meh cebĩn
52.  Ąrız-ı meyde grũnenler degül Őāhā abāb
Tāb-ı ahruñdan senũn teb-ālelerdr yer yerĩn
53. Zlf-i urān midād-ı  anberĩn dzmiş yine
YazmaĒa erām-ı ayrātuñ kirāmen kātibĩn
54. Luf-ı gftāruñ gibi her mıŐra ı mu ciz-nmā
Hüsn-i elfāzuñ gibi her beyti bir sir-āferĩn
55. Őehriyārā anı Őevĩ gibi bir mnŐĩ-i pāk
Kim diyesiñ Őāhuñ evŐāfında inŐā-yı metĩn
- A.18b.56. ıŐŐa-i Rüstem oınmaz daı rezmünde senũn
Bezm-i Ői rmde benüm Selmān añılmaz ba d-ezĩn
57. Hüsn-i atm Ői r-i rengnme Őret virdügi
Bu ki bulur blar sn-i a ile zb  zn
58. Hk-i pāyn aı ki ser-tāc-ı āŐ   āmdur
Yek-Őebe rengn ab umdur bu Ői r-i Őekkerĩn
59. Nice kim her yıl bahār ile mzeyyendr zamān
Gller ile nice kim pr-naŐdur her gün zemĩn
60. Bat-ı bdār u sa ādet hem-dem  devlet mui
Bu du āyin ider āminler rul-emĩn

KAŞİDE²⁶⁰

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Artar gözüm yaşı yüzüne baksa gün-be-gün
Olur bahâra karşı belî ebrler füzün
2. Bugün otuz gün oldu meh-i nev ki meşğ ider
Kaşuñ mişâli yazmadı bir hüsn-dâr nün
3. Kaşuñ hilâli arkası üstine başmasa
Hacletden olmaz idi bu vech ile ser-nigün
4. Bādām üzre yazdı kaşuñ temme nüshasın
Gördi ki cānum oldu teb-i guşşadan zebün
5. Bulmazdı beni tutmağa pirāhen içre teb
Nālem yaqamdan olmasadı aña reh-nümün
6. Sen iç müdām gül gibi taze benefşeler
Yeter şarāb-ı nāb baña eşk-i lāle-gün
7. Qadd-i elif mişāl ile şıfr-ı dehān-ı yār
İtdi cemāl defterinüñ her birini on
8. Sīnem evinde görsene āhum sütününü
Ferhād hānesini diyen kişi Bīsütün
9. Mīm-i femüñ müzāyaqası yetmedi mi kim
Kaşuñ hayāli karşı gelür ‘aynuma cünün
10. Egri çıkardı kılıcuñı dilde oqlaruñ
Egri vü toğrı neyse kılıcuña ben boyuñ
11. Ey nūr-ı rāyuñ ile münevver ruḥ-ı birün
Pür-tāb tāb-ı qahruñ ile turra-i kemün

12. Rezm-i ‘adūda tîġı gibi şāriḥ olmaya
Kim aña faşl faşl-ı revān ḥall ola mütūn
13. Aḥkām-ı emri nefy ideli nehy-i münkeri
Rūy-ı şarāba şekl-i ḥabāb açımaz ‘uyūn
14. Oġlanlıġ itse baḥtı ile n‘ola pīr çarḥ
Ḥālū‘ş-şebābü ‘indī nev‘un mine’l-cünūn
15. Kalbinde hep ḥaḳāyık-ı eşyā mu‘āyene
‘Ārif dilinde niteki cem‘ iyyet-i şüyūn
- A.19a. 16. Yol bulmamaġa diġḳat-i ṭab‘ına ‘aql-ı kül
Urur şemend-i fikretine na‘l-i bāz-gūn
17. ‘Ahdinde şer‘ şöyle ḳavīm oldu kim meger
Şaḥş-ı sitem diyār-ı ‘ademde ḳıla sūkūn
18. Naşş olmaġa helākine Şevḳī-i ḥastenūñ
Şād oldu ‘ayn-ı sāhiri vü fitne ḳaşı nūn
19. Çekdücce ḥükm-i ḳādir ile kātib-i ḳader
Aḥvāl-i kevn defterine şüret-i yekūn
20. Olsun muṭī‘-i ḥükm-i ḳazā iḳtidāruña
Edvār (.....boş.....) gerdiş-i gerdūn dehr-i dūn

KAŞİDE²⁶¹

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Tütüldü çetr-i mu' allâ döşendi naç' -1 zemîn
Bisât-1 şu' bede-bâzı bırağdı çarğ-1 berîn
2. Müşa' bid-i felegüñ oldu hoşkasında nihân
Hezâr hîle ile heft mühre-i pervîn
3. Çü giydi hırka-i zerrini taş-bâz-1 felek
Hezâr taş-1 pür-âteş nihân oldu hemîn
4. Riyâz-1 şüret-i ezhâr ile müzeyyen olup
Nigârhâne-i Erjeng-i Çine döndü zemîn
5. Benefşe nergis ü nesrîn ü nesteren açılıp
Kavuşdu yâsemen ü süsen ü gül ü nesrîn
6. Ta' aşşuk eyledi gülzâra sebze-zâr-1 felek
Tağassur eyledi faşl-1 bahâra huld-1 berîn
7. Şalındı serv ile sünbül çü Vâmık u ' Azrâ
Açıldı lüle vü nergis çü Husrev ü Şirîn
8. Sipihr-i kavş-i kuzeğden hevâya çekdi kemân
Sehâb-1 berğ-i cihândan cihâna açdı kemîn
9. Harîr-i sebz-i çemendür şüküfeye pister
Kenâr-1 berk-i semendür benefşeye bâlîn
10. Kenâr-1 sebze hoşdur kim ide âb-1 revân
Terennümât-1 dilâvîz ü şavt-hâ-yı hazîn
11. Riyâz-1 ' âlem-i kudsi şeherde seyr kılup
Okur bu mağla' 1 dil ' andelîbi hoş-rengîn

12. Eyâ hülâşa-i erkân u zübde-i tekvîn
Bihîn-i millet ü kı̇'im-maķâm-ı server-i dîn
13. Mu' ızz-i devlet ü dîn kı̇azı' asker-i a' zam
Benâm-ı şadr-ı mu' azzam müşîr-i şâh-ı zemîn
14. Serîr-i fazl-ı Süleymân-ı ins ü cin sensin
Kim oldu ṫarem-i fîrûze ḣatemünde nigîn
- A.19b. 15. Sen ol hümâ-yı şerefsin ki rûz u şeb eyler
Cenâh-ı himmetüne ilticâyı çarh-ı berîn
16. Ne kân-ı lûtf u keremdür ki baħr içinde şadef
Şenâsın itdüğüçün ağzı ṫoldı dürr-i semîn
17. Hemîşe levh-i zamîründe ' aķl-ı ' ilm-âmûz
Müdâm feyz nevâlünde baħr-ı gevher-i Çîn
18. Be-nazm-ı Hâfız u Selmân mîr-i mülk-i sühan
Kemâl-i ' âlem-i ma' nî zahîr-i ĥusrev-i dîn
19. Eger dem urmasa gülşende bûy-ı hülķuñdan
Mu' aţtar olmaz idi verd ü sünbül ü nesrîn
20. Gül-âb olduğıçün reng ü bûy-ı hülķuñdan
Gülñ cemâline bülbüller itdiler taĥsîn
21. Yüzüme def gibi dest-i felek ṫabanca urup
Belümi çeng-şıfat bükdi kıldı zâr u ĥazîn
22. Cihân gözi yüzüme baķmadı gele bir dem
Ki ĥâlüm ağlayu maķşûdum eyleyem ta' yîn
23. Egerçi ṫab' -ı revân-baĥş oldu baħr-i ' amîķ
Vü gerçi şî' r-i dürrer-bârum oldu siħr-i mübîn
24. Velî ne fâ'ide baĥtum degül müsâ' id ü yâr
Kim ola devlet ü iķbâl hem-i' nân mu' ĩn

25. Gözümde naqş-ı cemâlün muşavver ola müdâm
Dilümde zıkr-i cemilün mükerrer ola hemîn
26. Kapuñda bendelerün gibi i' tibâr olunup
Bu bendeñün dağı manşübın idesin ta' yîn
27. Belâ-yı deyn ü maraz faqr-ı fâqa vü pîrî
İhâta eyledi gam kıddümi yesâr u yemîn
28. Revân çemende ola ' aqd-i zebân-ı sūsen ü gül
Eger şenâ-yı cemilün sözün kılam telkîn
29. Nitekim açıla güller çemende bülbüller
Figân eyleye her şubh-dem hezâr hazîn
30. Çenâr u serv çemende du' āya el getürüp
Kim ide rûh-ı emîn ol du' āyiçün āmîn
31. Riyâz-ı devletüni hurrem eyleyüp Yezdân
Müdâm eyleye Hâk ' ömr-i gülşenin tezyîn
32. Niteki ism ile lâ-yünşarif olup erkân
Bulara olmaya câ' iz duhûl-i cer tenvîn
33. Hemîşe ism-i şerîfün maşûn ' illetden
Mütûnı ' ömrünüñ olsun cihân içinde metîn

KAŞİDE

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1²⁶². Yokdur yüzi yüzüne dise beñzer âyine
Kim görmedi yüzün gibi meh manzar âyine
- A.20a. 2. Her şubh olursa maṭla^ç -ı hürşid vechi var
^ç Aks-i ruḥuñdan ey büt-i meh-peyker âyine
3. Şan devr-i mâhı ḥalka-i mâhı ihâta ider
Mihr-i cemâline ṭutıcak dilber âyine
4. Ol yüze yüz demler ider ben arḳadan âh
Yakında ḳorḳaram nefese uğrar âyine
5. Ne deñlü taş bağırlu vü âhen-dil ise de
Göñlinde itdi mihr-i ruḥuña yer âyine
6. Şu olup aḳmaduğı ḥayâdan zihî yürek
Olduḳca ḥaddüñ oduyıla hem-ber âyine
7. Bir demde uğrı gibi nice şürete girer
Uğurlamağa zib-i ruḥuñdan fer âyine
8. Yerlere çalup âyinenün şüretini boz
Ḳoyup cemâlünü baḳa çarḥuñ ger ayına
- 9²⁶³. Cân penbe-vâr oda nice yanup olmasun
Olur yüzün günine muḳâbil her âyine
10. Toz ḳonmamağa ḥaddüne ḥaṭṭ-ı gubârdan
Üstüne ben şikeste gibi ditrer âyine
11. Ḳo dürlerünü jâle-şıfat gün yüzünde kim
Dürr ile yarışır ki bula ziver âyine

²⁶² 1a: dise] diyen B, 1b: yüzün] senün B

²⁶³ 9. beyit] _____ B

12. Hüsnuñ delüsidür ki nemed-püş olup gezer
Elden ele benüm bigi cāna her āyīne
13. ‘Āyīne içre ‘ aks-i ruħuñı gören şehā
Sihr ile almış ağzına dir aħker āyīne
- 14²⁶⁴. Cism-i laṭīfine baķanuñ yüzi görünür
Olalı yüzi ṭal‘ atına manzar āyīne
15. Derler koyula āhum odından vücūdına
Bir dem yüze yüz ola yüzüñle ger āyīne
16. Bir şüret ile görmege hüsnuñ ‘ arūsını
Gün yok ki arķasıyla ṭaşmaz zer āyīne
17. Bağrına cān gibi nice başmaya hüsni-i yār
Bir māh-pāre mihr-i ruħa beñzer āyīne
18. Bir an içinde biñ yüze gelse ‘ aceb degül
Pehlū-yı yārda büyüdi ekşer āyīne
- 19²⁶⁵. Bezm-i şafāda ‘ ayş yüzün nice göre dil
Devrān eliyle şunmaz ise sâğar āyīne
20. Hüsni ü bahāda irdüğüne kendüyi şatar
Şehr içre oldu şiveyile eşher āyīne
21. Yerdigin ider ay ile gögde muķābele
Mānend-i rāy-ı husrev-i dīn-perver āyīne
22. Hürşid-i burc-ı baht u şeref Bāyezīd Hān
Kim nūr-ı rāyiyile olur enver āyīne
- A.20b.** 23²⁶⁶. Ṭūṭī-i hoş-kelāmına midḥat-serānuñ
Şunar nebāt-ı kāseyile şekker āyīne

²⁶⁴ 14. beyit] _____ B

²⁶⁵ 19b: bigi] gibi B

²⁶⁶ 23a: -serānuñ] yeter anuñ A

- 24²⁶⁷. Bir hâne yaptı kadri ‘arūsına rûzgâr
K’oldı sûtûnı sâ‘id-i yâr u der âyîne
25. Câm-ı cihân-nümâsını görseydi râyüñüñ
Dikmezdi meyl-i milkete İskender âyîne
- 26²⁶⁸. Nuşret ‘arūsı görmege devlet cemâlini
Tîgi yüzü gibi ola mı duğter âyîne
27. Şâhâ ‘arūs bahtuñ için yarışur k’ola
Meşşâta çâr mâder ü se h̄āher âyîne
28. Beñzetme nūr-ı râyuna anı ki beñzemez
Ruhsâr-ı âfitâba ğubâr āver âyîne
29. Ger hırz-ı midhatüñi okuyup üfleseler
İ‘câz-ı ‘İsevisüz ola cân-ver âyîne
30. Der şâh beyt tab‘uñı telkîn ide hıred
Tûti-mişâl ola suhan-güster âyîne
31. Bî-şübhe lağvasına hilâlün ‘ilâc eder
Râyüñ tabîbiyile birike ger âyîne
32. ‘Adlün güninde ğayr yüzünden üşenmese
Tutmazdı berğden yüzine çâder âyîne
33. Yüz sürmeseydi hâk-i derüñ kimyâsına
Olurdu jeng-i hâdişeden ebter âyîne
34. Sen var iken ‘adūya nice devlet el vire
Ferzend-i hūb-şekle şunar mâder âyîne
35. Her beyti bir nigâr durur bu kaşidenüñ
Kim elde zîb ü zînet için tutar âyîne
36. Gūyâ mağâl-i tûti-i şîrîn kelâmdur
Kim oldı aña tab‘-ı sūhan-perver âyîne

²⁶⁷ 24b: yâr] bāz B

²⁶⁸ 26b: yüzü gibi] gibi yüzü B

37. Na^ç l-i süm-i semendi ne yire kadem başa
Kazsalar ol yiri çıka tā maşşer āyīne
38. Şevkî aduña huṭbe-i taḥsîn oğur hıred
Aşduñ çü söz cevāmi^ç ine derhōr āyīne
39. Āyīne-sāzına kurre-i çarḥ-ı şışe-reng
Bu şüret ile görmedi rüşen ter āyīne
40. Lîkin düşer mi dāyesine bu perî-ruḥuñ
Meşşāta dest-i ḥasret ü eşk-i ter āyīne
- 41²⁶⁹. Rüşen sözüm ki fikr gögi içre bikrdür
Keffü'l-ḥaṭib-i şānedür aña hūr āyīne
42. Görmege ḥalk sūret-i ḥāl-i figārumı
Ġam ḳodı dāğdan tenüme yer yer āyīne
43. Tā nev-^ç arūs devr eline şuna her zamān
Şubḥ-ı şafā eliyle şeh-i ḥāver āyīne
- A.21a.** 44²⁷⁰. Olsun sa^ç ādetüñ güneşi irtikā^ç da
Emrüne rām tevsen-i gerdün herāyīne

²⁶⁹ 41b: ḥaṭib -i] ḥasīb-i B

²⁷⁰ 44b: rām] rāst B

KAŞİDE²⁷¹

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Hoş civân itdi cihānuñ pîrini devrân yine
Bād-1 nevrüz ile bustân buldı tâze cân yine
2. Virdi zînet bûstânâ nitekim bâğ-1 na'îm
Giry-e-i ebr-i bahâr ile gül-i handân yine
3. Ebr şahn-1 bâğı şulayup süpürür bād-1 şubh
Şahn-1 bâğa oldı güyâ şah-1 gül mihmân yine
4. Gördi hūnîn pîrehen gül Yūsufını lâ-cerem
Pîr-i Ken'ân gibi ider 'andelîb efgân yine
5. 'İtr-1 enfâsıyla âfâkı mu'atтар kılmaga
Açdı gülzâr içre 'atâr-1 şabâ dükkân yine
6. Fırşatı fevt eyleme ey 'iş iden mey âl-var
Şahn-1 gülzâra ki kırdı şah-1 gül eyvân yine
7. Yile vir ney gibi varun bezm-i gülzâr içre kim
Bülbüli gül Şevkî itdi bî-ser ü sāmân yine
8. Gülistân-1 'âlem içre bülbüli lâl eyledi
Murğ-1 hūb-elhân-1 tab'-1 'âlem-i devrân yine
9. 'Âlim-i 'âlem cihân-1 'ilm Muhyiddin k'anuñ
Nâm-1 nîkidür berât-1 cevrine 'unvân yine
10. Münşi-i divân-1 gerdün ya'ni tîr-i hâme-dâr
Luţf-1 inşâsına oldı tâbi' fermân yine
11. Luţf-1 güftârın görenler şîve-i eş'ârda
Tâze gelmişdür cihâna dediler Selmân yine

12. Veh nice sehhârdur kilik-i kelâm-ârâsı kim
Cism-i kâfûra geyürür ‘anberin kıaftân yine
13. Mekteb-i fennine gün ta‘lîm için her gün gelür
Levh-i zerriniyle mişl-i tıfl-ı ebced-ğân yine
14. Nûr-ı zihnin mihre teşbîh eylemiş üşenmeden
Gör ne yüz kıarası kıazandı meh-i tâbân yine
15. Sebağ-ı mızmârında kaçırmadı ‘aql zihni hiç
Zihn-i pâki Düldülinüñdür bugün meydân yine
16. Nûr-ı zihni pertev-i nûr-ı hidâyetdür didüm
Gün gibi rûşen midür ħâcet midür bürhân yine
17. Nev-‘arûs-ı ħüsndür eş‘ârı güyâ zeyn için
Aşdı satır-ı ħatı aña zülf-i müşk-efşân yine
18. Her ne sırrın kim kıader yazmış kıazâ dîvânına
Eylemiş ħallâl-ı tab‘ma ħudâ âsân yine
- A.21b. 19. Kâmilen medħüñ işitmeseydi Şevkî üstine
Dürler işâr eylemezdi ħâzin-i devrân yine
20. Gülbün-i iğbâlüni sîrâb tuşsun ‘avn-i ħağ
Kim anuñladur bugün sîrâb-ı bâğ-ı cân yine

KAŞİDE²⁷²

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Ey boyı serv-i sehî v'ey yüzi gül-berg-i tarî
Yiridür seyl-i sirişkünden iderseñ hazeri
2. Bizi yakma inen ey şem^c-i şeb-efrüz-ı mezâr
Tâ ki irişmeye bir gün saña âh-ı seherî
3. Ebr-i meh-püşuñ aqıtmasun inen yaşımı di
Ki harîre nem-i bārānuñ irişür zararî
4. İtme dildāra gönül nesl-i beşer diyü hitāb
K'ol melek-ḥūy perîdür ser-i zülfini perî
5. Mihmān geldi çü luḫf itdi ğamı cān evine
Gönül oda köze düş sen de kebāb it cigeri
6. Eşk-i rüyum göricek yār sevindügi bu kim
Ṭıfl-ı nev-ḥāste görse sevinür sîm ü zeri
7. Dilde yer itse ne var rāst gelüp tîr-i müjeñ
Toğrulığıyla bulur kişi gönüllerde yeri
8. Sen melek-ḥūya perî nice diye ādem olan
Ger seni görsedi dîvāne olur idi perî
9. Her ki yüzi şuyını virüp alur bāde-i la^c l
Değişür ḥākini bāda şatun alur güheri
10. Didüm ey dost yine ^cid gelür añma mısun
Va^c de-yi buseyile ^caşık-ı biçāreleri
11. Didi kim bu señe ki kıble-i a^c yāna yönel
K'ol durur mülk-i cihānuñ şeh-i ferḥunde-feri

12. Ehl-i meydân-ı ma'ânî-i hüner Şâmî Beg
Ki 'ıyân lafz-ı bedî'inde beyânın eşeri
13. Muştafâ-ism ü 'Alî-resm ü Ebübekr-ı hışâl
K'itdi inşâfı 'ıyân şive-i 'adl-i 'Ömeri
14. Satr-ı şî'ridür aşan silsile-i 'anber ile
Şubh-dem kubbeye-i nüh-ıtopa bu kândîl-i zeri
15. Keffidür ebr-i güher-bâr u özi bahr-ı kerem
Dili keştî-i ma'ânî vü kelâmı düveri
16. Zihni pâki gibi şâf olmağa âyîne-i dil
Komadı âb-ı şafâ cânda gubâr-ı kederi
17. Ger vire zihni kavî râ-yi muhâlata mecâl
Zât-ı cevherden ider kisvet a' râzî berî
- A.22a. 18. Nüh felekdür 'acabâ dūd-keş-i maḡbaḡı kim
Nūr-ı ecrâm-ı kevākib durur anuñ şereri
19. Niçün böyle ḡamīde görünür kadd-i hilâl
Çünkü her ây kōmaz na' l-i semendūne seri
20. Vehm-i tiḡ ile 'adū ḡatırımı aña düşer
Zulmet-i şebde gören kişi şu' â-ı kâmeri
21. Âşinâlık ide ger âb-ı şafâsıyla kadeḡ
Merd-i maḡmūra daḡı virmeye mey derd-i seri
22. Kâmkârâ tapuñ oldur ki maşâff eyleyicek
Mihr-i raḡşân bıraḡur tiḡuñ öñünde siperi
23. Târem-i çerḡ-i muḡarnesde 'Uḡârid k'añılur
Tîr-i kâdrüñ durur ol k'itdi felekden güzeri
24. Cân-ı ef'î-zedeye nuşâ-i tiryâk yazar
Lafz-ı cân-perver-i luḡfuñ ezüben gül-şekeri

25. Būstān-ı kerem içinde büyükdür ol şāh
Kim anuñ berki seḫā fazl u hūneri şemeri
26. Kaşr-ı kadrūñ vire ger kadr-ı medār felege
Maḫla‘ -ı şems-i cihān ide ḫased baḫteri
27. Der ḫilāfın dileye kâ‘ ide-i dehrūñ eger
Çār māderde nihān ide revān nūh pederi
28. Zerrece ‘avnūñ eger olsa semāvāta qarīn
Olmaya mihr-i felek şubḫ-demūñ perde-deri
29. Ḥamdülilāh şeref-i zāt-ı şerīfūñle yine
Baḫr-i şādīye ğarīḫ eyledūñ ehl-i hūneri
30. Kamilā vaşf-ı kemālātuñı Şevķī diyemez
Ki degüldür dimek evşāfuñı ḫadd-i beşerī
31. Dün seḫer şūret-i medḫūñi yazarken ben de
Eyledi sevķ Ḥudā baña iki bed-siyeri
32. Mübtedīdür birisi cehl-i mürekkeb maḫzā
Mübtedādan birinūñ ḫod ebedī yok ḫaberi
33. İrişi geldi bu ešnāda baña pīr ḫired
Didi ey kişver-i şī‘ r ü hūnerūñ müştehiri
34. Mūsī-i vaḫtsin işitme sözün Fir‘ avnuñ
İsī-i vaḫtsin idinme muḫibb degme ḫarı
35. K'eylemez āteş-i Nemrūd Birāhīme eşer
Bād-ı dey gülşen-i mīnūya degirmez zararı
36. Nice kim nāķış ola ehl-i kemālūñ zıddı
Merd-i nādān nice kim sevmeye ehl-i hūneri
37. Kej-nazardan şaķına zāt-ı şerīfūñi İlāh
Ebeden saña qarīn itmeye ehl-i ḫaḫarı

MUSAMMAT

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- A.22b.1. Ey hoşâ ğonca-şıfat sende gülzâr-ı bahâr
Tâzedür âyîne-i âb ile dîdâr-ı bahâr
Lâleler olsa ne var ğüne-i ruhsâr-ı bahâr
Germdür güller ile ğün gibi bâzâr-ı bahâr
Tañ mı dünyâdan eger gelse bugün mihr ü vefâ
- 2²⁷³. Çekdi envâ^c -ı çiçekden yine leşker lâle
Oldı mülk-i çemene luţf ile server lâle
Olsa gülgün ne aceb çün ruĥ-ı dilber lâle
Gül gibi elde tutar bâde^c -i aĥmer lâle
Bâde nüş it ki geçer fırsat-ı eyyâm-ı bahâr
- 3²⁷⁴. Döşenübdür yine şahn-ı çemene ĥırmen-i gül
Zeyn ider lâle-i şîrâb ile pirâhen-i gül
Semen ü yâsemen ile tolodur dâmen-i gül
Geçse ger^c iş ü şafâyıla n'ola behmen-i gül
İçelüm bâde cihân itmiş iken terk-i cefâ
- 4²⁷⁵. Oldı çün nâfe-ġüşâ yine nesîm-i şeheri
Ġarĥadur nûkhet-i sîmine nesîm-i şeheri
Âbdan düzdüġi âyîne nesîm-i şeheri
Bu durur baĥa bu âyîne nesîm-i şeheri
Âb bu demde olur âyîne-i luţf-nümâ
- 5²⁷⁶. Oldı şahn-ı çemen içre yine ġüyâ bülbül
Yine alındı ġül-i tâzeye şeydâ bülbül
Ter terâneyle ider naġme-i ġarrâ bülbül
Mâdiĥ-i ĥâzret-i maĥdûm ġüyâ bülbül
Kim oĥur ĥüsn-i edâyile nice medĥ ü şenâ

²⁷³ 2c: olsa] olsun A, 2c: ne aceb] ta'accüb A, 2e: bahâr] safâ B

²⁷⁴ 3d] _____ B

²⁷⁵ 4b: Ġarĥadur] Ġarĥdur A, 4d: âyîne] âyineye A

²⁷⁶ 5d] _____ B

6²⁷⁷. Ey ki sensin keremüñ kânına dükkân-ı kerem
Keff-i dür-bağşuña dirsem n'ola 'ummân-ı kerem
Tâzedür dest-i 'ağâ-bağşun ile ħ'ân-ı kerem
Der-i cûduña müzeyyen durur eyvân-ı kerem
N'ola dirsem tapuña kân-ı seĥâ baĥr-i 'ağâ

---

²⁷⁷ 6c: ħ'ân -ı] cân-ı B, 6e: 'ağâ] seĥâ B

MUĞAṬṬA' ĀT²⁷⁸

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- A.23a.1. Dün zevâyâ-yı taḥayyürde müşevveş-ḥâṭır
Otururdum ğam-ı dünyâyile saḥt ü muzṭar
2. Gâh meftûn-ı cev meftûl-i ser-i zülfi-şanem
Gâh maḥmûr-ı mey siḥr çü çeşm-i dilber
3. Ben idüm çünki bu ḥâl ile ğarîḳ-i yem-i ğam
Yetişüp geldi hemân dem yelerek bād-ı şeh̄er
4. Ded'ey şifte-i sâkin-i Beytü'l-Aḥzân
Ĝam ayağında nice bir olsun zîr ü zeber
5. Didüm ey mürşid-i müşkîn-nefes ü Hızr-liḳâ
Biñ Mûsî-keff ü 'İsî-dem ü Cibrîl-siyer
6. Merḥabâ luṭf getürdüñ diyü vardum ileri
Ḥayr-maḳdem ne ḥaber didüm ü dir ḥûb ḥaber
7. Vaḳt şādî vü evân ferruḥ ü zevḳ durur
Bâde-nüş eyle vü gûş it neğam-ı ḥinâ-ger
8. Mevkib-i 'ālî ser-i ḥayl-i efâzıl yetişüp
Ṭoldı şād ile cihân ḳalmayuben ğamdan eşer
9. Maşdar-ı 'ilm ü 'amel ḥâzin-i gencîne-i faẓl
Maṭla' -ı çerḥ-i zükâ server-i ḥürşid-maḳar
10. Yūsuf-ı Mışr-ı şeh̄a mîr Sinân Beg kim anuñ
Yaraşur şehler olursa eşigine çâker
11. Gümreh olurdı beyâbân-ı taḥayyürde nüfus
Zâtuñ olmayayidi ḥayl-i 'uḳûla reh-ber

12. Nârven-i serv-i revân gibi revân ola ger
Cûduñuñ cûdı ider ise reh-i bâğa güzer
13. Levh-i taq̄dîrde pîr-ııredüñ müşkilini
Ṭab^ç uñuñ ṭıfl-ı nev-âmûzı idübdür ezber
14. Cûduñuñ cûyı ıatında yedi deryâ-yı ^ç amîk̄
Görinür şaḥs-ı cihânuñ gözüñe âb-ı şemer
15. Ḥilmiñuñ meclisine mürşid-i ^ç aklı oldı nedîm
^ç İlmüñuñ gülşenine ṭübâ huld oldı şecer
16. Ṭab^ç -ı pāküñe müselleme durur iklîm-i funûn
Zihn-i ḥûbuña müsahḥar durur envâ^ç -ı hüner
17. Baḥr-i ḥayretde cihân ğarḳ oldı virmedi
^ç Âriyet keştî-yi ğitîye veḳâruñ lenger
18. Tîĝiñuñ ḥucetin oḳıdı kazâ oldı hacîl
Kilküñuñ sür^ç atini ğördi utandı şarşar
19. Şevḳî ne dil ile diye vaşf-ı kemâlâtuñı kim
Ki'demez vaşf-ı kemâlâtuñı maḳdûr beşer
- A.23b.20. Kâmilâ gerçi benem şimdiki dem şâ^ç ir-i vaḳt
Lîk ne fâyide kâsiddür bâzâr-ı hüner
21. Ṭab^ç -ı pāküñ çü bilür kıymetini her süḥanuñ
Tâb-ı meh-tâb ile çün bir degül şem^ç ü şerer
22. Tâ ki her vaḳt-i seḥer ḳurş-ı zeheb peyker-i mihr
Rûy-ı âfâḳı ide âyîne gibi enver
23. ^ç Ömrüñuñ irmeye ḥürşid-i kemâline zevâl
Ḳonmasun âyîne-i devletüñe ğerd-i zarar

KİT' A

Fâilâtün Mefâilün Feilün

1. İftihâr-ı zamân-ı ' Alâ' eddîn
Ey ki ' âşık yüzüne ins ü melek
2. Rûşen-i âyine-i zamîründe
Harekât-ı nücûm u seyr-i felek
3. Şafha-i rûzgârda dehenüñ
Nüşa-i Bû- ' Alî eyledi hak
4. H̃ânçe-i mihrünün du' acısıdur
Gök yüzinde Simâk ü yerde semek
5. Şevkinün hasb-i hâlini diñle
Gerçi hâcet degül tapuña dimek
6. Hücresini bucağ bucağ arasañ
Rûzeden ğayrı nesne yok yiyecek
7. Müstedâm ol devâm-ı devlet ile
Turdığınca müdâm devr-i felek

KİT' A

Fâilâtün Mefâilün Feilün

1. Faḥr-i a' yān Ḥazret-i Ya' kūb
Ey ki sensin cihān-ı cūd u kerem
- 2²⁷⁹. Kerem içre edille-i cūduñ
Sāili bī-su'āl ider ebkem
3. Sofra-i cūduñuñ kenārında
Kāselīs-i zamānedür hātem
4. Tıyb-i aḥlāk-ı ' anber-āmizüñ
Kıldı mağz-ı zamānı müşkīn-dem
5. Ṭab' -ı ḥūb u laṭīfūñ öñünde
Fuṣaḥā-yı zamān olur ebkem
6. Cāmedür kāmētüne ' izz ü şeref
Ve refe' nā mekānehu mu' allem
7. Kād-i düşmen muzā' af olduğı bu
Oldı kalbinde devletüñ müdğam
- 8²⁸⁰. Pūr-ı Sīnā bu ṭab' -ı Cevdet ile
Lutf-ı zihnüñ öñünde lā-ya' lem
- A.24a. 9. Şoḥbet içre kelām-ı şīrīnūñ
Dil ü cān tūtīsın ider ḥurrem
10. Ḥasb-i ḥālını diñle Şevķīnūñ
K'ayağın toprağına ' arz iderim
11. Fāka bir nev' a pula bozdı anı
K'elde yoķ nāna virecek dirhem

---

²⁷⁹ 2b: sāili] sāilini A

²⁸⁰ 8a: bu] o B

12. Döndüince sipihr-i nâ-hemvâr
Bünye-i 'ömrüñ ola müstaḥkem

KİTÂB A²⁸¹

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Fahr-ı erbâb-ı kemâlât Mehemmed Çelebi
Ey ki sensin nazar-ı luğf ile mümtâz-ı enâm
2. Kande kim baş-ı ma'ânide kelâm eyleyesin
Ser-be-ser şan'at-ı tecnis durur yâ ihâm
3. Vaqt-i tab' uña mensübdur aqsâm-ı hüner
Manıq-ı hûbuña muşşûşdur envâ' -ı kelâm
4. Raqam-ı dil-keşüñe nüşha-i Erjeng esir
Haft-ı müşgin-güher-pâşuña yakût gulâm
5. Murğ-ı ma'nî şikâr itmege nâzüklük ile
Kalemün şafha-i yakûta çeker müşgin dâm
6. Getürür nuql diyü bezm-i revân-âsâna
Leb-i dildâr şeker gamze-i cânân bādâm
7. Hasb-i hâl-i dil-i âvâremi 'arz eyleyeyüm
Ayağün toprağına olmaz ise ger ibrâm
8. Def -i faqr için ele muşhaf alup fâl açıcak
Okurum Süre-i En'âmı revânü'l-en'âm
9. Mey-i cûduñla humâr-ı gamı yazmasam eger
Telh-i kâm itdi beni sâkı-i devrân çün câm
10. Al elin Şevki-i üftâdenün ey zât-ı kerim
Ma-tağaddüm çü budur 'âdet-i ahlâk-ı kirâm
11. Nitekim mihr-i cihân-süz ile enver ola rüz
Nitekim mâh-ı dil-efrüz ile enver ola şâm

12. ‘Ömrünüñ mihr-i cihân-sûzına ırmeye zevâl
Döndügince ebedâ bu felek-i âyine-fâm

KİT' A ²⁸²

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Meḥḥar-i zümre-i erbâb-ı ḳalem Mîr Ḥüsâm
Ey ki sensin nazar-ı luḥf ile mümtâz-ı enâm
2. Secde ider tâ' at emrüne debîr-i felegi
Gösterür ḳıl ḳalemün şadr-ı meşâliḥde ḳıyâm
3. Murğ-ı ervâḥı şikâr itmege her dem ḳalemün
Ḥüsn-i ḥaḥdan varâḳ-ı sîme çeker müşgîn dâm
- A.24b. 4. Her ne söz kim diye medḥünde senün şâh-ı vaḳt
Ser-be-ser şan' at-ı tecnîs durur yâ ihâm
5. Ḥamdüllâh ki yine yümn-i ḳudümüñle senün
Devr dilşâd durur ḥurrem ü ḥandân eyyâm
6. Kâmilâ ḥâline Şevḳî-i ğarîbün nazar it
Ki dü tâ itdi felâket eli ḳaddini çü lâm
7. Faḳr-ı burcda ihâḥa itdi vücūdını anuñ
Kim oḳur Süre-i En'âmı revânü'l-en'âm
8. Himmetünde sözümüñ teşnesidür âb-ı zülâl
Şî' rimün mesti vü lâ-ya' ḳılidür bâde-i câm
9. Lîk ele almaz anı seng-i ḥazef bigi ḥüş
Göze göstermez anı ḥâk-i siyeh deñlü 'avâm
10. Kendü ḥâline münâsib nice ḥoş beyt dimiş
Şâ' ir-i pâk-suḥan siḥr-nümâ ya' ni Hümâm
11. Fi'l-meşel ger saḥt-ı cümle şeved siḥr-i ḥelâl
Ber bezirgân-ı cihân terbiyet-i seyr-i ḥarâm

12. Nice kim şâm-ı siyehkâr ola ‘âşık-ı rûz
Nice kim rûz-ı dil-efrûz ola ğayret-i şâm
13. Çapuña mihr-i felek hâdim ü meh hizmetkâr
Tapuña ‘izz ü şeref çâker ü iqbâl ğulâm

KİT' A

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Faḥr-i küttâb-ı zamâne Memî Efşâncı
Ey ki zâtuñla ' uḡul oldu ke-nefsi vâḥid
2. Döşeyüp ḥam gümüşden ḫalemüñ seccâde
Anda âbid gibi geh râki' olur geh sâcid
- 3²⁸³. Yazmağa vaşf-ı kemâlâtuñı Şevki-i za' if
Ḥazretüñden umaram eyleye iḥsân kâğıd

---

²⁸³ 3b: umaram] dilerem B, 3b: eyleye] k'eyleye B

MERSİYE²⁸⁴

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

I

1. Ey felek sen bu işi şanma ki āsān eyledüñ
Yağuban devlet serāyın ‘azm-i vīrān eyledüñ
2. Yūsuf-ı cānı ecel kırdına kapdurduñ dirīğ
Dehri dil Ya‘ kıbunuñ gözine zindān eyledüñ
3. İndirüp burc-ı şerefden ol güneş ruhsārumı
Yire çalduñ zerre-veş hāk ile yeksān eyledüñ
4. Şāne ger urduñ dest-i merg ile mu‘ anber zülfine
Āh kim cem‘ iyyet-i cānı perişān eyledüñ
5. Bir sehi̇ servi kökünden kızup atduñ qar’yire
Ne biter tüt kim cihān içini bostān eyledüñ
6. Nergis-i bīmārı varmağa ecel h̄ābına āh
Eşk-i çeşmin ‘ālemüñ gözine zindān eyledüñ
- A.25a. 7. Kān-ı hüsn idi bugün ol genc-i luṭfuñ gevheri
K‘āmı hāk-i tīre-i ḥasretde pinhān eyledüñ
8. Ey dirīğ ol gülbün-i ‘ayşuñ hayātı hil‘ atin
Şoyup egninden ḥarāmī gibi ‘üryān eyledüñ
9. Āḥir itdüñ ‘ömrini olmadan āḥir bu bahār
Ol gül-i ‘ahd ile bu yüzden mi peymān eyledüñ
10. Göreyin çarḥuñ bozulup yerle bir ol ey felek
Kişi öz perverdesini böyle mi itmek gerek

II

1. Çün ğurûb itdi bugün ol burc-ı luḡfuñ aḡteri
Ne yüz ile seyr ider gerdûnda Mihr ü Müşterī
2. Şeb qaradan mâh gökden çıkmasun ayruḡ daḡı
K'oldılar zülf ü ' izârından o meh-rûnuñ beri
3. Taralup bu mâtem için ğonca yırtdı yaḡasın
Câmesin şad-pâre kılsa tañ mı gül-berg-i tarī
4. Lâlenüñ tolsun şurâḡı gibi içi ḡan ile
Kim bu devr-i ğamda düşmez hiç elinden sāḡarı
5. Ey zemîn seni göreyin seng-sâr-ı ' âlem ol
Nice baḡruña başub yatarsın ol sîmîn-berī
6. V'ey zamân bād-ı havâdişden düşer mi saña kim
Ḳara topraḡa düşe bāḡ-ı bahâruñ gülleri
7. Sevinüp ol şem' -i cân yirinde bu ḡalduḡiçün
Kimsenüñ yoḡdur görececek gözi mihr-i enveri
8. Ḥâme-i âteş-zebânın deḡsün uşlasun şihâb
Oda yaḡsun diñ debîr-i perr-i gerdün defteri
9. Kend'eliyle başına ḡaḡ gibi topraḡ koydı çün
Zümre-i dîvân-ı ḡüsnüñ dilber-i zibâ-terī
10. Başa topraḡ koymaḡ istedi bu ğamdan çarḡ-ı pîr
Göz yaşından bulmadı yaş olmadık bir ḡuru yir

FÂRSİYYÂT

KAŞİDE²⁸⁵

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- A.25b. 1. Gû Fârsî ki nezd-i şehinşâh-ı kâmkâr
Remzî beyân koned zi-men-i nâ tevân-ı zâr
2. Şehzâde Bâyezîd-i cevân-baht-ı ân şehî
Kû şeh-suvâr-ı ‘arşa-i şâhist bâ vağâr
3. Şâhî ki behr-i zeyn-i zerîn sâht be-mihr-i ü
Ber nuğre ħunk çerĥ ki tâ gerded u süvâr
4. Şâhâ ‘inân şod zi kefem tovsen-i felek
Dâred zi-bed licâmî şod şedîd ıztırâr
5. Dârem hikâyetî bekonem ‘arza ger buved
Fermân-ı şâh-ı ‘âlem u Cemşîd iktidâr
6. Yârî be armağâniyem âverde esbegî
K’û râ bih ez-vücûd ‘adem şad hezâr bâr
7. Esbest lîk hest dū men ustuh̄ân-ı pūst
Güyâ ki şimyâ şode ber pâst üstüvâr
8. Güyâ ħired zi cünbiş-i in lâşe şod ‘ayân
Yuĥyi‘l-‘ izâm râ ki şenîdî zi Kirdgâr
9. Hest ez za‘îfî vez naĥîfî ber-ân şıfat
K’ez rüy-ı za‘f ber ten-i ü hest müy bâr
10. Zânū be piş-i ħalĥ zened çün reved be-râh
Z’în dest bâşedeş reh ü refâr vaĥt-i bâr

11. Hâlist usthuvân-ı vey ez bād dem-be-dem
Feryād hemçū ney künedem nālehā-yı zār
12. Būdeş horiş nebāt u z'ān yāftī hayāt
Eknūn nebāt vār hored çüb-ı bî-şumār
13. Ez pā der āyed er bereved yek dū gam rāh
Z'an rū ser āmedest derīn devr-i rūzgār
14. Çūn tār-ı ' ankebūt ten-i ū tenīde est
Üstād-ı fitrat-ı ezeleş behr-i tār mār
15. Ferbih zi kāh ve'z ālef u cov nemī şevved
Her çend kāh cov hored īn esb-i bā-vekār
16. Rūziş be nişestem u goftem ki bengerem
Tā çīst eş huner be beyābān u kūhsār
17. Āgāz kerd secde-i sehvi behr-i dū gām
Men der du' ā ki yā Rab ez īn sehv der güzār
18. Ez şubh tā be çāşt bedīn nov' tāhtem
Nāgeh çunān futād ki şod cān-ı men figār
- A.26a. 19. Men z'arzū-yı h'ış çü ū ber girifte dil
Ū merg-i h'ış rā şode çūn der intizār
20. El-ķışsa ..... meger çı goft
Ey ān ki sābıķī tū ber ebnā-yı rūzgār
21. Der ķāni' ī be mūzeī ez pūstem kunūn
Şıfrī hemī sipārem u cān mī konem nişār
22. Der ser-firāzī mī talebī z'eblaķ-ı sipihr
Çeşm-i vefā medār u guşā çeşm-i i' tibār
23. Rov bār gīr u hil' at u zer cū zi şāh-ı ' adl
Raḥm ār u raḥmetī vu zi men dest rā me dār

24. Burdem be sūy-i āhereş be şad füsūn
Eknūn āmedem be cenābeş ümīdvār
25. Ger der dil-āyedet ki dehī merkebī be men
Bih z'an Ḥodā guvāst ki mīnāyedem be kār
26. Tā hest ber qarār bed u nīk u ḥūb u zişt
Bādā beḳā-yı devlet u 'ömr-i tū ber-qarār

KAŞİDE

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Zi lûtf-ı ʔab^ç -ı hevâ-yı bahâr-ı cân-perver
Ġazel-serâ-yı çemen geşt bâz murġ-ı seher
2. Şode zi ^ç aks-i şakâyık-ı ruġ-ı semen gülgün
Çü reng-i çehre-yi sâķī zi-bâde-yi aġmer
- 3²⁸⁶. Şabâ çü çü mâşite refte derün refte-yi âl
^ç Arūs-ı ġonce-yi gül râ hemī ķoned zīver
4. Fuzūd çehre-yi gülşen zi sünbül sīrâb
Mişâl-i ^ç arız-ı cānân zi ʔurre-yi ^ç anber
5. Zi bīm-i lerze ezānest sâ^ç id ġurâ
Ki hest der kef-i sebze zümürriğin neşter
- 6²⁸⁷. Şukûfe-yi ʔıfl-ı resen bâz ^ç arşa-yı çemenest
Ki rāst kerde resenhâ zi şāhhâ-yı şecer
- 7²⁸⁸. Eşīr best miyân-ı nihâl râ zünnâr
Be sâñ-i butkedeġâ şod ġarīm-i bâġ meger
8. Şabâ perīzedevārist z'an sebeb lâle
Buhūr sâġte ^ç anber der âteşin micmer
9. Çü ġırķa-puş gedāyest gülbe ġuşe-yi bâġ
Derem nişānde çerāġist piş-i u ^ç abher
10. Nuhufte âteş-i sūzân miyân-ı penbe vü âb
Bibīn çī şu'bede-bāzī numūde nīlūfer
- 11²⁸⁹. Be rehnehâ-yı çemen zed gül âteş-i yağmâ
Biyâ tū nīz zi eşbâb-ı ^ç ayş raġtī ber

---

²⁸⁶ _____ B

²⁸⁷ şāhhâ-yı] şahsâr-i B

²⁸⁸ _____ B

²⁸⁹ rehnehâ-yı] rahthâ-yı A

12. Kunūn ki bā gül-i bāde kesī ne şod hem-reng
Zi şāhsār-i ḥayāteş nemi şeved berḥor
- A.26b. 13. Be ravzagāh-i diyārī zi nüzhet ābādest
Çirā çü lāle-yi nu‘ mān negīredeş sāgar
14. Biyā be şehir-i Stanbūl-ı mā bibīn u megū
Hoşā nevhāī-yi Bāgdād cā-yı fazl u hüner
15. Hevāş gāliye-sā vu giyāş ‘ anerbūst
Kesī nişān nedehed der cihān çunīn kişver
16. Demī ki bād-ı şimāleş vezed zi cānib-i deşt
Zī ābgīne-yi ḥātır reved ğubār-ı keder
- 17²⁹⁰. Dū baḥr-ı serzede bā-hem dīger kenāre-yi ū
Çunān ki kūh-ı dū ten ser zened behem dīger
- 18²⁹¹. Yekī çü berf-i sefid ū yekī çü ebr-i siyāh
Çi berf berf-i semen-bār u ebr-i durr-perver
- 19²⁹². Be rüy-ı ūst serā-yı şeh-i zamāne ezānd
Be burc-ı ābī-yi gerdūn şeved mekān-ı kamer
- 20²⁹³. Serā megūy ki cennet-serāst pür-ġilmān
Girifte her tarafī ḥūriyān-ı meh-manzar
21. Muḥammerest beḥākeş hevā-yı tıynet-i ḥuld
Mu‘ ayyenest der ābeş zemāyir-i kevşer
22. Derūneş ez nesemāt-ı nesīm-i muşġin-dem
Burūneş ez neġamāt-ı hezār naġme-yi ter
23. İḥāta kerde serā rā yekī ḥişār-ı ḥaşīn
Ki burchāş zede ser be kenend aḥḍar

²⁹⁰ behem] be yekdīger B

²⁹¹ Yekī çü berf-i sefid ve yekī çü ebr-i siyāh] yekī çü ebr-i siyāh u yekī çü berf-i sefid B

²⁹² ezānd] ezānk B, be burc-ı] be borc-i B

²⁹³ tarafī] tarfeş B

- 24²⁹⁴. Ayaşofıyye huşūşen be cenb-i ʿālī-yi ū
Şode esās-ı refīʿ eş zi āsumān ber-ter
25. Zi ʿarf-ı k̄ubbe-yi ʿālī binā-yı ū du menār
Zi ʿāk-ı ʿarḥ nümāyān besān-ı dū peyker
26. Ruḥamhā-yı mulevven be-ferş-i rüşen-i u
Çü behr mevc zenānest ber bisāt-ı ber
- 27²⁹⁵. Revāst kergüz eger ber-cehed zī endāze
Reved zi müy-şikāfī-yi ū ʿuḫül-i beşer
28. Derūneş ez dil-i ābīd çü dürc-i dürr memlū
Birūneş ez ruḥ-i zāhid çü burc-ı mäh enver
29. Sitāde şemʿ -i fūrūzān pey-i namāz-ı mesā
Güşādest meşāḥif pey-i niyāz-ı seḥer
- 30²⁹⁶. Ḥamīde k̄amet-i mihrāb behr-i ʿāʿ at-ı Ḥaḳ
Be pāy s̄aḥte behr-i duʿ ā-yı şeh minber
31. Eger ne der heves-i ū ḥilāfet-i Kaʿbest
Çirāst kisvet-i ʿAbbāsiyāneeş der ber
32. Diger be maʿ raż-ı ū yek binā-yı aʿ lā nīst
Ki elkenest der evşāf-ı ū zebān-āver
- 33²⁹⁷. Be luṭf-ı bünye vü ḥüsn-i esās u ʿavr-ı nikū
Nişeste der dil buḳʿ a çü sedd-i İskender
- A.27a.** 34²⁹⁸. Ez ān sebeb şode işm-i şerīf-i ū cāmīʿ
Ki mecmaʿ est berāy-ı ahālī-yi kişver

---

²⁹⁴ Ayaşofıyye] eyā sūfiye B

²⁹⁵ B

²⁹⁶ s̄aḥte] hāste A

²⁹⁷ ʿavr-ı nikū] tūr niger B

²⁹⁸ sebeb] cihet B

35. Semâniyest be gird-i esâs-ı ü be-edeb
Ki kerdeest ihâta cinân râ çü meger
36. Be tayifân-ı harîmend ya' ni Beytullâh
Beyâmedend berây-ı tavâf-ı ü yek-ser
- 37²⁹⁹. Der ü be mantıq-ı şîrîn but-i siyeh-çeşmân
Heme meşâ'il-i ' ilm nazar konend ezber
- 38³⁰⁰. Pey-i kitâbet-i dersesh semen-ruhân geşte
Devât sünbül ü süsen midâd u gül defter
39. Be şad şükûh nişeste müderris-i her yek
Muhasseât-ı ma'ânî beyân konend ekşer
40. Be ' ilm-i naḥv heme şarf kerde ' ömr-i ' azîz
Zi mübtedâ-i evâhir ezân dehend ḥaber
- 41³⁰¹. Der'an zamân ki yelân-ı ma'ârik-i takrîr
Keşend tiğ-ı beyân ez niyâm-ı nuṭṭ be der
42. Be naṭ' -i ḥâk şevved pur makâle-yi taḥkîk
Be saṭḥ çerḥ reved ber ' ulâle-yi maḥşer
- 43³⁰². Be kıl ü kâl-i heme kâ'inât ma' lûmest
Ki nîst cüz du'â-yı şeh-i zamâne diger
44. Bülend mertebe Ḥân Bâyezîd ân şâhî
Ki hest tâbi' -i emreş zamâne ser-tâ-ser
- 45³⁰³. Eyâ şehî ki der eṭvâr-ı kevn geşte kevn
Kazâ-yı emr-i tû sâbık zi ḥâdişât-ı keder
46. Pey-i cenîbet-i ḥaylet kuṭâs-ı zerrînest
Eşî' a ki ḥür âred zi cânib-i ḥâver

²⁹⁹ büt-i siyeh çeşmân] botân çeşm-i siyâh B

³⁰⁰ semen-rûhan] semen-berân B, sünbül u süsen] süsen ü sünbül B

³⁰¹ ma'ârik] mo'âreke B

³⁰² be] zi B, şeh] şerr B

³⁰³ kevn] künûn B

- 47³⁰⁴. Zi çâr yâr ‘anâşır neḥ~âst çun tû nihâl
Nuhuft ṭâḳ-i kevākib netâft çûn tû ḳamer
- 48³⁰⁵. Be dehen-i âyînesânet zamâyir-i encûm
Mişâl-i berg-i gül-i tâze dān be-rû-yı şecer
49. Be çarḥ sâye-yi ḳudret eger futed çi şeved
Ki ḥâk zıll-i hümâ râ buved hemîşe maḳarr
50. Derûn-ı maṭbah-ı ḳadr-i tû mihr tâ gerdûn
Çü âteşist numâyân miyân-ı ḥâkister
- 51³⁰⁶. Z’otâğ-ı surḥ demî der sefer ki bihrâmî
Zi ğonce berg-i gül tâzeî ber âred ser
52. Eger ne behr-i tû tâc-ı zebercedîst felek
Çirâst ber ser-i û ez hilâl-i zerrin-per
- 53³⁰⁷. Eger ne çerḥ be rıfḳ-ı murâd-ı tû gerded
Çü ḥâk bād medâriş hemîşe zîr u zeber
- A.27b. 54³⁰⁸. Sipih-r-i şeş cihet u çerḥ denî çîst
Be cenb-i baḥr-i ‘aṭâyet zi ḳatreî kemter
- 55³⁰⁹. Be baḥr-i ḥâdişe fûlk-i felek şode ğarḳ-âb
Eger ne kûh-ı vaḳârî-i tû mî şodî lenger
56. Zi rûy-i faḳr sirişk-i niyâz râ şustî
Belî sitâre be gerdûn reved zi tâbiş-i hûr
57. Zi bād-ı pây-ı tû cem‘ -i ‘adû perişānest
Be sâñ-ı tûde-yi ḥâk ez veziden-i şarşar

³⁰⁴ yâr] bağ-ı B, nuhuft] be heft B

³⁰⁵ dehen-i] zihn-i B

³⁰⁶ _____ B

³⁰⁷ _____ B

³⁰⁸ çerḥ denî çîst] nuh cezîre dānî çîst B

³⁰⁹ tû mî] toes B

- 58³¹⁰. Miyân-ı heft-ser-i çerh râ futed lerze
Demî ki behr-i e' adî hemî keşî hancer
59. Eger tabîb-i vefâyet be çerh der nigered
Reved zi cevfi dimâgeş mu' allelât be der
- 60³¹¹. Be yâd-ı piste lebî şî' r-i tâze-rû dâde
Ki ez celâdet-i û âb mî şevved sukker
- 61³¹². Eger ne eşk dem-â-dem dû çeşm gerded ter
Be rûy nâverem û râ diger be haqq-ı nazar
62. Mağall-i dîden-i rûy-i tû cân dehem âsân
Belî be vaqt-i bahârân mulâyimest sefer
- 63³¹³. Be rûy-i kâh-rubâyem ğubâr-ı ân kefi pây
Nişând cevher-i çendîst ber şahîfe-yi zer
- 64³¹⁴. Çü sâye gîsû-yı muşğîn nemî reved zi niğâb
Eger çi gerde-yi û râ be nâziki pes-i ser
65. Hâyâl-i ebrû-yı şühret numûd ber merdum
Mişâl-i tîğ-ı siyeh-tâb-ı şâh-ı Dârâ-der
- 66³¹⁵. Şehî ki behr-i ğubâr-ı semend-i û zi dû mîl
Dû çeşm-vâr nişeste be râh-ı fetḥ u zafer
67. Demî ki tîr bibâred zi kavş çun bârân
Gehî ki berķ dıraşsed zi tîğ-ı cengâver
- 68³¹⁶. Be pursiş âmede bârist ber şikeste dilî
Nişân-ı kûzeğerân-ı tû ber ser-i miğfer

---

³¹⁰ çerh râ futed] mehr mîkoned B

³¹¹ celâdet] halâvet B

³¹² ne] zi B, du çeşm gerded ter] du çeşmem ter B

³¹³ cevher] cû B

³¹⁴ nemî reved zi niğâb] nemired der kefât B

³¹⁵ çeşm-vâr] çeşm-bâz B

³¹⁶ kûzeğerân-ı] gürz-i girân-ı B

69. Zemîn zi hûn-i e'ādî çü gülsitân gerded
Der û tegerg mişâlî buved ser-i bî mer
- 70³¹⁷. Çü bâzuvân-ı tû vü puşt-ı bed-sigâl âncâ
Keşîde tîr u kemân u guşâde sîne siper
71. Ğıdâ-yı tîğ çü Daħħak mağz-ı ser dâ'im
Şarâb-ı tîr çü cādû mudâm hûn-ı ciger
72. Turâst kûh-i nijādî nevend-i âhen-hây
Ki ez şedîdî-yi na'leş ğubâr geşte hâcer
- 73³¹⁸. Demeş şihâb veşest u sumeş hilâl-âsâ
Hîş sitâre-feşân demeş dem
- A.28a.** 74³¹⁹. Be çâr mâh-ı nov eknûn kucâst hâmil-i çerh
Be ğayr-i û be-nümâyem der in zamâne diger
- 75³²⁰. Revâst sûhte gerded be zîr-i aţlas-ı çerh
Demî ki z'âteş-i na'leş reved be çerh şerer
- 73²¹⁶. Be rûy-ı hâk zi mîheş nişâneî mî dân
Be saţh-ı çerh ki bîni temâşül-i ahter
77. Şehâ menem ki be kilk-i hayâl-bend-i suhen
Keşîdeem pey-i midhat hezâr gûne şuver
78. Zi müy-i hâme-yi diĳkat çü şûret ârâyem
Girih be kâr-ı hod âred hezâr şûretger
79. Hatem fuzûd hayâl-i kelâm-ı men âri
Şod ez tamâm-ı ayârî ziyâde ĳadr-i güher
80. Be şi'r u kâğıd-ı Şevĳî nazâr-gumâr u bibîn
Çi gûne ta'biye geşttest penbe bâ âzer

³¹⁷ puşt-ı bed] dest-i bed B

³¹⁸ hîş sitâre-feşân demeş dem] Hüyeş sitâre-feşân u demeş dem-i tunder B

³¹⁹ nov] tû B, be-nümâyem] vü kavâyim B

³²⁰ be-zîr-i] berend B, demî ki] demî ki zî B

³²¹ bîni] beytî B

81. Zi dest-i ʃab^ʕ -1 ʕü āb-1 revān fiġān ki merā
Çü āb seng visāde vu ħāk-i reh bister
82. Hemīşe tā be ser-i merzbān-1 milket-i dey
Şeh-i bahār zī gülhā-yı tū keşed leşker
83. Gül-i murād-1 tu ħurrem mişāl-i bāġ-1 bahār
ʕ Adū ʕü berg-i ħazān zerd-rūy u dil mużtar

KAŞİDE³²²

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Tâ bered gūy zi meydān-ı gülistān ğonce
Zi benefşe be çemen sāhte çevġān ğonce
  2. Ne guşāyed girih ez kār-ı furū beste-i ħod
Ez dūr-i jāle besī sāhte dendān ğonce
  3. Rīsmān kerde dırāz ebr zi bārān-ı bahār
Tā birūn āyed ez ĩn ħāk çü rindān ğonce
  4. Bişkened şad gül ħārī-yi nihādeş ber-dār
Bāz bā düzd-i şabā hem-dem u yāran ğonce
  5. Āstīn ber zede vū fūte-yi sebzī be miyān
Çün fuķā^c ĩst guşūde der-i dükkān ğonce
  6. Tā keşed tıfl-ı çemen rā be ber-i ħıř çü gül
Mī numāyed zi dehen sīm-i firāvān ğonce
  7. Tā meşām-ı şeh-i gül pur şeved ez būy-ı buġūr
Geşte ez sūnbül-i ter micmere gerdān ğonce
  8. Tāc-ı la^c līn be-ser u cāme-i gülrīz be-ber
Refte der çārsū-yı bāġ ħırāmān ğonce
  9. Tīşeī geşte benefşe zi pey-i kenden-i la^c l
Yāft kānī meger ez la^c l be bustān ğonce
  10. Behr-i mecmū^c a-yi gül ber varaķ-ı şafġa-yı āl
Ez rez-i mül şodeeş sāht gül-efşān ğonce
- A.28b.11. Dāred ez ħāk-i zemhin lāle ġubārī der dil
Geşte ez bād-ı seġergāh perişān ğonce

---

³²² _____ B

12. Cāmeeş pâre vü geşte dehen ğarğa-yı hûn
Dād-ḡāhān şode sūy-ı şeh-i devrān ğonce
13. Bāyezīd İbni Meḡemmed şeh-i Dārā-nesemet
Ki şod ez ebr-i kefeş ḡurrem u ḡandān ğonce
14. Ey şode z'ebri-i kefet dāmen-i ğülşen pur sīm
Yāfte z'ebri-i kefet dest-i zer-efşān ğonce
15. Şāh-ı ğül rāst çü tīrest pey-i düşmān-ı tū
Hest ber nūk-ı sereş hey't-i peykān ğonce
16. Ğülşen-i üns-i tū bezmīst pur ez zīb u ŧarab
Ki der ũ şu'le-yi şem'īst firāvān ğonce
17. Bā hevā-yı çemen-i 'adl-i tū der bāġ-ı vüçüd
Ne tevān kerd ser ez perde-yi imkān ğonce
18. Şāh-ı ğülzār-ı çemen rezmgēh-i tūst meġer
Ki numāyed zi ser-i ḡaşm-ı tū yeksān ğonca
19. Vaḡt-i dey ebr-i bahār-ı keremet rüyāned
Ez dil-i la' l ğül-i surḡ u zi mercān ğonce
20. Hem çü ğül dāmen-i ũ çāk şod ez bes ki keşīd
Pey-i ġencīne-yi tū sīm be dāmān ğonce
21. Teb-i bād-ı ġāzabet sūz giriftest çunān
Ki be teng āmede ez ḡiddet buḡrān ğonce
22. Ger vezed bād-ı seḡāyī zi vefāyet sūy-ı ũ
Hemçü ğülşen be demed ez dil-i 'ummān ğonce
23. Nāle ez teng-me'āşī ber-i cūdet zi çī sāḡt
Zānk dāred be beġal sīm be hemyān ğonce
24. Dey be-ġülzār-ı celāl-ı tū şenīdem mī ḡānd
Ğazelī ez dehen-i murġ-ı ḡoş-elḡān ğonce

25. Ey ki şod bî dehenet vâleh u hayrân gonce
 Hânde kun tâ ki koned çâk-i giribân gonce
26. Ger be kûy-ı tû keşem âh guşâ-yı leb-i hîş
 Mî guşâyed belî ez bād be bustân gonce
27. Ten-i men gülşen-i cevrist zi bîdâd-ı ruhet
 Ki der û hest zi peykân-ı tû çendân gonce
28. Pust dâde be dirâht-ı gül ü der refte zi hîş
 Geşte bâ fikr-i lebet şûret-i bî-cân gonce
29. Der miyân-ı ruḡ u zülfet dehen-i nâzûk-ı tû
 Hest vâ geşte miyân-ı gül ü reyḡân gonce
- A.29a.30. Ez ğamet derd-i şikem dâred u piçide be-ḡod
 Hemçü bedḡâh-ı şeh-i milket-i ‘Oşmân gonce
31. Gülbün-i bâğ-ı hilâfet ki zi bād-ı ğazabeş
 Refte der dâmen-i gülbün şode pinhân gonce
32. Ey ki der rezmgeh-i gülşen-i bâğ-ı zâfaret
 Kuşte bâ gürz-i girân Rüstem-i destân gonce
33. Gül-i sîmâb-ı çemen şî‘r-i rehî bîn ki reved
 Hest ez her taraf âvîḡte çendân gonce
34. Medḡ-ḡân-ı tû şod ez şevḡ tu Şevḡî be çemen
 Yâft ez ḡukm k’ezû devlet fermân gonce
35. Tâ ki her sâl der ĩn bağçe-yi kevn ü feşâd
 Gerded ez gülşen-i ĩn bâğ nümâyân gonce
36. Gülşen-i ‘ömr-i tû ser sebz u tarî bād kez û
 Geşte gülzâr-ı cihân ḡurrem u ḡandân gonce

KAŞİDE³²³

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Nebâşed mişl-i tû şüh u laţîf u nâzük u dilber
Şeker-güftâr u hoş-reftâr u gül-ruhsâr u nesrîn ber
2. Miyân-ı lâle-ruhsârân be ğayr ez tû kirâ bâşed
Ruĥ-ı rengîn ĥaţ-ı müşkîn leb-i şîrîn dehân-şekker
3. Be ber sîm u be fem mîm u be ĥad mâh u be kad ‘ ar‘ ar
Be ser sevdâ be can ğavġâ be dil süziş be ten âzer
4. Zi rûy-ı müy-ı tû peydâ vü eşk-i çehreem zâhir
Ġam-ı men piş-i şâhinşâh-ı şarĥ u ġarb u baĥr ber
5. Şehinşeh Bâyezîd İbni Muĥammed Ĥân ki zâteş hest
Zer-efşân u hüner-dân u cihân-bân u cihân-bâver
6. Güzîn-i ‘ âlem u ĥâĥân-ı kerîm serd u ĥuşk u ter
Emîr-i a‘ zam u sulţân-ı şarĥ u ġarb u baĥr u ber
7. Tüyî bâ tîġ-ı tîz u dû bâş u leşker- enbüh
ĥazâ miknet-ĥader-ĥudret semâ-rutbet zemîn-perver
8. Be durr-i rây perrânî beyendâzî be der sâzî
Be ĥancer dil be nâvek-i cân be naĥem fer be nîze ser
9. Be rıfĥ u ‘ unf u luţf u ĥahret âbâdest u hem vîrân
Binâ-yı rezm u tarĥ-ı zarr u ŧavr-ı ĥayr u râh-ı şer

ĠAZEL³²⁴

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.29b.1. Pîş-i ruhsâr-ı tû geşt ez zerre kemter âftâb
Z'an sebeb her şubh ez meşriķ zened çetr âftâb
2. Der 'aceb mândend merdum ez ķad u ruhsâr-ı ũ
Bes 'aceb bâşed be bâlâ-yı şanevber âftâb
3. HÛâst tâ bîned be vechî rūy-ı meh-sîmâ-yı tû
HÛîş râ çün âyîne be'grift der zer âftâb
4. Şekl-i miskîn hâl-i ũ râ bâşed ez tâb-ı ruḥeş
Pes siyeh gerded çü be'nşined kesî der âftâb
5. Mevc zed tûfân-ı eşk-i Şevķî ez behr-i ruḥet
Tâ be dân ḥaddî ki şod der vey şinâver âftâb

ĠAZEL ³²⁵

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Zaḥm-i tîr endām-1 ân meh ber ruḥ-1 çün âftâb
Z'asmân-1 ḥüsn pindârî ki ber ceste şihâb
2. Zaḥm-1 cânân ber semen-zâr-1 ' izâr-1 nâzukeş
' Aks-i şâh-1 gülbun-i tâzest pindârî der âb
3. Pehlû-yı ân la^c l-i guher-püş zaḥm-1 tâze est
Rişte-yi âlest ser pur kerde ez yâķût-1 nâb
4. Zaḥm-1 rûy-1 ân kemân-1 ebrüyest âyâ hilâl
Yâ resîde ber felek tîr-i du^c â-yı müstecâb
5. Şevķiyâ ger zaḥm-1 û ğavvâş-1 baḥr-1 ḥüsn nîst
Ez çi rû bended be rûy-1 ḥ'îş dâyim ân niķâb

ĞAZEL

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1³²⁶. Ruĥet be ĥüsn ü leĥâfet perî lebet cânest
Ez ân zi dîde-yî merdum hemîşe pinĥânest
2. Derûn-i âyine ‘ aks-i cemâl-i rûşen-i yâr
Miyân-ı ĥâle be-sân-i meh-i dıraĥŝânest
3. Be ĥâk-i pâ-y-i tû bâ âĥ bûse netvân dâd
Ki ĥâk-i pâ-y-i tû z’âhem besî periŝânest
4. Ŗode zi ĥasret-i la‘ let dū dîdeem pur ĥûn
Mişâl-i ĥâsek-i suĥĥâ ki pur zi mercânest
5. Mecâl-i dem zeden-i kes çü nîst der deh-i âb
Be zîr-i ĥancer-i cânân dilâ çî efgânest
6. Derûn-ı muŝĥaf-ı ĥüsn-i tû ân dehen gûyâ
Dehen guşâde çü mîm-i miyân-ı îmânest
7. Kemend-i ĥalka-yı zülfet be gerden-i ‘ uŝŝâĥ
Be lûtf dūĥte gûyî zih-i girîbânest
- A.30a.8³²⁷. Pey-i segân-ı nigârîst cân-ı Ŗevĥî râ
Zi yâr her çî ki bâşed nişâr-ı bârânest
- 9³²⁸. Ėulâm-ı dergeh-i ŝâĥib-dilî ŝodem eknûn
Ki der serîr-i fezâyil be ‘ ilm sulĥânest
- 10³²⁹. Emîr-i mesned-i lûtf u kerem ‘ Ömer Çelebi
Ki bâ ĥayâ muteĥallâ be-sân-i ‘ Osmânest

³²⁶ dîde-yî merdum] merdüm-i dîde B

³²⁷ râ] zâr B; nisâr-ı bârânest] niyâz-ı yârânest B

³²⁸ _____ B

³²⁹ _____ B

ĠAZEL³³⁰

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Tâ zemistân-ı cihân nâm u nişân h̄ãhed bûd
Hırkaem der ġirev-i pîr-i muġân h̄ãhed bûd
2. Mî konem devr çü sâġar be hevâ-yı mey-i nâb
Tâ nuķûş-ı felek u devr-i zamân h̄ãhed bûd
3. Ser zi h̄âk-i ķadem-i pîr-i muġân mî nekeşem
Ki be mey dâden-i men râst hemân h̄ãhed bûd
4. Zâhidâ h̄ûn be mey h̄urden-i men ‘arz mekun
Ançi ustâd-ı ezel goft hemân h̄ãhed bûd
5. Ne konem terk şafâ-yı harem-i meykede hâ
Menzilem ger taraf-ı bâġ-ı cinân h̄ãhed bûd
6. Bâz kun dîde çü Şevķî seher-i şu‘le-i mey
Bâz ez meşriķ-ı mey h̄âne ‘ayân h̄ãhed bûd

ĠAZEL³³¹

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Zi behr-i şayd eger şâh-1 men şuver şeved
Hezâr murġ-1 dileş çün dilem şikâr şeved
2. Dilem zi râz-1 dehân-1 tû dem çigüne zened
Ki sırr-1 ġayb ne ânest ki âşikâr şeved
3. Dil er zi ġülşen-i kûyet be ʔa' n ġâr reved
Eger çü cân-1 'azîz-i menest ġ'âr şeved
4. Çü ġüsni-i rûy-i tû 'ışk-1 men ey peri-simâ
Kesî nemâned ki meşhûr-1 rûzgâr şeved
5. Heme be vaşf-1 ġazâlân ġazel begû Şevķî
Ki tâ zi ʔab' -1 tû der dehr yâdgâr şeved

ĠAZEL³³²

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Dîdem elif-miṣāl ḳadet ber ser-i ṣikār
Ġoftem ṣikār-ı men ṣode eknūn āṣikār
2. Tîreṣ zi cān gurîḥt dilā rāh-ı sîne gîr
Pîrā ġalat mekun ki hemînest reh-guzār
3. Der sîne zaḥm-ı ġamze-yi ū rā be cān-ı ḥod
Ey dil ‘azîz dār ki çizîst yādgār
4. Şevķî ṣod ez firāḳ-ı ḥaṭṭ-ı sebzet eşk-rîz
Bārān ‘aceb nîst belî zi ebr-i nevbahār

ĠAZEL

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.30b.1. Faşl-ı dey çün jâle şod der bâğ ber rāh-ı bahār
Çeşm-i murğān-ı çemen yek-ser sefid ez intizār
- 2³³³. Rīze-yi berfī ki bād āred dıraḡşān z'āftāb
Der dil-i murğān-ı erzen ḡāre endāzed şevār
- 3³³⁴. Refte āb u mānde geh der cūy-ı bārik-i çemen
Rāst çün mārī ki ez vey pūst māned der guzār
4. Ez nehīb-i leşker-i dey dem-be-dem ser der keşid
āteş-i mankal eger çi dār ez āhen ḡişār
5. Ḥavz-ı cūyī nīst bāğ u rāğ-ı 'ālem rā kunūn
Kez ruḡām-ı mermeriş levḡī nebāşed der kenār
6. Gūyiyā āb-ı revān çerḡ-ı mumerred şod ki serv
Ber kenār-ı cūy-i dāmen ber zede Belḡısvār
7. Tā ne ez ebr-i siyeh bārik gerded şaḡn-ı bāğ
Şūşe-yi yeḡ şem' -i kāfūrīst der dest-i çınār
8. Dest eger yābed çenār ez bīhodī sāzed çü berf
Penbe-i dāğī ki ber dil dāred ez hicr-i bahār

---

³³³ şevār] şirār B

³³⁴ geh] yer B; māned der guzār] mād ber-güzār B

ĞAZEL

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Geşt tâli' tal' at-1 şahbâ zi cām
Lâhe nûrû'ş-şemsi min cenhi'z-zalām
- 2³³⁵. Teşne-yi cāmem zi ifrâṭ-1 humār
Eskinî sâḳî bi-ke'sin min mudām
- 3³³⁶. Serv-i mecnûn gibi düşdi tağlara
Kâmetüñ reşkinden ey tûbâ-ḥırām
- 4³³⁷. Râh-i rûḥāsâ ki maḥż-1 raḥmetest
Tâ be min âşârihi ' işu'l-enām
- 5³³⁸. Müşkilest bi-ḥâl-i zülf-i serkeşet
Z'ân ki nebved hiç câ bi dâne dām
- 6³³⁹. Ketm iderdüm ' ışkunı lîkin yaşum
Izharet sırrî bi ' ayn-1 zi's-sicām
- 7³⁴⁰. Şevḳiyâ demdür ki terk-i nām idem
Z'ân ki hoş nāmîst terk-i nām nām

---

335 _____ B
336 _____ B
337 _____ B
338 _____ B
339 _____ B
340 _____ B

ĠAZEL³⁴¹

Mefûlû Mefâilû Mefâilû Feülün

1. GÛyâ ġam-ı tîr-i tû dehed cân dil-i çâkem
Meylî beni şânend revân ber ser-i hâkem
2. Ey serv-i revân sâye meyendâz be her hûk
Tâ ber ten-i hâkî nezenî tîr-i helâkem
- A.31a.3. Tâ kem neşevêd sâķî zi meclis mey-i engûr
Be'nşân be tarab baġçe-yi ' ışķ çü tâkem
4. Âhî ki ber ârem zi ciger eşķ nebâyed
Ârî dem-i girye şevêd efzûnî-yi mâ kem
5. Râz-ı dil-i Şevķî ki ber her râh revânest
Eşķîst futâde heme zîn dâmen-i çâkem

---

³⁴¹ _____ B

ĠAZEL³⁴²

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Beyâ ey lâle-rûy-i men zi leb câmem leb-â-leb kun
Hilâl-i ‘îd eger cüyem işâret süy-i ğabğab kun
2. Şafağ süy-ı Süreyyâ ber numâ ez mâh-ı nev pervîn
Zeneb ber dâr ez mihr u kenârem pur zi kevkeb kun
3. Çü kerdem câm-ı meyber kef pey-i nuğl ez dehân u leb
Şiken beste ruğab fermâ vu ‘ayş-i mâ müretteb kun
4. Ruğet çün muşğaf-ı ğüsnešt u ğağğet âyet-i rağmet
Be cunbân ğüşe-yi ebrû vu rûy-ı şafğa mu‘ rab kun
5. Feşâned sünbül-i ğül-püş ber berg-i ğül-i nesrîn
Ki goftest ey murâd-ı cân ki rûz-i bî-dilân şeb kun
6. Çü dūr ez rûy-i ğülgünet şevem ez girye nâbînâ
..... sürme-yi çeşm-i ğubâr-ı summ eşheb kun
7. Çü der uftâdî ey Şevğî zi bîdâdeş meşov ğamkîn
Ki fermûdet ki ‘âşık râ heme âhî vü yâ Rab kun

ĠAZEL

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Zi ʿ aks-i nūr-ı ruhsâr-ı tû bâşed cirm-i her pinhân
Belî çün mihr rûşen şod şeved cirm-i kamer pinhân
2. Nigâh-ı hânde-âmîzet merâ ân dem kuşed bî-tîğ
Ki çeşm-i nâtevân-ı tû koned ber men nâzar pinhân
3. Dilem gum geşte der kûy-ı ğamet râ ez ser-i hasret
Nivîştem nâme-yi sûzân firistâdem haber pinhân
4. Leb-i laʿ l-i şeker-rîzet ki gâhî nuţğ-ı durr pâşed
Zi haclet mişveded yâkût der hûn-ı ciger pinhân
5. Tabîb-i cân tûyî âhir zi bîmârân-ı müştâkân
Revâ nebved ki midârem leb-i laʿ l-i şeker pinhân
6. Berâ-yı kaşd-ı hûn-ı men çü faşşâdân-ı hûn-efşân
Be zîr-i dest-i her müjgân şeved şad nişter pinhân
7. Çü didî mihr-i ân ruhsâr Şevķî eşk kemter rîz
Çü gerded cümle seyyârân der vaķt-i seher pinhân

ĞAZEL³⁴³

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Ey mu'ammâ-yı dehânet sırr-ı 'aql-i ħorde-bîn
Kâşif-i her 'uqde-yi zülf-i tû Cibrîl-i emîn
- A.31b.2. Z'ebruvânet dîd peyveste çü pur sihr-i ħelâl
Râst kerd engušt zülf-i kâfiret âmed be dîn
3. Der mu'ammâ naqş-ı nîk âver çü Şevkî .....
Ez ħavâşân-ı der-i gerdün me'âb-i Şemsüddîn

Manzume³⁴⁴**Mefâilün Mefâilün Feülün**

1. Biḥamdillāh zi te'yīd-i ilāhī
Emīn-i şeh̄r-i dīn geṣṭī vu dūnyā
2. Pey-i īn tehniyet geṣṭe zi ilhām
Emīn-i şeh̄r ṣod tāriḥ-i zībā

***

Manzume³⁴⁵**Fâilātün Fâilātün Fâilātün Fâilün**

1. Şevḳiyā ez şiddet-i sermā-yı serd-i zemherī
Nīst der ten pūstīn u nīst hem çendīn libās
2. Ḳalb-i şeş ber şeş beyefzāy u benih bālā-yı şad
V'anki ez maḥdūm-ı 'ālī-ḳadr mīkun iltimās

***

Beyt³⁴⁶**Fâilātün Fâilātün Fâilātün Fâilün**

Tā tevānī der pey-i āzār-ı ehl-i dil mebāş
Ez şerār-ı berḳ-i āh-ı ehl-i dil ḡāfil mebāş

***

---

³⁴⁴ _____ B

³⁴⁵ _____ B

³⁴⁶ _____ B

ĠAZELİYYĀT-I ŞEVKÎ (Rahimehullah)

1³⁴⁷

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.32b 1. Olalı ben âşık-ı bîçâre dilden sen cüdâ
 Āh kim cān-ı ‘ azîzüm oldı cismümden cüdâ
2. Tîğ-ı hūn-rizūñden ey kıttāl-ı devrān āh kim
 Dil cüdâ vü ser cüdâ düşdi dirîğā ten cüdâ
3. Āl rişte diyü gözden kanlar akıdur n'idem
 Olsa cānānuñ kabāsın dikmeden sūzen cüdâ
4. Şordu gönlümi cüdâ düşeli āhumdan baña
 Serd olur pes nār-ı sūzān olsa āhenden cüdâ
5. Didüm ey serv-i sehî senden cüdâ itdūñ beni
 Gül gibi güldi didi ol ğonca-leb öyken cüdâ
6. Ġamzesiyle zūlfini meydāna çeksem cenk için
 Tîğ ayru cenk ider Şevkîyile cevşen cüdâ
7. Bezm-i ğamda ayruluğdan nāy-veş şimden girü
 Sen cüdâ efgān u feryād ile ey dil ben cüdâ

Velehu

2³⁴⁸

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Zülf ü sünbül varduğı bu hadd-i cānāndan yaña
Seyr ider gönli perişāndur gülistāndan yaña
2. Tıfla baqmañ diyü vā' iz halka pend eyler velī
Bir gözi bizdeydi dün bir gözi oğlandan yaña
3. Tal' atun ayı gibi rüşen-çerāğı var iken
Nice gözsüzdür baqam hurşid-i tābāndan yaña
4. Ğamzesi toğru saña geldikçe qarşu var gönül
Qarşu varmaq resmdür olduqça mihmāndan yaña
5. Hızr olursa dağı hayvāndur yok insāniyyeti
Qoyuben la' lüni varın āb-ı hayvāndan yaña
6. Künc-i virān idi dil bir dem visālün gencine
Bir qadem başsañ n'ola bu künc-i virāndan yaña
7. Şevkıyā gönlün için āyine-i Çin eylesen
Baqmaz ol āhen-gönül bir dem dönüp andan yaña

Velehu

3

Fâilâtün Mefâilün Feilün

- B.1b** 1. ʿ Aceb od urdı ʿ aşq-ı yâr baña
Ki çerâğuñ içi yanar baña
2. Şaldı ğam şehrine mühre-şifât
Gör ne naqş oynadı nigâr baña
3. Serv-i serkeş didüm şuçum boyına
Cüy oturmuş ayak tolar baña
- A.33a. B. 2a.** 4. Alur idüm raķībũñ ayağını
Āh el virse rûzgâr baña
5. Gül-i ter didüğüm için yüzine
Odlar başdı lâle-zâr baña
- 6³⁴⁹. Yol bulur idi cāna ğamzeñ okı
Olmasaydı beden hişâr baña
7. Kıtıb-ı çarha baş egmezem Şevķî
Der-i āşaf yeter medâr baña
- 8³⁵⁰. Āşaf-ı hoş-hişāl ü şāfi-dil
Kim anuñ medħi oldı kâr baña
- 9³⁵¹. Aña itsün sipihr mihr ü vefā
Cevr itdükçe rûzgâr baña

---

³⁴⁹ yol bulur idi cāna ğamzeñ okı] ğamzen okı serv----- geçer B

³⁵⁰ 8. beyit] _____ B

³⁵¹ 9. beyit] _____ B

Velehu

4

Mefûlû Mefâilû Mefâilû Fe'ûlûn

- B.1b**
1. Yüzûñ görene irse n'ola la' l-i şeker-ğā
Erzān olur ey teng-dehen Ka' bede ħurma
  2. İhyā-yı memāt olduğını sezse lebüñden
Cān vire idi irmek için bu deme ' İsā
  3. Zülfüñ lebüñe vardı gözüñden ħazeri yok
Ĥavf-ı ' ases itmeye belī bādede tersā
  - 4³⁵². Olmaya bahā içre mehā hiç bahānuñ
Gün yüzde eger zerrece ağzuñ ola peydā
  5. Düşdi dil-i Şevķī yine ħaţtuñ hevesine
Ne ħara yazılmış başına bu ħuru sevdā

---

³⁵² 4b: zerrece] ħatrece B

Velehu

5

Fâilâtün Mefâilün Feilün

- 1³⁵³. Cānı yaqardı ğamdan āteş-i teb
Olmasa rīsmān-ı zūlfī sebeb
2. Görđi yüzüñde qara beñlerüñi
Rūma ğālib dirilse tañ mı ‘ Arab
- 3³⁵⁴. Ruḥ u zūlfī cemāli muşḥafına
Cild-i müşğīn ü ‘ anberīn-miḳleb
- 4³⁵⁵. Ḥaṭṭı geldi yan a göñül yūri var
Şem‘ yanar yaqılır ola çü şeb
- 5³⁵⁶. Yüzümi sürdüğüm eşigine bu
Ḥūb olur ḥāk içinde reng-i zeheb
6. Servsin serv olursa gül-ruḥsār
Māhsın māh olursa şeker-leb
7. Şevķī ol şem‘ a yansa ḥāl dili
Sūz-ı cāndan ḥabīr ola mı ‘ aceb
- 8³⁵⁷. Buldı dillerle kūyı şöhret-i ḥāşş
Şeh-i güm şīşe ile şeh-r-i Ḥaleb
- A.33b.** 9³⁵⁸. Neye beñzer şarāb-ı nāb-ı cihān
"Ke-serābin biḳī‘ atin yaḥseb"

³⁵³ 1a: gamdan] gamda B

³⁵⁴ 3. beyit] _____ B

³⁵⁵ 4a: yan a göñül] yan ey göñül B; 4b: yanar yaqılır ola çü şeb] yanar ne yirde kim ola şeb B

³⁵⁶ 5. beyit] _____ B

³⁵⁷ 8. beyit] _____ B

³⁵⁸ 9. beyit] _____ B; Nūr (24 / 39).

Velehu

6

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

1. Yazmağa yüzi muşhafını zülfi müretteb
La' lîn lebi üzre haţt-ı Yâķütü mürekkeb
2. Ey dil ķoma dāmān-ı ser-i zülfini elden
K'oldı ģarem-i ģüsnine hindü-yı muķarreb
3. İ' rāb ider zülf-i siyāhı ģaţ-ı sebzın
Ĥoşdur ģaţ-ı reyģān ki ģubār ile mu' arreb
4. Taĥmīr ider iken seni ķudret eli cānā
Rūĥu'l-ķudüs olmış dil-i pākīzeñe ķāleb
- 5³⁵⁹. Şevķī seni bu veche ģuta ger teb-i hicrān
Bir daĥı seni ģutmaģa irişmeye yā Rab

---

³⁵⁹ 5a: teb-i] leb-i A

Velehu

7

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. N'ola dil fūrkatde ğamdan itse cānān ile baḥş
Gicede dīvāne eyler māh-ı tībān ile baḥş
2. Añlayan ğamzeñ iŝārātıyla aĝzıñ mücezin
Derdi yoĝ itsün ŝifā bābında Loĝmān ile baḥş
3. Nitekim ḥüsn içre sen Yūsufı itdün kıyl ü kāl
Eylerem ḥüzn içre ben de pīr-i Ken'ān ile baḥş
- 4³⁶⁰. Yoĝdur ĩmānı raĝībün yoĝsa la' lün yādına
Cān virürken şu diyü itmezdi ŝeytān ile baḥş
- 5³⁶¹. ' Aŝĝ bābında ḥıredle söyleŝüp neyler gönül
Merdüm-i dānā ne lāzım k'ide nādān ile baḥş
6. Ğanduñ aĝzı dadını virmek dilerseñ Ŝevĝıyā
İt ŝarāb-ı la' lını ŝoḥbetde yārān ile baḥş

---

³⁶⁰ 4. beyit] _____ B

³⁶¹ 5b: k'ide] ide B

Velehu

8

Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Olduğınca ser-i sünbülleri pîç
Dil-i miskinümi añar mı ki hîç
2. Şerbet-i la'li gerek haste dile
Neye yarar şekerüñ ez şuyın iç
3. Bulmazsın lebin sormağ ile
Emegüñ yok yere harc eyleme hîç
- 4³⁶². Merdüm-i çeşmi nice rāhat olur
Ki tutar ğamze başı üzre kılıç
- 5³⁶³. Şevkiyā būs-ı lebin ister iseñ
Yüri sāğar gibi kan-ı ciger iç

---

³⁶² 4b: ğamze başı] _____ B

³⁶³ 5b: kan] ğün A

Velehu

9

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- A.34a. 1. Olmasa bâdeden ruḥ-ı nesrîn-i yâr surḥ
Olmazdı bu leṭâfetle reng-i yâr surḥ
2.  Uşşâķ anına yine el kodı şanuram
Hınnâdan olsa luṭf ile dest-i nigâr surḥ
3. Pîr-i muġân atında yüzümüzi itdi aķ
Olsun müdâm rûy-ı mey-i hoş-güvâr surḥ
- 4³⁶⁴. anlu yaşımı oduġum izüñ tozına bu
Zîrâ ziyâde ħüb olur olsa ġubâr surḥ
- 5³⁶⁵. Gül yüzüñ añup aġladı Şevķî şı deñlü kim
anlu yaşından oldu amu lâle-zâr surḥ

---

³⁶⁴ 4a] _____ B; 4b: zîrâ] bu kim B

³⁶⁵ 5a: şı] o B

Velehu

10

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Düşerse pâyüñe n'ola sirişk-i ter güstâh
Olur hemîşe bilürsin yetimler güstâh
- 2³⁶⁶. Şurâhî kan ider ise 'aceb mi şöhetde
Müdâm sāğar bādesini öper güstâh
- 3³⁶⁷. Şarāb būsesiz içmez piyāle-i lebūñi
Anı da devr-i zamāndur meger iden güstâh
4. Zer arkasıyla saña karşı gelse āyine
Ta' accüb etme k'ider şāhibini zer güstâh
- 5³⁶⁸. Kabāsi gibi taralsam 'aceb mi ben dil-teng
Çeküp kenāra miyānın kuçar kemer güstâh
- 6³⁶⁹. Şabāya nice kerāmet virüp durur Hāq kim
Harīm-i kūyına yārūñ gelür gider güstâh
7. 'Aceb mi Şevķi bulursa revāc şî' r-i kesād
Tarīķ-i şî' re kadem başdı çünki her güstâh

---

³⁶⁶ 2a: kan] kanı B

³⁶⁷ 3b: meger iden] iden meger B

³⁶⁸ 5b: çeküp] çeker B; 5b: miyānın] miyān u B

³⁶⁹ 6a: kerāmet] velāyet B

Velehu

11³⁷⁰

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Tağdı zencîr şaçũñ gerden-i ħurşide kemend
Geçdi şîrîñ tudağũñ her ney-i ħande nice bend
2. Ķadd-i şimşāduñ izin arayu dîvāne gibi
Baş açuğ yalın ayağ düşdi yola serv-i bülend
3. Āb gün yüzũññ āvāresi olmasayidi
Şehrden şehre revān olmaz idi şöyle levend
4. Çevre bel bağlayub urur girih ebrûlarına
Gösterür nāy-ı şeker gibi özin bend-be-bend
5. Şevķinũñ şî' r-i laţîfi bulalı ħadd-i kemāl
Reşk ider tab' -ı dil-āvîzine aşĥāb-ı Ħocend

Velehu

12

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- A.34b.1. **Ğ**ıssa-i ğuşşamı niçün uzadur bilsem o ğad
K'oldı ta'lîl ey dost kelâm içre çü ğad
2. Açılır çeşm-i remed-dîde yüzüne bakıcağ
Güne bakmağdan irür gerçi ki insâna remed
3. Gözlerüm gün yüzünüñ seyrine yol bulmağıçün
İdinübdür enegün çâhını dil çâh-ı raşad
4. Ger bu gözyaşıyla yuyup koyalar sine beni
Dögünüp taş ile toprak kıya başına lağd
- 5³⁷¹. Yine od urdı harâmî gözi gönlüm evine
Meded iriş bana ey gözlerimin yaşı meded
6. Elif-i bîniyile şıfr-ı dehân üzreki kaç
Misk-i terden elif-i âhdaki şüret-i med
7. **Ğ**aşuñun râsıyile turra-i lâmuñ dâli
Biriküp eylediler Şevķi-i biçâreyi redd

---

³⁷¹ 5. beyit] _____ A

Velehu eyzan

13

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Ol kadar süründi zülf-i ‘anberüñ için ‘abîr
K’itdi ol miskîni bu sevdâda derd ü ğussa pîr
- 2³⁷². Kâmetüñüñ dikmesidür yerde serv-i bûstân
Hüsñüñüñ gökde çerâğidur yanar mihr-i münîr
- 3³⁷³. Kâlb-i ‘uşşâk içre yer edindi tîr-i ğamzesi
Râst olan dâ’imâ ider gönüller içre yir
- 4³⁷⁴. Kaldum ayaklarda zülfüñ gibi ey kâfir-nijâd
Âh eger maĥdüm-ı ‘âlem olmaz ise dest-gîr
- 5³⁷⁵. Kuţb-ı gerdün-ı kemâlât-ı sezâ ĥamdüñe ol
Tab‘-ı nürânîsidür âyîne-i fikr-i zamîr
6. Âfitâb-ı ĥadrüñe mihr-i sa‘âdetdür medâr
Aĥter-i ikbâlüñe gerdün-ı ‘izzetdür mesîr
- 7³⁷⁶. Tâ‘in-i maţ‘ün şekilüñ ta‘nesinden saña ne
Nür-ı meh âvâz-ı segden ola mı zaĥmet-pezir
- 8³⁷⁷. Kâr idemez cevşen-i pulâda bîdüñ ĥanceri
Geçmeye âhen siperden darbet-i şemşîr ü tîr
9. İşigüñ olmış tevâzû‘ da berâber ĥâk ile
Gerçi rif‘atde görünür heft-ţâk müstedîr

---

³⁷² 2b: mihr] bedr B

³⁷³ 3. beyit] _____ B

³⁷⁴ 4. beyit] _____ B

³⁷⁵ 5. beyit] _____ B

³⁷⁶ 7. beyit] _____ B

³⁷⁷ 8. beyit] _____ B

- 10³⁷⁸. ‘Aql-ı küll gibi müdebbir ola cumhür-ı havâss
Ger tabâyi‘den ola re'y-i pür-envâruñ müşîr
11. Baḥr keff-i gevher-efşânuñ ‘aṭâyâsın görüp
Garḫ olur ḫaclet dürine ârız-ı ebr-i maṭîr
12. Nice kim gül gibi ḫandân ola ruḫsâr-ı nigâr
Nice kim sâgar gibi zevḫ ehli ola bâde-gîr
- A.35a. 13. Ola baḫtuñ çehresi surḫâb-ı şâdîden na’îm
Reng-i rûyî ḫâsidüñ zerd ola mânend-i zerîr

---

³⁷⁸ 10b: tabâyi‘den] tabâyi‘de B

Velehu

14³⁷⁹

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. İtdi zülfün beni dīvāne elümden ne gelür
Göze göz girdi gözün şana elümden ne gelür
2. Tıtdı dīvāne diyü zülf ü zenehdanı beni
Şaldı zencir ile zindāna elümden ne gelür
3. Pūte-i vaşla şarīb olmuş iken tır-i murād
Atdı şasret eli yabana elümden ne gelür
4. Çeng idüp şaddümi çün bir kıla döndürdi beni
Hem-dem oldum ney-i nālāna elümden ne gelür
5. Yaşınun yağmurı Şevkî ger ola böyle revān
Oliser ten evi virāne elümden ne gelür

Velehu

15³⁸⁰

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Etmezem yüzüñ önünde gül-i sîrâba nazar
Gün ıoğarken ide mi bir kişi meh-tâba nazar
2. Göz açup yâr cemâlin gözedür meyde habâb
Göze göz kudret-i Hâk virdi mey-i nâba nazar
3. Ey gözüm yaşına seylâb diyen ehl-i nazar
Gözümüñ bahrı revândur yaşı seylâba nazar
4. Yüzüñ ayını görüp gözlerüm ağlasa n'ola
Yaşarur göz idicek mihr-i cihân-tâba nazar

Velehu

16

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Āşūblar ki fitne-i devr-i ķamerdedür
Devr-i ruķuñda ğamze-i cādū nazardadır
2. Şīrīn lebūñde ħāl-i siyeh dāneler midür
Ya şekl-i noķtalar ki ķonulmuş sükkerdedür
3. Zeyn oldı rāh ħayl-i ħayālūñe dīdeden
Bu eşk dāne dāne yüzümde ķü zerededür
4. Ger zerr-i nāb ise ğarazuñ yüzüm üstine
Maķşūd sīm-i eşk ise uşda nazarda(dur)
5. Söz açmasun dehān u miyān-ı nigārdan
Söz yoķ miyān-ı yārda ammā kemerdedür
6. Ol serv-i lāle-ruķ yañağı ‘ aksidür hemān
Şol reng-i dil-firīb ki gül-berg-i terdedür
7. Yüzümde benüm āb ile eşk yeridür
Kebkeblerūñ izi ki seng-i rehģüzerdedür
- A.35b.8. Uc ili tīĝdārı mıdur ğamzeñ ey şanem
Kim bir ucı yürekde bir ucı cigerdedür
9. Geh dilde ğāh cānda yatar Şevķī ğamzesi
Düzdüñ hemīşe meskeni vīrānelerdedür

Velehu

17

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Egerçi ey yüzi muşhaf gözün şād u қаşuñ nūndur
Benüm қatlūme naşş oldı benüm ҳālüm digergūndur
2. Hаt-ı sebzūne hayrānam diyū fil-һāl kef geçmiş
‘ Aceb terkībdür cānā raқībūñ özge ma‘ cūndur
- 3³⁸¹. Gül-i gülzār-ı һüsn iken hevā-yı tāb-ı tebde āh
Hāzān yaprağına dönmiş o ‘ārız bir iki gūndür
- 4³⁸². Hāyālūñ şāhı geldükçe gözüm otāğına her şeb
Öñünce āl fānūsı һabāb-ı eşk-i gülgūndur
- 5³⁸³. ‘ Izāruñda şaçuñ dāli cemāl üstinde cim olmuş
Hilāl-i ğabğabuñ sīmīn zeқан altındaki nūndur
6. Bir elden tutup oynadur elinde қalb-i uşşākı
Raқībūñ tāli‘ i cānā itidür bahtı meymūndur
7. Bir oyun ile cān naқdini çekdi nerd-i ‘aşkuñda
Şoñ uci niye қақarsın behey zālīm bu oyundur
- 8³⁸⁴. Dil-i bīmār-ı Şevķīye tabībūm gel ‘ ilāc eyle
Şifā bābında bīmāra ‘ ilāc etmek çü kānūndur

³⁸¹ 3a: tāb-ı tebde] tāb-ı bütnden A

³⁸² 4. beyit] _____ B

³⁸³ 5a: üstinde] üstine B; 5b: ğabğabuñ] ğabğab B

³⁸⁴ 8a: eyle] et kim B; 8b: ilāc etmek] çü timār etme B; 8b: çü] _____ B

Velehu

18

Mefülü Mefâilü Mefâilü Feülün

1. Aldıkca ruhuñ araya şol dür gibi derler
Şan zeyn ider āyine kenārını güherler
2. Şehr içre beni gör diye Leylî-veş olanlar
Mecnūnı niye yok yire yabanda ararlar
3. Baş egmez imiş kâmetüne gör harekâtın
Halk anuñ için el üşürüp servi yonarlar
4. Ölüm yerine oğumağa dilleri cānā
Mum oldu oğuş kelle-i ' uşşāk şekerler
5. Kūyuñ koyuben bāğ yolından esicek bād
Tozlar kıparurlar başına rāh-güzerler
6. Āhum getirüp hattuñı zūlfüñi bitürdi
Āhum şükür Allāha kıdı nice eşerler
- 7³⁸⁵. Öge öge gönümü yine yār uçurdu
Avlanurmış murğ-ı hevāyile püserler
8. Şevkî leb-i cānāne bu yüzden ezilürse
Bir gün şekerı şu gibi şöhetde ezerler

---

³⁸⁵ 7. beyit] _____ B

Velehu

19

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- A.36a.1. İncinür zülfi hayâl-i lebi çün yâda düşer
Belî gavgâya sebeb kıande ise bâde düşer
- 2³⁸⁶. Tıruban kûyına varduķca nesim-i seheri
Eyle ta'cıl-i güzer kim her adım âda düşer
- 3³⁸⁷. Boyuña öykünür imiş kıurı şalınmağıla
Râstî bu hareket kıamet-i şimşâda düşer
- 4³⁸⁸. Kıuluyam şol kışinün k'arzû-yı kıaddün ile
Serv-veş terk-i 'alâyık idüp âzâde düşer
- 5³⁸⁹. Lebin ögsem sözüm olur ter ü rengin lîkin
Ruķı vaşfını ne yüzden kı diyem sâde düşer
- 6³⁹⁰. Sehm-i 'uşşâķ için oķ dökse nidem dest-i kıazâ
Ne kıadar tîr-i ğam olsa dil-i nâşâda düşer
7. Yâreler kendüyi Şevķî lebün añılsa velî
Kûhkenlik ğam-ı Şîrîn ile Ferhâda düşer

³⁸⁶ 2a: nesim-i seheri] seher bād-ı nesim A; 2b: ta'cıl-i güzer] ta'cıl gider B

³⁸⁷ 3a: öykünür imiş] öknüsirmiş B

³⁸⁸ 4b: terk-i] kıadd-i B

³⁸⁹ 5. beyit] _____ B

³⁹⁰ 6b: ne] ol A

Velehu

20

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Ol cefâ hûbuña kıılmağa cefâ nazlanur
İtmege ‘ aşık-1 bîmâra devâ nazlanur
2. ‘ Aşkınuñ dâr-1 şifâsında o ‘ İsi- nefesüñ
Merheme yâre gelür derde devâ nazlanur
3. Kıl şalup boynuña sünbüleri ol serv- kadüñ
Yüz sürer ‘ arız-1 gülgünına hâ nazlanur
4. Bu leţâfetde görüp Rûmda sünbüllerini
Hoş varur nâfe-i Tâtâra şabâ nazlanur
- 5³⁹¹. Günde biñ kez toğunur oğları gönlüme velî
Toğunup geçmeye bir kerre şabâ nazlanur
- 6³⁹². Kaşları gibi gerüp çekdügi her demde nigâr
Bu ki ‘ aşıklarına ol kaşı yâ nazlanur
7. Ol cefâ yüki vefâ itmedük âdem kıomadı
Âh kim itmege Şevkiye cefâ nazlanur

---

³⁹¹ 5b: sabâ] bana B

³⁹² 6a: demde] yana B

Velehu

21³⁹³

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Ol melek sîmâ vü hürî-çehre kim hammâmîdür
Gülşen-i firdevs kim derler anuñ hammâmıdur
  2. Rûz-ı ruhsârında ço tursun sitemger zülfüñi
Dostum bilmez misin mışr-ı cemâlün Şâmîdür
  3. Çeşm-i kâfir kişige cânını kurbân eylemek
Ka‘be haqqıyçün şafâ ehlinüñ ol bayramıdur
  4. Şayd iden cân murğını şayyâd ğamzeñ haqqıçün
Dâne-i hâlün degül zülf-i siyâhuñ dâmıdur
- A.36b.5. Şevkî-i dervîşüñe bir buse ihsân eyle kim
Bay iden yohsulları sulţânlaruñ ihsânıdur

Velehu

22

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

- 1³⁹⁴. Ey beñleri fülful gözi kâfir yüzi kâfûr
Hüsnuñ varaķında yazılır Sûre-i ve'n-Nûr
- 2³⁹⁵. Mañşûr aşılmasa(y)dı dârına saçuñuñ
‘Uşşâķuñ olur mıydı ser-i defteri Mañşûr
3. Bursa ne 'aceb pençesini sözde ‘ûduñ
Çıķışdı bu gün nâlemler bezmde şanbûr
4. Ey ehl-i şafâ Ka‘beyi yerden götürüñ kim
Yabanda ķalupdur işiginden olalı dûr
5. Bir od durur yaķmağa cân şehrini cânâ
Her ķor kim âteşgede-i dilde ğamuñ ķor
- 6³⁹⁶. Olur mıydı diller oķından ter ü tâze
Bostanlaruñ yüzi şuyı olmasa yağmûr
7. Bir yerde görüp zülf ü ‘izâruñ taña ķaldum
Meh-tâb ile bir yerde ‘acebdür şeb-i deycûr
- 8³⁹⁷. Nergis gözünüñ nâzını gördü didi ağyâr
Aħsentü zihî şîve-i ter dîde-i bed dûr
- 9³⁹⁸. Nâz ile hırâm idicek ol serv-i sehî-ķad
Bostânda hele kim didi şimşâda var oțur
- 10³⁹⁹. Şevķî mey-i yâkût dise la‘line hoşdur
Şol kim didi simîn zekana sâğar-ı billûr

³⁹⁴ 1b: varaķında] varaķından A

³⁹⁵ 2. beyit] _____ B

³⁹⁶ 6. beyit] _____ B

³⁹⁷ 8b: ter] ter ü B

³⁹⁸ 9. beyit] _____ B

³⁹⁹ 10b: didi simîn zekana] zekan-ı simîne dîr B

Velehu

23

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Ey dil o leb atında ru-ı bstnı gr
Mey meclisinde berg-i gl-i erguvnı gr
  2. Gzmden alaram k'ide sırrımı diy fş
Kend gzine kişi inanmaz zamnı gr
  - 3⁴⁰⁰. Őev-i runla her gice yanup benm gibi
Şem u nice tter depesinden dun gr
  - 4⁴⁰¹. Bg-ı cinn ki hsn ile lem anı ger
Ba ry-ı dil-gş-yı nigrına anı gr
  5. Tenden geup cigerde arr itmedi mje
 lem iinde nie olur lmeknı gr
  - 6⁴⁰². Ba gl gibi yanaına cn ravzaghın a
A Şu gibi ayaına serv-i revnı gr
  7. Bezmmde ney fignını arturdu didk h
Ny ile hem-dem eyle beni v fignı gr
  8. Tr ki serv-i sm-beden bir per durur
Cnıyle nice barına başar kemnı gr
- A.37a.9.** Őev ola ki nleni gş eyleye nigr
Dlb gibi glşen-i kyım tlanıgr

---

⁴⁰⁰ 3b: tter] ıkar B

⁴⁰¹ 4a: lem anı] anı cihn A

⁴⁰² 6a: cn] _____ B

Velehu

24

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Āhum ki yaşumı saña giryān alur gider
Bir bāddur ki gülşene bārān alur gider
2. Her kim ki sīnesine seni başdı cān gibi
Bilgil sen anı sīnene imān alur gider
3. Geldükçe cism mülkine cāsūs-veş gözi
Çābük degül mi dil yerine cān alur gider
4. Yā Rab sen it kabül ki Şevķī-i haste-dil
Yār eşigine cānını kurbān alur gider

Velehu

25

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1⁴⁰³. Baḥş-i ʿilmîden eyâ ḥâce sükûnet yegdür
 ̇Kuru ğavgâdan ise saña sükûnet yegdür
- 2⁴⁰⁴. Budur ısandugu tâb-ı tebi hicrânuna dil
 Ten-i insanda be-her hâl harâret yegdür
- 3⁴⁰⁵. Nakşı ko âyîne-i kalbüme sûret verigör
 Nakşdansa bana âyinede sûret yegdür
- 4⁴⁰⁶. Sûfiyâ zâhir ü bâtın saña budur didigüm
 Bâde-i saf-ı safâ içmege halvet yegdür
- 5⁴⁰⁷. ̇Kaddüñe serv-i sehîdür dir idüm billâh
 ̇Kâmetüñ serv-i sehîden behey âfet yegdür
- 6⁴⁰⁸. Bint-i germe şu ki virmedi ayağı yolını
 Ol kişidense erenler ḥaḳı ʿavret yegdür
7. Deri yegdür dime ruḥsâr-ı dürrinden yârüñ
 Dürden ey ḥâce deri dürrine nisbet yegdür
8. Şevḳiyâ vecde getürdi sözüñüñ sūzı beni
 Ehl-i dillerde hele sendeki ḥâlet yegdür

---

⁴⁰³ 1a: ilmîden] ilmîdense B; 1a: eyâ] _____ B

⁴⁰⁴ 2. beyit] _____ A

⁴⁰⁵ 3. beyit] _____ A

⁴⁰⁶ 4. beyit] _____ A

⁴⁰⁷ 5a: dir idüm] dirdüm ben B

⁴⁰⁸ 6. beyit] _____ B

Velehu

26⁴⁰⁹

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Baña ey dost apuñ itine  izzet yegdür
Kiçiden uluya her vech ile ürmet yegdür
2. Naşı ko yîne-i albüme şüret virigör
Naşdansa baña yîne de şüret yegdür
3. Şüfiyâ zâhir ü bâtın saña budur ögüdüm
Bâde-i şâf u şafâ içmege alvet yegdür
4. Budur ışındığı tâb-ı teb-i hicrâna gönül
Ten-i insânda beher-âl arâret yegdür

Velehu

27⁴¹⁰

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Dâ'imâ ğamzeñ nazargâhı bu ben dil-ğastedür
Şanur ol türk-i cefâ-âyîn anı bir nesnedür
- A.37b.2. Şun sâgarı lebün bir dâne-i ğarrâyile âh
Bunca yıldur zülfünün fikriyle gönlüm ğastedür
3. Hüsünüñ yolın varımaz ey meh-i burc-ı cemâl
Seyri mihr-i 'âlem-ârânuñ katı âhestedür
4. Bir tılısm ile konarmış genc üzre iki tığ
Yüzün üzre var ise bu âb-rüy peyvestedür
5. Lâle-ruhsâruñ hayâli gözde ey nesrîn-beden
Kûze-i pür-âba konmuş güyiyâ güldestedür
6. Fitnedür yoldan geçen miskîne ürmesün diyü
Seg raķībün dergeh-i âlîde dâ'im bestedür
7. Âh-ı dūd-âlūd tırmaz göklere ağar gider
Eşk-i hūnbâruñ ne yüzden meyli dâ'im pestedür
8. Dilden eglenmez geçer peykân-ı hūn-âlūd-ı yâr
Şu nice tırsun içinde şîşe-i işkestedür
9. Her elif kim çekdi Şevķi başa tığ u tîr-i yâr
Dostdan gelmiş şanasın nâme-i ser-bestedür

Velehu

28⁴¹¹

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Baş urup zülfi ki her dem ruḥ-ı cānāne gelür
Şanki kāfir götürüp barmağın ĩmāne gelür
2. Sürdüler sāğarı ḳan ağlayarak şoḫbetden
Gördiler göz göre būs-ı leb-i cānāne gelür
3. Lebi bir būseye biñ va‘ deler eylemiş iken
Göre nāzüklüğünü soñra peşimāne gelür
4. Dil ne dem kim vara ol zülf-i perişānı göre
Delü gibi yitürüp aqlını dīvāne gelür
5. Şubḫ-dem depredicek zülf-i hümāyūnını bād
Şanki ṭāvūs-ı cinān luṭf ile cevlane gelür
6. Gül yüzün vaşfin işidüp yüzi utanmadı mı
Yüzün alup ele ne yüzle gülistāne gelür
7. Şevki-i ğam-zede ḫaḳḳında ne dersin şanemā
‘Adl ü dād isteyü sen ḫusrev-i ḫübāna gelür

---

⁴¹¹ _____ B

Velehu

29

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Cāna diller dōken ol la^ç l-i ŧeker-rīz midür
Dili bir kılda aŧan zūlf-i dil-āvīz midür
- 2⁴¹². Gözümüñ kanlu yaŧı her yaña surḥāb aqıdur
Kūyuñ ey Mısr-ı melāḥat hele Tebrīz midür
- 3⁴¹³. Elek elek eleyin lālelerüñ ḥırmenini
Dāmen-i güldeki bū sūnbül-i nev-hīz midür
- A.38a. 4. Felegi çarḥa kıoyup oynadan ey Zühre-cebīn
ŧi^ç r-i ŧevḳīdeki ŧavt-ı ḥarab-engīz midür

---

⁴¹² 2b: hele] diye B

⁴¹³ 3a: lālelerüñ] mürdelerüñ B; 3b: nev-hīz] gül-bīz A

Velehu

30⁴¹⁴

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Çeşm-i pür-h̄ābına kuḥl-i nâzı kim dilber çeker
Dūd-ı āh-ı âteşindür k'ânı bî-diller çeker
2. Yazmağa dībāce-i ḥüsnine müşkîn ḥāşıye
Şafḥa-i kāfūra zülfi 'anberin mıştar çeker
3. Şāneye diñ zülf-i pīç-ā-pīçin ağızından ḳosun
Niçe ol miskine barmak ḫolayup aylar geçer
4. Sīnemün tennūr-ı sūzānında ğamzeñ çekdügin
Āteş-i düzaḥda anı sanma kim kāfir çeker
5. Sīneler ḫabsinde maḥbūs olsa ğamzeñ yeridür
Mest olup irdüğine nā-ḫaḳ niçün ḫancer çeker
6. Cān çeker bezm-i belāda Şevkî-i dil-teşne āh
Sāğar-ı yākūtdan la' lüñ mey-i aḫmer çeker

Velehu

31

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Hâl-i müşkîñ dâneler kim la^ç l-i cānānumdadur
Noқта-i cevri ü cefâdur kim benüm cānumdadur
2. Muntehâ tutup iki bükdi nihâl-i sidreyi
Şol leţâfet kim benüm serv-i hürāmānumdadur
3. Şol gönül didükleri k'üstād-ı kâr-ı aşğdur
Şimdi şakird oldu yıllardur benüm yanumdadur
4. Ol elif-қaddüñ cemâlinde dehānı noқтаşı
Şüret-i mîm-i maḥabbetdür ki îmānumdadur
5. Ne neyüñ gūşına çalındı ne çüduñ dostum
Süz-ı âteş-nāk kim nālemler efgānumdadur
6. Toludur her māh-rū miḥr ile ser-tā-pā gönül
Gūyiyā genc-i maḥabbet künc-i vîrānumdadur
- 7⁴¹⁵. Cennet içre serv-қad hürî-i miskîñ cāmedür
Her elif kim Şevķiyā defterle dîvānumdadur

---

⁴¹⁵ 7a: miskîñ] müşğîñ B

Velehu

32⁴¹⁶

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feûlün

1. Hışm ile ırurup rā ıraşın yāsını Ca' fer
Dökdi müjesi tırine řeydāsını Ca' fer
  2. Yollara düşüp yüzi gülāb ola řayādan
'Arz itse güle 'arız-ı zībāsını Ca' fer
  3. Tār itdi perī-rūlara hammāmı cemāli
Çıñradalı luřf ile şüsün řāsını Ca' fer
  4. 'Ömrüm gününü eyledi gözüme řarañu
Göstermeyeli şüs-n-i dilārāsını Ca' fer
- A.38b.5. Cān gülşenine hoş gül-i rā' nāyidi Şevķī
İñletmesedi bülbül-i gūyāsını Ca' fer

Velehu

33

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Haṭuñ risāle-i ḥüsni ki āftāba yazar
Sevād-ı şām-ı mu‘ anberle māhtāba yazar
2. İki қаşuñ ki müsennā-nüvīs kātibdür
Der-i cemāle ṭurup müşk ile kitābe yazar
3. Ḥumār-ı bezmden olursa mest meyḥāne
Anuñ günāhını pīr-i muḡān şarāba yazar
4. Göñülde yazduḡum oldur cefānı kim muṭrib
Ne beyt k'ola ṭarab-nāk anı rebāba yazar
5. Boyuñ ne servdür anuñ fūrū‘ ın ehl-i ‘ uşul
Meķāşıd idinüben luṭf ile kitāba yazar
6. Müjeñ ki Māni-i Çīndür elinde kıl kalemı
Yüzüñ ḥayālını ṭurmuş gözümde āba yazar
7. Terahḥum ide mi yā Rab kemīne bendesine
Ki Şevķī ḥālın o şāh fülk-i ḥünāba yazar

Velehu

34⁴¹⁷

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Hûb düşmişdür yüzünde haṭṭ-ı âfet ber-kenâr
Muşḥaf-ı kudretde hoşdur ḥüsn-i âyet ber-kenâr
2. Mûya döndüm müyeden müy miyānuñ derd ile
Çün miyānuñ der-miyān olmaz şikāyet ber-kenâr
3. Cānumı al gizlü tek bir bûse vir didüm didi
Saña taşriḥ eyledüm ḥâli kināyet ber-kenâr
4. Şûrete girüp oturmuş ḥâli cerr-i ḥüsn için
Diküben zülf-i siyehden müşk-i râyet ber-kenâr
5. Gird-i haṭṭundan ḥadin pāk itdügi budur nigâr
Maḥv olur mektûbda ḥaṭ olsa gâyet ber-kenâr
6. Muşḥâf-ı ḥüsnini tefsîr eylemiş Şevkî ḥaṭı
Ṭurra-i müşkîni andan bir rivāyet ber-kenâr

Velehu

35

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1⁴¹⁸. Hoş gelür baña ne cevri k'ol lebi şîrîn ider
Tatludur Ferhâda ne acıyı kim Şîrîn ider
2. Ya cefâ ile yıkar dil hânesini ya yapar
Ol cefâ mi' mârı bir gün ikide birin ider
3. Kıl kalemle şemseler yazsa ruhuñda sünbülün
Ortasın tâze benefşe çevresin nesrîn ider
- 4⁴¹⁹. Çîne müşkîn zülfinün bûyın şabâ iletme kim
Meskeninden müşk-i Çîni ayırur miskîn ider
- A.39a.5⁴²⁰. Kirpiginden oğ virür kâfir gözinün rāsına
Gezdirüp bāzār-ı hüsn içinde dîn telkîn ider
6. Göreyin servün budağların bağışlasun Hudâ
Kim nihâl-i kaddüne toğrı gelüp taḥsîn ider
7. Kaşlaruñ yāsına kurbân olmağa ihlâş ile
Virdini Şevķi-i miskîn Sûre-i Yāsîn ider

---

⁴¹⁸ 1b: acıyı] acısı B

⁴¹⁹ 4b: meskeninden müşk-i Çîni] misk-i Çîni meskeninden B

⁴²⁰ 5a: rāsına] destine B

Velehu

36

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Hıyyât-ı luţf k'ol boyı serve abā bier
İdrisdür ki hūra abā-yı beā bier
2. Gel mezra^c -i cemâlde ebrû vü haţta ba
Kim misk-i dāsile nice mihr-i giyā bier
3. Dükkan-ı hüsne h̃ace-i Hindü gibi geüp
Hüsñ ü bahā metā^c ina h̃alik bahā bier
- 4⁴²¹. Gel dāma düşme dāne-i hırs ile ādem ol
Kim kişi kişt-zāre neyi kim eke bier
- 5⁴²². Circis-vār servi saña arşu bāgbān
Minşār hasret ile tırup muntehā bier
6. Gönlü arasın açmağıçün lāle-veş müdām
Gülgün lebüñ safāsına Şevkî şarāb ier

---

⁴²¹ 4b] _____ B

⁴²² 5b: tırup] tıutup B

Velehu

37⁴²³

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Dâmen-i hargehden ol hırşîd gül-rû gösterür
Şanasın taraf-ı ufuğdan mâh-ı nevrû gösterür
2. Hey ne cādū-yı belâ-engîzdir ol çeşm kim
Zülfünüñ zencirini geh mâr ü geh mû gösterür
3. Hün-feşânlık gamzeñe ol çeşm-i fettân öğredür
Dil-sitânlık resmini haţtuña gîsû gösterür
4. Dil lebüñ bahşende iken ‘ arz ider haddüñ raķîb
Cân çekişmekde baña şeytân gibi şu gösterür
5. Bir ayağ üzre gelüp gülşende biñ serv ü çenâr
Çün kıyâmetden eşer ol kadd-i dil-cû gösterür
6. Şevkıyâ dil olısdur çeng-i zülfine şikâr
Gamze-i şayyâd çün şahbâza tîhû gösterür
7. Ey gönül şân-ı felekden merhamet umma kim ol
Şehd diyü yidi taşı geçmiş ağı gösterür

Velehu

38

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1⁴²⁴. Demi hoş gör ki dehrün lu^c beti var
Bu deyrün dürlü dürlü şüreti var
2. Felek tanbür-veş burdı kulağum
Yine beñzer bizümle şöhet beti var
- A.39b.3⁴²⁵. Revân ol tîz yetiş ol serve ey eşk
Ki ^c ömr-i nâzeninün sür^c ati var
- 4⁴²⁶. Şaçun küfrin cemâlün muşhafından
Gider billâh kim dîn ğayreti var
5. Yetişdi birlige dilberle Şevkî
Harim-i vaşl içinde vahdeti var

---

⁴²⁴ 1a: gör] tut B

⁴²⁵ 3a: revân ol tîz] revân oldı B

⁴²⁶ 4b: kim] ki B

Velehu

39⁴²⁷

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Dehenüñden şanemâ hiç alınmadı haber
Nice kim bād-ı şabā goncaların ağzıñ arar
2. Nāfenüñ kim şıdı bāzārını didüm haţţına
Yir öpüp kākül-i miskini didi miskinler
3. Toğrudur tır okusam gamze-i bed-kişine lık
Sehv ile yā der isem kaşına ger kaşın eger
4. Tığden soñra dile tırini gönderdügi bu
Şuvarup hāke döker yağı nihāl-i gül-i ter
5. Gözüümüñ merdümünü hālüne beñzet geçsün
Nür-ı dīdem diyü bağına başar anı başar
6. Merdüm-i dīde degül dīde-i nem dīdedeki
Meges-i hāl-i lebüñdür o ki gözümde uçar
7. Haţţınuñ geldügi āhumla göge çıksa n'ola
Yerde qalmaz işidürsin şanemâ kara haber
8. Gögsünü dögse ne var seng-i cefāyile şarāb
Yüz qararduben alur büseñi her dem sāgar

Velehu

40⁴²⁸

Mefâilün Mefâilün Feülün

1. Ruḥuñ gülzâr-ı cennetden nişândur
Dilüñ cân bülbülüñden tercemândur
2. Yüzüñde dâne-i ḥâlüñle zülfüñ
Gönül murğına dâm u âşiyândur
3. Şol iki mest gözden ḳopsa ğavgâ
‘ Aceb mi fitne-i âḥir zamândur
4. İşigüñ Kâ‘ bedür ehl-i şafâya
Yüzüñ ḳible ḳaşuñ mihrâb-ı cândur
5. Ḥayâlün leşkeri dil kişverinde
Rasûl-i vaḥy şâh-ı kâmrândur
6. Kime raḥm eyleye şol çeşm ü ebrû
K'elinde her zamân tîr ü kemândur
7. Helâk eylerdi ḥalkı mâr-ı zülfüñ
Deḥânuñ ḥoḳḳa-i tiryâkdândur
8. Eger Şevḳîyi ḳatl iderse ğamzeñ
Ne ḥûb iḥyâ ne ‘ ömr-i câvidândur

Velehu

41⁴²⁹

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.40a. 1. Ruḡlarıñda zülf-i pür-çinün her iki günde bir
Hüsn bezmine şaçar müşk-i ter iki günde bir
2. Rişte-i zülf-i girihgîrünü dağ boynuma kim
Tâb-ı ḡasretle beni teb tutar iki günde bir
3. Rûḡ çakmağıyle buldı vü oda yandı cihân
Ḥaḡ nice çıkar ʿizârında her iki günde bir
4. Şulanırsa gözlerüm yoluñda ey Kaʿbem n'ola
Şulanırlar ḡacılar yolda her iki günde bir
5. Şevkıyâ tîğına gerden tut ki râhat olasın
Pâk olmayınca çirkündür serây iki günde bir

Velehu

42

Mefâilün Mefâilün Feülün

1. Şarābuñ veh nice rengin lebi var
Aman ʿaşıklarun hoş meşrebi var
- 2⁴³⁰. Boyuñ bir serv-i serkeşdür ki cānā
Gümişden aq sīb-i ğabğabı var
- 3⁴³¹. Cemālün muşhafinuñ zülf ü haḫdan
Muʿ anber cild ü müşkin miḫlebi var
4. Ḳadem başmadısa müjeñ yüzüme
Niçün çehremde naqş-ı kebkebi var
5. Ḳo ʿaqlı ʿaşqa şākird olğıl ey şeyḫ
Ne kaçarsın muʿ allimden şabi-vār
6. İñen germ olma hüsne haḫtuñı añ
Ki her rüz-ı dil-fürüzüñ şebi var
7. Kapuñda göz yaşın aqıtmayanuñ
Dime burc-ı şerefde kevkebi var
8. Şaḫın küfrin görüp ĩmān götürmiş
Bu Şevḫinüñ ne nāzük mezhebi var

---

⁴³⁰ 2: ki cāna] nigāra B

⁴³¹ 3b: cild ü] cild A

Velehu

43

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Şubḥ-dem zeyn olıcaḡ lâleler ile depeler
Ḳatı mey diyübeni sāḳî-i gül-ruḡ depeler
- 2⁴³². Yetişimez birisi şîve-i ḡüsñ içre saña
Ḥüblar gerçi binüp nâz semendin depeler
3. Olalı ḡâl-i ruḡuñ fikriyile sevdâyî
Lâleler dâḡ-ı firâk ile yakupdur depeler
4. Depelersem ne ‘aceb ‘aḡlı bir ayak mey ile
‘Aşḡ peymânesini sāḳî-i devrân depeler
- 5⁴³³. Şöyle baş oynama meydân-ı vefâda Şevḳî
K’ehl-i ‘aşḡ anı görüp ayaḡıyla depeler

---

⁴³² 2a: birisi şîve-i] biri de ‘arsa-i A; 2b: binüp] yelüp A

⁴³³ 5a: oynama] oynamasa A

Velehu

44

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- A.40b.1. Şanma cemâlün 'âyına zülfün niķâb olur
Kim der şu'â'-i şem'e şebi kim hiçâb olur
- 2⁴³⁴. Zülfün ğamıyla âhum odunuñ tütsüleri
Çıķup sipihr ucına müşĝin şehâb olur
3. Niķün ezilmesün leb-i şirinüñe şeker
Kim la'l-i nâb görse şafâsından âb (olur)
4. Gülgün yaşuma olsa süvâr hayâl-i yâr
Düşüp ayaĝa halka-i didem rikâb olur
- 5⁴³⁵. Kıan olmadan lebini aĝızdan kıosun kıadeh
Bilür müdâm kıâne sebep hod şarâb olur
6. Ruhsâr-ı tâbıdur deheni sırrını açan
Gammâz-ı râz-ı zerre belî âfitâb olur
- 7⁴³⁶. Şevķi hayâl-i hâli nice gelmiye dile
Düzdün maķâmı ķünkü mekân harâb olur

⁴³⁴ 2a: tütsüleri] tütünleri B; 2b: şehâb] niķâb B

⁴³⁵ 5b: bilür müdâm kıâne] zîrâ müdâm habbene B

⁴³⁶ 7a: hâli nice] hâl niķün B

Velehu

45

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Şanma hüsniñ gencine cânâ dil-i şeydâ deger
Eli uzundur degerse zülf-i 'anber-sâ deger
2. Gel metâ'-ı hüsniñ çıkar hayâlin dîdeden
Korqaram nem-nâk yerdür gâfil iken mâ deger
3. Gözüñ aç ey tütüyâ-yı cevheri satan gözüñ
İki gözümçün ayağı toprağı dünyâ deger
4. Hâlüni yüzden ser-i zülf-i megesrânuñla sür
La' l-i şekker-bâruña nâgeh yapışır yâ deger
5. Şoĥbet içre cânuma odlar yaķar ey lâle-ruĥ
Her ne dem la' lin lebüne sâĥar-ı şahbâ deger
6. Merdüm-i çeşmüm ki Şevķi ĥarķ-ı şim olmış yatur
Bir yetime beñzer ol vâfir tütup dünyâ deger

Velehu

46

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

1. Turuşmağa ol ğamze şavaşına berâber
Muşhaf getirür kâmeti başına berâber
2. Ey sîm-beden hâtem-i hüsn olalı la' lüñ
Bir kaşı gözüm tutmadı kaşına berâber
3. Urup nicesi Ka' beyi taş eylesün Hâk
İder özüni eşigi taşına berâber
4. Her şu başı yaşum ayağı didigüme dost
Varalum inanmazsa şu başına berâber
5. Utanmasa dilden deñiz ü Nîl nazârdan
Şevkinüñ olurdu gözi yaşına berâber

Velehu

47⁴³⁷

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.41a.1. ˆ Aynũn ol āhũ durur kim nāfe-i müşkĩni var
Zũlfũn ol kāfir ki biñ benũm gibi miskĩni var
2. Yāsemĩni kāha Őaymaz hāke almaz lāleyi
Ārĩzuñ gibi Şu bāguñ kim gũl-i nesrĩni var
3. Sĩnemũn Őadrĩnda yir ider gũnũl mũjgānuña
Hoş tutar mihmānĩni yā Rab ne hoş āyĩni var
4. Cān u dil teşne gezer Őahrā-yı ğamda hoş degũl
Laˆ linũn bu vech ile kim ˆeŐme-i nũŐĩni var
5. Leylĩ vũ Mecnũn hikāyātĩni neyler okuyup
Her kimũn senũn gibi bir Hũsrev-i Őĩrĩni var
6. Ey gũne teŐbĩh iden yũzini yũzũnden utan
Őanĝı mihrũn aya beñzer cebhe-i sĩmĩni var
7. Yeridũr ˆeŐmũm kabagı ger dũke yaş diyũ kan
Sāĝar-ı mey gibi derũnde dil-i hũnĩni var
8. Bilmezem ˆeŐm-i kemāndār u kemĩn-gĩrũn nedũr
Ĝamzeñ okĩn gizlemiŐ beñzer bizũmle kĩni var
9. Hey ne Őayyād-ı Őikār-efgen durur ol zũlf kim
Cān u dil Şayd itmek iˆun bend-i müşk-āyĩni var
10. EŞk-rizān geldi Őevķĩ kapuña sāil miŐāl
Dostum kāfirligin ˆosun da āhir dĩni var

Velehu

48

Mefûlû Mefâilû Mefâilû Feûlûn

1. Ğamgîn-i dile zülfüñ niçün yâr degüldür
Dil çaķ bu merâtibde köhne-gâr degüldür
- 2⁴³⁸. Zencîr şaçı haķķını boynumda ķomazdum
‘Aķlum nideyin delüye yâr degüldür
- 3⁴³⁹. Ne baş ile cāndan keseyin tîĝı hayālin
Oķları gibi sinede tekrār degüldür
- 4⁴⁴⁰. Cān cevherin aldı dehenüñ yok bahāya
Ey şüh-ı cefā-pişe bu bāzār degüldür
- 5⁴⁴¹. Öldür diyü yalvarayın ol gözleri meste
Eksüklüye gönli dileĝi ‘ār degüldür
- 6⁴⁴². Başdan ayaĝa mürĝ kokar ey gözi āhū
Sünbül şaçına kim diye ‘atţār degüldür
7. Zülfi ķoķusundan seçemez ‘ıtr-ı ‘abîrî
Ey bād ķoya nāfe-i ‘atţār degüldür
8. İncinme şehā Şevķî figānın işidicek
Ney nālesidür nāle-i bîmār degüldür

---

⁴³⁸ 2a: delüye] ben delüye B

⁴³⁹ 3a: ne baş ile cāndan] ne cān ile başdan B

⁴⁴⁰ 4a: yok] hiç

⁴⁴¹ 5a: yalvarayın] yalvarayım B

⁴⁴² 6. beyit] _____ A

Velehu

49⁴⁴³

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Fürkatde añma ol lebi kim la^c l-fâmdur
Unut şarâb-ı nâbı ki mâh-ı şıyâmdur
- A.41b.2. Ol haţţ mehüñ ki leb-i la^c lünde güyiyâ
Dürc-i dürr üzre ^c anber-i terden hitâmdur
3. [...] şabâ iletmeye veh ki selâmumu
^c Alî kapuñ ki ^c aşıka Dârü's-selâmdur
4. Zülfüñ esîri hân-ı vişâlünden el yusın
Zirâ ki kaydı olana şöhet harâmdur
5. ^c Iyd-ı cemâlini açıcağ hân-ı hüsn-i dost
Mâh anda didi kuluña süfre tamâmdur
6. Eksük gedük şaşuña kuluñam didüğüçün
Her eksüğü kapuñda hilâlün tamâmdur
7. Kendün virür sühanda müdâm ağızı dâdını
Şekker lebün ki tûñ-i şîrîn-kelâmdur
8. ^c Arş üzre key duâ^c -yı kadeh k'oğunur müdâm
Şevkı benüm şu göklere ağan du^c âmdur

Velehu

50

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1⁴⁴⁴. Gerçi gün şehründe yüzi nürlü bir maḥbûbdur
Yüzine baḫduḫumuz bu kim saña mensûbdur
- 2⁴⁴⁵. İzine yüzün tutuban sâ' idin şunar demüñ
Âyine bir yüzi âğ alnı açık maḥbûbdur
3. Ey cemâl-i şâhid-i şubḫa ḫarîdârum diyen
Sâ' idinde odlu dâğı var şaḫın ma' yûbdur
4. Ḥaṭṭ-ı pîrûzuñ leb-i yâḫut-ı nâbuñda şehâ
Lâ' l kaşlu ḫâtem üstinde ḫaṭ-ı maḫlûbdur
5. Cân virüp üstine küp küp nice düşmesüñ gönül
Tîğı yaluñ yüzlü şâfi-ten açık maḥbûbdur
6. Nâzırıysen çün ḫarîm-i Ka' benüñ ey çeşm-i yâr
Baña gel şol ḫalḫa-i zülf-i siyâhı öpdür
- 7⁴⁴⁶. Gün sipihriyle serâyından o mâhuñ Şevḫıyâ
Şan' at ile şîşeye inmiş muşanna' ṭopdur
8. ⁴⁴⁷Nâme yazma zahmet ider ko kalem barmâğuna
Bana senden her ḫadeng-i ğamze bir mektûbdur

⁴⁴⁴ 1a: nürlü bir] nürlü A; 1b: baḫduḫumuz] baḫmaduḫum B

⁴⁴⁵ 2. beyit] _____ B

⁴⁴⁶ 7. beyit] _____ B

⁴⁴⁷ 8. beyit] _____ A

Velehu

51

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

1. Gerçi ki vücūdın ‘adem itmiş kişi çokdur
Hâl ehli arasında dehānı gibi yokdur
2. Qaddümi kemān eylese gūşşa ‘aceb mi
Her sözi raqībūñ dil-i mecrūhuma oqdur
3. Qaddūñ yürüyüşin virimez nāzda aqlā
Bostānda hemān serv-i ser-efrāz oyukdur
4. Işıtmadı ben suhṭeyi āteş-i ‘aşkuñ
Luṭfuñ yili gibi şanma ol da şovukdur
- 5⁴⁴⁸. Şadra geçürür gānzeyi dil hāne-i dilde
Ta‘ zīm gerek kāfir ise n'ola konukdur
- A.42a.6. Sāilleriñüñ altun aqidur ruḥ-ı zeri
Dilencilük önünce şehā altun olukdur
7. Vaşl-ı lebi ne bilsün nicedür şevq-i firāqı
Acuñ ne bilür ḥālını ol kişi ki tokdur
8. Ölince edā idemezem biñde birini
Boynumda kılıcınıñ o deñlü ḥaqqı çokdur
- 9⁴⁴⁹. Şevķi diye ol kākül-i bī-dīnine yārūñ
Ayaklamasun muşḥaf-ı ḥüsnini yazukdur

---

⁴⁴⁸ 5a: gānzeyi] gānzeni B

⁴⁴⁹ 9b: yazukdur] yokdur A

Velehu

52

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Gül yüzünde zülf-i ‘ anber-bâr ile ol haller
Zâğ-ı bâğ-ı hüsndür kim açdı müşkîn bâller
- 2⁴⁵⁰. ‘ Aks-i dendānuñ lebünde s̄in-i sükkerdür şehā
Nok̄ta-i ş̄in-i şeker ş̄ir̄in-lebünde h̄âller
3. Nok̄ta-i sırr-ı dehānuñ kim odur m̄im-i zam̄ir
Görmedüm ben bu zam̄ire muṭṭali‘ remmâller
- 4⁴⁵¹. Dâğ-ı tâzem s̄inem üstinde gören bir bir didi
Külhanın tutmuş kenârın baş açık abdâllar
5. Yâr bir būsını biñ cāna şatar diyü yine
Şaldı bâzâr-ı cihāna nālemüz dellâllar
- 6⁴⁵². Lām-ı zülfüne müşābih yazmadı bir ḥaṭṭ-ı ḥüsn
Şafḥa-i ruḥsāra çok yazdı egerçi dâller
7. Geh miyānı var dirsiñ geh dehāmı hiç yok
Şevkıyâ yok yerde ney ki bunca k̄il ü k̄âller

---

⁴⁵⁰ 2b: şeker] şekerin B

⁴⁵¹ 4a: tâzem] tâze B

⁴⁵² 6b: ruḥsāra] ruḥsārda B; 6b: çok] çäk A

Velehu

53

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1⁴⁵³. Gördüm yüzüñi mihrüñe kıldum binâ seher
Hoşdur ne vech ise işe ibtidâ seher
2. Düşer mi yüzüñe ki vişâlünden ura dem
Kâzibliğ ile şöhre-i âfâk ola seher
- 3⁴⁵⁴. Bezmünde yaqdı şem^c -i mehi mihr ile felek
Yansun çerâğuñ ey meh-i bed-mihr tâ seher
- 4⁴⁵⁵. Zülfüñ sücüdını yüzüñe karşı dir gören
Turmuş ider Bilâl namâzın edâ seher
- 5⁴⁵⁶. Şādī günine virmezem ey dost ğam şebin
Şeb gerçi ğam-fezây durur cân-fezâ seher
6. Yaqmazdı mihrden tenine dâğ-ı âteşin
Sen meh-liqâyâ olmasadı mübtelâ seher
7. Yüz yıl yur ise çeşme-i hurşiddin yüzün
Bir gün yüze yüz olmağa döymez saña seher
8. Aşhâb-ı bezme hayli dil uzatdı gece şem^c
Buluşam anuñ ile meger olmaya seher
- A.42b.9.** Şevķi ne deñlü başına gün toğdıyise de
Āhumla demlerin ola bir gün aña seher

---

⁴⁵³ 1b: vech] veche B

⁴⁵⁴ 3a: felek] ..... B

⁴⁵⁵ 4b: turmuş] dirmiş B

⁴⁵⁶ 5b: cân-fezâ] gam-zidâ B

Velehu

54

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Gûş itmez ise nâlemi ol gül yanaqlu yâr
Bezm-i belâda âh u figânum neye yarar
2. Baş kodı geldi serv-i revânuñ ayağına
İnşâf elini gögsüne koyup yine çenâr
3. Pürçin saçuña öyküne miydi haţâyile
Türk arasında bulmaya nâfe-i tatâr
4. Sen cândan ider âh ile zârı dil-i hazîn
‘Âşık kolayına mı ider cândan âh u zâr
5. Kaddüñ yolında tutmayaydı hılâfeti
Ayak tolamaz idi sehî serve cübâr
- 6⁴⁵⁷. Yok dîdemüñ biri birini görmege gözi
Aralarına hâk-i derüñ şalalı ğubâr
7. Elmâsdan şanasın olur süfte la‘l-i nâb
‘İşve deminde çıkşa lebinden zebân-ı yâr
8. Erzen-i perr-i kebûter eflâkte Şevkıyâ
Yâr eşiginde âhum odından çıkan şerâr

---

⁴⁵⁷ 6a: görmege] görecek B

Velehu

55⁴⁵⁸

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Gönlümi zülfinde tiğ-ı ğamze-i yâr öldürür
Kâfir-i mesti görüñ nice giriftâr öldürür
2. Eşkimüñ nağdin görüp kaçd itdi ğamzeñ cānuma
Merdümüñ nağdine vâkıf olsa ‘ ayyâr öldürür
3. Kan ile nağş-ı nigâr etdi mezârum sengini
Çün beni sevdâ-yı çeşm-i mest-i dildâr öldürür
4. Mağla-ı nūr ola hâk-i kabrinüñ her zerresi
Anı kim ‘ aşkından ol hurşid-i ruhsâr öldürür
5. Fürkatinden öldi Şevķiye nazar kılmaz habīb
Āh ki ol cellād-ı bî-rahm añı tekrâr öldürür

Velehu

56

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1⁴⁵⁹. Luṭf-ı reftâre kaçan ‘arızî bünyâd eyler
 Kûl ider kendüye servi niye âzâd eyler
2. Āhımızdan ne ‘aceb tâb-ı ruḥuñ artarsa
 Şu‘ le-i nârı ziyâde bilirüz bâd eyler
- 3⁴⁶⁰. ‘Arz idüp ‘arızını gül gibi gelse n'ola yâr
 Gül ü gülzârı ferâḥ goncaları şâd eyler
4. Yıkşa dil hânesini öldürür evvel beni yâr
 İtse kurbân ne ‘aceb ḥayr işe bünyâd eyler
- A.43a.5. Elf kaddüñ ile ṭurra-i dâlüñ yolına
 Her ki cân vire zamânında ne ḥoş ad eyler
6. Niye bozdı dil ü cân hânesin eşküm ‘acabâ
 Kişi virâneleri sîm ile âbâd eyler
- 7⁴⁶¹. Şevkî zevk-i lebüñ tağlara düşerse n'ola
 Naḳş-ı Şîrîn nice Ḥusrevleri Ferhâd eyler

---

⁴⁵⁹ 1a: ‘arızî] kâmeti B

⁴⁶⁰ 3a: n'ola] leb-i B

⁴⁶¹ 7a: lebüñ] lebüñe B

Velehu

57

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. La‘ l-i cān-baḥṣuñ şarābı var iken şudan n'olur
Kāmetüñ luḫfi ṭururken serv-i dil-cūdan n'olur
2. Her kadeḥ başına bir öpüşmeyicek lâ-eḳall
Būsesüz şoḫbetdeki bîhūde ṭoludan n'olur
3. Zerre-veş gönlüm kapıldı bir güneş-ruḫsāra āh
Dönmez ise üstüme bu çerḫ-i bed-ḫūdan n'olur
4. Boyını baḡlu ḳul idinmezse dil-i miskīnümi
Ḥalka ḫalka aşılan gīsū-yı ḫoş-būdan n'olur
- 5⁴⁶². Kāmetüñle ‘arīzuñsuz ey gül-i bāḡ-ı behişt
Ne biter şimşāddan gül-berg-i ḫod-rūdan n'olur
6. Göreyin ‘ālemde iki yaḳa issi olmasun
Dir ise pīrāhenüñ ger sāde pehlūdan n'olur
- 7⁴⁶³. Gam beyābānında Mecnūn bigi Şevḳī āh ider
Diñlemezse āhumı ol gözi āhūdan n'olur

---

⁴⁶² 5a: ‘arīzuñsuz] arīzuñdan B

⁴⁶³ 7a: bigi] gibi B; 7a: āh ider] ider āh B

Velehu

58⁴⁶⁴

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Nice cevr idesin cāna behey zālīm behey kāfir
Yiter gir yok yere ana behey zālīm behey kāfir
2. Cemālũn Şem' ini benden yaŐınma kim arīb olmaz
YaıŐsa Şem' a pervāne behey zālīm behey kāfir
3. Beni derd ile ap alat behey ' aynum behey eŐmũm
Naar it bu aan ana behey zālīm behey kāfir
4. Raībũn sũzũne uyup beni kapundan itdũn dũr
Meleksin uyma Őeyana behey zālīm behey kāfir
5. Niũn ' ıyd-ı cemālũnde ekersin ancer ayāra
ouz yarar mı urbāna behey zālīm behey kāfir
6. Revā mı yollarun tozına yũz Şuyın dũke ' aŐı
Hevā odlarına yana behey zālīm behey kāfir
7. Şatup bir bũsei bi cāna almıŐken bahāasını
Niũn geldũn peŐimāne behey zālīm behey kāfir

Velehu

59⁴⁶⁵

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- A.43b.1. Neẓāre-i ھاṭ-ı dilber gözüme fer getirür
 ھاṭ-ı ğubāra nazār gerçi kim zarar getirür
2. Düşeli zülfi hevāsına vardum ilden āh
 Benüm başuma bu sevdā daḥı neler getirür
3. Piyāleyi öper isem revādur ağızında
 Müdām yār lebüñden baña haber getirür
4. Meger kim āhum olupdur mişāl-i mıḫnaṭis
 Ki ھاlb-i āhen-i yāri revān çeker getirür
5. Lebi ھاdişini yārüñ mükerrer eyle gönül
 Ki dādın ağızuññ ancağ senüñ şeker getirür
6. Diyār-ı şādiye Şevķi ne dem kaçam ğamdan
 Belā evine yine dest-i ğam yeder getirür
7. İmāmeñi şavagör ‘ ağıl gibi başuñdan
 İmāme rind-i sebük-bāre derd-i ser getirür

Velehu

60

Feilâtün(Fâilâtün) Mefâilün Feilün(Fa'lün)

1. Neme yarar benüm bu dîde-i ter
Kebkebün izi baña dîde yeter
2. Leb-i mey-gūnuña irişince
Hey ne anlar yuup durur sagar
3. Şekkeri la' l-i nābuñ itdi kesād
Őükr kim irdi narına Şekker
4. Eyle rām itdi bili addūñi kim
Bir ılıyla nereye yedse gider
- 5⁴⁶⁶. Yüzüñi nice gözler āyine
Tırralardan ya Őāne nice çözer
6. ' İzzetinden beni seg-i kūyuñ
Bulımaz tutaca apaca yer
- 7⁴⁶⁷. Őevi men' itme yüzini dilden
Biz senüñle aluruz o da geer

---

⁴⁶⁶ 5a: gözler] yüzler A

⁴⁶⁷ 7a: yüzini] tırini B; 7b: o] ol B

Velehu

61

Mefâilün Mefâilün Feülün

1. Ne cān kim sen şehe çāker degüldür
Serir-i izzete server degüldür
2. Ne deñlü serv boydaşuñ geçerse
Kad-i şimşāduña hem-ser degüldür
3. Güzeldür gül yüzinden çan çamar lîk
Güzel didāruña beñzer degüldür
4. Hıyālũñ bir dem eglenmez gönũlde
Oda yansun tıracaç yir degüldür
- A.44a. 5. Ne diyem çeşm-i hũnrizine Şevķi
Müselmān olacaç kāfir degüldür
- 6⁴⁶⁸. Aña baçar figānum kārbānı
Gözüm yaşı niçün Ülker degüldür

---

⁴⁶⁸ 6. beyit] _____ B

Velehu

62⁴⁶⁹

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Ne dem ki dîde-i nemgîn ğamuñla pür-nem olur
Gözine kaçrece gelmez yedi deñiz dem olur
2. Gözi bıñarı anuñ kim aķıtmadı zemzem
Harîm-i Ka‘be-i vaşla ne vaķt maħrem olur
3. Bizümle âdem olur geh gehî kaçır çü perî
‘ Aceb o tıfl-ı perî-veş ne vaķt âdem olur
4. Görür ki sünbülüñe dil yetürimez sūsen
Dilüñi kendüde tıutup anuñçün epsem olur
5. Haţuñ çü geldi tıyılsa ‘ aceb mi rāz-ı derün
Ki sırrı şem‘uñ açılır ne dem ki aħşam olur
6. Karârı kalmayup olur za‘îf mişl-i şabâ
Şaçuñ hevāsile Şevķî ne dem ki hem-dem olur

Velehu

63⁴⁷⁰

Mefâilün Mefâilün Feülün

1. Ne gül var bu ruḡ-ı zībāya beñzer
Ne bir serv ol ḡad-i bālāya beñzer
2. Lebünle pāk olalı ḡayrden dil
Mücerred ḡāne-i ‘ İsāya beñzer
3. Saña beñzer vefāsızlıkda dünyā
Vefāsızlar belī dünyāya beñzer
4. Şaçuñ zencīri sevdāsın ider dil
Meger kim bu delü şeydāya beñzer
5. Dil-i miskīni zülfinden ayırmañ
Ki bu Mecnūnu ol Leylāya beñzer
6. Müselsel zülfüñüñ ‘ ıḡdında ḡālün
Tutulmuş burc-ı ‘ aḡrebd'aya beñzer
7. ‘ İzārında ḡaḡ-ı bī-dīni Şevḡī
Ḥarīm-i Ka‘ bedde tersāya beñzer
8. Gözüm acısa yaş geldükce tañ mı
Ki yaşı gözümüñ deryāya beñzer

Velehu

64

Mefâilün Mefâilün Feülün

- 1⁴⁷¹. Ne cān kim ʔalʕ at-ı cānānı gözler
Hāḳıḳat dīdesiyle cānı gözler
- 2⁴⁷². Cemālūnde senūñ bir ān güler kim
Dil-i dīvāne dā'im ānı gözler
- A.44b.3. Beni ḳoyup gözūñ gözler raḳībi
Şol āhū gibi kim yabancı gözler
- 4⁴⁷³. Şüreyyā göz açup şaḥ-ı felekde
Zemīnde bu dürr-i dendānı gözler
5. Sitemden ḥāne-i dil oldı vīrān
Ḳanı bir yār k'ol vīrānı gözler
6. Güzellerde güzel göz çokdur ammā
Gözūñ gibi cihānda ḳanı gözler
7. Kemāl ise yeter Şevḳīye bu kim
Gazelde şīve-i Selmānı gözler

---

⁴⁷¹ 1a: cān] göz B; 1b: cānı] ānı B

⁴⁷² 2a: güler] var B

⁴⁷³ 4b: bu] ol B

Velehu

65

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Her ne dem âhum benüm bād u yaşum bārān olur
Kūyuñuñ her cānibi cānā bahāristān olur
2. La' lūñe her şu ki yüz yudı senüñ ey Hızr-ıta
Ād ile iller dilinde çeşme-i hayvān olur
3. Āh kim ten hānesini bozdı yaşum gerçi kim
Sīm ile ābād olur ma' mūre kim virān olur
- 4⁴⁷⁴. Görmedüm yüzde gözünle zülf-i ' anber-bāruñı
Rūmda kimdür diyen āhū-yı müşg-efşān olur
5. La' lūñüñ her kınde esrārın hikāyet eylesem
Barmağ ağzında kıalup hātemlerüñ hayrān olur
- 6⁴⁷⁵. Āsitānuñda kıluñ olmağığa yarar şehā
Her ne dem kim ' ālem-i h'āb içre dil sulţān olur
7. Yüzüñ üzre zülfüñ uzadıķça artar fitnesi
Büyüyen devr-i kıamerde lā-cerem fettān olur
8. Lebleri devrinde almağıl şarābı ağıza
Şoĥbet-i meydür şakın bi'llāh Şevķi kıan olur

---

⁴⁷⁴ 4. beyit] _____ B

⁴⁷⁵ 6a: kuluñ] kul B

Velehu

66

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1⁴⁷⁶. Her ne dem dilde ḥayāl-i ḥadd-i cānān bağlanur
Şîşe içre gūyiyā tāze gülistān bağlanur
- 2⁴⁷⁷. Dilde nāzūklüg ile cān tuttuğı bu ğamzesi
Şan' at ile şîşelerde tîr-i perrān bağlanur
3. Zülf-i miskīnūñ hevāsın yād idüp āh eylesem
Āhu-yı Çīnūñ yüreginde kara kan bağlanur
- 4⁴⁷⁸. Düşde görmege kıomaz zülfüñi āhū gözlerūñ
Bahtımı gör çeşmüme ḥāb-ı perîşān bağlanur
5. Gözlerūñ fikriyle turmaz gözlerümüñ yaşı hiç
Gerçi dirler sihr-i şehḥār ile bārān bağlanur
6. Hācet için bağlanur gördi nihāle rismān
Vaşl umup kıaddüñe dilden rişte-i cān bağlanur
- A.45a.7. Bağlanursa n'ola zülfünde dil-i Şevķî şehā
Kāfiristān içidür lābūd müselmān bağlanur

---

⁴⁷⁶ 1a: ḥadd-i] rüy-ı B

⁴⁷⁷ 2a: ğamzesi] ğamzeni B

⁴⁷⁸ 4a: āhū] cādū B

Velehu

67

Fâilâtün Mefâilün Feilün

1. Yañılup dime k'ol dehen görünür
Nesne yoğ arada neden görünür
2. Şāğda ser-nigün şükūfe midir
Rāst addūnde k'ol zekān görünür
- 3⁴⁷⁹. Nice dimeyem aña ' ahd-şiken
Kākülñ kim şiken şiken görünür
- 4⁴⁸⁰. Görünem didigüydi baña gözüm
Öz kişiye gözi kaçan görünür
5. Ğamda niçe ki yoğlaram tenümi
Ten yoğ arada pīrehan görünür
6. Bāğ-ı ' ālemde gül yanağñsuz
Baña berg-i semen kefen görünür
7. Ğusrev-i mülk-i nazmsın Şevķī
Şi' rñ ol vechden şasen görünür

---

⁴⁷⁹ 3a: dimeyem] dimeyen B

⁴⁸⁰ 4a: didigüydı] didi idi B

Velehu

68⁴⁸¹

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Yine biz kullarına ol şeh-i hûbân gücenür
Yine bülbüllerine tâze gülîstân gücenür
2. Böyle sen mâh-ı şeb-efrûz cemâli var iken
Güneşe bağıdığuma dîde-i giryân gücenür
3. Lebûni alduğuma gonce-i handân tarılır
Büyüni anduğuma serv-i hırâmân gücenür
4. İncinür baña riyâ ehli yüzün anduğuma
Belî Qur'ân okıyan kişiye şeytân gücenür
5. Cân atup haste gönül gözlerüne gitdüğü bu
Tîzdür gic gelicek gamze-i fettân gücenür
6. Bâd tahriķ ile zülf-i girihgîr-i nigâr
Lebine el sunıcağ dil yerinür can gücenür
7. Yüz kızardup leb-i meygûnuñi sâgar öpicek
Dil-i miskîn yerinür Şevkî bîçâre gücenür

Velehu

69⁴⁸²

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Yüzi gülzârda berg-i semene nâzlanur
Boyı reftârda serv-i çemene nâzlanur
2. Bir hümâ-sâye hevâsında uçar murğ-ı heves
Ki lebi tûḫ-i-i şekker-şikene nâzlanur
3. Çıkısa pîrâheni başdan n'ola ol mâh-ruḫuñ
Gice şarılmâğa ol sîm-tene nâzlanur

---

⁴⁸² _____ B, gazelin devamı yok.

Velehu

70⁴⁸³

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- A.45b.1. İntizâr ile reh-i kûyında çıkdı cānumuz
Hānesinden āh kim çıkmaz daḡı cānānumuz
2. Dil berāt-ı ʿ aşq-ı ḡubān idi ḡayf u āh kim
Pāre ḡıldı bilmedi mazmūnını sulḡānumuz
3. Gerden-i sīm̄ine ḡalma zūlf-i ʿ anber-bāruñı
Pādiḡāhum dūḡmesin boynuña luḡf it ḡanumuz
4. Şuya ḡurılmış degirmendür ḡanasın ey perī
Dāne-i ḡālūñ ḡamından dīde-i giryānumuz
5. Yidūgümüz ḡūn-ı dil içdūgümüz ḡūn-ı ciger
ḡūna ḡarḡ olursın ey dil bekler iseñ yanumuz
6. Ruḡları vaḡfında bir turvanda ḡüldür Şevḡıyā
Öpūben ḡöze sürerlerse n'ola dīvānumuz

Velehu

71

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Biz ki yüz cān ile ol şāh-ı cihānuñ ulıyuz
Dimezüz biz ki filān ibni filānuñ ulıyuz
- 2⁴⁸⁴. Ço durur mūy-miyān zerre-dehān māh velī
Ān ile şöhre-i āfā olanuñ ulıyuz
3. Hey meded istemezüz dünyede āzādelii
Boynu baluca biz ol serv-i revānuñ ulıyuz
4. Bizi yerden götürür kāh-şıfat gāh gehī
Ayaı topraıyuz bād-ı şabānuñ ulıyuz
- 5⁴⁸⁵. Bir aız n'ola dehānuñ saña bir būse dise
Gerçek olmazsa daı bāri yalanuñ ulıyuz
6. Tīrine sīne nişān itmek ile nām ıkar
Şevıyā dünyede biz nām u nişānuñ ulıyuz

---

⁴⁸⁴ 2a: mūy-miyān zerre-dehān] zerre-dehān mūy-miyān B

⁴⁸⁵ 5b: olmazsa daı] olmaz ise de B

Velehu

72

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Būse alduđın lebinden zūlf-i müşk-āsā dimez
Başımı kesseñ bu yolda rāzını aā dimez
2. Lām zūfūñle elif addūñ nihāli var iken
Kimsene ħüsñ ü cemāl içinde saña lā dimez
- 3⁴⁸⁶. Ben nice olmayayın ħasretle la l-i nāb-ı yār
Hey meded öldüm der isem bir içim şı mā dimez
- 4⁴⁸⁷. Giceler irteye dek senden yanup yaıldığın
Boğazından aşılursa şem-i cem-ārā dimez
- A.46a. 5. Cān u dil bend-i belādan niçe baş urtara kim
olaşur zūlfūñ kemendi āil ü şeydā dimez
6. Göreyin tūbā-veş olsun ālem içre ser-nigūñ
Müntehā addūñ nihālin kim görüp tūbā dimez
7. Şehd yağar lebleri vaşfında ağzından müdām
ab-ı Şeviye niçün tūi-i şekker-ā dimez

---

⁴⁸⁶ 3b: der isem bir içim şı] bir içim şı dir isem B

⁴⁸⁷ 4b: cem] bezm B

Velehu

73

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Dehānuñ varına hergiz ruhuñ tâbı hiçâb olmaz
Dime ğammâz-ı râz-ı zerre ey meh âfitâb olmaz
- 2⁴⁸⁸. Geçicek yâr nâz ile güneşde nûr u fer kalmaz
‘Ayāndur ayuñ on dördi geçicek mâhtâb olmaz
3. Ne mümkindür ki iksîr-i vişâlüne ola vâşıl
Ne t̄alib k'âb-ı rûyıyla işigünde türâb olmaz
4. Der-i cennet-me'abuñdan raķib-i dîvi sür ey hûr
Ki düzaķ ehline hergiz der-i cennet me'âb olmaz
5. Hayâl-i zülfi dîdemden görüb oldı revân gönüm
Dimeñ deryâ-yı cüşāndan ki âb alan seķâb olmaz
6. Du' âlar eyledüm yâre icâbet etdi düşnâdı
Götür ey dil ki bu deñlü du' âyı müstecâb olmaz
- 7⁴⁸⁹. Haķâdur devr-i ruķunda gözüñden 'ayn-ı luķf ummaķ
Bilâd-ı Rûm âhûsında zîrâ müşk-i nâb olmaz
8. Kaşı çininden ey Şevķi hâzer itme ruķun seyr it
Ki hâcib Ka' betu'llāhuñ tavâfına hiçâb olmaz

---

⁴⁸⁸ 2a: nûr] tâb B

⁴⁸⁹ 7. beyit] _____ B

Velehu

74⁴⁹⁰

Mefâilün Mefâilün Feülün

1. Ser-i zülfün hevâsından dem olmaz
Dil-i miskîn yaqılup dirhem olmaz
2. Açılsa râzı şem'ün tañ degüldür
İrişdüğine yanar epsem olmaz
3. Lebi zikri ağızdayken ço zülfün
Şarâb içildügi demde ğam olmaz
4. Tıutup kapmağda bizi âdemî-vâr
Seg-i küyuñ gibi hiç âdem olmaz
5. Yidigüm devlet-i 'aşkuñda ğamdur
Kişiden rızq' âlemde kem olmaz
6. Yaşum tıflı göreyin çana yunsun
Yağışup baña bir dem hem-dem olmaz
7. Dil âbâdı harâb olmasa Şevkî
Binâsı 'aşq evinüñ muhkem olmaz

Velehu

75

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.46b.1.   Kıl ucunca başımızda var ise devletimüz
Ayağũñ tozına göz tũtmağ ola hizmetimüz
2.   Öldürürse beni tĩğyle müjeñ sen şağ ol
Çeşm-i bĩmarũñ elinde deñile şihhatimüz
3.   Kazınup şũret-i Mecnũn götürũldi aradan
Şehr naqqaşları alalıdan şũretimüz
4.   Şehri bir cür‘ a şarāba şatan āvārelerüz
Şehr arasında ‘ abeş şanma şehā şöhretimüz
5.   Dökũben göz yaşı cevherlerini çeksem olur
‘ Aşq yayını velĩ yok o kadar kuvvetimüz
6.   Lebleri serhoşiyuz kendũnũñ añlar mey-i nāb
Meye ma‘ lũm degũl āh ki keyfiyyetimüz
7.   Şevķĩ teşne lebi zĩkrin ağızdan koma kim
La‘ l-i sĩrāb gibidũr didi hāşiyetimüz

Velehu

76

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Leblerüñ açar dehānuñ sırrını ey mihri āz
Bādeden keşf olduğın bilmez misin çok dürlü rāz
2. Gel yigitsen dostum luṭf eyle alma yaşumı
İlî şudur gözlerüm yaşından eyle iḥtirāz
3. Uzasa günden güne zülf-i girihgîrūñ n'ola
Mārdur zülfüñ olur pes mārda ʿ ömr dirāz
4. Tāze çıkmış şındudan zülfüñ libās-ı nāzdur
Boyuña alup şalınsuñ yaraşır ey serv-i nāz
5. Zülfe ʿ anber-bū degül diyen begüm ḥālik degül
Ḥaṭ durur ḥaṭ bu günāhı ḥaṭṭ-ı müşg-efsāne yaz
- 6⁴⁹¹. Rinde gülmek zāhidā zühdüñe virmez mi ḥalel
Ḥandeyile bâṭıl olmaz mı behey cāhil namāz
7. Ḳāmetüm çeng oldı gönüm ʿ ud u efgānum sürūd
Devletinde ʿ aşkuñuñ bezmüm degül bî-süz u sâz
8. Ḥāme gibi çün şıduñ cevruñle Şevkî gönlini
Oḳuyup luṭf eyle bir gün nāme-veş gönlini yaz

---

⁴⁹¹ 6a: ḥalel] ḥālet A

Velehu

77

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1⁴⁹². Yüz mi var diyevüz ol şâh-ı cemâlün ulıyuz
 atuñuñ lık gubarıyüz ü hâlün ulıyuz
2. Râ aşuñ mihnet ile itdi elif addümi dâl
 Hey meded mımün ile ol iki dâluñ ulıyuz
- 3⁴⁹³. Kevşere yüz yumazuz bâğ-ı cihândan geçerez
 Gülşen-i cân ile ol âb-ı zülâlün ulıyuz
- A.47a.4⁴⁹⁴. Ölürüz dirilirüz nâısa kâmil dimezüz
 Ayağı toprağıyuz ehl-i kemâlün ulıyuz
- 5⁴⁹⁵. Lebi medhiñde yazar ma' nî-i rengin ü laif
 Beli vaşfında velî ince hayâlün ulıyuz
- 6⁴⁹⁶. Hüsni-elfâz ile bârik hayâl içre bugün
 Hâfızuñ bendesiyüz Şeyh Kemâlün ulıyuz
7. ⁴⁹⁷Şevkinün şî'ri laifin ouruz kandeyise
 azeliñ aşıkıyız hüsni- maâlün ulıyuz

---

⁴⁹² 1a: şâh] hüsni B

⁴⁹³ 3b: gülşen-i cân] gülşen-i hüsni B

⁴⁹⁴ 4. beyit] _____ B

⁴⁹⁵ 5a: yazar ma'ni-i rengin ü laif] dize suhte-i bârik u laif B, 5b: vaşfında] fikrinde B

⁴⁹⁶ 6b: Şeyh] h'âce B

⁴⁹⁷ 7. beyit] _____ A

Velehu

78⁴⁹⁸

Mefülü Mefâilü Mefâilü Feülün

1. Çün faşl-ı bahâr ola şabâ berg-i semensiz
Gül gibi müdâm al ele cām-ı țarab-engîz
2. Gülşende geyürdi şuya pûlâd-ı zere bād
Tîz eyledi tâ sūsen-i nev-ğancer ser-tîz
3. İtûn izi derdiyile ey ğonce-leb ölsem
Hāk-i gül-i ıabrüm olısar berg-i gül-āmîz
4. Kān içmeye perhîz ide mi mest gözün āh
Çün mezheb-i küffârda yoğdur meye perhîz
5. Şekker şuya mı düşdi ki ey mısr-ı melâhat
Çıķmađa gözümden iver ol la' l-i güher-rîz
6. Hün-ı gül-i sîrâb ile taħrîr ne hağdur
Bu şafha-i gülgūnda ol sebze-i nev-ğîz
7. Göyünür idi nār-ı hevâ-tâbına Şevķî
Ger sâye-i āh-ı dil ü cān irmeyedi tîz

Velehu

79⁴⁹⁹

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Olalı şem^c -i dilsüz-ı cemâlünden ^cıyân âteş
Odundan kendü cânına urur mihr-i cihân âteş
2. Niçün saht olur âh itsem kaşı yayı nigârınıñ
Göricek nerm olur dirseñ gönül çün her kemân âteş
3. Kazıtma şafha-i dilde ço tursun haşt-ı reyhânı
Hilâf-ı ^câdedür zîrâ kim olmaz bî-duhân âteş
4. Hayâli cânâ geldükçe ^caceb mi mihrüm artarsa
Ne menzilgâha kim kınsa yaçar pes kârvân âteş
5. Gözüñ uğrısı cân rahtını yağma kıılmağa dâ'im
Gönül şehrine kıor şem^c -i cemâlün her zamân âteş
6. Yine yok yire gözlersin leb-i la^c lüñi âhumdan
Getürmez cins-i yâkıta bilürsin kim ziyân âteş
7. Açılmış gülsitân içinde yer yer lâleler şanma
Ruğuñ reşkiyle olmışdur özine gülsitân âteş
8. Ezel bezminde Şevkıñüñ görüp âhen-güzâr âhıñ
Unutduğından itmişdür özin taşda nihân âteş

Velehu

80

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.47b.1. Yire başma ayağũ ey serv çeşm-i cāna baş
Şu başar yirdür ya ĥod bu dīde-i giryāna baş
2. Başum üzere yıkayın dūnyāyı bir ayāğıla
Sen hemān şöĥbetde sākī ayağũ merdāne baş
- 3⁵⁰⁰. Yüz ĥarasıyla başdan çıĥsa zūlfũ vechi var
Şu kesilesi ayağın kim didi Ĥur'āna baş
- 4⁵⁰¹. Odlar başşa yeridür cānuña cām-ı şarāb
Kim didi ey muĥtesib saña der-i meyhāne baş
5. Zūlf-i pürĥinũ mi didi ĥaĥt-ı müşk-āsāna kim
Rūmdan çıĥ daĥı var leşkerle Türkistāna baş
6. Toĥla sen zāhid gözũ aç varamazsın ĥazrete
Yaş içinde erba'ın ile gerek toĥsaña baş
- 7⁵⁰². Gāret iden Şevĥinũ ĩmānını ey zūlf-i yār
Sen degülseñ gel elũni muşĥaf-ı Oşmāna baş

---

⁵⁰⁰ 3b: şu] sen B, 3b: ayağın] ayağı B

⁵⁰¹ 4b: der-i] ki var B

⁵⁰² 7. beyit] _____ B

Velehu

81

Mefülü Fâilätü Mefâilü Fâilün

- 1⁵⁰³. Gerçi kimesne yazmadı Yâķüt-vâr ĥaķ
Yâķüt üzre yazdı lebün ey nigâr ĥaķ
2. Şaldı şuya şacı gibi çünkim kilimini
Ne yüz qarasin işlerse vechi-vâr ĥaķ
3. Devr-i ruĥuñda ayağı gence batup yatur
Niçün ola şacıñ gibi âşüfte-kâr ĥaķ
4. Reyĥanı kul vü sünbüli ĥâdim idinmege
Yazduñ semen şaĥîfesine müşg-bâr ĥaķ
5. Bir kılı kırk yarmasadı fenn-i siĥirde
Olmazdı zülf-i fitne-ger-i yâre yâr ĥaķ
6. Şevķi yüzünle ‘ arızuñuñ yazsa vaşfını
Rengin düşüp şaĥâyif olur âbdâr ĥaķ

---

⁵⁰³ 1b: lebün] ĥaķuñ B

Velehu

82

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Buldı çün Rûmı Hıṭâyî berg ile zîver ḳabaḳ
Olsa ṭañ mı her büt-i meh-peykere manzar ḳabaḳ
2. Geh lebün öper şafâdan gâh dest-i nâzükün
Baş virür ḳorḳaram yakında ey dilber ḳabaḳ
3. N'ola şulansa şürâhî gibi ağzı sāḡaruñ
Şohbet içre la' l-i meygünın tutar öper ḳabaḳ
- 4⁵⁰⁴. ' Aşḳ tâbından ḳurumuş cismi zerd olmuş yüzi
Boynı baḡlu ' aşık-ı sergeşteye beñzer ḳabaḳ
5. Şevḳiyâ şuyın içen dil-teşneler bulur ḫayât
Eylemişdür şanki Kevşer süresin ezber ḳabaḳ

---

⁵⁰⁴ 4a: zerd olmuş] olmuş zerd B, 4a: yüzi] rüyı B

Velehu

83

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- A.48a.1. Gül öyküne mi haṭṭ-ı semensâña ḥaddi yoḡ
'Ar' ar düşüb bilũnce şalınmaġa ḡaddi yoḡ
2. Nergis gözünde geldi çemen bezmine seher
Gül ġoncesine ġamzeler etdi ki ḡaddi yoḡ
3. Küfr ile zâhidâ göre pîr-i muġânı sen
Beytü'l-Ḥarâma ġirmege fessâḡ reddi yoḡ
4. Çekdüm şu deñlü âhı ki irişdi göklere
Kim dir ki Şevḡî âhınuñ ey mâh meddi yoḡ

Velehu

84

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Nâz ile gülşene ol serv ne dem başsa ayak
Bezm-i gülzârdan ol dem getirür lâle ayak
2. Lebiñüñ zevķini cānā ne bilür sâgar-ı mey
Şekkerüñ dādını idrāk idemez telḥ-mezāk
3. Dil degül sine-i sūzānumuñ içinde yanan
Dāğ-ı ğamdur ki ḳodı bağruma üstād firāk
4. Ka‘be yolın varayın dir iseñ ey ehl-i yaķın
Dost kūyını ṭavāf eyle yūri gitme ırāk
5. Giceler menzīl-i ‘ uşşāķda mīhen giceler
Gündüzün gün gibi seyr eyleme beni ṭap yaķ
6. Fikr-i zūlfuñ iderem çāh-ı zenaḥdānuñda
Ḥabsden çıkmağa lābūd sebep arar ṭutsaķ
7. Ḳasr-ı zer-kāri-i eflāke ṭañum yok Şevķī
Künc-i miḥnetgeh-i külḥan baña yetmez mi yataķ

Velehu

85⁵⁰⁵

Fâilâtün Mefâilün Fâilâtün Mefâilün

1. Mekteb-i dehr ٲobٲolu cevr ü cefâ risâlesi
Bir varağ isteseñ velî mihr ü vefâ kitâbı yoğ
2. İşigüñe şafâyile gitse yaş ağıdur gözüm
Ka‘be yolını işidür haste gönül kim âbı yoğ
3. Kıanum içer gözün müdâm gönlüme meyli yoğ neden
Bezm-i şarâb-ı nâbdur niçün anuñ kitâbı yoğ
4. Çeşmi ruğında zülüfsüz olduğını ‘ayblama
Âhu-yı deşt-i Rûmdur nâfe-i müşk-nâbı yoğ

---

⁵⁰⁵ Manzumenin tamamı 5 beyit olup 5. beyit silinmiş.

Velehu

86⁵⁰⁶

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.48b.1. Ellerinden cânı kim kırtarısar dilberlerüñ
Şol boyı serv yüzi ħurşîd ü meh-manzarlaruñ
2. Āh ki ol āhen-dil āhıñ gūş kılmaz ʿāşıkūñ
Bağrı taşdan mı olur yoħsa bu sîmîñ-berlerüñ
3. Gördügi günden berü sen mäh-ı mihr-ārā yüzün
Uyħu görmez gözlerüm gibi gözi aħterlerüñ
4. Zülfini cemʿ it tağıtma her yaña ey bād kim
Māye-i sevdāsıdur ʿuşşāk-ı ğam-perverlerüñ
5. Laʿl-i cân-baħşuñla daʿvā-yı melāħat itmese
Başına ğavgā götürmezdi meges şekkerlerüñ
6. Ĥaddüñe ħaţtuñ gelişin gördi ey Mışr-ı cemāl
Rūmda yine ħurūcı var didi kâfirlerüñ
7. Yā gelüp bir gün dil-i Şevķiyi almaduñ ele
Sen şehüñ devrinde ħālî bu mıdur çākerlerüñ

Velehu

87⁵⁰⁷

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Olalı luḡ ile mülk-i ḥüsne server gözlerün
Çekdi zülfünden diyâr-ı Rûma leşker gözlerün
2. Ne kadar ser-fitne-i devr-i kâmerse ey peri
Olımaz zülf-i şer-engîzûne hem-ser gözlerün
3. Zülf-i pîç-â-pîçün arasında ey şayyâd-ı dil
Dâma düşmiş âhu-yı vahşîye yek-ser gözlerün
4. Nem tókundı ağladuğumdan kaşuñ yayına kim
Ġamzeñ oğın gezleyüp cânımı gözler gözlerün
5. Bezm-i ğamda Şevkıyâ ‘îş-i müdâm it kim yine
Eşk-i ḥününüm mey-i nâb oldu sâğar gözlerün

Velehu

88⁵⁰⁸

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Āh kim cism-i za'îfi nâleden nâl eyledüñ
Cânı virdüñ zülfinüñ destine pâmâl eyledüñ
2. Yazmağa ağıyâra benden ğam maḥabbet nâmesin
Kānlu yaşumdan yüzümi şafḥa-i âl eyledüñ
3. Yine peykānumı yuy kılduñ dil-i ḥākīde kim
Sīnemi deldüñ dönüp ğamzeñle ğırbâl eyledüñ
4. Cān u diller murğını şayd itmek için âl ile
Fitneden benler kıoyup yer yer adın ḥâl eyledüñ
5. Çözüben zülf-i müselselden selāsillerine
Ben güneh-kāruñ taḫup boynıña aĝlâl eyledüñ
6. Kāra baḫtumla ney için itmeyem bāri cidāl
Cīm-i zülfüñ ğuşşasıyla ḫaddümi dāl eyledüñ
- A.49a. 6. İrdüğüñ miskīni bir bir cevri ile öldürdüñ āh
Şevķīye irdükde nevbet niçün ihmāl eyledüñ
7. Oda urmağa niçün göñlüm diyārını ğamuñ
Kırpıgümden gözlerüm deryāsına şal eyledüñ

Velehu

89⁵⁰⁹

Mefâilün Mefâilün Feülün

1. Beni yaqma büt-i meh-rû degülseñ
Yaşum aqıtma serv-i cû degülseñ
2. Gözüm âbıyla gönüm âteşinde
Nice cây eyledüñ cādū degülseñ
3. Beni öldür didükce incinürsin
Beni öldür eger bed-ḥū degülseñ
4. Şaçun çininde neyler nāfe-i misk
Riyāz-ı ḥüsne ger āhū degülseñ
5. Şararmış beñzün ey nergis ‘ aceb kim
Gözi sevdāsile şayru degülseñ
6. Raqībün çeşm-i giryānında Şevķi
Ne yüzden yir idindün mūr degülseñ

Velehu

90⁵¹⁰

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Böyle kim kav̄s-1 felekle atıſur tîrũn senũn
Yaraſur mihrũn ğazâli olsa ħancerũn senũn
2. Tâze çıkmıſ ſındudan ğūya libâs-1 nâzdur
Ķâmet-i servũnde bu zũlf-i girih-gîrũn senũn
3. Gel beni ħabs eyleme çâh-1 zenaĥdânuñda kim
Âĥiret borcın ħomaz boynumda zencîrũn senũn
4. Œûretin bozardı naĳſ-1 Mâni-i Çînũn eger
Varbilse Çîne bir ſûretle taſvîrũn senũn
5. Ey kemân-ebrũ beni acıtmaĝ ile olmadı
Nâzükâne sîneme iſler geçer tîrũn senũn
6. Eyledi biryân dili bir yan kesici mâh-rũ
Ķanlıĝı bitmiſ ħarâmî ya‘ ni ſemſîrũn senũn
7. Bir dili var ey dũr-i yek-dâne her bir nesnenũn
Ħũsn baĥrınıñ dilidũr ħũsn-i taĳrîrũn senũn
8. ‘Âlemũn uyĥusma bir gün ſebîĥũn idiser
Nâle-i ſubh ile Œevĳî âh-1 ſeb-gîrũn senũn
9. Cân ile göñlũm gözũm açılmasun mı gül gibi
Bâĝ-1 sînemde gül-i ſeh bergidũr tîrũn senũn

Velehu

91⁵¹¹

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Biñ kadar revzen açardı s̄inede t̄irũñ senũñ
Her kızāma olmasa kızan şemş̄irũñ senũñ
- A.49b.2. H̄üsn bāzārında bezzāz-ı haṭ-ı misk̄inũñe
‘ Anber̄in arşun durur z̄ülf-i gir̄ih-ḡirũñ senũñ
3. Beni gel h̄abs eyleme çāh-ı zenaḥdānuñda kim
Āḥiret borcın kızamaz boynumda zenc̄irũñ senũñ
4. Yüzini kızdırma ol māhuñ hayāsızlığı kız
Yār ışığı degüldür ey güneş yirũñ senũñ
5. Hall idüp cānını kızılmışdur vücūdın kız kalem
Yazmağı bir reng ile nakķāş taşv̄irũñ senũñ
6. Gördiğı h̄üba gön̄ül virmezdi böyle dā’imā
Şevkıyā oğlan gön̄üllü olmasa p̄irũñ senũñ
7. Ca’ ferũñ nazm-ı cihān-ārā vü ‘ ālem-ḡirine
H̄āşe-lillāh öykine bu şi’ r-i dil-ḡirũñ senũñ

Velehu

92

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Devr-i hüsnuñde firāvān olalı būs-ı lebüñ
Rūmda az görünür oldı vüçüdü ruṭebüñ
- 2⁵¹². Dili varmazdı ezel cānım içün Fātiḫāya
Sūre-i Kevṣeri şu gibi oḫur ṣimdi lebüñ
3. Bilirüz ḫastaya ey zülf sebeblüdür elüñ
Teb-i ḡam ḫastasıyuz var ise luṭf it sībüñ
4. Her ḫadeḫde lebin öpersin o ṣirīn-dehenüñ
Ey mey-i nāb oduñ n'oldı ya ḫanı edebüñ
- 5⁵¹³. Şevḫıyā lebleridür zevḫ viren ʿuṣṣāḫa
Bādesüz olmaz imiş ḫāleti ehl-i ṭarabuñ

---

⁵¹² 2a: dili varmazdı] dil virmezdi B

⁵¹³ 5b: bādesüz] bādesin B

Velehu

93⁵¹⁴

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Dehâni hâtem-i mihr-i melâhatdur Süleymânuñ
N'ola dîvânesi olsa peri-ruhsârlar anuñ
2. Çenâr elden varup düşer ayağa şâh-ı şimşâduñ
Leţâfet birle şalınsa senüñ serv-i hırâmânuñ
3. Lebi yârına teşbîh itme yâruñ âb-ı hayvânı
Şağın ey Hızır bi'llâh yaqındur dibi yalanuñ
4. Bükildi kıaddi kıafuñ bâr-ı aşğ altında var cânâ
Kıyâs it hecri hâlini bu ben âşüfte rüsvânuñ
5. Kıılıcı gibi hün-hârı gönül boynuña alursın
Benüm sözümi tutmazsın yürü var boynuña kıanuñ
6. Senüñ hecründe hâlümü esirger görse kâfirler
Niçün rahm eylemezsın sen be kâfir yok mı imânuñ
7. Neyiçün nağd-i cân ister ğamunuñ serheng-i sînemden
Alınmaz Şevkıyâ çünkim harâcı şehr-i vîrânuñ

Velehu

94

Mef'ülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- A.50a.1⁵¹⁵. Sen meh-liķāya beñzeyemez hüsnde melek
Öge öge göge çıkarur ise ger felek
2. Çeşmi çü şad ü kaçları nün ağzı mîmdür
Zibā degül mi ol büt-i Çine şanem dimek
- 3⁵¹⁶. Mercān dimege la^c l-i güher-pāşuña_şehā
Yāķūt gibi ādeme taşdan yürek gerek
- 4⁵¹⁷. Her gün gelür cemālüne cesr şüreti ile
Āyine gibi görmedün inşāf yüzi pek
5. Ey şāne kāküli ile el oynını ço
Küstağlığı yiter it elüni ipe çek
6. Ne yer yüzinde cāy bulurdı ne gökde yer
Süpürmeşe periyile işigüni melek
7. Ruhsāriyle kām̄eti vaşfında Şevķiyā
Şi^c rūñ laṭif ü ter ğazelün müntehā gerek
- 8⁵¹⁸. Gök gürlemesi hāletin añlar mısın nedür
Gögsin geçürür āh ile sen māhiçün felek

---

⁵¹⁵ 1a: hüsnde] hüsñ ile A

⁵¹⁶ 3b: yürek gerek] gerek yürek B

⁵¹⁷ 4a: gelür] külüle B

⁵¹⁸ 8a: mısın] mısız B

Velehu

95⁵¹⁹

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Gülbün-i cāndur cemāl-i cān-sitānı Һamzanuñ
Bāğ-ı Һüsni görmesün yā Rab Һazānı Һamzanuñ
2. Çok durur çeşm-i şer-engiz ü belā-āmiz lîk
Çeşm-i Һün-riz ü belā-engizi kıanı Һamzanuñ
3. ‘Aşk taze'tsün diñüz ‘aşkuñ Züleyhāsına kim
Yūsufuñ devri geçüp geldi zamānı Һamzanuñ
4. Teng ider vaqtini kıandün şır nebātuñ kıadrini
Söze geldükce leb-i şekker-feşānı Һamzanuñ
5. Kūh-ı ğamda ey nice cān Һusrevin Ferhād ider
Һande-i Һandān ile şirīn-zebānı Һamzanuñ
6. Çeşmesinden çeşmümüñ cūy revān eyler revān
Rāstı hoş servdür serv-i revānı Һamzanuñ
7. Kūh-ı kıafa ğamda Şevķi cān revān idem eger
‘Ömr-i rüşen-bālinüm olsa āstānı Һamzanuñ

Velehu

96

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1⁵²⁰. Ney ki nāyuñ nefesi gūşına girmezdi defüñ
K'aldı başına yine nālelerin her tarafuñ
2. Beñzedelden dişüñe dürrini cürm itdi diyü
Çekdiler dişini bir bir deheninden şadefüñ
3. Gözlerümden çıkayın diyü vebāle girme
Burc-ı ābīde olur māhsen ekşer şerefüñ
- A.50b.4. Sende ey meh o gūne vech-i şebah var der idüm
Olmasa āyīne-i ' arızuñ üzre kelefüñ
- 5⁵²¹. Tīrūñe sīne siper itmez idi ey kaşı yā
Yüregi taşdan olmayaydı ger hedefüñ
- 6⁵²². Şi' r-i Şevkī ğazel-i āḫere beñzer dimezüz
Kıymeti kıymet-i dürle bir olur mı ḫazefüñ
7. Şibh-i şī' rüm olur ise n'ola dürr-i şehvār
Çünkü bilmedür himmeti şāh-ı Necefüñ

⁵²⁰ 1a: girmezdi] girmez mi A, 1b: k'aldı] geldi B

⁵²¹ 5b: olmayaydı] olmasaydı B

⁵²² 6b: ḫazefüñ] ḫırefüñ A

Velehu

97

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Yokdur haţuñla kâle mecâli benefşenüñ
Âşüftedür şaçuñ gibi hâli benefşenüñ
2. Sünbül şaçuñ mı eyledi bâğımı bir pula
Budur bahâsı dünyâ turalı benefşenüñ
3. Örik şaçı za'îf teni tağ başı yiri
Mecnün degül mi şüret-i hâli benefşenüñ
4. Cânân yüzünde hâl-i siyeh dânedür hemân
Gülşen şaḥîfesinde mişâli benefşenüñ
- 5⁵²³. Bir iplik üzre berg-i hıṭâyî yazup durur
Levh-i zemînde uşda kemâli benefşenüñ
6. Yakında yüz yire ḳomalıdur esirgesün
Ardılmasun şaçuña vebâli benefşenüñ
- 7⁵²⁴. Ruḥsâriyile zülfi zamânında Şevḳıyâ
Güller açıldı bitdi saḳalı benefşenüñ

---

⁵²³ 5a: yazup durur] yazup yürür B

⁵²⁴ 7b: bitdi] geldi B

Velehu

98⁵²⁵

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Yañağı rengi zibâdur gül-i terden feraḥ-şâduñ
Ḳadi ra' nâsı mevzûndur şanavberden feraḥ-şâduñ
2. Cinân rûz-ı vişâlinden egerçi şemsedür lîkin
Ḳaber virür şeb-i hicrânı maḥşerden feraḥ-şâduñ
3. Eridür taşları âhum aña kâr eylemez hergiz
Demürden mi durur gönli yâ mermerden feraḥ-şâduñ
4. Ne başıyla diyem beñzer lebine şekker-i şîrîn
Leb-i nüşîni şîrindür çü şekkerden feraḥ-şâduñ
5. Eger Ferhâd-veş mest-i elest olmak dilersen gel
Şarâb-ı la' lini nüş eyle sâğardan feraḥ-şâduñ
6. İlâhî servler ser-sebz olduğınca bustânda
Ḳad-i bâlâsını şakla belâlardan feraḥ-şâduñ

Velehu

99

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1⁵²⁶. Alduğınca luṭf ile destiñe dilber dest-māl
Ebr-i sīm̄inden ṭutar şan mihr-i enver dest-māl
- A.51a.2. İkide bir leblerüñden būseler siler yürür
Pādişāhum saña gör ne naḡş oynar dest-māl
3. Kāh nārencī ḡabā ḡāh al dībālar giyer
Şīve vü ḡannāşide ḡaḡ saña beñzer dest-māl
4. Bozaram naḡşını bir gün kendüde ṭutsun elin
Nice bir şīrin-lebüñ ḡarşuma öper dest-māl
5. Kāh elüñ öper zerafet birle ḡāhī leblerüñ
Çok bilür nāzük degül mi ey semenber dest-māl
6. Ḳıl ḡadar müy-miyānuñdan ḡaber bilmeklige
Ḳuşaḡuña şoḡulur ikide bir her dest-māl
7. Öpmege bir naḡş ile yārüñ mübārek destini
Sīm̄ ile zerden virür kendüye zīver dest-māl
- 8⁵²⁷. Şol ḡadar aḡladı Şevḡī la' l-i nābuñ yādına
Āl olubdur ḡanlu yaşından ser-ā-ser dest-māl

---

⁵²⁶ 1b: ṭutar san] ṭutarsan A

⁵²⁷ 8. beyit]_____ B

Velehu

100

Fâilâtün(Feilâtün) Feilâtün Feilâtün Feilün(Fa'lün)

1. Olıcağ sâki-i gül-çihre şarâb ile al al
Cem^c olur mâh-ı muharremle rebî^c ül-evvel
2. Sâkiyâ ben kuluñı ilerü gelsün dir iseñ
Bir ayak bâdeyile al elümi ilerü gel
- 3⁵²⁸. İşigüñden ki'rişe câna cefâ tîrleri
Âyet-i hağdur olur yire semâdan münzel
4. Göricek katle mağal beni mağalleñde rağîb
Nâz ile güldi didi yârüñe va'llâhi muğall
5. Güle gel sâki-i gül-çihre çemenden yaña kim
Bezm-i gülzâr u gül ü lâle demidür güle gel
- 6⁵²⁹. Hüsñ içinde melek ol vağt olur saña şebih
Kim ola nev^c -i beşer hür-ı perî-zâde bedel
7. Hâll ider çîñî şabağda varağ-ı mâhı felek
Çekmeye Şevkîñüñ eş^c arına sîmîñ-cedvel
8. Kandı olur kâfiyesi bağrı olur âb-ı hayât
Diyicek la^c l-i güher-rizüñ için tâze ğazel

---

⁵²⁸ 3b: münzel] nâzil B

⁵²⁹ 6b: bedel] meşel B

Velehu

101

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Olımaz gülşen-i ʿâlem der-i cānāna bedel
Hār u hāşāk ola mı ravza-i rıdvāna bedel
2. Şabrum işkencesi bir yerde qarār eyleyimez
Virmeyince dil ü cānı reh-i cānāna bedel
- 3⁵³⁰. Kāfir olayın eger sen büt-i tersā beççenün
Tutar isem saçınun küfrini imāna bedel
4. Tudaguñ buse virürken dehenün yok didügi
Bir iş ancak bu benüm iki gözüm kana bedel
- A.51b.5. Āhum odı olalı berķ-i dırahşāna şebīh
Gözümüñ yaşı olur kaçre-i ʿummāna bedel
- 6⁵³¹. Şoĥbet içinde cemālüne bakup kılmağ için
Her ĥabāb-ı mey olur dīde-i giryāna bedel
7. Ger perī şāneyile tağıda gīsularını
Olmaz ol zūlf-i siyekār u perīşāna bedel
8. Şīve-i nazmına aĥsente oğur ehl-i kemāl
Şiʿ r-i Şevķī olalı güfte-i Selmāna bedel

---

⁵³⁰ 3b: tutar] virür B

⁵³¹ 6a: kılmağ için] komağıçün A, 6b: giryāna] insāna A

Velehu

102

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1⁵³². Dem mi vardur ki gözüm hasret ile yaş degül
Tîr-i müjgānuñ ucından cigerüm baş degül
2. Kılıcı üstine cān ile budur düşdügümüz
Düşmeyenler kılıcı üstine yoldaş degül
3. Halka olursa boyı fikr-i dehānuñla n'ola
Yüregi hâtemüñ ey sîm-beden taş degül
- 4⁵³³. Nakşunı yazmağa başda kalem-i mû getürür
Ey hümā kim diye tāvūsa ki nakkāş degül
5. Cān virürsin yimege okları zaḥmın lîkin
Ey dil-i haste-ciger sen yiyicek aş degül
6. Kaşıdur karşı tutan cānı kader oḡlarına
Tañrınıñ kara kazāsıdur ol kaş degül
- 7⁵³⁴. Şevkıyâ el ala mı yādına ol ḡonce-lebüñ
İçelüm gizlüce senüñle velî fāş degül

⁵³² 1a: vardur ki] var kim bu B, 1b: cigerüm] yüregüm B

⁵³³ 4a: yazmağa] çekmeğe B

⁵³⁴ 7a: ala mı] alsa mı B

Velehu

103

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1⁵³⁵. ʿ Ālem içinde olalı laʿ l-i şîrîñüñ meşel
Eridi geçdi hevâyile harâretten ʿ asel
2. Mûntehâ kıaddine yârûñ servi teşbîh itme kim
Serv didüğüñ bilürem bir ayağı yok sekel
- 3⁵³⁶. Gözleri ʿ aynı vü ağızı mîmi zülfi lâmi âh
Bu üçü itdi diyâr-ı hüsni ser-tâ-ser ʿ amel
4. Beñzümi zerd itmeyince sâʿ idüñ girmez ele
Sîm ehl-i fakra bu yüzden virür ey dost el
5. Zülf-i miskîñüñ hevâsın arzû eyler ʿ abîr
Pîrlerde neyki yâ Rab kesret-i tûl-i emel
6. Aķ görünürmiş gözine ʿ ârizüñ kıatında gül
Var imiş bildüm muʿ ayyen çeşm-i nergisde sebel
7. Neye gizlersin yemezüz laʿ l-i şekker-bâruñı
Çok degül bir bûse istidʿ â iderüz lâ-aķal
8. Hüsrevâ Şîrîñ lebüñ vaşfında Şevķî şîʿ rini
Oķıyıcak derd ile Ferhâduñ olur her güzel

---

⁵³⁵ 1a: içinde] agzında B

⁵³⁶ 3a: zülfi lâmi] zülf dâlı A

Velehu

104

Mef'ülü Mef'ailü Mef'ailü Fe'ülün

- A.52a.1. Olalı fūrūġ-ı ruĥ-ı cānāne çerāġum
Eritdi hevān āteşi yūrekdeki yaġum
2. Mey baña nasīb olmasadı bezm-i ezelde
Meyhāneye çekmezdi beni kendü ayaġum
3. Āhırde çü ben kuluña yer eyledi ol şāh
Cennet olısar şübhesiz āhırde turaġum
4. Yel gibi yetişdi yine āhum göge āmmā
Şöyünmesedi gökdeki yanarca çerāġum
5. Ey dil yine aġzında öpem gibi nigāri
Çok ay ile gün oldu ki segirür tudaġum
6. Şoĥbetde baña göz ü kulaĥ ol didi muṭrib
Budur ki gözüm nāydadur defde kulaġum
7. Bir pāre od oldum yine miḥnet ocaġında
Zinhār şaĥın yoĥ dimeñüz od u ocaġum
- 8⁵³⁷. Zülfüñ baña ayak tılayup elde kımazdı
Ḥāl-i siyehüñ olmayayidi kara taġum
9. Şevķi yüzüme başdı ayaġın yine ol māh
Baĥmadı yüzüm karasına ol yüzi aġum

---

⁵³⁷ 8b: olmayayidi] olmasa idi B

Velehu

105

Mefâilün Mefâilün Feülün

1. Şeb-i zülfüñ ğamıdur rûzgârum
Ne gün ile geçer gör rûzgârum
2. Düşerdi dâmuma mihrüñ ğazâli
Kemend-i zülfüñ olsaydı şikârum
3. apuña varduğumca virdüğüm cân
Bu kim bu bâbda yok ihtiyârum
4. Yaşum gülgünını ey âh çek kim
Süvâr olsun göreyüm şehsuvârum
5. Şuçum oduña yandığım midur kim
Şavurdu bād göklere ğubârum
6. Ne yüzden yağıdı hağ nârı ruhuñda
Ki almadı şabâ gibi arârum
7. İtüñ Şevķiye itmez i' tibârı
Benüm apuñda budur i' tibârum

Velehu

106

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

- 1⁵³⁸. Kazıtmayup ğam-ı haṭṭ-ı nigāri neyleyelüm
Gönüller āyīnesinde ğubāri neyleyelüm
- 2⁵³⁹. Geçilmez oldu haṭından cemāli gülşenine
Benefşe bigi ṭolanup kenāri neyleyelüm
- A.52b.3. Gözümüz añılmaz oldu ruḥuñ beyāzından
Semen yüzindeki haṭ-ı ğubāri neyleyelüm
4. Çemende nāz ile ol serv-ḳad şalınmayıcak
Oda mı uralum āḫir çenāri neyleyelüm
5. Ṭutam benefşeler ile çemende eglenevüz
Bu yüzdeki haṭ-ı ‘anber-nişāri neyleyelüm
6. ‘Abīri dürtünelüm mi utanmadan haṭdan
Şaçuñ yanında ya müşk-i tatāri neyleyelüm
7. Dehāniyle lebinden meded gerek Şevķī
Piyāle ile mey-i hoş-ğuvāri neyleyelüm

---

⁵³⁸ 1a: kazıtmayup] kazımayup B

⁵³⁹ 2b: bigi] gibi B

Velehu

107

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1⁵⁴⁰. Gökleri göge boyayan dūd-ı āhumdur benüm
Yüzümi āğ eyleyen baht-ı siyāhumdur benüm
- 2⁵⁴¹. Şem^c -i bezm-ārāya sākī yandıgum hāli bu kim
Dilber-i sīmīn-kabā zerrīn-külāhumdur benüm
3. Tīr-bārān-ı müjeñden dil kaçup şıgınmağa
Turra-i eyvān zülfinüñ penāhumdur benüm
4. Şoḥbetüñde beni öldürdügüñ inkār itme kim
Şem^c -i bezm-ārāyile sākī güvāhumdur benüm
5. Sen güzeller şāhınuñ ^c aşkında bu ben bendeyi
Mazhar iden qahruña luḫf-ı ilāhumdur benüm
- 6⁵⁴². Ol güzeller şāhınuñ bābında nevbet şubḫ u şām
Nāle-i şeb-gīr ü āh şubḫ-gāhumdur benüm
- 7⁵⁴³. Āsitānında rakīb ile itüñe dostum
Āşık olma mañşıbım kul olma cānumdur benüm
- 8⁵⁴⁴. Ruḫlaruñı görmeye ḫāyil durur zülf-i siyāh
Baña gün göstermeyen baht-ı siyāhumdur benüm
- 9⁵⁴⁵. Dostlarla Şevḫīyi atmasun ilāhī ırāḫ
Sünbülüñle gül yüzüñ sāl ile māhumdur benüm

---

⁵⁴⁰ 1b: āğ] ak B

⁵⁴¹ 2b: sīmīn-kabā] sīmīn bir B

⁵⁴² 6. beyit] _____ B

⁵⁴³ 7. beyit] _____ A

⁵⁴⁴ 8. beyit] _____ B

⁵⁴⁵ 9a: dostlarla] dostlar A, 9a: ilāhī] Allāhum A

Velehu

108⁵⁴⁶

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Göñlümi virdi hevāya serv-bālālar benüm
Şabrumı yağmaladı zülf-i semensālar benüm
2. Seg raķībūñ niçün ayaklar işigūñ Ka' besin
Secde-gāhumdur bilür her vaķt oralar benüm
3. Sen perinūñ cevri ger öldürse şādumdan beni
Yaraşur ķabrüm enīsi olsa ķavrālar benüm
4. Tağıdup kendüyi virür ķırmen-i şabrın yele
Görseler dāğ-ı derūnum verd-i ķamrālar benüm
5. Giryeme acıyuban dögündügiçün taşlar
Yer idübdür yaşlu gözüm içre deryālar benüm
6. Baş bir yaşduğa ķor [hem de] göñül mecnūn ile
Toprak örtümdür döşegüm seng-i şahrālar benüm
- A.53a.7. Oldı çün Şevķī ķarīm-i Ka' be [mekānum benüm]
Göñlümi niçün ķarāmī çeşmi yağmalar benüm
8. Müdde' ī çeşminden alup kaçsam izi tozunı
İrişimez gerdüme bād-ı sebük-pālar benüm

Velehu

109

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. La' l-i nâbumdan murâd al dimedüñ mi sen benüm
 anuma girmek neden müjgân-ı tîr-efken benüm
2. Benüm ile bir abâya oyalı 'uryân seni
 Yaadan gemiŖ a oqlum oldu pîrâhen benüm
3. Ben cefâ yüki mukîmiyem gerekmez râatı
 Külanî dîvâneym ötem degül gülŖen benüm
4. Tîg-ı hûn-âŖamuña dil dostum dūŖmen dimiŖ
 Hey ma' âzallâh neme yarar begüm dūŖmen benüm
5. Yolına arc itdüñ ol bî-Ŗefatüñ nem var
 Bir diye ey göz yaŖı billâh nemsin sen benüm
6. Ŗabr acısına cân døymez meded anı ecel
 Hây zevküm var atı Ŗol atlu uyudan benüm
7. Sûre-i Nûr u Duânı n'ola tefsîr eylese
 Sûhtemdür ders-gâh-ı sūzda külan benüm
8. Ŗem' dür bâlînüm üstinde yanar ben astenüñ
 Ŗevıyâ ten bisterinde dîde-i rûŖen benüm

Velehu

110⁵⁴⁷

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Yağma hecrüñ odına cānum benüm Yūsufcuğum
Yoğsa düşer boynuña şanum benüm Yūsufcuğum
2. Gül gibi açıldığüñca hâile bülbül gibi
Arturursın âh u efgānum benüm Yūsufcuğum
3. Halk-ı  alem üşüben beni melāmet itseler
Hāşelillah ben ki senden uşanam Yūsufcuğum
4. Āl ile ala gözün cānum alup öldürmeden
Vir lebünnden bāri dermānum benüm Yūsufcuğum
5. Tāze olsun eşk-i çeşm-i hün-feşānumdan müdām
Serv-i ser-sebz-i gülistānum benüm Yūsufcuğum

Velehu

111⁵⁴⁸

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Ey benüm cān gibi çok sevgülü cānāneciğüm
Şanem-i sīmber ü dilber-i fettāneciğüm
2. Xanı t̄ālī^c ki gelüp bir gice ol māh-liqā
Gün gibi rüşen ide h̄āne-i vīrāneciğüm
3. Gam eli hicr odına bilseyidi ata seni
Beni t̄oğurmaz idi zaḫmet ile anacığüm
- A.53b.4. Ğonce gül yādına nūş itmeye ey lāle-^c ızār
H̄ün-ı dilden t̄oludur sāğar u peymāneciğüm
5. Şevkıyā var şaçı zencīrine düş cān ile kim
Dem ola uşlana bir gün dil-i dīvāneciğüm

Velehu

112

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1⁵⁴⁹. Oda yanar şem^c -veş şevk-i ruḡ-ı yâr isteyen
Dirliğinden şu gibi el yudı dîdâr isteyen
- 2⁵⁵⁰. Zülfüñüñ küfrine bel bağlamış ĩmāndan geçüp
Cān virürken bister-i rāhatda zünnār isteyen
- 3⁵⁵¹. Şu gibi yüzün yire urup niyāz itmek gerek
Ol sehī serv ile tenhā seyr-i gülzār isteyen
4. Gerçi bīmār olsa hoşdur merdüm-i ḡun-ḡār lebün
Kāfir olsun nergis-i mestüñi bīmār isteyen
- 5⁵⁵². anımı alup yüzine sürdi yine tīr-i yār
andasın ey serv-add ü lāle-ruḡsār isteyen
- 6⁵⁵³. asret-i ḡaddüñle zülfüñden bilür ḡālüm nedür
arañu yirlerde alup şu^c le-i nār isteyen
7. Şevkıyā būsına irmez başlar virür şeker
atludur cān virmeden būs-i leb-i yār isteyen

---

⁵⁴⁹ 1b: yudı] yur A

⁵⁵⁰ 2b: rāhatda] hayretde B

⁵⁵¹ 3b: sehī serv ile tenhā] sehī-kadd ile şehā A

⁵⁵² 5. beyit] _____ B

⁵⁵³ 6a: zülfüñden] zülfünde A

Velehu

113

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1⁵⁵⁴. Üzül ey dil ya kesil sine-i sūzānumdan
Sen de böğür igi olma baña bir yanumdan
2. Tîgi boynuma hemān kılca haq işbāt itsün
Tîgi boynuma kesüp virmez isem cānumdan
3. ‘ Amel-i kül nice idinmeyin ‘ aşkuñı ben
Cüz'üdür ey yüzi muşhaf benüm ĩmānumdan
4. Pādişāh olalı ‘ aşkuñ şanemā şehir-i dile
Ĝam ‘ avārız olıma hāne-i vīrānumdan
5. Bulımazdı beni pīrāhenüm içinde ecel
Uşda yatar dimeşe nāle-i giryānumdan
- 6⁵⁵⁵. Kūyuñ içre giceler nāleler eyledüğüm ol
Şāyed inşāf idüp uyanasın efgānumdan
7. Şevķī-i sūhte neymiş bilesin añlayasın
Hele ğam dersin oķuñ defter ü dīvānumdan

---

⁵⁵⁴ 1b: ger] gör B

⁵⁵⁵ 6a: nāleler] nāle A

Velehu

114

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1⁵⁵⁶. Oķuñ ol muşhaf-ı cānı gözinden bu yaña gelsün
Oķı kār eyledi cāna ķanı ol ķaşı yā gelsün
2. Niķün hemtā dūrilirmiş ķadi serv ile cānānuñ
Diñüz Rıdvāna Tūbānuñ haķından mūntehā gelsün
- A.54a.3⁵⁵⁷. Selāmet cūbbesin ķāk eyledüm kūy-ı ģarāmetde
Melāmet gōñlegin biķdüm giyen ķişi baña gelsün
4. Beni mi buldı dūnyāda nişāne tīr-i hicrāna
Ķadersiz yayına ķarķuñ gōreyin kim ķazā gelsün
5. Mūjeñ ten hānesinde cā-be-cā revzenler aķsun kim
Gōñül toncaķdı ıssıdan biraz bād-ı hevā gelsün
- 6⁵⁵⁸. Gōñül Mışırını Bursa gibi yaķarsın oda her dem
Hele şehr-i Sitanbula efendi pādşā gelsün
- 7⁵⁵⁹. Biri de beñzemez Şevķī o mihr-i ālem-ārāya
Gerekse gōkde eylenürler saģışı meh-liķā gelsün

⁵⁵⁶ 1a: gözinden] keremden B

⁵⁵⁷ 3a: ķāk eyledüm] itdüm kabā B; 3b: ķişi] āşık B

⁵⁵⁸ 6b: efendi] efendim B

⁵⁵⁹ 7b: eylenürler] yelendürler B

Velehu

115

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

1. Āh eyleyicek yaş dökilür dīde-i terden
Berg-i gül-i bādām gibi bād-ı seherden
2. Geh la^çline mey öykünür imiş gehī şekker
Feryād mey-i nābdan ü dād şekkerden
- 3⁵⁶⁰. Xatlüme gönülden ne ^ç aceb tīg çekerseñ
Çok gördük aqar āb-ı revān kıluq hācerden
- 4⁵⁶¹. Gözüm bebegidür ş'ol iki noqta-i hālün
Allāh ırağ eylesesün anı nazardan
- 5⁵⁶². Hālün nazar içinde duran noktaya beñzer
Allāh ırağ eylesesün ānı nazardan
6. Gam bezmine ey eşk mey-i nāb olursañ
Ben dağı kebāb eyleyeyin saña cigerden
- 7⁵⁶³. Gögüs gerüben tīgına qarşu yüri Şevkī
Ögrensene yüz berkligini n'ola hācerden

---

⁵⁶⁰ 3a: çekerseñ] çekerse A

⁵⁶¹ 4. beyit] _____ B

⁵⁶² 5. beyit] _____ A

⁵⁶³ 7a: qarşu yüri Şevkī] Şevkī yüri qarşu B; 7b: yüz berkligini n'ola hācerden] yüz pekligini n'ola hācerden B

Velehu

116

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Ey dost sözde H̄usrev u Ş̄ir̄in-dehen misin
Yā dilde söylenen şeker-i nāb sen misin
2. Gül gibi gülmeği ço baña toğrısını di
Bu kıadd-i müntehāyile serv-i çemen misin
3. Yollar basup yürürsin uyup zülf-i kāfire
Sen ol siyāh-kāre ile rāh-zen misin
- 4⁵⁶⁴. Terlik şatup yürürsin eyā gül irişene
Nāzük teninde ol şanemüñ pîrehen misin
5. Şıduñ bütini kişver-i h̄üsnüñ cemāl ile
Ey şehriyār-ı h̄üsn şeh-i büt-şiken misin
6. Ey mey müdām cāme-i cām içre sen nihān
Sen dağı yoğsa şāhid-i gül-pîrehen misin
- 7⁵⁶⁵. Şevkî dilünde lebleri z̄ikri durur müdām
Şi' r içre yoğsa şā' ir-i ş̄ir̄in-süḡan mısın

---

⁵⁶⁴ 4. beyit] _____ B

⁵⁶⁵ 7. beyit] _____ B

Velehu

117

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- A.54b.1⁵⁶⁶. İrdügüñi acıt yüri tîğ-i cefālayın
 ‘Uşşâkdan çevirme yüzün tek vefālayın
2. Cān virüp ayağün tozını āl dirsün
 Çirkin yüzümüñ üstine cān virüp alayın
- 3⁵⁶⁷. Sen od bigi hüsñ ile çak yağ zamāneyi
 Qalanlar ile ben ğam ocağında qalayın
4. Tesbîh gibi bir yire gelüp ‘azîzler
 Göge çıkardılar seni ögüp du‘ālayın
- 5⁵⁶⁸. ‘Uşşâka sögmeden güzelüm kaç kerāmet it
 Qaçman gerek efendi du‘ādan belālayın
- 6⁵⁶⁹. Şevķi raķibden iti çak yeg gelür baña
 Bîğāne qanda olsa gerek āşinālayın

⁵⁶⁶ 1.beyit ilk mısra _____ B

⁵⁶⁷ 3a: bigi] gibi B

⁵⁶⁸ 5a: kerāmet] keremler A; 5b: kaçman] kaçmak A

⁵⁶⁹ 6a: çak] çok B

Velehu

118⁵⁷⁰

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Başınıñ terkin urur zülf-i perişân istegen
Teşne bilür öz cāna būs-ı la^ç l-i cānān istegen
2. K̄ara tonlar geymeyince tapmadı yüzüñi zülf
Gök gibi gök ton giyer hurşid-i t̄abān istegen
3. ^ç Aşka yoldaş bulmaz ol dil kim ğam uşdan kaçar
Derdi taşan ehl-i derd olur mı dermān istegen
4. Lālezār-ı d̄ideme gelsün niçün gider ırak
Her çi gül-berg-i t̄ārīden bāğ u bostān istegen
5. Gel çıkar gögsüñ evinden Şevkıyā gönlegni kim
Bül-^ç acebdür evini h̄aşāk ile pinhān istegen

Velehu

119

Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Beni çün güldürmedi hîç ol dehen
N'eyleyelüm yoç yire ağlayuban
2. Çekdi benden gönümü bir bend ile
Çomayam bu bendi ol gîsûya ben
- 3⁵⁷¹. İrimez haçç-ı ğubāruñ gerdüne
Sürinürse neçe yıl misk-i Hōten
4. Başuma ğavgā getürdi nālem āh
Kime feryād eyleyeyin nāleden
5. Bir amansız kāfire oldum esîr
Bu işi sen itdün ey dil baña sen
6. Dişüñe kulum diyü bāzārda
Kendüyi şatup yürür dürr-i ʿAden

---

⁵⁷¹ 3b: misk] müşk B

Velehu

120⁵⁷²

Mef'ülü Fâilâtün Mef'ülü Fâilâtün

- A.55a.1. Cāna virem dimişdi kām ol dehān-ı şīrīn
Hīç olmaz ise cānā bāri zebān-ı şīrīn
2. Feryād çekdüğine bakma hadeng-i āhı
Çatı bağırlu durur çatı kemān-ı şīrīn
3. Şekker lebi hadīşin ey dil mükerrer it kim
‘ Arz ola Husrevāne şad dāstān-ı Şīrīn
4. Şīrīn lebi hayāli yārūñ ki çıkdı dilden
Acılıgile tenden şan çıkdı cān-ı şīrīn

Velehu

121

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1⁵⁷³. H̄asta cānuma ḥayāl-i lebidür hem-dem olan
Demidür küştesine iriše ‘İsî-dem olan
- 2⁵⁷⁴. H̄ūra teşbîh ider imiş seni dîvâne gönül
Ey perî-çihre bu sözi diye mi âdem olan
3. Geldi ḥaṭṭum diyü niçün gele gönlüñe ğubār
K̄ara gönüllü gerekmez şanemā ḥurrem olan
4. Sa‘ y ile Ka‘ be ṭavāfın ider özine ḥaram
H̄arem-i kūy-ı şafā-baḥşın'anuñ maḥrem olan
5. Ğam yime baş açık bāde-i nāb iç çü ḥabāb
Bu sözi cām kenārına yazupdur Cem olan
- 6⁵⁷⁵. Şevķī yüz sürdüğü itüñ gibi işigüñe bu
Kim k̄ulıdur k̄apuñuñ pādīşeh-i ‘âlem olan

---

⁵⁷³ 1a: ḥayāl-i] hevā-yi B

⁵⁷⁴ 2a: dîvâne] durmaz B; 2b: diye mi] der mi A

⁵⁷⁵ 6b: Kim] ki B

Velehu

122⁵⁷⁶

Mefâilün Mefâilün Feülün

1. Dirîgâ âh u efgân ayruluğdan
Ki yandı od ile cân ayruluğdan
2. Yüzüni görmeyelden çeşm-i giryân
Döker yaş yerine kıan ayruluğdan
3. Benüm bigi figân itse ‘aceb mi
Bu gün gerdün-ı gerdân ayruluğdan
4. Nice bir ola bağrum hasret ile
Cefâ odında büryân ayruluğdan
5. Gözüme ey gül-i gülzâr-ı cennet
Cehennemdür gülistân ayruluğdan
6. Benüm gör iki çeşm-i dür-feşânum
Döker bârân-ı nisân ayruluğdan
7. Leb-i la‘ lüñ hayâliyle gözümden
Aķar dürr ile mercân ayruluğdan
8. Eger raķm itmez iseñ ey perî-rü
Beni öldürdi devrân ayruluğdan
- A.55b.9. Meded eyle vişâlüñ şerbetinden
Ki pür-derd oldu dermân ayruluğdan
10. Cihân u cân bu gün ey şâh-ı hûbân
Gözüme oldu zindân ayruluğdan
11. İlâhî ehl-i küfr olursa daķı
Halâs it anı yeksân ayruluğdan

Velehu

123

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Dilâ sinemde işlersin cerâhat kânı mısın sen
Ya ĥod ol çeşm-i kâfir-kîş oķı peykânı mısın sen
- 2⁵⁷⁷. Söze geldükçe cāna cān bağışlar la‘ l-i şîrînüñ
‘ Aceb bu la‘ l-i cān-bağş ile ādem cānı mısın sen
3. Beni giryān idüben ebr-veş ĥandān olursın sen
Melāhat gülsitānınuñ gül-i ĥandānı mısın sen
- 4⁵⁷⁸. Bizi yakma gel mihr-i cihān-efrüz-ı rüşen di
Leţāfet āsmānınuñ meh-i tābānı mısın sen
- 5⁵⁷⁹. Geçüp gönül serîrine süresin cevruñüñ ĥükmin
Begüm bi’llāh Şevķî’nüñ diye sulţānı mısın sen

---

⁵⁷⁷ 2b: cān-bağş ile] şîrîn ile

⁵⁷⁸ 4a: bizi] beni B

⁵⁷⁹ 5a: gönül] gönli B

Velehu

124

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Dehenüñde dür-i dendānuñı luṭf ile gören
Didi bir zerrede pinhān ne ʿ aceb silk-i peren
2. Söze geldükçe revān laʿ l-i Mesîḥā-nefesi
Şanuram āteş-i Mūsîdür ider ʿ arz-ı süḥan
3. Āsitānuñ gibi ḥācet yiri varken kıblem
Yüz qarasin qazınur Kaʿ be-i ʿ ulyāya giden
- 4⁵⁸⁰. Çāh-ı sîmîn mi zeneḥdānı nigāruñ kim aña
ʿ Anber-i terden aşar kākül-i miskîni resen
5. Hızr mı ḥattı ʿ aceb ol büt-i ʿ İsi-ḳademüñ
Kim ayak başduğı yerlerde biter tāze çemen
6. Nāḥün-ı nāzükin engüş-ti laṭîfnde gören
Şāḥ-ı nesrîne kim aşladı didi berg-i semen
7. Dür dişüñ nazmını vaşf ideli Şevḳî şanemā
İşidüp sözlerine güş tutar dürr-i ʿ Aden

---

⁵⁸⁰ 4a: sîmîn mi] sîmîn A, 4b: miskîni] müşkîni B

Velehu

125

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Zülfi şağlar dīdeden ḥaṭṭ-ı leb-i cānānesin
Şöyle şaḫınur bu miskīn cān otudur şanasın
2. Ey şabā āvāreligūñ var qarāruñ yoğ yine
Mübtelā ol zülfe sen yā ḥaṭṭ-ı müşg-efşānesin
- A.56a.3. Aç yüzüñ şūret vir ey meh gün gibi āyīneye
Çöz şaçuñ meşşātasın ‘ anber-feşān it şānesin
4. Yüzi kızmaz mı günüñ ayuñ ḥicābı yoğ mı kim
Ṭolanurlar bir ḫadeh mey diyü gök kāşānesin
5. Ol periyile tekellümden ne bulduñ ey gönül
Ay ile söyleşdüğüñden añladum dīvānesin
- 6⁵⁸¹. Odımız yoğ bir ḫadeh mihrüñ şarābından hele
N’idelüm odlara yağsun çarḫ-ı dūn meyḫānesin
- 7⁵⁸². Cevrini bir nesne şanarsın o bed-ḫūnuñ gönül
Bencileyin anca sen de göresin uşanasın
- 8⁵⁸³. Sehv ile ğırbāl-i gerdūndan düşermiş rüzgār
Ḥırmen-i çarḫ üzre Şevķī sen daḫı bir dānesin

---

⁵⁸¹ 6. beyit] _____ B

⁵⁸² 7. beyit] _____ B

⁵⁸³ 8b: çarḫ üzre] ḫāk içre A

Velehu

126

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Şūreti āyīnesinde ol büt-i Çīnūñ nişān
Görinür şekl-i elif gibi cemāl içre ʿiyān
2. Lāle ruhsārınuñ üstinde gören der yāresin
Yaraşır berg-i gül-i ter üzre şāḥ-ı ergavān
3. Kevşer ırmağı ayağıdur şanasın luḫf ile
Bāğ-ı ḥuldūñ gülşen-i zībāsına olmuş revān
- 4⁵⁸⁴. Gülşen-i ḥüsn içre bir şāḥ üzre gūyā goncedür
Yāresi ucında cānānuñ leb-i şekker-feşān
5. Şan elifdür ān içün gül şafḥasında zaḥm-ı yār
Yā çekilmiş āb-ı surḥ lāleyile medd-i ān
6. Yazmağa cān levḥine ser-āyeti şerḥin tamam
Yāresi müşkīn-devāta ḥāme-veş şunmuş benān
- 7⁵⁸⁵. Ḥüsn atına süvār olmağa Şevķī ḥāl-i yār
Yāre urmuşdur ruḥı gülgūnına laʿlīn ʿinān

---

⁵⁸⁴ 4b: ucında] yanında B

⁵⁸⁵ 7b: yāre urmuşdur] yāreden urmuş A

Velehu

127⁵⁸⁶

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Ȑoymağ olmaz gönlüm ol şemşir-i âteş-tâbdan
Gerçi perhîz eylemek bîmâra hoşdur âbdan
2. Toz kıopardı hüsn şehrinde hağ-ı bîdâruñ âh
Nergis-i mestüñ uyanmaz dağı ' aynı h'âbdan
3. Söyleşir cām u şurâhî virüp ağız ağıza
Almağa şirin-lebüñ sırrın şarâb-ı nâbdan
4. Kûçe görüp çekmesün her güşda kaşuñı zülf
Sağ çıkmaz degmeñüz zîrâ kemân kıullâbdan
5. Mihr idüm didi saña Şevķi dehân-ı yâr lîk
Ȑurfadur mihrüñ tulü' ı zerre-i nâ-yâbdan

Velehu

128⁵⁸⁷

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- A.56b.1. Hatt-ı sebzi ki tutar luğ ile ruhsâr etegin
Zeyn ider tâze benefşeyle semen-zâr etegin
2. Gögsini döğmege derd ile sen âhen dil-hûn
Nice toldırdı görüñ taş ile gülzâr etegin
3. Reng uğrılamaşa lâle ruhuñdan gül-i bâğ
Kanusı gibi gülüñ tutmaz idi hâr etegin
4. Sebze bitdi tatalı âb-ı revânuñ etegin
Şimdi mi bitdi tutan ‘ aşık-ı dîdâr etegin
5. Tağ başında yûriye çäk-ı kabâ lâleler âh
Gonce gibi yaqasızlar tuta gülzâr etegin
6. İtmeyince yaqamı şâne-sıfat şad-pâre
Getürimedüm ele zülf-i siyehkâr etegin
7. Yaqamı dest-i ‘ anâdan aluram ölmez isem
Tutmışam şıdık ile çün server-i serdâr etegin
8. Şevkıyâ yüz şuyıla kendüñi hâk it yolına
Tutasın ola ki bu yol ile dildâr etegin

Velehu

129⁵⁸⁸

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. ‘ Arız-ı yâr ki tutmuş ruḥ-ı gülnâr etegin
Âb-ı şâfi kavşamış luḥ ile gülzâr etegin
2. Bülbül âhından üşenmez şalınur bâğda hoş
Gül-i nev-ḥizûn etegine döküp ḥâr etegin
3. Lâle kanı qarışur ḥîşî durur Ferhâduñ
Ṭutsa ‘ ayb eyleme kanlu delü kühsâr etegin
4. Gerd-i fitneyle ṭolarsa n'ola iḳlîm-i cemâl
Yüridügünce sürür zülf-i siyehkâr etegin
5. Şevkıyâ ‘ ömr-i dirâz ister iseñ ‘ âlemde
İki bir dime saçınunñ yürî ṭut var etegin

Velehu

130

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Geçdi gönül cefâyile ol la' l-i nâbdan
Geçse 'aceb degül kişi cām-ı şarâbdan
- 2⁵⁸⁹. Ol leb hayâli kanlu yaşumdan ne dem geçer
Şan âl riştedür ki geçer la' l-i nâbdan
3. Öyküdi diyü sen mehe burc-ı melâhat
Hep yüz çevirdi halk-ı cihân âfitâbdan
4. Yağmurdan kaçup şıgınur gibi turraya
Gönlüm şıgındı turraña çeşm-i pür-âbdan
5. Dilden umar vişâlünü Şevkî-i bî-nevâ
Müflis gibi ki genç uma künc-i harâbdan

---

⁵⁸⁹ 2a: hayâli] hayâle B

Velehu

131

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.57a.1. Gördüğümce ‘arız-ı nesr̄inde nergis gözlerin
Gülsitân içinde seyr itdükçe nergis gözlerin
2. Ellerin deymiş kad-i cānāneye beñzer çenār
Kim ʔuruban bāgbān kesdi çenāruñ ellerin
3. Sīneler ʔablını çalup āhlar çekmiş ‘alem
Çekdiler abdāllar beñzer ki şāhuñ leşkerin
- 4⁵⁹⁰. ‘Aks-i ebrūñı görende ‘anberīn çüb eylemiş
Fülk-i bahre hüsnuñ iden misk-i terden lengerin
5. Zāt-ı cevher bi'l-‘araz kâ’im durur dimiş hākīm
Gör ‘arazsuz nece kâ’imdür şarābuñ cevherin
- 6⁵⁹¹. Ağladuğça gözlerüm sırr-ı derūnum fāş ider
Ey gül-i hāndān bu yüzden gözlerümden ağların
7. ‘Arızuñ üstinde dürler ey büt-i hūrşīd-rū
Şanasın olmuş şüreyyā cirm-i māha muşterin
- 8⁵⁹². Şevķiyā yol bulımazsan ol meh-i bed-mihre āh
Kavşamazsın kārban-ı āha yaşıñ leşkerin

---

⁵⁹⁰ 4. beyit] _____ B

⁵⁹¹ 6b: ey gül-i hāndān bu yüzden gözlerümden ağların] ānun için ey gül-i hāndān gözümden ağların B

⁵⁹² 8b: leşkerin] ülkerin B

Velehu

132

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Gönlüm açıldı bir nefes-i müşk-bârdan
Gonce gibi ki açıla bād-ı bahârdan
2. Göstermediği yâr gözine budur beni
Nâzûk durur gözüni şaķınur ğubârdan
- 3⁵⁹³. Çeşm-i nigârı serhoş idüp kanlar itdürür
Azdur bu deñlü reng mey-i hoş-ğuvârdan
- 4⁵⁹⁴. Ayırma yüzüni yar yüzünden var ey raķīb
Turşīyi men' eylemek olmaz ħimârdan
5. Ey meh sen eyle ref' yüzüñden niķābuñı
Ĥurşid ayırur şeb-i târı nehârdan
6. Öyküñdi diyü serv-i ser-efrâzuña şehâ
Her murğ şimdi nâleler eyler çenârdan
- 7⁵⁹⁵. Öldürme beni öldüricek ehl-i kıbleyüm
Ey ğamze ayırma yüzümi rüy-ı nigârdan
8. Şevķī çü vaşf-ı tīĝuñı şaldı zamâneye
Pür itdi 'âlemi süĥân-ı âbdârdan

---

⁵⁹³ 3. beyit] _____ B

⁵⁹⁴ 4. beyit] _____ B

⁵⁹⁵ 7. beyit] _____ B

Velehu

133⁵⁹⁶

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Nicedür ki tâb-ı ğamdan ğasta-dil olam derin
Ey Mesîhâ-dem leb-i cân-perverüñe cân derin
2. Başına aĝsa perî řāvüs-ı ğudsîñüñ ne vār
Ey melek kūyuña vardıkca perî döker perin
- A.57b.3. Sen ğiyām itseñ ıraqlardan ğiyāmet birle ben
Bir oĝ atım yer ğiyāmet geldi diyü ğorĝarın
4. ‘ Aks-i ebrūñı gözinde ‘ anberin-ĝüb eylemiş
Fülk-i baĝr-i ğüsnüñ iden misk-i terden lengerin

Velehu

134⁵⁹⁷

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Hây zâlim yine el benden ü dâmen senden
Nice bir eyleyelüm çâk-i girîbân senden
2. ‘Ârifâne gele ey hâsta gönül ‘îş idelüm
Mey-i gül-reng gözümnden dil-i biryân senden
3. Yüzi yırtık saçı tağık özi topraklara ğarķ
Görinür sünbül-i ra‘nâ ile reyhân senden
4. Devr-i la‘lünde inen yok bahâya şatılur
Dögse başın n'ola ger taşlara mercân senden

Velehu

135⁵⁹⁸

Mefûlü Fâilâtün Mefûlü Fâilâtün

1. Cüş itse n'ola eşküm rûy-ı nigāra karşı
‘ Ādet durur kim artar şular bahāra karşı
2. Ey serv-i sidre-sāye görmege ‘ aks-i kadūñ
Şu oldu aqđı yaşum her reh-güzāre karşı
3. Şimşād kadūñi gel gözümden ırmağ itme
Serv-i revān yaraşur çünkim bñāra karşı
4. Şem‘ -i ruḥuñ görenler mihr ile māha baqmaz
Nūrı görüp göze göz kim vara nāra karşı
5. Ben bī-dilūñe dilber raḥm itse vaqtidür kim
Çan gibi'ner gözümden dil pāre pāre karşı
6. Dāreyn içinde zülfüñ ne dār imiş çü bildük
Manşūr-ı dil ne guşşa varırsa dāra karşı
7. Hıttuñ hevāsiyile Şevkī gubār olursa
Şu ola aqa cismi bir sebze-zāra karşı

Velehu

136⁵⁹⁹

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Āferīn şīvede bu nergis-i cemmāşlara
Ki yir itdi gözi üstinde tırup қаşlara
2. N'ola hūn-rīzler içre kılıç añılsa müjeñ
Ki girüpdür yapa yaluñ nice şavaşlara
3. Қul iken la' l-i güher-bāruña şatdurdı özin
Dögse yāķūt yiridür başını taşlara
- A.58a.4. Boyda boşunda қad-i yāre şebīh olduğıçün
Göreyin serv-i sehī ire uzun yaşlara
5. Nesnesi қалмады esbābda ipe uracaқ
Zülf-i Şevķī gibi baş қоşalı evbāşlara

---

⁵⁹⁹ _____ B; Bu gazelin tamamı 152. gazelin içinde de yer almaktadır.

Velehu

137⁶⁰⁰

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Eger baht el virüp bir gün elüme zülf-i şeb gire
Hemândem dâmen-i şubhı yaqardum âh-1 şeb-gîre
2. Meh-i nev kaşuñı görüp delürdi merdüm-i dîde
Ki göz yaşı revân irüp yetişdi çekdi zencîre
3. Şalındum diyü ol hürşîd-ruhsâr ile ey sâye
İñende germ olup urma özüñi yirden yire
4. ‘Abîr ayağa düşmişken getürdi zülf-i miskinüñ
Civân-1 ser-firâz olsun göreyin raḥm iden pîre
5. Meger kim gönli levhine yazıldı sen bütüñ naqşı
Ki ne şûret virecegin bilimez Mânî taşvîre
6. Hâdinde ḥaṭṭ-1 jengârı görüp âh itme ey Şevķî
Ki olubdur dūd-1 âhından felek .....

Velehu

138

Mefâilün Mefâilün Fe'ülün

1. Egerçi ğamdan oldum kıldan ince
Çıkarur gözin aġyāruñ elince
- 2⁶⁰¹. Özüñden bülbülün ürkütme ey gül
K'uçar dil murġı benden hā diyince
3. Raķībün gerdeninün zaġmetine
Mücerreb nüşhadur tıġuñ irince
4. Gönülde yazdum ihlāşuñ velīkin
Yazılmaz āyete'l kürsī yirince
- 5⁶⁰². Şaçuñ mārından incindük fe-ammā
Ĥaţuñdan incine ĥāşā ħarınca
- 6⁶⁰³. Ser-i mü deñlü aşlā yoķ dehānuñ
Ĥaţ u ĥālün velī yerlü yerince

---

⁶⁰¹ 2b: hā] hey B

⁶⁰² 5a: mārından] tābından A

⁶⁰³ 6. beyit] _____ B

Velehu

139

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Elḥamdülillah ol şanem-i ceng-cüyına
Ḳanum bağışladı kılıcı yüzi şuyına
- 2⁶⁰⁴. Olsam ‘aceblemeñ beni âşüfte müyına
‘Anber ğulām oldı ḥaṭ-ı müşk-büyına
3. Ne deñlü cān çekişdi dile dönderimedi
Ḥayfâ ki düşürimedi tîġuñı şuyına
- 4⁶⁰⁵. Göñlini Ka‘ benüñ bu gün ol ḥacı yaptı kim
Beñzer ırâḳdan didi dildâr küyına
- A.58b.5⁶⁰⁶. Zülfine tolaşan kişi irişmez aḥşama
Güni o gündür ol kişinüñ baḳa rüyına
- 6⁶⁰⁷. Būy-ı nigār u būy-ı mey ü būy-ı Nevbahar
Yitişdi bezm-i Şevḳīye sâḳī sebū yine
- 7⁶⁰⁸. Ayāġa bindi her ḳul işigüñde taḥt-vār
Ol ḥüsn şāhınüñ n'ola ben de ḳulı yine

⁶⁰⁴ 2a: Olsam ‘aceblemeñ beni âşüfte müyına] Dür dişüñ ..... olursa aceb midür B

⁶⁰⁵ 4b: dildâr] sen mäh B

⁶⁰⁶ 5b: gündür ol kişinüñ] gün olur kişi kim B

⁶⁰⁷ 6a: nigār] bahār B; 6a: nevbahār] zülf-i yār B

⁶⁰⁸ 7. beyit] _____ B

Velehu

140⁶⁰⁹

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. İlahî çeşm-i mestinden dîl-âzâr olmasun kimse
Senüñ göynüklü âhuñdan dil-âzâr olmasun kimse
2. Hevâdârında dâr itmek diler her dem hevâdârın
Hey ol serv-i hevâ-bağşa hevâdâr olmasun kimse
3. Katı miskîn olup zülfi düşübdür başdan ayağa
‘Azîz-i Mısr-ı hüsni iken dîlâ h̄or olmasun kimse
4. Çekilür cevrler zülfi gibi âhir olur ber-dâr
O şâhuñ hüsni devrinde günehkâr olmasun kimse
5. Egerçi hâne-i rüşen durur bu çeşm-i ter ammâ
Şu başar yer durur gâyet harîdâr olmasun kimse
6. Za‘îf oldu müselmânlar katı dildâr-ı zülfinde
İlahî kâfir iqlîminde bîmâr olmasun kimse
7. Şokaydı sihr ile şî‘ri çeh-i Bâbil ocağına
Gazel-gûlarda Şevkî gibi sehhâr olmasun kimse

Velehu

141⁶¹⁰

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Ol dehen fikrini ey hâtem getürme yâduña
Kim senüñ şıgmaz bu nâzüklük bilürsin aduña
2. Servi yirden yire şoqdı kâmetüñ reftârda
Âferinler bâğ-ı hüsn içre kad-i âzâduña
3. Nergis-i şehlâña ey gül degmesün dirseñ nazâr
Sûre-i *Şād* yazup aş kâmet-i şimşâduña
4. İrdügi me'mende tûrmış tîğ-ı bürrânın diker
Hây kâfir mi disek ne gamze-i cellâduña
5. Ey ney-i nâlân ne kapduñ bezm-i gamda bilmezem
Kim yetişmez âh idüp feryâdlar feryâduña
6. Hoş didüñ ol şî'r-i şûr-engîze ey Şevkî cevâb
Âferinler tab^c-ı şîrin-kâr u hûb icâduña

Velehu

142

Mefülü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Ol şūḥ irdüğini yaḳar gözleriyle
Yaḳmasayidi gönlüm evini yiriyile
2. Bizden oḳına ḳarşu varup sine tıtmadur
Müjgān-ı yārdan yürimeḳ leşkeriyile
- A.59a.3. Ol meh-liḳāya gün yüzüne Müşterī didüm
Gün şıḡmaz oldu yire göge müşteriyle
- 4⁶¹¹. Biñ da^c vet ile gelmedi bir kerre ol perī
Ādem nice muşāḥabet itsün periyile
- 5⁶¹². Būseñ cihān degerse n'ola cānum üste al
Şat alalum lebūñ şekerin sükkeriyile
6. Şevḳī ne yirde yir bulur idi ne gökde cāy
Süpürmeḳ melekler işigin periyile

---

⁶¹¹ 4. beyit] _____ B

⁶¹² 5b: sükkeriyile] şekkeriyile B

Velehu

143⁶¹³

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Uyduñ ey dil yine çün ol gözi mestânelere
Baş açık düş yürü şimden girü meyhânelere
2. Bir nefes kırtılmaz bend-i belâdan dil ü cân
Zülfi ser halka düşelden berü dîvânelere
3. Seng-sâr eylediler seng-i habâb ile mey
Câm kıasd eyledügünce leb-i cânânelere
4. Bizüz ol âteş-i şevküñ ile ciger sūhteler
K'öğredürüz yürüyüp yanmağı pervânelere
5. Aldanur oldı gönül naqşına her bir şanemüñ
Urıgör şüreti şimden girü meyhânelere

Velehu

144

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Öykündügin benefşe haṭ-ı müşg-sāsına
İşitdi bād silleler urdı ḳafasına
2. Boynumda ḳılıcı haḳḳı çoḳdur şu deñlü kim
Varmaz ḳılıcı haḳḳı zebānum edāsına
3. Eşküme döküli saçılı olurdı sîm ile
İzüñ tozını şatalar altun bahāsına
4. Gerçi ki burc-ı şevr şeref virür aya lîk
Girme vebāle varma raḳîbüñ odasına
5. ‘İsî ‘aceb midür nefes-i yāre doymasa
Çoḳ ḥācı var ki doymadı Ka‘ be hevāsına
6. Mecnūn elinden alur idüm ṭavr-ı ‘aşḳı lîk
Ḳomaz zamāne beñzeye oḒul atasına
7. Ḥatm itdi ḥaṭṭı muşḥaf-ı ḥüsnini bi't-tamām
Gelmez mi ehl-i derd olanlar du‘āsına
- 8⁶¹⁴. Ne cānı var baḳa ruḥ u zülfüñsüz ey perî
Şevḳî-i ḥasta ‘ālemüñ aḒ u ḳarasına

---

⁶¹⁴ 8b: aḒ] ak B

Velehu

145⁶¹⁵

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Ey peri-şân yüzüne zülfün perişân eyleme
Göz göre kâfir degülseñ kaçd-ı imân eyleme
- A.59b.2. Halka göster kaşuñı taraf-ı külehden aşikâr
Ebr-i müşkinden hilâl-i ‘ıydı pinhân eyleme
3. ‘Ahd bilmez zülfi çün bağladuğun peymânı sır
İrağ ol kâfirle ey dil ‘ahd u peymân eyleme
4. Dil harâb-âbâdı ma‘mûr olmak isterseñ gönül
Her gedâ-yı hüsni cân tahtına sulţân eyleme
5. Her nazarda gösterüp çâh-ı zenehdânun ğamın
Kendü yirin merdüm-i çeşmüme zindân eyleme
6. Şevkiyâ gülmez çü bahtuñ gülşeninün gülleri
Var yok yire gözüñ yaşını bārân eyleme

Velehu

146

Mefûlû Fâilâtü Mefâilû Fâilün

1. Ey bād elüñe kıanda ki zülf-i dü tā gele
Luţf eyle anı biz kıula bir gün kıuta gele
2. Ėarf atmasun iñen kıaţ-ı müşkinüñe kıalem
Nāgeh yazup yañıla dilinden kıaţā gele
3. Bir bir yüzüñe defter-i cevri okuyısar
Gül şafhasına umma kıaţ-ı müşksā gele
- 4⁶¹⁶. Yıkıl didükce yıkılayın yüzüm üzre der
Yıkıl diye rakıbüñe ey bî-vefā gele
5. Atıldı gitdi yā kıaşuña tırveş göñül
Düşdi yanına cân dağı yā vara yā gele
6. Diş yāresinden oldu göñül kıasta cân velî
Cân kıastesini bir kışi yok kim şora gele
7. Bu zülf lâm u kıad elif vaşla lâ didi
Ėâşā dehân-ı yārdan ey dil ki lâ gele
- 8⁶¹⁷. Şevkı o seng-dilden ırâğ eylese figân
K'anuñ yüregi yarıla kıaşlar kıya gele

---

⁶¹⁶ 4. beyit] _____ B

⁶¹⁷ 8a: eylese] itmese B

Velehu

147

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. İdeli mecmû^ç a-i hüsnüñe ezber kâfiye
Vaşf-ı ruhsârũñdan oğur ter ğazeller kâfiye
  2. Sözde şekker leblerũñ zıkrini tekrâr itdigüm
Bu k'olur ekşer ğazellerde mükerrer kâfiye
  - 3⁶¹⁸. Her ğazelde kim kâd u müjgānuñ añılmaz baña
Tîr her bir mışra^ç ve peykān olur her kâfiye
  4. La^ç lüñi vaşf eylesem yâkūt-ı nâb olur redîf
Dişlerũñ nazmında olsa tñn mı cevher kâfiye
  5. Kanda kim şîrînlîk ile ç arızũñ yād eylesem
Şî^ç r-i şekker-rîzüm olur tâze vü ter kâfiye
  6. Gül yüzũñ vaşfını şâ^ç ir diyicek eş^ç arda
Berg-i nesrîn ile zeyn olur ser-â-ser kâfiye
- A.60a.7. Şevķinũñ bu heft beyti ey büt-i şîrîn-dehen
Bir ğazeldür leblerũñ vaşfında şekker kâfiye

⁶¹⁸ 3b: tîr her bir mışra^ç ve peykān olur] tîr her mışra^ç da peykānı olur A

Velehu

148

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1⁶¹⁹. Bâğ-ı hüsnuñde ki dil zâr idi bülbül gibice
Ruğlaruñ vaşfin edâ itdi baña gül gibice
2. Merdümüñdür şanasın dîde beyâzında ‘ayân
Hâli yer yer ki yatur çihrede fülful gibice
3. Yanağuß lâlesi gül gül yine gülzâr-şîfât
Çîn-be-çîndür şaçußuñ çîni de sünbül gibice
4. Dâne-i hâlüñi göz yaş ile ey lâle-‘izâr
Beslerüm dîde sîfâlinde kıranfil gibice
- 5⁶²⁰. Kârbân-ı dil olup râh-ı fenâya ‘âzim
Geçiser kıfile-i şabr-ı taħammül gibice
- 6⁶²¹. Şevkıyi bend-i belâdan gele âzâd idelüm
Ser-i kûyuñda nice bir yûriye kıul gibice

---

⁶¹⁹ 1a: hüsnuñde] kûyuñda B

⁶²⁰ 5a: kârbân] kâvrân B

⁶²¹ 6a: âzâd idelüm] âzâd eylese A

Velehu

149⁶²²

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Berg-i gülde bitürür ‘arız-ı dilber sebze
Kim görüpdür bitüre berg-i gül-i ter sebze
2. Her yiri kılsa müşerref n'ola sādāt-şifat
Getürür sebze mişâli haṭ-ı dilber sebze
3. Ḳadd-i şimşādını ser-sebz görüp gülşende
Eyledi hâl diliyle du‘âlar sebze
4. Ḳadd ü ḥaddüñi görüb bâğa güzer eyler isem
Servler tiğ görünür göze nişter sebze
5. Serverā serv-i ser-efrāz boyuñ ‘aşıkıdur
Kim çeker sinesine rāst elif her sebze
6. Yüzüni sürmege Şevķī gibi o serv ayağına
İtdi öz çihresini ḥāke berāber sebze

Velehu

150

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Başa varabile mi dil ʿ aceb ol kākül ile
Ya ayaklarda kıala gide mi bu sünbül ile
  2. Başka şöbetler idermiş senüñ ile güller
Bizüm ey ğonce-dehen şöbetimüz çok gül ile
  3. Kaʿbe başmak gibidür kūyuñı başup geçmek
Başaruz cümle tarīķ ehlini biz bu yol ile
  - 4⁶²³. Öterek tır öterek sen yüri ey zāĝ rakīb
Ben gülüñ hasretini söyleşirin bülbül ile
- A.60b.5.** Eli arkasıyle gül gül idüpdür yüzümi
Kıatı urmaduĝı Şevķī seni cānān gül ile

---

⁶²³ 4b: gülüñ] o gül B

Velehu

151⁶²⁴

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Teb-i tâb-ı cemâlünden düşer meh-tâba ditretme
Bu yüzden ‘arız olur bes dil-i aḥbâba ditretme
2. K̄o ṭavr-ı sünbülün cānā yanaḡuñ üzre depretme
Ki tā düşmeye ḡayretten gül-i s̄ir-āba ditretme
3. Ḥayāl-i ‘aks-i ruḡsāruñ mı düşdi ḡöñline yā Rab
Ki teb ṭutmuş gibi düşdi vücūd-ı āba ditretme
4. Nice germ ola ehl-i şevḡ āh-ı serd-i vā‘ izden
Ki āh itdükce mescidde düşer miḡrāba ditretme
5. Lebün şevḡini yād eyler dem-ā-dem Şevḡī meclisde
Düşerse ṭañ mıdur cānā şarāb-ı nāba ditretme

Velehu

152

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

- 1⁶²⁵. Tîri baş indire hâme gibi naqqâşlara
Ger kemân resmin idüp şunalar ol kaşlara
- 2⁶²⁶. Āferîn şivede bu nergis cemmâşlara
Ki göyünder gözi üstünde durup kaşlara
- 3⁶²⁷. N'ola hunrîzler içre kılıç ańılsa müjen
Ki girirdür yine yalıñ nice savaşlara
- 4⁶²⁸. Kul iken la'l-i güher-bârına satardı özin
Dögse yâkut yeridür başını taşlara
5. Ey perî şüret-i âdemde yazaldan tapuñı
Bilemez dil nice naqq oynaya naqqâşlara
- 6⁶²⁹. Boyda bosunda kad-i yâre şebîh oldığün
Görüñ serv-i sehî ire uzun yaşlara
- 7⁶³⁰. Nesnesi kalmadı esbâbda ipe uracak
Zülf-i Şevkî gibi baş koşalı evbâşlara
8. Günde bir renge girer şâhid-i kâşâne gibi
Mey-i gül-çihre harîf olalı ayyâşlara

---

⁶²⁵ 1. beyit] _____ A

⁶²⁶ 2. beyit] _____ A

⁶²⁷ 3. beyit] _____ A

⁶²⁸ 4. beyit] _____ B

⁶²⁹ 6. beyit] _____ A

⁶³⁰ 7. beyit] _____ A

Velehu

153⁶³¹

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Hatt-ı sebzi göreyin tizde yüzi qarara
K'od urup hürmen-i hüsni niye yakdı qarara
2. Gül yüzünde hatt-ı reyhân adın añma kazıyya
Yük olur 'arız-ı nesrinüñe zülfün gidere
3. Gözi talar çıkamaz 'arızuñ abında raķib
Gönli düşer giremez gamze-i sertizlere
4. Lebün üzre hatt-ı miskinüñi gören didi ah
Gönül almağ için efsün okumuşlar şekere
5. 'Arızında hatt-ı sebzi kararırssa ne 'aceb
Qaraluk 'arız olur şuya düşecek şekere
6. 'Aķıbet fikr-i müjeñle giderüm dünyadan
Pes yarağıyle gider kişi gidicek sefere
7. Kesilürdi dil-i bimarumuñ ey cān 'aşaşı
Şu sepeydi azıcık ateş-i tiğün cigere
- A.61a.** 8. Şöyle döne döne tulan ile ad eyledi kim
Bir kıl inanma hayal oldı miyanuñ kemere
9. Gün yüzinden o bütün ayine virüp eline
Şevkıyā gösterelüm gül yüzi ağın kamere
10. Güleliden yüzi el üstine tutar hattın
Qadri bu yüzden olur dine gelicek kefere

Velehu

154

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Feilün

1. Hoş devâlar kıldı dil derdine la' lûñ cān ile
Güyyā bile oğumış hikmeti Loğmān ile
2. Ğonce ağzından şanasın bülbüle her berg-i gül
Nāme-i ḥasret durur taḥrīr olınmış ḳan ile
- 3⁶³². Nāye şağırılığa urur diñlemez ṭanbūrlar
Ben ki bezmünde hem-āvāzın ney-i nālān ile
4. Ḥamr var ağzında yoḥsa cām-ı cān-efzā bu gün
Söyleşirdi ehl-i şer' içre leb-i cānān ile
5. Ḳomadı bir ṭaşı bir ṭaş üzre Mecnūn gerçi kim
Ṭāğlar ṭaşlar ṭaşar yollaruña dāmān ile
- 6⁶³³. Ḳapusında itleriyle söyleşürdüm ḳorḳaram
Devlet işigünde kimdür söyleşen erkān ile
- 7⁶³⁴. Baḥr-ı ğamda eşk-i āhumdur teni iden helāk
Keşti(y)i ğarḳ eyleyen şan bāddur bārān ile
8. Şevḳıyā sen yaḳışarsın dūzaḥı yārınki gün
Böyle kim mu' tādsın bu āteş-i hicrān ile

---

⁶³² 3a: nāye] yine B

⁶³³ 6b: işigünde kimdür söyleşen] işigünde söyleşdik diye A

⁶³⁴ 7b: san] hem B

Velehu

155

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Hoş düşer bu ʿ anberin beñler o ruhsâr üstine
Nitekim pervâneler şemʿ -i pür-envâr üstine
2. Cân virüp dil buse isterse lebünden yoğ dime
Dil-rübâlar cân virür zirâ bu bâzâr üstine
- 3⁶³⁵. Yumma dirsün gözünü ğasret güninde giceler
Ey gözüm nûrı ne dirsün çeşm-i bîdâr üstine
4. Yâr yıkdum diyü yıkdı yârı ağıyâr üstüme
Ħađdan isterem anuñ yıķılmasun yâr üstine
5. Buse virüp n'ola Şevķiden alursañ şîʿ r-i ħüb
Yâr-i nâzük-ţabʿ olan cân virür eşʿâr üstine

---

⁶³⁵ 3a: gözünü] çeşmüni B; 3b: nûrı] nârı A

Velehu

156⁶³⁶

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Hoş dimiş ehl-i şafâ bâde-i gülgün lebüñe
Bih dimiş sîb-i şafâ-baḥş diyen ğabġabuña
2. Bu ne ṭālî' ola kim mûzeñe yüzün süremez
Müjeñ aqıtdı yaşum öykünüben kebkebüñe
- A.61b.3. Var küşâde-dil ol ey ḳalb ki fikr-i ḳad-i yâr
Elif-i cân gibi hoş-râst gele ḳalebüñe
4. Sebaḳ-ı ḥüsni revân itmege gün ṭıfl-mişâl
Levh-i zerrîn ile her şubḥ gelür mektebüñe
5. Ey felek aya ṭaparsın ruḥı devrinde hemi
Od urur kevkebe-i ḥüsn şaḳın kevkebüñe
6. Zülf-i kāfir el uzunluġını itmesün iñen
Müslimî sîb didi ehl-i şafâ ğabġabuña
7. Lebi aġızdayiken Şevḳî dile alma ḥaṭın
Tâ ki yol bulmaya gerd-i keder meşrebüñe

Velehu

157

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Dâğ yaq̄dum s̄ineme h̄ırm̄en gibi ben s̄uhte
Kendüme didürmege ʿâlemde h̄ırm̄en-s̄uhte
- 2⁶³⁷. Gün yüzüñ karşusına yanmağa cānā penbe-vār
Dâğ-ı s̄inem ser-be-ser āyīnedür ten s̄uhte
3. Yazmaduğ ğam beyti mi var hücreler dīvārına
Tā ki maqsūd idinüp oq̄ıya andan s̄uhte
4. Şemʿ -veş yakınca yaq̄amdan yaq̄ar âteş beni
Öykünür mi baña micmer gibi dāmen s̄uhte
- 5⁶³⁸. Bezm-i ğamda Şevkıyā sen şemʿ sin pervāne ben
Yanışalum gel berü sen s̄uhte ben s̄uhte

---

⁶³⁷ 2b: āyīnedür] āyīne vü A

⁶³⁸ 5a: şemʿ sin] şemʿ u B; 5a: pervāne ben] ben pervāne B

Velehu

158⁶³⁹

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Dil şîşesini deldi oğı atdı mâhiye
Üstine geldi gördi didi kaçı mâhiye
2. La' lüñ emen kişi n'ola göz dikse kaçuña
Meyl eylemez mi bāde içen kişi mâhiye
3. Her gün baña celāl güninden toğar o mäh
Yâ Rab görem mi nür-ı cemālin kemāhiye
4. Sen var piyāde Mekkeye zāhid cinān için
‘Āşık toyardı devlet ile lūtf-ı şāhīye
5. Husrev-mişāl şî' ri n'ola olsa sūznāk
Şevkî kemāl-i tab' ile irişdi şāhīye

Velehu

159

Mefülü Fâilätü Mefâilü Fâilün

- 1⁶⁴⁰. Dil nûş ider ciger kanını āh-vāy ile
Ya^ç ni şarāb-ı nāb içer āvāz-ı nāy ile
- 2⁶⁴¹. Par par bir od nāz yelinden yanup gelir
O gün ne dem süvār ola zerrin kabāyile
3. Düşnām ile bizi n'ola ihyā iderse yār
İsī ölüyü diri kılpudur du^ç āyile
- A.62a.4⁶⁴². Dirdi hevāya vara mı nāyuñ hevāları
Billāh hem-dem olmañuz ehl-i hevāyile
5. Müşk ile hem-ser olduğımı Yūsufuñ bilür
Görüñ bu rüy-ı meh-veşi zülf-i dü tāyile
6. Yıllar geçer ki zülfüne tuş olmaz gönül
Gözler gözümde gün yüzüñi görmez āy ile
7. Şevķi kapuña zemzem-i eşk ile gitdügi
Bu k'ide tavaf-ı Ka^ç be-i kūyuñ şafāyile
- 8⁶⁴³. Ka^ç be selāmını getürür şanki rüh-ı kıuds
Ol nūr gelse nāgeh ne dem merħābāyile

⁶⁴⁰ 1a: āh-vāyile] āh u vāyile B

⁶⁴¹ 2. beyit] _____ B

⁶⁴² 4a: dirdi] vardı B

⁶⁴³ 8b: nāgeh] bana B

Velehu

160

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feûlün

1. Düşeli gönül la^c li hayâliyle şarāba
Yıkdı beni aqlum evini virdi ħarāba
- 2⁶⁴⁴. Ruĥsārda şol lebdeki beñler neye beñzer
Hindûlara kim Rūma gelüp düşe şarāba
- 3⁶⁴⁵. Āvāre düşüp varını hep sâgara koydı
Cāmuñ nice acımasun içi mey-i nāba
- 4⁶⁴⁶. Yüzüñde dehānuñı n'ola hıçe şayarsa
Gelmez çü sıfır sūret-i defterde ħisāba
5. Ĥaţţâţ-ı ezel şafĥa-i ĥüsnüñde dehānuñ
Surĥ ile ħomış noĥta-i şek diyü kitāba
6. Ĥāl-i ruĥı ger noĥta-i nār ise şekilde
Seyr idegelür gözüñi bu noĥta-i āba
- 7⁶⁴⁷. Diller yine dirildi ser-i kūyma Şevķî
Gūyā ĥarem-i Ka^c beye cem^c oldı şaĥābe

---

⁶⁴⁴ 2a: ruĥsārda şol lebdeki] ruĥsārına lebde şu B

⁶⁴⁵ 3a: vārını hep] vārını A

⁶⁴⁶ 4a: sayarsa] sayarsam B

⁶⁴⁷ 7. beyit] _____ B

Velehu

161⁶⁴⁸

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Düşmesün egri nazar ol kıadd-i mevzün üstine
Könmasun uçurmalar zulf-i hümayün üstine
  2. Öliceğ Leylî bile vardıysa Mecnün kabrine
Nür inüpdür şübhesiz ol gice Mecnün üstine
  3. Ebru-yı müşkîni üzre hâl-i ‘ anber-bâr-ı dost
Noktadur güyâ ki kónmuş luğf ile nün üstine
  4. Dil kumâr-ı ‘ aşka cân nağdini ütdürür bugün
Gelmesün diñ akl-ı ferdâyiye oyun üstine
  5. La‘ lün altında görenler luğf-ı dendânuñ didi
Kim kodi yâküt-ı hâcib dürr-i meknün üstine
  6. Muğribâ neyüni taşarrufla çalarsın sâzuñı
Tâze düzen mi kûrarsın eski kânün üstine
  7. Dürc-i la‘ lînümde yâkütü müferrehdür diyü
Misk ile yazmış hağun yâküt-ı meygün üstine
- A.62b.8. Yüzi döndi Şevkîden ol mâh-ı bed-mihrün yine
Günidür günü dönerseñ ey felek dün üstine

Velehu

162

Mefûlû Mefâilû Mefâilû Feûlûn

1. Döndürdigi bu cim şacı kıddümi dâla
Cânlar virür ol şüh-ı cefâ-pîşe cidâle
2. Boğazına dek kıanda bulunmasa şurâhî
Eller öpüp ayaklara düşmezdi piyâle
- 3⁶⁴⁹. Kâfir gözi bir cân mı çıkarurdu bedenden
Peykânı hîşârına ger olmasa havâle
4. Âyîneye bak ey yüzi gün tâ ki göresin
Ayı nice ortaya alur halka-i hâle
5. Ne baş ile gülzâra varup tutmayayın cân
Nergis göz idüp başıyile gel didi lâle
6. Şâbbâğ-ı hüsn-i sîme sevâd işi geçersün
Bak bu varağ-ı güldeki ol nokta-i hâle
7. Şevkî beli vaşında anuñ kııl yarar oldu
Şî' r içre hayâli yetürür gibi kemâle

---

⁶⁴⁹ 3b: hîşârına] hîşârı A; 3b: ger] tene A

Velehu

163

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Raķīb āyīne ŗunma o dil-sitānumuza
Belā bir iken iki eylemeye cānumuza
2. Ziyāde mi durur ol buse cān-ı ŗīrinden
Nice leb-i ŗekerin bal ezer dehānumuza
3. Didüm kaŗuña ŗayanup tozudı cānı oķuñ
Didi kim ola ki toz ķondura ķemānumuza
4. Kaķarken ey yūzi gūn kendū gōlgesinden āh
Ne cān ile gele kūyuñda sāye yanumuza
- 5⁶⁵⁰. O serv-ķad ki ŗıķıŗmaz cihān ķemenlerine
Ķadem baŗa mı ki yā Rab bu būsitānumuza
6. Gōñūl mekānını ol hūr-ķihre cāy ideli
Behiŗ ravzaları reŗk ider mekānumuza
7. Sevād-ı ŗi' r-i laķīfūñe ŗevķi noķķa ķoma
Diriĝ dūzd-i Habeŗ gire gūlsitānumuza

---

⁶⁵⁰ 5b: yā Rab bu] yā Rabbi A

Velehu

164⁶⁵¹

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

1. Zülf-i siyeh ol çihre-i pür-tâb yanında
Sünbül gibidür lâle-i sirâb yanında
2. Zülfün ğamı var dilde gider fikr-i 'izâruñ
Od kıoma yaķarsın Őaķın esbâb yanında
3. Őîrîñ lebine yârûñ ezildüĝüñi ey kıand
Söyleme yañılup Şeker-i nâb yanında
- A.63a.4. Tıflımı yaŐumuñ yazmasun ĝoreyin kim
Őıçrar yüzüme yapışır aŐķâb yanında
5. Ebrûları tırfında o ĝisû-yı müselsel
Tesbîķ durur k'aÇıla miķrâb yanında
6. BaŐuñ gerek ise saña ey Şekker-i MıŐrî
Őatma özüñi ol leb-i cüllâb yanında

Velehu

165⁶⁵²

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Sāye şaldı sünbülün gül-berg-i sirāb üstine
Ebrdür düşdi şanasın şems meh-tāb üstine
2. Leblerin devrinde ey meh cām-ı meydür sürilen
Ehl-i dil cān virdügi budur mey-i nāb üstine
3. Baḥre ḡālib geldügi ḥün-āb-ı çeşmüm dem-be-dem
Bu ki ḳandeyse gelür elbette ḥün āb üstine
4. Ḥoş gelür beñzer meger bīmāra şu āvāzesi
K'aḡladuḡumca gözüm varur gözün ḥ~āb üstine
5. Ḥadd ü ebrūsı ḥayāliyle namāz itse imām
Ḳanlu yaşları aḳar mescidde miḥrāb üstine
6. Yaşum altında nedendür rüy-ı zerdüm ḡark-āb
Çün gelür her ḡāh kāh-ı ḥuşk seyl-āb üstine

Velehu

166

Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

1. Sîpihr bezmine müşkîn buḡūr olur ey mäh
Ne dem hevâ-yı ḡaṭuñla cigerden eylesem âh
2. Ḳad-i kemâna ṭayanup reh-i belâya yönel
Bu yolda tîr ü siperdür gönül saña çün âh
3. Gedâ gibi nemede girmezidi âyîne
Cemâl-i yârdan itmese ḡüsn-i *şey'en-lillâh*
- 4⁶⁵³. Fezâ-yı dîdeme dikdi müjen hezâr sûtün
Şeh-i ḡayâline yârüñ düzer meger ḡargâh
5. Dimek günâh ise Şevķî ḡaṭına ‘anber-bû
Yanayın odlara çün ‘üd eger buyise günâh

---

⁶⁵³ 4b: düzer meger]meger düzer B

Velehu

167

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Şekker lebüni kande ki dil germ olup öge
Tatlu sözün keremler idüp billah büke
2. Dirlik mi diyeler buña ya zevk dostum
Bir buse istedikce lebün ağızuma söge
- A.63b.3. Bir päre beñzemiş diyü sen mäh-çihreye
Öge öge günü çıkaralar gibi göge
4. Şîrîn-lebün halâveti ey dost şekkeri
Kul eyledi özine başını döge döge
5. İncü dizer gibi dizer elfâzını şehâ
Şevkî ne dem ki dür dişinün nazmını öge

Velehu

168

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

1. ʿ Atfâr-şifat geldi yine bâğa benefşe
Sünbül saçunuñ bûyını almağa benefşe
- 2⁶⁵⁴. Şoqup aña etegini levendâne biline
Gülşende gülüñ tâcını kâpmağa benefşe
- 3⁶⁵⁵. Kâkülleriñe sehv ile sünbül didügümçün
Nicesi tolar gör anı barmağa benefşe
- 4⁶⁵⁶. Gülşen ruḥ-ı nesrîn ile bir ğonca-dehendür
Ṭaḫınsa ne var geh şola geh şağa benefşe
5. Gülzâr-ı cihânuñ kafesinden nice beñzer
Ṭûtî-i süḥân-sâza çemen zâğa benefşe
6. Etmiş kalem-i sebz ile zer-kâr-ı devâtın
Reyhân ḥatınuñ şerḥini yazmış benefşe
- 7⁶⁵⁷. Sünbül saçınuñ ʿ aşkına şoyundu vü girdi
Abdâl-şifat bir iki yaprağa benefşe
8. Şevkî gibi eyler ḥaṭ-ı sebzüñe duʿ âlar
Çirkin yüzün urup kara toprağa benefşe

---

⁶⁵⁴ 2. beyit] _____ B

⁶⁵⁵ 3b: nicesi tolar gör anı] nice tolar anı hele B

⁶⁵⁶ 4b: ne var] nola B

⁶⁵⁷ 7. beyit] _____ B

Velehu

169

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Kaldum ebed ğamunda ‘ azāb-ı elīm ile
Ben baña eyledüm bu ‘ azābı elüm ile
2. Ey dūr aqıtma göz yaşın inen işigüne
Güstāh olur muşāḥabet itme yetim ile
3. Söyleşdüğini ol leb-i ‘ İsī- nefesle dil
Eydür gören ki söyleşir āteş Kelim ile
4. Deryā dil ile bükimez eşk-i çeşümü
Baḥş ide mi le’im olanlar kerim ile
5. Aşḥāb-ı ‘ aşk ‘ aql sözün eylemez kabül
Zıddur kadimden mütekellim ḥakim ile
6. Ol serv-i gül-‘ izār niçün kaçsun āhdan
Ḥoşdur başı hemişe çenāruñ nesim ile
- 7⁶⁵⁸. Gönlüm evini yıkdı ḥarāb eyledi yaşum
Ma‘ mūr olur egerçi ki vīrāne sim ile
8. Şevḳi kemāl-i şî‘ r ü ḥasen-gülğ içre sen
Selmāna iresin gibi ṭab‘ -ı selim ile

---

⁶⁵⁸ 7. beyit] _____ B

Velehu

170

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- A.64a.1.   Çaldı ebed raķīb o Őāhib-cemāl ile
                   Hayfā o māh-çihre ki çaldı vebāl ile
2.   Ortaya aldılar mehi ya' ni cebinüni
                   Ol kaç baş çeküp bir olalı hilāl ile
- 3⁶⁵⁹.   İçsem raķīb ile n'ola hicründe ĥün-ı dil
                   Şimdi içilmedi mey-i Őāfī sifāl ile
- 4⁶⁶⁰.   Avlasalar mey ile sen āhūyı tañ degül
                   Avlanı geldi dostum arşlan āl ile
- 5⁶⁶¹.   Ad eyledün Şu kāmēt ü zülf ile rāstī
                   Pes ād olur elif ki karīn ola dāl ile
- 6⁶⁶².   İrse n'ola saña ruĥ u zülfüne irişen
                   'Ömr-i dırāza irişilür māh u sāl ile
7.   Çıl yarar oldu vaşf-ı dehānuñda ĥusrevā
                   Şevķī tütalı mülk-i ĥayāli kemāl ile
8.   Tab' -ı bahār bigi cihān buldı i' tidāl
                   Gel kim Őarāb-ı nāb içelüm i' tidāl ile

---

⁶⁵⁹ 3a: hicründe] hicründe A

⁶⁶⁰ 4b: arslan] aslan A

⁶⁶¹ 5b: karīn] enīs B

⁶⁶² 6. beyit] _____ B

Velehu

171

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Güldürür gülleri dildâr çü gülzâra gele
Söyledür goncaları yâr çü güftâre gele
2. Biri birine urur şekkeri şîrînlîk ile
Lebleri kıande ki güftâr-ı şeker-bâra gele
- 3⁶⁶³. Ğamzesi hastasıyuz bir gün elinden gülmez
İki bādâm ile çeşmüñ tura bîmâra gele
- 4⁶⁶⁴. Serv boyunca yerinden tırup ikrâm eyler
Müntehâ kıaddi kaçan nâz ile reftâra gele
5. İrişemezler eşigüñde itüñ manşıbına
Pâdişehler kıapuña biñ yıl eger vara gele
6. İllerüñ şabri metâ'ın şıyup ayağa urur
Hey kıomañ tırta-i tarrârı ki bâzâra gele
7. Bir o deñlü dahı Şevkı̄ geyürür hüsne libâs
Şîveyile kıattı-ı reyhânı ki ruhsâra gele

---

⁶⁶³ 3a: hastasıyuz] hastasıvüz B

⁶⁶⁴ 4b: reftâra] güftâra B

Velehu

172

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Gülsitânda mey-i nâb iç yürî sen güller ile
Ben figân eyleyeyin âh ile bülbüller ile
2. Şuvarup yaşum ile ʿaks-i gül-i handānuñ
Zeyn ider dīde sifalini ʧaranfüller ile
3. Hıttınuñ cān ile mātem-zedesidür şanasın
Ki yürür sünbül-i aşüfte ʧara ʧullar ile
- A.64b.4. Baş ʧoşan kesilür ʿaql u dil ü dīninden
Yanağı gül saçı sünbül beni fülfüller ile
- 5⁶⁶⁵. Sāyeler serve uyar gibi uyar saña cihān
Şāhsın hūsn diyārında yürî iller ile
6. Saña niçün ʧoğunur gülşen-i kūyuñda şabā
ʧıymaz iken seni urmağa kişi güller ile
- 7⁶⁶⁶. Tūṭī ṭabʿı bu Şevķinüñ olup nağme-serā
Söyleşür gül gibi gülzārda bülbüller ile

---

⁶⁶⁵ 5b: iller ile] ʧullar ile B

⁶⁶⁶ 7a: olup] olur B

Velehu

173

Mefûlü Mefâilü Mefâilü Feülün

1. Gülgünî kabā ol şanem-i sîm-ber üzre
Pîrâhen-i âl ola mı gül-berg-i ter üzre
2. Görđi ki güneş hüsünü ile pençe urımaz
Teslîm idüp el arkasını kodı yer üzre
3. Yüzümde benüm âb ile eşk yiridür
Kebkeblerüñ izi ki yatur reh-güzer üzre
4. Mîm ola mı ağızı ki cemâl içre yeri var
Ya nün mıdur ebruları gelmiş nazâr üzre
- 5⁶⁶⁷. Şîrîn-lebi üstindeki beñler tırur iken
Lezzetde kişi nokta koyımaz şeker üzre
6. Gönlünde cefâ resmi eyâ rûh-ı muşavver
Bir nağş durur k'ola muharrer hâcer üzre
- 7⁶⁶⁸. Tîğı başuña her ne elif çekdise Şevķî
Götür yürî mektüb-ı şanem diyü ser üzre

---

⁶⁶⁷ 5a: şîrîn-lebi] şîrîn gibi B; 5b: lezzetde] cennetde A

⁶⁶⁸ 7. beyit] _____ B

Velehu

174⁶⁶⁹

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Gözlerüm kâra ne dem yaşını hecrüñde deme
Dem bu demdür diyü çok şükrler eyler o deme
2. N'ola zülfüñ gibi yüz sürse ayağıña raķīb
Kâfirüñ baş komadur kim işi pây-ı şaneme
3. Zülf-i bî-dîni yüzüñde koma kim mü'min olan
Kâfiri komaz ayak başmağa Beytü'l-Ĥareme
4. Dilberüñ boyına düşdügi gibi zülf-i dırâz
Görmedüm hil' at-ı miskîn düşe sîmîn ' aleme
5. Ben kâra güne şataşsam ğam-ı hecrüñle n'ola
Ekşer âdem karañu gicede uğrar eleme
6. Çeşm ü zülf ü dehenüñ naķşı vücûdıyla durur
Çekdügi câzibe-i ğam beni kûy-ı ' ademe
7. N'ola el virse saçuñ Şevķî-i âşüfte-dile
Ki sürer yüzini izüñ gibi ĥâk-i kâdeme

Velehu

175

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.65a. 1. Mührüñ ey meh-rû senüñ künc-i dil-i ğam-nâkde
Gencdür güyâ ki pinhân eylemişler hâkde
2. Mihr şanmañ görinen gerdünda ol meh-pârenüñ
Mühridür kim yir idüpdür sîne-i eflâkde
3. Cism-i pâkizeñde görünmez göze hiç ol miyân
Müy görünür düşecek gerçi âb-ı pâkde
4. Şan elifdür luţf ile âb üzre kılmışdur qarâr
Kâmet-i servüñ hayâli dide-i nem-nâkde
5. Tiznâbuñ menzil idindi dil-i virâneyi
Âşiyânı bülbül-i zârüñ olur hâşâkde
6. Şevkıyâ virân kafesde murğ turmaz lâ-cerem
Ğamzesi oğları eglenmez dil-i şad-çâkde

Velehu

176

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Meh-rûlar içre şems disem tañ mı Aḥmede
Kim beñzemiş cemâl ile nûr-ı Muḥammede
2. Ḥüsn-i ḥaṭuñ sevâdını surḥ ile dem-be-dem
Eyler gözüm beyâzına yaşum müsevvede
- 3⁶⁷⁰. Mey-hârenin duâsı n'ola olsa müstecâb
Her dem kadeh duâsın okur pîr-i mey-gede
- 4⁶⁷¹. Āşublar ḳoparsa lebûñde n'ola ḥaṭuñ
Şimdi mi oldu bâde-i nâb üzre arbede
- 5⁶⁷². Uşşâk ṭuysa bûseye kûyuñda vechi var
Ey nûş-ı leb midir kişi ḥurmâyı Ka'bede
- 6⁶⁷³. Oduyla suyu cem' idüben ḥadd ü 'arızın
İtdi zamân-ı ḥüsnde izḥâr şu'bede
- 7⁶⁷⁴. Şi' rüm cemâl-i yâre bir âyîne şunar kim
Görenler eş-şalâ çağırur Muḥammede
8. Şevḳî şükür Ḥudâya ki şî' rüm şekerlerin
Eyler gıdâ-yı rûḥ nüfûs-ı mücerrede

⁶⁷⁰ 3. beyit] _____ A; bu beyit 181. gazelde de tekrarlanmaktadır.

⁶⁷¹ 4. beyit] _____ A; bu beyit 181. gazelde de tekrarlanmaktadır.

⁶⁷² 5. beyit] _____ A; bu beyit 181. gazelde de tekrarlanmaktadır.

⁶⁷³ 6. beyit] _____ A; bu beyit 181. gazelde de tekrarlanmaktadır.

⁶⁷⁴ 7b: eş-şalâ] eş-şalavât B

Velehu

177⁶⁷⁵

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Nûn aşuñ ile  ilâc eylemez iseñ ey mâh
Yaraan renc ile merdüm-i em ola tebâh
  2. âd olur dil göricek zülf-i siyâhında rum
Geri kim am getirür gicede gözgüye nigâh
  3. Âhirü'l-emr geliser başa sevdâ-yı auñ
Ki zamân ile biter bâm-ı arâb üzre iyâh
  4. Leb-i can-başuñuñ i câzın iitdi ki bugün
Utanur inmege gökden aaa Rûu'llâh
  5. Senden ayru gözümüñ yaı başumdan adı
Toldı dünyâya bu söz kim belaa's-seylü zebâh
  6. Ne arâñu yol olur zülfi ki em -i eb-rev
Ek-i pervini delîl itmese olur gümrâh
  7. Pây-ı dîvâruña yüz sürmege irimez eli
Her ki evi gibi za file özin itmedi âh
- A.65b.8. Misk-bûdur didüüm ise günâhum auña
Yanayın od-ıfat odlara buyise günâh

Velehu

178⁶⁷⁶

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Ne diyem berg-i gül-i terdeki reyhân haķına
Küfrden hil' at olupdur bigi imân haķına
2. Gözler üleşdi terâzûyile izûn tozını
Bir direm düşmedi bu dîde-i giryân haķına
3. Gerçi hicrâna yitişinedür ey dost vişâl
Zehre tiryâk irişince irür cân haķına
4. La' l-i cânân diyü cân virdi dil-i hastamız âh
Niye kıomaz ' aceb ol ğamze-i fettân haķına
5. Yıkma gönlümi kerem eyle hayâlün evidür
Yirimüz kûşe degüldür hele mihmân haķına
6. Ruĥ-ı cânâne benümdür niye kıucar ser-i zülf
Degmeye kâfir olan kışi müselmân haķına
7. Muşhaf-ı hüsnine Şevkî yine el urdığıçün
Oķıma adını ihlâş ile Kıur'an haķına

Velehu

179

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Varsa gözüm yaşı n'ola cānān ayağına
Şu varageldi serv-i hīrāmān ayağına
2. Ey dil başuña şundığı bend-i belā kamu
Tolaşa gibi zülf-i perīşān ayağına
3. Bostān-ı cāna gelmeyeli hayli dem durur
Şu dökmelüdür ol gül-i handān ayağına
4. Cān saña varsa karşı gelür ğamzeñ oqları
Gelse kerīmler n'ola mihmān ayağına
- 5⁶⁷⁷. Elden varup biri dağı ayağa binmedi
Sākī ' aceb ne katdı ki yārān ayağına
- 6⁶⁷⁸. Hatıñ gele görem diyü şol denlü turdı kim
Kara şu indi hāmenüñ ey cān ayağına
- 7⁶⁷⁹. Ğamzeñ hayāli derdiyile şöyle hoş geçer
Şevķī ölürse varmaya dermān ayağına

---

⁶⁷⁷ 5a: biri dağı] birisi de B

⁶⁷⁸ 6b: şol denlü turdı] turdı şu denlü B

⁶⁷⁹ 7b: ölürse] k'ölürse B

Velehu

180

Mef'ülü Mef'ailü Mef'ailü Fe'ülün

- 1⁶⁸⁰. Her jāle ki gülşende düşer nergis-i bāğa
Gūyiya ki çerāğ aqçesidür düşdi çerāğa
- 2⁶⁸¹. Öykünmesedi serv-i ser-efrāzuña tūbā
İl içre kaçan olaydı başı aşağa
3. Ğonce ağıza gelmiş iken öp leb-i yāri
Cām al elüñe gelmiş iken lāle ayağa
- A.66a.4. Her söz ki gelür luḫ ile şīrīn tudağaña
Cānum benüm ol dem gelür ey dost tudağa
- 5⁶⁸². Ben dögüneyin taş ile ber gibi beride
Sen Ka'be gibi git gidebildikçe ırağa
6. Tolanma bir nām ü nişān buldı ki ḫāşā
Bir kıl enānıyla belüñdeki kuşağa
- 7⁶⁸³. Geh başum alur ḫīleyile gāhī ayağum
Düşmen durur ol dost baña başdan ayağa
- 8⁶⁸⁴. Murğ-ı dil-i Şevkī nice olmaya hevāyī
Düşer midi ol dāne-yi noḫta gibi āğa

---

⁶⁸⁰ 1b: gūyiyā] gūyā B; 1b: düşdi] geldi A

⁶⁸¹ 2. beyit] _____ B

⁶⁸² 5a: taş ile ber gibi] ber gibi taş ile B

⁶⁸³ 7. beyit] _____ B

⁶⁸⁴ 8b: dāne-yi noḫta gibi] dāneyile noḫta-i A

Velehu

181

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1⁶⁸⁵. Yazan hilâl şeklini t̄aḡ-ı zebercede
Evvel aşuñ mişâlini etmiş müsevvede
- 2⁶⁸⁶. Mey-ḡ̃arenüñ du' âsı n'ola olsa müstecâb
Her dem adeḡ du' âsın our p̄ir-i meygede
- 3⁶⁸⁷. Āşūblar oparsa lebūñden ḡaṭuñ n'ola
Şimdi mi oldı bāde-i nāb üzre 'arbede
4. Didüm ne nüşadur ḡaṭuñ ol yüzde didi kim
Çıkmış beyāz-ı ḡüsnüme müşk̄in müsevvede
- 5⁶⁸⁸. Od ile şuyı cem' idüben ḡadd ü 'ārızuñ
Etdi zamān-ı ḡüsnde ızhār-ı şu' bede
- 6⁶⁸⁹. Med çekdi t̄iḡ-ı ḡamzesi başuma luṭf idüp
İrdi bu devlet ile ḡöñül baḡt-ı sermede
- 7⁶⁹⁰. 'Uşşāḡ ṭuysa buseye kūyuñda vechi var
Ey şehd-leb nider kişi ḡurmayı Ka' bede
8. Kimdür der iseñ ey yüzi ḡün Şevḡī-i ḡarīb
Bir ḡözi yaşlu yıldızı düşkün felek-zede

---

⁶⁸⁵ 1a: yazan] yazup B

⁶⁸⁶ 2.beyit] _____ B

⁶⁸⁷ 3.beyit] _____ B

⁶⁸⁸ 5.beyit] _____ B

⁶⁸⁹ 6b: bu devlet ile ḡöñül] ḡöñül bu devlet ile B

⁶⁹⁰ 7.beyit] _____ B

Velehu

182

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Yâr luḫf ile girelden berü pîrâhenüme
Feraḫından şıgımaz cân-ı ‘ azîzüm tenüme
- 2⁶⁹¹. Gögsümi dögmeye derd ile sen âhen-dil için
Taşlar ṭoldururum küh-şifat dâmenüme
3. Tîz günde göreyin sâyemi yollarda kıala
Ki düşer kûyuña varduḫca dem-â-dem yanuma
4. Ekdigüm toḫm-ı vefâdan ne biter kıapuñda
Dâne-i ḫâl-i siyâhuñ od urur ḫırmenüme
5. Gündüzün kûyuña varmaḡa kıomazsun nidelüm
Ey yüzi mâh-ı şeb-efrüz-ı cihân dön yanuma
- 6⁶⁹². Ḥayli kıan itdi diyü tîḡını aşup yürür âḫ
Her ne kıan itdiyise tîḡı benüm gerdenüme
- A.66b.7⁶⁹³. Gülşene döndürelî dîdemi ‘ aḫs-i ruḫ-ı yâr
Şevkıyâ reşk elidür bâḡ-ı cihân ḫırmenüme

---

⁶⁹¹ 2. beyit] _____ B

⁶⁹² 6b: tîḡı] kıanı B

⁶⁹³ 7. beyit] _____ B

Velehu

183⁶⁹⁴

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Yâre didüm tâb-ı mülden gül gül olmuşsın yine
Gül gibi güldi didi kim bülbül olmuşsın yine
2. Gel gül olmağı kıoya mülden bu kerre ey perî
Sidre tâvûsı gibi pür-kâkül olmuşsın yine
3. Dört yanuña tağıtmışsın çözüp kâküllerüñ
Ey sehî-kâmet serâpâ sünbül olmuşsın yine
4. Ey dil ol zülf-i siyehkâruñ düşüp sevdâsına
Başuña sultân iken derde kıl olmuşsın yine
5. Şevkıyâ yüz sürmege ol gül nihâli pâyine
Cüz-be-cüz ‘ aşk odına yanup kül olmuşsın (yine)

Velehu

184⁶⁹⁵

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Yazılıcağ haṭṭ-ı reyḥān şafḥa-i māh üstine
Gice gālib geldi didiler seḥer-gāh üstine
2. Tîğ u tîrũñ zaḥmınuñ üstinde nāḥun yāresi
Rāstî meddür çekilmiş şüret-i āh üstine
3. N'ola ḳavlin yazsa yār üzre raḳīb-i Bū-leheb
Yazılır *Tebbet* yeridür *ḳul-hüvellāh* üstine
4. Ḥaṭṭ-ı sebz ile zeneḥdānın n'ola örterse yār
Şaydıçün şayyādlar örter giyā çāh üstine
5. Tāze tāze gelse ‘ aḳs-i ḥaddi n'ola çeşmüme
Şem‘ yaḳmaḳ eski ‘ ādetdür nazargāh üstine
6. Dūd-ı āhum ḥasret-i ḥaddüñle ey mihr-i münîr
Sāye-i nîli şalar bu sebz-i ḥargāh üstine
7. Yaşum altında nedendür rüy-ı zerdüm ğarḳ-ı āb
Çün gelür āb-ı revānuñ dā'imā kāh üstine
8. Şevḳî-i miskîn özin ḥāk itdi cānān yolına
Sāye-i zülfini düşe diyü nāgāh üstine

Velehu

185

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

- 1⁶⁹⁶. Yüzüñe beñzedürse yüzini ger āyine
Olsun şikeste-ḥâṭır u irmesün ayına
2. Bād-ı bahārdan ṭağılur berg-i gül gibi
Depseñ semend-i nāzı güzeller alayına
3. Āhum yili eşigine iltürdi cismümi
Toz ḳonduraydı bād-ı şabā ger serāyına
4. Öldükde āb u ḥākümi ğam ḳısmet idicek
Gözüm yaşı o serv-ḳadüñ düşdi pāyına
- A.67a.5⁶⁹⁷. Şevḳī cemāl-i yāra di yüz virmesün daḥı
Yüze gülici şūḥ-ı nigār ancaḳ āyine

⁶⁹⁶ 1a: yüzüñe] öziñe B; 1b: şikeste-ḥâṭır ü ermesün] şikeste- ḥâṭır varmasun B

⁶⁹⁷ 5a: yāra di] yārda

Velehu

186⁶⁹⁸

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Egerçi bâğ-ı cennetden tarîdür hüsnuñüñ bâğı
Temâşâ kıлмаğa mâni' dür ammâ zülfünüñ bâğı
2. Ben izi tozını görmezse tañ mı ol kamer-ıtal' at
Karañulık olur ey dil bilürsin şem' uñ ayağı
3. Bugün gör devletin Sulţân Selîm-i ' âlem-efrûzuñ
Kara zülfüñ kıızıl almaya dikdi çıkdı sancığı
4. Atı na' li nişânıdur meh-i nev mîhı kevkebler
Felek na' ı olup durur o şâhuñ atı oynığı
5. Bugün meydân-ı ceng içre yine şaf bağladı müjgân
Kamı yoldâşlar gelsüñ kim uş yoldâşlık çağı

Velehu

187⁶⁹⁹

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Ol dost âşināya ider hep cefāları
Bīgān'olan kişilere eyler vefāları
2. Biz künc-i ğamda hūn-ı ciger nūş eylerüz
Ol cām-ı hoş-güvār ile sürer şafāları
3. Feryād n'oldı ol şeh-i iqlīm-i hūsne kim
Hīç añmaz oldı hāl-i dil-i mübtelāları
4. Ol serv-ķad yolına yaşuñ dök kim ey gözüm
Bī-sīm kimse şayd idemez dil-rübāları
5. ‘İydını mātem itmege Şevķī-i hastenüñ
Ol dost ğayrılarla ider merħabāları

Velehu

188⁷⁰⁰

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Bezm-i ğamda nice yanam yaqılam nāy gibi
La' lüñi şun baña cām-ı ferāḥ-efzāy gibi
2. 'Ūd veş yaqsa beni āteş-i 'aşka kerem it
Tā ki dilden saña āh eylemeyem nāy gibi
3. Reh-i ḳaddüñde şu kim rāst durur t̄ir-şifāt
Nice çeküp çevirür dest-i ğamuñ nāy gibi
4. Dilde mihrüñ hevesi rüz-be-rüz artar iken
Veh ki 'ömrüm günü eksilmededür ay gibi
5. Şevḳinüñ al elini luḫ idüp ey gülbün-i nāz
Yiter ayağa düşer zülf-i semensāy gibi

Velehu

189⁷⁰¹

Mefûlû Mefâilû Mefâilû Feülün

1. Tâ cām-ı lebüñ öpmege yap yap çekildi
Bed-nām olup ellerde mey-i nāb çekildi
- A.67a. 2. Evvel şive-i kenārın beñzetdi fe-ammā
Āhir bilüp eksüklüğini āb çekildi
3. Ğamzeñ oğına bāş koşup kıana girelden
Ğayli tutilup Ğancer-i tizāb çekildi
4. Leb-teşne ceres gibi figān eyledüğüm bu
Gözden bu gice kıāfile-i Ğāb çekildi
5. Şevķinüñ alup kıalbini inkāra çekicek
Zülfi gibi dāra nice kıullāb çekildi

Velehu

190⁷⁰²

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Tāze çıkmış bāğdan bāzārda gördüm güli
Tāze çıkmış bāğdan gūyā ki tam tāze dili
2. Tatl̄u dil dōkmekden özge nesne bilmez ağızı hıç
Tatlurağdur nitekim mey şöhetimün evveli
3. Kāmet-i servün çenārı şöyle derviş eyledi
Bāğ yolında t̄uruban irene şunar eli
4. Hōkka-i yāqūtdan irene gevher gösterür
Gizlüce bir gün t̄utup ol la' l-i nābı emmeli
5. Sāgaruñ ağızına ki etse şurāhi t̄añ degül
La' l-i şirinün şarābından olupdur himmetli
6. Şevkinün şî' rin aluban buse virseñ vechi var
Şî' r-i şur-engizi var z̄irā begüm cān vermeli

Velehu

191

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Çekdi çü kıaddi mescid-i hüsn içre kıâmeti
Mihrâba geçdi gözleri eyler imâmeti
- 2⁷⁰³. Gerçi ki mihr gökde mehâbet şatar velî
Şem^ç -i ruhuñı görse bozılır mehâbeti
3. ^ç Aks-i leb-i nigâr degüldür piyâlede
Câmuñ yüzine urdı şarâbuñ harâreti
4. Ğamzeñ ki kıâmetiñ haberin virdi dün baña
Yakın getürdi bir ok atım yer kıyâmeti
- 5⁷⁰⁴. Varmazdı h^çâba degmede ğamzeñ füsün ile
Bağlanmasaydı nergis-i mestüñ başâreti
6. Kırtulmağa saķâmet-i hicrândan ey perî
Dil virdi halka naķdi revânın selâmeti
7. ^ç Ğşık maķâmı çünkü nazargâh olur kıamu
Nergisle talsa tañlama Şevķî ziyâreti

---

⁷⁰³ 2b: bozılır] gözüdür B

⁷⁰⁴ 5b: bağlanmasaydı] bağlanmış idi B

Velehu

192⁷⁰⁵

Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Hâṭıruña bûy-ı zülfüñle ‘âṭır olmadı
Yanmağa ‘aşk micmerine kâdir olmadı
- A.68a.2. Zencîr-i zülfi bendesini zâhid itme ‘ayb
Dîvâne olduyise ne var kâfir olmadı
3. Vaşlıyla maḥv kılmadı fūrkat şebini âh
Ol mâhı gör bizümle iki gün bir olmadı
4. Kim var ki baḥr-ı şevkine dil zevraḥın şalup
Dür dişinüñ ḥayâliyile tâcir olmadı
5. Dil germ idince ğayr ile bâzâr-ı mihrüñi
Dil yanmamağa döye mi tuṭ şâ‘ir olmadı
6. Eş‘âr-ı dil-pezîrde Şevkî muhân ise
Vaşf itmeyince mihr-i ruḥuñ mah-rû olmadı

Velehu

193

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1⁷⁰⁶. Hatt-ı müşk-âmez olur mı zülf-i ‘ anber-bū gibi
Nāfe-i hoş-būy u ‘ anber var mı ya bu bū gibi
- 2⁷⁰⁷. Alçağ işdür müntehā kıaddi kıatında servi kıoñ
Serv-i serkeş olmaz ol kıāmet-i dil-cū gibi
- 3⁷⁰⁸. Şusuz ölseñ cānım içün okumaz bir Fātiḫā
Tīḡuñ añılsa du‘ ā-yı seyfi okur şu gibi
4. Şaçımız ağardı sevdā-yı ser-i zülfüñle āh
Nesne pīr itmez kışiyi dostum kıayḡu gibi
- 5⁷⁰⁹. Būse-i la‘ lin temennā itdüm idi didi yār
Sözini ezdürdi Şevķī öliceğ şayru gibi

⁷⁰⁶ 1a: hatt-ı] ıtr-ı B; 1a: olur mı] ögür mi B; 1b: anber] anber ----- B

⁷⁰⁷ 2a: alçağ] elḫağ B

⁷⁰⁸ 3a: susuz ölseñ] susar olsam B

⁷⁰⁹ 5. beyit] _____ B

Velehu

194

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

- 1⁷¹⁰. Hâyâl-i la' l-i cân-bahşuñla tenden cân revân çıkdı
Ben ağlayayın ağlarsam evimden iki cân çıkdı
2. Benüm çok sevdigüm cānum durur sīnemde peykānuñ
Meded peykānuñı çekme cigerden yoḥsa cān çıkdı
3. ' Aceb mi ḳalb ḳalb olup göñüller çıksa yolına
Serāyından bu gün devletle şāh-ı kāmurān çıkdı
4. Lebūñ ne ḳanlar itdügini sormağa ḳuluñ şer' ā
Diyār-ı ḥüsne ḳaşuñdan iki müşkīn nişān çıkdı
5. Miyān yoḳluk ṭarīḳında dehānuñdan kenār itdi
Ḳolaydur söz dehānuñla çün ortadan meyān çıkdı
6. Derūnum sırrın il içre yüzüme urur her dem
Bu yüzden Şevḳıyā gözden sirişk-i ḥūn-feşān (çıkdı)

---

⁷¹⁰ 1a: tenden] dilden A

Velehu

195

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. Dil-i pür-derdüme kılmaz kıl ucı deñlü dermānı
Yine emdür diye cāna o la^ç l-i şekker-efşānı
2. Lebi şeftālusi yārūñ lezīz olursa tañ mıdur
Güni vāqı^ç olmışdur o māhuñ hüsni bostānı
- A.68b.3. Ebed habs-i külāhuñdan çıkarma ço ki remzindir
Nice boynuña aluban yürürsin zülf-i piçānı
4. Baña ey Hızır-ğağ la^ç l-i revān-bağşuñ durur emsem
Gerekmez cānuma can mı bağışlar āb-ı hayvānı
- 5⁷¹¹. Saña āyine veş karşı gelürse hüsñ içinde ān
Yüzüñ evvel an göster kim başarsın hüsñ ile ānı
6. Meges veş h^ç ān-ı hüsñüñden n'ola men^ç itse ervāhı
K'olupdur şeh-per-i tāvüs-ı zülfinüñ megesrānı
7. Ğağ-ı reyhānı ^ç arızda göze gör nice sihr itdi
Ki bir ay içre hıfz idüp tamām eyledi Qur'ānı
8. Sözüñ harf atalı Şevķī kelām içinde Sa^ç diye
Kazıdı levh-i hātırdan semen-būlar Gülistānı

---

⁷¹¹ 5b: hüsñ ile] hüküm ile B

Velehu

196⁷¹²

Mefûlû Fâilâtü Mefâilü Fâilün

1. Dür itdi müdde[‘]î der-i cânāneden beni
Sürdi meges-mişāl şeker-ḥāneden beni
2. Şöyle şarāba düşdi lebūñ fikriyle dil
Öli çıkaralar gibi meyhāneden beni
3. ‘Ālem baña çıkar idi sürüp çıkarsalar
Dünyādın yıkılası virāneden beni
4. Aldı şarāb ayağımı elden kırmaz daḥı
Kurtarımadı kimse şu dīvāneden beni
5. Bilseydi ‘aşk odına ata seni gönlümi
Toğurmaz idi devr-i felek anadan beni

Velehu

197

Mefûlû Mefâilû Mefâilû Feülün

1. Sîmîn kemeri ki ol şeh-i hûbânı kuşatdı
Şan hâle durur kim meh-i tâbânı kuşatdı
2. Haţtı ki kuşatdı yine evrâk-ı cemâlin
Şan dâ'ire-i küfrdür îmânı kuşatdı
- 3⁷¹³. Gül ruĥlaruñı 'arız-ı nesrîn ki tolaşmış
Bir âb-ı revândur ki gülistânı kuşatdı
4. Kırpüklerümi dîde kenârında gören dir
Gör gör ki neyistân nice 'ummânı kuşatdı
5. Peymâne-şifat beste-miyân oldu cihânda
Meyhânedede kim pîr-i muġân anı kuşatdı
6. Şol kıadd elif yâ kaşıñuñ kuvvetiyile
İklîm-i cemâli tutuban anı kuşatdı
- 7⁷¹⁴. Şevķî nice cân kıurtarasın hâl ü haţından
K'ol iki siyeh-dil yine dört yanı kuşatdı

---

⁷¹³ 3a: tolaşmış] kuşadı B

⁷¹⁴ 7b: k'ol] ol A

Velehu

198

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- A.69a.1. Şi' rüme şüret virür vaşf-ı ruḥı ḥüb olması
Pes yaraşur şoḥbet-i gülşende maḥbûb olması
2. Fitne ḳoparsa lebün üzre ḥaṭuñ ' ayb eyleme
Şimdi mi oldı şarâb üstinde âşûb olması
- 3⁷¹⁵. Göñlüm evine girüp sildi süpürdi buldıgın
Beni yaḳdı zülfünüñ siḥriyle âşûb olması
4. La' lüñ üzre ḥaṭṭuña baḳa yazubdur nice yıl
Ḥaṭṭ-ı Yâḳûtun bu şüretten durur ḥüb olması
5. Cevr ile ḳaddüm büküp maḳşûdı çevgân itmedür
Bir yire gelüp saçunuñ bu durur ṭop olması
- 6⁷¹⁶. Şi' rine ekşer ruḥuñ vaşfıyla virür şüreti
Şi' ri Şevḳinüñ bu yüzdendür ḥoş-üslûb (olması)

---

⁷¹⁵ 3b: âşûb] çârûb B

⁷¹⁶ 6b: ḥoş-üslûb] şehâ ḥüb B

Velehu

199⁷¹⁷

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Şem^ç e kim teşbîh ider bilsem bu rûy-ı meh veşi
Şem^ç bir şeb düzd-i ber-dâr olasıdur âteşi
2. Reng uğurladı meger âteş^ç izâruñdan ezel
Hâk bu yüzden eyledi taş içre maḥbûs âteşi
3. Gözi ne yüzden idindi kûşe-i ḥüsnünde yer
Çün kıomazlar yatmağa Beytü'l-Ḥaremde serḥoşı
4. Tîr toprağa düşüp ğamdan eger boynın kemân
Gördigünce sen mehe pehlû-be-pehlû tîr-keşi
5. Râh-ı^ç aşka baş kıoyup Şevķî^î kadem başdı meger
Âteş-i gird-i melâmet yoldaşındur yoldaşı

Velehu

200

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Şubḥ yüzünde gönül ʿarızuña māh didi
Tañ degül māh görünürse seḥergāh didi
2. Kirpigümden gözüme gördi ḥayāli geçemez
Ḥār u ḥaşāk ile ṭolmış bu güzergāh didi
- 3⁷¹⁸. Yine ṭutmuş yüzün āyīnesini zeng-i siyāh
Kim bilür ne nefesi ṭutılcaḳ āh didi
4. Seni bāzār-ı cemāl içre bu ḥüsn ile gören
Bir arada müteḥayyir ḳalup Allāh didi
5. Ḳadd-i servün yolına cānı revān itdügümi
İşiden "ḳad ce'ala'l-cennete meşvāhu" didi
6. Ḥüsn naṭʿında felek şāhını māt eylemege
Ruḥlaruñ beydaḳ-ı ḥāli sürüben şāh didi
- 7⁷¹⁹. Zülfüñi kes yüzün ayında gel uzatma didüm
Şeb-i ʿömrüñdür anı isteme kūtāh didi
- A.69b.8. Āh ile tīrine niçün tāb virürsin didi dil
Düzerüm şāh-ı ḡama sīnede ḥargāh didi
9. Ḥüsnüñün ḥadd-i kemālinde sözün Şevḳinüñ
Rūḥ-ı Selmān işidüp sellemehu'llāh didi

---

⁷¹⁸ 3a: zeng-i] seng-i A

⁷¹⁹ 7b: ʿömrüñdür anı isteme] ʿömr güzerān üstüme B

Velehu

201⁷²⁰

Mefâilün Mefâilün Mefâilün Mefâilün

1. udağũñ ğayret-i i' cāz-ı ' İsadur ' Ali Bālī
Yüzũñ reşk-i yed-i beyzā-yı Mūsādur ' Ali Bālī
2. Lebũñ gülzār-ı ħüsn içre açılmış ğoncedür ğüyā
Kim aña qarşu murğ-ı cān-ı ğüyādur ' Ali Bālī
3. Belā yolında toprağ döşenüp taş yaşdanur şimdi
Benüm tek varsa bir şūrīde deryādur ' Ali Bālī
4. Ne işşı zerre-i şūrīde ħālinden yoğ āġāhı
Egerçi mihr-i ruğ-ı mäh-ı dilādur ' Ali Bālī
5. Hevā-yı zülfũne uyup dil-i dīvāne kūyuñda
Yürür zencir-i sevdāyile şeydādur ' Ali Bālī
6. Dür-i dendānuñı vaşf eyledi beñzer yine Şevķi
Ki nazmı ser-be-ser lü'lü-yi lālādur ' Ali Bālī

Velehu

202

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. ‘Arızında hâl-i ‘anber-bâr-ı yâr olup velî
Yürümek diler şu üstinde haçı kırmaz velî
- 2⁷²¹. Tâze çıkmış bağdan bāzārda gördüm küllî
Tâze çıkmış bağdan gūyā ki tem tâze velî
3. Zülfünüñ zencîrine tōlaşmağ olurdu velî
Tağlara düşmeli Mecnūn olmasaydum ben deli
- 4⁷²². Kāmet-i servin çenārı ile derviş itdi kim
Bağ yolunda turuban irene sunar eli
- 5⁷²³. Altun igneyle gözin çıkarır iseñ nergisūñ
Hāk-i pāyūñ kadrini bilmez kıoya şu mühmeli
6. Yüzi yüzilsin degerse yüzüne āyînenüñ
Zülfüñ ucına degerse şāne kıurısun eli
7. ‘Ūd-veş düterken ol gīsū-yı ‘anber-bū bugün
Derd-i ser virürsin ey dil baña añma şandalı
8. ⁷²⁴Tatlu dil dökmekden özge nesne bilmez agzı hiç
Tatlurakdur nitekim sohbetiniñ evveli
9. ⁷²⁵Şevkinün şi’rin aluben buse versen vechi var
Şi’r-i şūr-engiz var zirā begüm can virmeli

---

⁷²¹ 2. beyit] _____ A

⁷²² 4. beyit] _____ A

⁷²³ 5b: kadrini] haqqımı B

⁷²⁴ 8. beyit] _____ A

⁷²⁵ 9. beyit] _____ A

Velehu

203⁷²⁶

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. ʿ Acebâ şehre seferden yine cānān gele mi
Seyr ide burcına bir gün meh-i tābān gele mi
2. Gelmege gitdi ḥayāl-i lebi dilden līkin
Hīç tenden gidicek cān girü āsān gele mi
3. ʿ Uḳde-i zūlfī ḥisābında ḥired vāleh olur
ʿ Ahde senden pes anuñ fikr-i perişān gele mi
4. İñleyüp yaş dökerem uş yine dolāb gibi
Seyr ide bāgumuza serv-i ḥurāmān gele mi
5. Gösterem didi ḥabībūñ yüzünü baña raḳīb
Bilmezem kāfir-i bī-dīnden imān gele mi
- A.70a. 6. Şaḥne-i ḡam gönül ābādını eyledi ḥarāb
Şehre şādīyile ol ḥusrev-i ḥübān gele mi
7. Gül yüzi gülşeni meddāḥı hezār ola velī
Ṭab^ʿ-ı Şevḳī gibi bir murḡ-ı ḥoş-elḥān gele mi

Velehu

204

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1⁷²⁷. ʿ Anberîñ hâl ile miskîn zülf-i kâfir her biri
Fitne vü âşüb ile fenninde mâhir her biri
2. Baş çevirür turralar uyhuyı bağlar gamzeler
Şanʿ at-ı sihr ü füsün içinde Sâmir her biri
- 3⁷²⁸. Yol kesüp sünbüllerüñ şeb-revlük eyler kâkülüñ
Bâşdan geçüp olur ber-dâr âhir her biri
4. Şol iki çeşm-i siyeh-püşuñ ki zâhid peşşedür
Yaraşur olsa diyâr-ı hüsne nâzır her biri
5. Şevkıyâ nâgeh nihâl-i nây didüm kıddine
Başladı âh u figân itmege şâʿ ir her biri

---

⁷²⁷ 1a: miskîn] müşkîn B

⁷²⁸ 3a: sünbüllerüñ] kaküllerüñ B; 3a: kakülüñ] sünbülüñ B; 3b: geçüp] çıkup A

Velehu

205⁷²⁹

Fâilâtün Mefâilün Feilün

1. Kucdırur güllere külâleleri
Başdırur sünbüline lâleleri
2. Gözüm .....(eksik).....
Kapuya karşı yap havâleleri
3. Sâķī mey tutar ise cā' izdür
Neye tolandırur piyâleleri
4. 'Āşıkın kara çölde kodığıçün
Sürmelidür şu gözi alaları
5. Hüb-rûlar bakıcaķ âyīneye
Gösterürler kamerle hâleleri
6. Kanlu yaşumda 'aks-i dendānuñ
Gösterür lâlelerle jâleleri
7. Āhmış inleden garībi hep
Şevķī-yi haste çekme nâleleri
8. N'ola köhne kabâdan añar iseñ
Bu hevâ-ķāh dīr-i sâleleri

Velehu

206⁷³⁰

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Gice şoĥbetlerini kıлмаĥa cānān ĥoş-būy
Getürür desteyile sünbül-i terden şeb-būy
2. Ādemi dīv tutar gibi tutar oldu şarāb
Gele sākī-i perī-çihre anı şışeye koy
3. And içerler başuña şehr cefākārları
Şīve vü nāz olalı sen şaneme ‘ādet ü ĥūy
- A.70b.4. Kūy-ı dildār n'ider Ka‘ be selāmını alup
Şehr ile koñşılık ide mi uzak yirdeki kūy
5. Şevkıyā göstericek ĥāneden ol meh rūyın
‘Arz ider taraf-ı ufukdan şanasın kim meh-rūy
6. Būy-ı mīveyle mey ü būy-ı bahār-ı tāze
Sākīyā irdi yine meclis-i ‘uşşāka sebūy

Velehu

207⁷³¹

Mefâilün Mefâilün Feülün

1. Gel ey ehl-i cihānuñ cānı Luṭfī
Güzeller leşkerinüñ ḥānı Luṭfī
2. Ğanī oldı visālünden gedālar
Bize vaşluñ zekātı ḫanı Luṭfī
3. Ayaklar muşḫaf-ı ḥüsnüñi zülfün
Kanı ol kāfirün ĩmānı Luṭfī
4. Saña luṭf ideyin didükdi bir an
Gele luṭf it unutma anı Luṭfī
5. Gamuñdan düşdi dil ḥālāt-ı nez' a
Lebüñden tiz irür dermānı Luṭfī

Velehu

208⁷³²

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Görmedi mihr-i cemâlün gibi meh-rûlar dağı
Ne hilâl-i ‘ıyd ıaşuñ gibi ebrûlar dağı
2. Ben du‘ â-güyı hemîn öldürmedüñ düşünâm ile
Hayli çoğdur saña bu yoldan du‘ â-gûlar dağı
3. Bende-i ‘aşk oldu baş egmez baña divâne dil
Aña dağmaz mı selâsil-bend-i gîsûlar dağı
4. Câna ‘ayn-ı fitne yitmez mi füsûnger gözlerüñ
Ne belâdur başuma bu zülf-i cādûlar dağı
5. Hüsn meydânına şûret virmege üstâd-ı lûtf
Miskden çevgâna dizmiş ‘anberîn gûlar dağı
6. Gözlerüñ hayrânıdur evvelden ey Leylî-şıfat
Kim yürür şahrâda Mecnûn bigi âhûlar dağı
7. Bülbül-i destân-serây-ı gülşen-i hüsn idi dil
Gelmeden bostân-ı lûtfı serv-i gül-bûlar dağı
8. Kevkeb-i eşküñle yer yüzün sipihr itdüñ yine
Şevkıyâ mihr eylemez mi yâr-ı mehrûlar dağı

Velehu

209

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Gün yüzüñ devrinde ey mehrû nice eyyâm idi
Kim uzun yıllar elümde zülf-i ‘ anberfâm idi
- A.71a. 2⁷³³. Çanı ol dem nergis-i zâhid-firîbüñ yādına
Küşe-i halvetde cāna kütı bir bādām idi
3. Rūmda zülfüñ perişān-ḥāl ü ser-gerdān yürür
Zülf-i ‘ anber-bārınun ḥayfā maḳāmı Şām idi
4. Dāl zülfüñle elif ḳaddün dehānuñ mimi āh
Dānesüz cān murḡınun ṣaydında her dem dām idi
5. Mekteb-i ḥüsniñde anuñ Sūre-i ve'n-Nūr oḳur
Māh on dördin sürer bir tıfl-ı sīm-endām idi
6. Devr eli yapduḳda saña ḥāne-i ‘ ayş u neşāt
Dīde-i aşḥāb-ı şoḥbet aña yir yir cām idi
- 7⁷³⁴. Baña el virdügi dem ol serv-i ra‘ nā vuşlatı
Şāhid-i ḥāl ol elif-ḳaddiyle zülf-i lām idi
- 8⁷³⁵. Dün gice feryād iden kūyumda kimdür dir iseñ
Küşe-i ḥasret muḳīmī Şevḳī-i abdāl idi

---

⁷³³ 2b: kütı] küt A

⁷³⁴ 7. beyit] _____ B

⁷³⁵ 8b: Şevḳī-i abdāl idi] Şevḳī-i bednām idi B

Velehu

210

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Gün yüzün ile görenler didi zülf-i siyehi
Görün ol cādūyī itmiş yine teşhīr mehi
2. Nisbet itdigüm için yüzüne ey Zühre-cebīn
Germ olup göge atar mihr şafādan külehi
3. Boyuñ önünde senüñ secdeye lāyık olamaz
Hızr veş ger şuya seccāde şala serv-i sehī
- 4⁷³⁶. Veh nice kāfir-i bed-kīşdür ol ğamze-şıfat
Kim anuñ kūşe-i mihrāb durur h̄ābgehi
5. Hüsnünün gülşeni şan bāğ-ı cināndur kim olur
Sünbülü müşk-i siyeh ‘ anber-i sārā giyehi
6. Yıkdı zülfün yalnız cān u gönül kişverini
Āh eger şaf çeküben yüriye haṭṭuñ sipahi
7. Zülfi ne kopdı ruḥında k'anuñ iğvāsıyile
Kuyı kazup yürür illere zenaḥdānı çehi
8. Yaçarum kan yaş odma müje cārublarını
Gece süpürmeg için işüğüñi gāh gehī
9. Elüm irsün der iseñ ayağın öpmeye gönül
Yüri Şevkī gibi yüz uruban ol ḥāk-i rehi

---

⁷³⁶ 4a: ğamze-şıfāt] ğamze-i mest B

Velehu

211

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Nice olmasun üzümüñ bağbân dīvānesi
Kim ʔolu bādeyle rengin şışedür her dānesi
- 2⁷³⁷. ʦāğ yolların gözedüp eslemez zencir ü bağ
Her kim olur bu perī-peykerlerüñ dīvānesi
3. Bir ʦadeḫ mihrün şarābından gönül çekmez k'içem
Cür'ayile 'aql uğurlar gerçi kim meyhānesi
- A.71b. 4. Bursa gibi āhum odıyla yanar hā şehr-i dil
Bir zamanda görmedüm ābād ola ol yanası
5. Ğayrdan dil la' l-i can-baḫşuñla taḫrīr olalı
Reşk ider aña Mesīḫānuñ mücerred ḫānesi
6. Gāh söger geh döger Şevķī(yi) ol bī-raḫm āh
Böyle mi olur kişinüñ dostlar cānānesi

---

⁷³⁷ 2a: eslemez] eylemez B

Velehu

212⁷³⁸

Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Her kişi kim göresin lâle-ruḥ u ḡonca-lebi
Ḳomaz elden mey-i ḡülfâm ile ‘ayş u ṭarabı
2. Lebi būsına ḳadeḥ-veş yeldüğini görüp
Gözlerümden bıraḡupdur yaşum âb-ı ‘mebi
3. Da‘vet itsem o perî şîşe gibi ḡönlümi şır
Kendü şehri mi şanur yoḡsa diyâr-ı Ḥalebi
4. ‘Aşḳınuñ sırrını dime ki raḳīb añlayamaz
‘Acemîdür idemez fehm zebân-ı ‘Arabı
5. Ruḥ-ı zülfüñ hevesinde vereli ‘ömri yele
Kim bilür ḡaste dilüñ nice geḳer rüz u şebi
6. Gözlerüm eşk-feşân kûyına varduḡı bu kim
Merdümüñ ḳandeyise yüzi şuyıdur edebi
7. Şevḳî-yi ḡaste dili derd ile öldürse ne ḡam
Dirḡürür çün leb-i cân-baḡş ile Bâlî Çelebi

MÜFREDLER⁷³⁹

1.

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Dün işitdüm kim hevâ germiyyetinden bir yiğit
Didi şahrâda bugün koca kâfir çatladı

2.

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

Ağlamakdan kime bir feyz yetişir göresin
Şuya seccâde şalam gibi gelür hıızr-mişâl

3.

Mef'ülü Fâilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün

N'ola gelüp gözüme berâber otursa yâr
Bir nürdur niğâr iki gözüm berâberi

---

⁷³⁹ B56a.